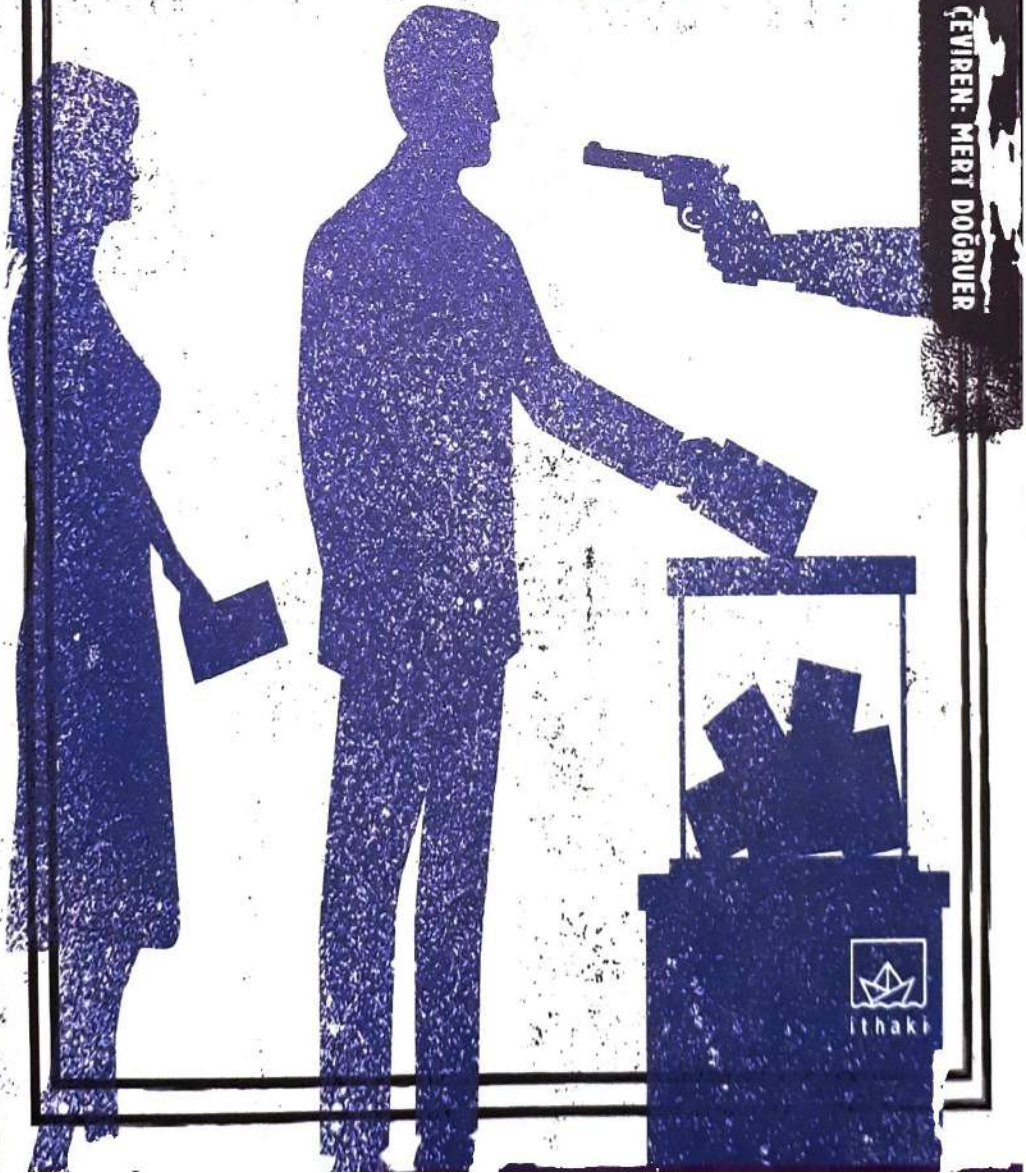
İthaki Polisiye

NÜFUS: 1280

JIM THOMPSON

ÇEVİREN: MERT DOĞRUER

İthaki

ithaki 5 gölge

"En sevdiğim polisiye yazarı.
Çok taklidi vardır ama eşi benzeri yoktur."
—STEPHEN KING

Nick Corey cevval bir şerif değildir, ahali de bu durumu pek umursamıyordur. Yine de seçim zaferini garantilemek için rakibinin ayağını kaydırmalı, şu genelevi hizaya getirmeli, ayrıca mutsuz eşi ve kayınbiraderiyle ilgilenmelidir. Kocasından şikâyetçi sevgilisi Rose'u da mutlu etmelidir tabii. Bu tatlı dilli çapkın şerif saf görünüyordur belki ama rahatı kaçmasın diye sinsice çalışacak, elinden geleni ardına koymayacaktır.

Jim Thompson, sinemaya da uyarlanan *Nüfus: 1280*'de ırkçılığı, şehvetin açgözlülüğünü ve demokrasinin hileli bir oyuna nasıl da kolay çevrilebileceğini anlatıyor.

JIM THOMPSON: 27 Eylül 1906'da, Anadarko, Oklahoma'da doğdu. Hayatı boyunca yirmi dokuz roman yazdı, ayrıca Stanley Kubrick'in *Son Darbe* ve *Zafer Yolları* filmlerinin senaryolarında çalıştı. Kitaplarında yozlaşmış polislerden, kurnaz dolandırıcılardan ve psikopat katillerden oluşan uğursuz bir ordu yarattı. Hayatı boyunca büyük bir okur kitlesine ulaşamadı, alkolizmin şiddetlendirdiği kalp r[illegible]edeniyle 7 Nisan 1970'te hayatını kaybetti.

/ithakiyayinlari
www.ithaki.com.tr
978-625-8401-77-6

ithaki
folge

Nüfus: 1280
Jim Thompson

Orijinal Adı
Pop. 1280

İthaki Yayınları - 2155
Gölge - 5

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Yankı Enki*
Yayıma Hazırlayan: *Emirhan Burak Aydın*
Düzelti: *Merve Çay*
Kapak Tasarım: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Mayıs 2022, İstanbul

ISBN: 978-625-8401-77-6

Sertifika No: 46603

Türkçe çeviri © Mert Doğruer, 2022
© İthaki, 2022
© Jim Thompson, 1964

BAROR INTERNATIONAL, INC., Armonk, New York, U.S.A. vasıtasıyla ve Nurcihan Kesim Literary Agency aracılığıyla yapılan anlaşma ile yayımlanmıştır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A. Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

Jim Thompson

NÜFUS: 1280

Çeviren
Mert Doğruer

ithaki

1

Eh, efendim, insan ne kadar tuzu kuru olabilirse ben de herhalde o kadar tuzu kuruydum. Bendeniz, Potts County'nin yüksek şerifiydim ve senede yaklaşık iki bin dolar kazanıyordum – kenardan köşeden topladıklarımı saymıyorum bile. Üstüne üstlük adliyenin ikinci katında bedavaya yaşıyordum, insanın isteyebileceği en güzel mekânlardan biriydi orası; banyosu bile vardı, yani kasabalıların çoğunun aksine benim leğende yıkanmama veya umumi tuvaletleri kullanmama gerek kalmıyordu. Yani benim gerçekten de Cennetin Krallığı'nda yaşadığımı söyleyebilirdiniz sanırım. İşlerim tıkırındaydı ve Potts County'nin şerifi olduğumdan, daha da tıkırında götürebilecekmiş gibi duruyordum, yeter ki başkalarının işine burnumu sokmayayım, başka çarem kalmadığı ve muhatabım beş para etmez biri olmadığı sürece kimseyi tutuklamayayım.

Gelin görün ki endişeliydim. Öyle çok derdim vardı ki endişeden içim içimi yiyordu.

Beş-altı domuz pirzolası, sahanda birkaç yumurta ve bir tava dolusu, yulaf taneli, et sulu çörekten oluşan öğünümün başına oturdum ama yiyemedim bunları. Hepsini bitiremedim. Hele o sorunlarımı kafaya takmaya bir başlayayım, biraz sonra bir bakmışım tabağım hâlâ yemek doluyken masadan kalkıyorum.

Uyku konusunda da durum aynıydı. Aslında hiç uyuyama-

dığımı söyleseniz yeriydi. O gecenin muhakkak uyuyacağım gece olduğunu düşünerek girerdim yatağa, ama uyuyamazdım. Dalmam için belki yirmi dakika belki yarım saat geçmesi gerekirdi. Sonra da sekiz-dokuz saat geçmeden uyanırdım. Uykum tamamen açılmış hâlde hem de. Ne kadar yorgun, bitkin olsam da tekrar uykuya dalamazdım.

Eh, efendim, bir gece yine öyle gözlerim açık uzanıyordum, yatakta dönüp duruyor, kafayı yiyecek gibi oluyordum, ta ki artık dayanamayana dek. Kendime dedim ki, "Nick," dedim, "Nick Corey, şu sıkıntıların sana kafayı yedirtecek, o yüzden derhal bir şeyler düşünsen iyi olur. Bir karara varsan iyi olur, Nick Corey, yoksa pişman olacaksın."

Böylece düşündüm de düşündüm, sonra biraz daha düşündüm. Ve nihayet bir karara vardım.

Ne halt edeceğimi bilmediğime karar verdim.

2

O sabah yataktan çıktım, günlerden daha pazartesi olmasına ve henüz cumartesi günü düzgünce yıkanmış olmama rağmen yine de tıraş olup banyo yaptım. Sonra pazar günü kiliseye giderken giydiğim kıyafetleri giydim: altmış dolarlık yeni Stetson şapkam, yetmiş dolarlık Justin botlarım ve dört dolarlık Levi's pantolonum. Aynanın karşısına geçtim, kendimi şöyle iyice bir süzdüm; şu sıradan köylü çocuklarına benzememek için ne gerekiyorsa yaptım. Çünkü bir arkadaşımı görmek için ufak bir geziye çıkıyordum. Ken Lacey'yle görüşecek ve sorunlarım hakkında tavsiyesini alacaktım. Ken Lacey'yle görüşeceksem de daima en düzgün kılığıma bürünürüm.

Alt kata inerken Myra'nın odasının önünden geçmem gerekiyordu, Myra da biraz essin diye kapısını açık bırakmıştı; ne yaptığımı fark etmeden durup içeri baktım. Sonra içeri girip ona biraz daha baktım. Sonra da parmaklarımın ucunda usul adımlarla yatağa yaklaştım, orada durup ona baktım, biraz dudaklarımı yaladım, içim fena oldu.

Size kendim hakkında bir şey söyleyeceğim. Gerçek söyleyeceğim. Yokluğunu asla çekmediğim *tek* şey bu. Ben kendimi daha henüz keşfetmişken –ilk uzun pantolonu henüz alınmış, yalınayak başı kabak bir çocukken– kızlar bana iş atmaya başladı. Ben büyüdükçe de kızların sayısı arttı. Bazen kendime derdim ki, "Nick," derdim, "Nick Corey, şu kızlar konusun-

da bir şey yapsan iyi edersin. Yanında bir sopa taşıyıp bunları üzerinden kovalamaya başlarsan iyi olur, yoksa seni öldürene kadar becerecekler." Ama asla öyle bir şey yapmadım çünkü kızların canını yakmaya asla dayanamazdım. Kızlar bana azıcık ağlansa ben hemen yelkenleri suya indiririm.

Evet, neyse, konuya dönecek olursak, ben asla kadın yokluğu çekmedim ve hepsi de bana karşı hakikaten cömert davranmıştır. Bu belki de karım Myra'ya dik dik bakışımla, dudaklarımı yalayışımla, içimin çok fena oluşuyla bağdaşmıyor gibi gelebilir. Çünkü Myra yaşça benden çok daha büyüktü ve dışarıdan göründüğü kadar da alçaktı. İnanın bana, acayip alçak bir kadındı o. Ama benim mizacım şöyle, ben biraz azimliyimdir, bir şeyi düşünmeye başladım mı başka bir şey düşünemez olurum. Belki yokluk çekmiyordum ama anlarsınız işte. Yani, patlamış mısır yemeye benziyor galiba. Yedikçe yiyesiniz geliyor.

Yaz olduğu için üzerinde gecelik yoktu, örtüyü de üzerinden atmıştı. Bir de karnının üstüne yatmış gibiydi, yani yüzünü göremiyordum, bu da onu çok daha güzel gösteriyordu.

İşte durdum orada, dik dik baktım, içimdeki arzuyla kudurdum ve sonunda dayanamayacak hâle gelip gömlek düğmelerimi açtım. "Sonuçta, Nick," dedim kendime, "sonuçta, Nick Corey, bu kadın senin karın, yani belli başlı hakların var."

Eh, herhalde neler olduğunu anlamışsınızdır. Gerçi anlamamış da olabilirsiniz. Çünkü Myra'yı tanımıyorsunuz, bu da sizi en şanslı insanlardan biri yapıyor. Zaten Myra da birden sırtüstü döndü ve gözlerini açtı.

"Peki sen," dedi, "n'aptığını sanıyorsun?"

Ken Lacey'nin şeriflik yaptığı bölgeye bir gezi yapmaya hazırlandığımı söyledim ona. O gecenin ilerleyen saatlerine dek eve dönmeyeceğimi ve birbirimizi hakikaten özleyeceğimizi, o yüzden belki de önce birlikte olmamız gerektiğini söyledim ona.

"Hah!" dedi, neredeyse tükürür gibi. "Sence ben, erkeklerle münasebete girebilecek kafada olsam bile seni mi isterim?"

"Eh," dedim. "Aslında isteyebileceğini düşünmüştüm. Yani, ümit etmiştim. Yani, sonuçta, neden olmasın ki?"

"Çünkü seni görmeye bile zor dayanıyorum da ondan! Aptalsın da ondan!"

"Eh," dedim, "sana katılabileceğimden hiç emin değilim, Myra. Yani hatalısın demiyorum ama haklısın da demiyorum. Hem zaten aptalsam bile kabahati pek de bende bulamazsın. Dünyada bir sürü aptal insan var zaten."

"Sen sadece aptal değilsin, aynı zamanda omurgasızsın da," dedi. "Ben hayatta senin kadar işe yaramaz bir varlık görmedim."

"Bak sen," dedim. "Madem öyle hissediyordun, neden evlendin benimle?"

"Lafa bak! İblisin lafına bak!" dedi. "Sanki nedenini bilmiyor! Sanki bana tecavüz ettikten sonra evlenmek zorunda kaldığımı bilmiyor!"

Eh, bu laf biraz tadımı kaçırdı tabii, anlarsınız. Myra hep, ona tecavüz ettiğimi söylerdi, benim de hep tadım kaçardı. Aptal ve omurgasız demesine pek itiraz edemezdim çünkü muhtemelen pek zeki biri değilim –zaten zeki bir şerifi kim ne yapsın?–, ayrıca sorunlarla yüzleşmektense onlara sırtınızı dönmenin çok daha iyi olduğu fikrindeyim. Yahu bizim derdimiz bize yeter yani, başkalarınınkilere burnumuzu sokmamıza gerek yok.

Ama bana tecavüzcü demesi var ya, işte *o* başka bir şeydi. Yani bu asla doğru değildi. Çünkü hiç akla yatkın değildi.

Benim gibi, birçok cömert kızı peşinden koşturan bir adam, bir kadına neden tecavüz ederdi ki?

"Eh, şu tecavüz işini anlatayım ben sana," dedim, gömleğimin düğmelerini tekrar iliklerken biraz yüzüm kızararak. "Sana yalancı demiyorum çünkü kabalık olur. Ama şu kada-

rını söylüyorum, hanımefendi. Yalancılardan hoşlansaydım, sana öyle bir sarılırdım ki kemiklerin kırılırdı."

Eh, bunu duyunca çenesi tam düştü. Doluya tutulmuş buzağılar gibi zırlamaya, böğürmeye başladı. Tabii böylece o yarım akıllı kardeşi Lennie'yi de uyandırdı. Lennie hışımla içeri girdi, zırladı, gözlerini devirdi, çenesini salya içinde bıraktı.

Beş metre çapta her tarafa tükürükler saçarak, "Sen Myra'ya n'aptın?" dedi. "Gidip n'aptın ona, Nick?"

Tükürüklerden kaçmaya çalışmakla meşgul olduğum için hiçbir şey söylemedim. Lennie düşe kalka Myra'nın yanına gitti, Myra da bana öfkeyle bakarak onu kollarına aldı.

"İblis! Görüyor musun marifetini!"

Yahu hiçbir şey yapmadım, dedim. Görebildiğim kadarıyla Lennie neredeyse sürekli böğürür, salyalar saçardı. "Herhalde bir tek," dedim, "kasabada sinsi sinsi gezinip kadınların pencerelerinden içeri bakarken yapmıyordur."

"Seni– seni zorba!" dedi. "Zavallı Lennie'yi kendi kabahati olmayan bir şey için suçluyorsun! Bal gibi biliyorsun onun çocuk gibi masum olduğunu!"

"Eh, yani, belki de," dedim. Çünkü söylenecek bundan fazla pek bir şey yoktu, trenin kalkış saati de yaklaşıyordu. Dairenin kapısına doğru ilerlemeye başladım ama şöyle bir af bile dilemeden dışarı çıkmaya yeltenmem hoşuna gitmeyince Myra yine yağdırmaya başladı bana.

"Ayağını denk al, Bay Nick Corey! Almazsan n'olacağını biliyorsun!"

Durdum, arkama döndüm. "N'olacakmış?" dedim.

"Bu bölgenin insanına senin hakkındaki gerçeği anlatırım! Şerifliğin ne kadar dayanır o zaman, görürüz! Bana tecavüz ettiğini söyleyeyim de!"

"O zaman n'olur, söyleyeyim ben sana," dedim. "Ağzımı açmama fırsat kalmadan işimden kovulurum."

"Kovulursun tabii! Unutmasan iyi olur!"

"Unutmam," dedim, "ama sen de şunu unutma. Şerif de-

ğilsem, kaybedecek bir şeyim kalmamış demektir, değil mi? Hiçbir halta hizmet etmez o iş. Ve ben şerif değilsem, sen de şerifin eşi olmazsın artık. O zaman sen ne hâle düşersin, hem sen hem de yarım akıllı kardeşin?"

Myra'nın gözleri pörtledi, nefesi bir hırıltıyla kesildi. Uzun bir süredir ona ilk kez karşılık veriyordum ve ağzının payını almış gibiydi.

Ona imalı imalı başımı salladım ve kapıdan dışarı çıktım. Merdivenlerin yarısına kadar gelmişken Myra bana seslendi.

Gerçekten de hızlı hareket etmiş, üzerine bir sabahlık alıp kendini gülümsemeye zorlamıştı. Başını hafifçe yatırarak, "Nick," dedi, "birkaç dakikalığına geri gelsene, hımm?"

"Sanmıyorum," dedim. "Pek keyfim yok."

"Ya. Belki ben senin keyfini yerine getiririm. Hımmm?"

Sanmadığımı söyledim. Zaten trene yetişmem lazımdı, ondan önce de ağzıma bir lokma bir şey atacaktım.

"Nick," dedi biraz titrekçe. "Sen – sen salakça bir şey yapmazsın, değil mi? Sırf bana kızdın diye."

"Yok, yapmam," dedim ona. "Sen nasıl yapmazsan ben de yapmam, Myra."

"İyi. Günün güzel geçsin, hayatım."

"Bilmukabele, hanımefendi," dedim. Sonra da alt kata, adliye katına indim ve ön kapıdan dışarı çıktım.

Sabahın erken saatlerindeki yoğun sise çıktığımda neredeyse kafamı çarpıyordum. Çünkü lanet mekân boyanıyordu ve boyacılar merdivenlerini, kovalarını her tarafa dağınık hâlde bırakmıştı. Kaldırıma çıkınca ne kadar iş yaptıklarını görmek için arkama dönüp baktım. Bana kalırsa son iki-güç günde neredeyse hiçbir değişiklik olmamıştı –hâlâ üst katın ön tarafında çalışıyorlardı– ama beni hiç ırgalamazdı.

Bana bıraksalar binanın tamamını üç günde boyardım. Ama ben bölge yargıcı değildim, kayınbiraderimin de boyacılık firması yoktu.

Bazı siyah derili vatandaşların tren istasyonu yakınlarında

bir yemek büfesi vardı, orada durup mısır ekmeğiyle karabalık kızartması yedim. Gerçek bir yemek yiyemeyecek kadar üzgündüm; endişelerim hakkında fazlaca endişeliydim. O yüzden yalnızca o tabaktaki yemeği yedim, sonra trende yanıma almak için bir fincan hindiba kahvesiyle birlikte bir porsiyon daha aldım.

Tren geldi, bindim. Pencere kenarına oturdum, yemeğimi yemeye başladım. O sabah Myra'nın ağzının payını güzelce verdiğimi, bundan sonra çok daha geçimli biri olacağını söylemeye çalışıyordum kendime.

Ama kendimi kandırdığımın da farkındaydım.

O sabahkine benzer atışmaları sık yaşardık. O beni bir şey yapmakla tehdit ederdi, ben de ona kaybedecek çok şeyi olduğunu hatırlatırdım. Sonra ortalık bir süre durulurdu – ama pek de değil. Önemli olan hiçbir şey düzelmiyordu.

Düzelmiyordu çünkü aramızda adil bir denge yoktu.

Dizginler onun elindeydi, atışma çıkınca da benim geri basacağımı biliyordu.

Tabii beni işimden ederse kendi de perişan olurdu. O yarım akıllı rezil kardeşini de alıp kasabayı terk etmesi gerekirdi, benim yanımdaki rahatını tekrar bulabilene kadar da muhtemelen epey zaman geçerdi. Hatta muhtemelen bir daha bulamazdı.

Ama *idare edebilirdi.*

Elinde *bir şey* olurdu.

Ama ben...

Ben sadece şeriflik yapmıştım. Elimden bir tek o gelirdi. Zaten bu da elimden hiçbir şey gelmezdi demenin başka bir yolu. Şerifliği kaybedersem elimde hiçbir şey kalmazdı, hatta kendim de bir hiç olurdum.

Yüzleşmesi biraz zor bir gerçekti bu: Hiçbir şey yapmayan bir hiç olmam yani. Bu da içimde başka bir endişe doğurdu. İşimi Myra'nın bir şey söylemesine veya yapmasına gerek olmadan da kaybedebileceğim endişesi.

Çünkü son zamanlarda insanların benden pek de memnun olmadığından, sadece sırıtıp, şakalar yapıp fazla bir şeye burnumu sokmamaktan daha fazlasını beklediklerinden şüpheleniyordum. Peki ben? Bu konuda ne yapabileceğimi pek bilmiyordum işte.

Tren bir viraj aldı ve nehri uzaktan takip etmeye başladı. Boynumu uzatınca kasaba kerhanesinin boyasız kulübelerini ve mekânın önündeki küçük rıhtıma uzanmış iki adamı, yani pezevenkleri görebiliyordum. O pezevenkler benim başıma dertler açmıştı, hem de ne dertler. Daha geçen hafta, beni kaza süsüyle nehre atmış, ondan birkaç gün önceyse kaza süsüyle çelme takıp çamura düşürmüşlerdi beni. En beteri de normalde pezevenklerin şeriflere göstermesini bekleyeceğiniz saygıyı göstermeden –o şerif onlardan biraz para silkeliyorsa bile– benimle konuşma biçimleriydi, taktıkları lakaplar ve kulplardı, bana sataşmalarıydı.

Bu pezevenklere bir şey yapmak lazım, diye düşündüm. Esaslı bir şey.

Yemeği bitirip erkekler salonuna gittim. Lavaboda elimi yüzümü yıkadım, uzun deri kanepede oturan adama başımla selam verdim.

Siyah-beyaz damalı takımının altına yüksek düğmeli, tozluklu ayakkabılar giymiş, başına da beyaz bir melon şapka takmıştı. Beni uzun uzun süzdü, tabanca kemerime ve tabancama da şöyle bir göz attı. Ne gülümsedi ne de bir şey söyledi.

Okuduğu gazeteyi başımla gösterdim. "Şu Bulşevikler hakkında ne düşünüyorsunuz?" dedim. "Sizce sonunda Çar'ı devirmeyi becerebilirler mi?"

Homurdandı, yine bir şey söylemedi. Ben de kanepede ondan yarım metre kadar uzağa oturdum.

Aslında çişimi yapmak istiyordum. Ama tuvalete girsem mi emin olamıyordum. Kilidi açık duran kapı, trenin hareketiyle öne arkaya sallanıyordu, içerisi de boş gibi görünüyordu. Ama

yine de bu adam burada duruyordu, belki o da onu bekliyordu. Yani içerisi boş olsa bile ondan önce içeri girmek kabalık olurdu.

Bir süre bekledim. Huzursuzca kımıldanarak bekledim, ta ki artık bekleyemeyecek hâle gelene kadar.

"Affedersiniz," dedim. "Tuvalete girmek için mi bekliyordunuz?"

Ürkmüş gibiydi. Sonra bana pis pis baktı ve ilk kez konuştu. "Sizi neden ilgilendiriyor?"

"Tabii ilgilendirmez," dedim. "Ben de tuvalete girmek istiyordum da, belki siz de istiyorsunuzdur diye düşündüm. Yani belki zaten orada birisi vardır diye düşündüm, ondan bekliyorsunuzdur diye."

Adam tuvaletin sallanan kapısına bir baktı; kapı artık klozeti görebileceğiniz kadar çok açılıyordu. Biraz şaşkın ve tiksinmiş bir yüzle tekrar bana baktı.

"Tövbeler tövbesi!" dedi.

"Nasıl, efendim?" dedim. "Sanırım içeride kimse yok, ne dersiniz?"

Bir an bana cevap vermeyecek sandım. Ama sonra, evet, tuvalette biri var, dedi. "Kadın biraz önce girdi. Benekli bir midillinin üstünde çıplak bir kadın."

"Ya," dedim. "Ama bir kadın neden erkekler tuvaletine girer ki?"

"Midilli için," dedi. "Onun da su dökmesi lazımmış."

"Ben buradan hiç kimseyi göremiyorum," dedim. "O kadarcık bir yerde görememem çok acayip."

"Sen bana yalancı mı diyorsun?" dedi. "Sen orada benekli bir midillinin üstünde çıplak bir kadın olmadığını mı söylüyorsun?"

Yok, tabii ki hayır, dedim. Öyle bir şey söylemezdim. "Ama biraz acelem var," dedim. "Belki de öteki vagonlardan birine gitsem iyi olur."

"Yok, hayır, gitmiyorsun!" dedi. "Kimse bana yalancı deyip paçayı sıyıramaz öyle!"

"Demedim ki," dedim. "Hiç öyle bir şey kastetmedim. Ben sırf–"

"Göstereceğim sana! Doğru söylüyorum! O kadınla midillisi dışarı çıkana kadar orada oturacaksın."

"Ama işemem lazım!" dedim. "Yani gerçekten lazım, beyefendi."

"Yok, buradan gidemezsin," dedi. "Benim doğru söylediğimi görene kadar gidemezsin."

Eh, efendim, ne yapacağımı bilemedim. Bilemedim bir türlü. Belki siz bilirdiniz ama ben bilemedim.

Hayatım boyu mümkün mertebe dostane ve kibar olmaya çalışmışımdır. İnsan herkese iyi davranırsa, herkesin de ona iyi davranacağını düşünmüşümdür hep. Ama her zaman öyle olmuyor. Daha ziyade sanki şu anda bulunduğuma benzer bir hâle düşüyorum. Sonra da ne yapacağımı bilemiyorum.

Sonunda, pantolonuma kaçırmanın eşiğine geldiğimde, biletçi gelip biletleri toplarken kaçma fırsatı yakaladım. Oradan öyle bir telaşla kaçtım ki bitişik vagonun kapısına varmam belki saniyeler almıştır. Arkamdaki salonda bir kahkaha koptuğunu duydum. Bana gülüyorlardı herhalde, biletçiyle damalı takımlı adam. Ama ben gülünmeye alışık sayılırım, zaten o anda onu düşünecek vaktim de yoktu.

Bir sonraki vagona daldım ve rahatladım, inanın bana rahatladım. Bir daha damalı takımlı adama rastlamayayım diye kendime bir koltuk arayarak koridorda ilerlerken, Amy Mason'ı gördüm.

Onun da beni gördüğünden bayağı emindim ama görmemiş gibi yaptı. Onun yan koltuğunun tepesinde biraz durakladım sonra cesaretimi toplayıp oturdum.

Pottsville'de hiç kimse bilmez çünkü gizli tutmaya özen gösterdik ama Amy'yle ikimiz bir aralar epey sıkı fıkıydık.

Hatta babacığının bana karşı o kadar güçlü itirazları olmasaydı evlenirdik de. Biz de bekledik, ihtiyar beyefendinin ölmesini bekledik durduk. Sonra, adam ölmeden yalnızca bir hafta kadar önce, Myra beni oltasına taktı.

Amy'yi o zamandan beri yalnızca sokakta karşılaşınca görmüştüm. Ona üzgün olduğumu söylemek, olan biteni açıklamaya çalışmak istiyordum. Ama o bana hiç şans vermiyordu. Beni ne zaman görse hemen başını çevirip başka bir yere bakardı. Onu durdurmaya kalkarsam da sokağın karşı tarafına geçerdi.

"Selamlar, Amy," dedim. "İyi sabahlar."

Ağzı biraz büzülse de konuşmadı Amy.

"Sana böyle rastlamak ne güzel," dedim. "Nereye kadar gideceksin, eğer sormamda bir sakınca yoksa?"

Bu sefer konuştu. Azıcık da olsa. "Clarkton'a gidiyorum. Trenden inme hazırlığına birazdan başlarım."

"Keşke daha uzun kalsaydın," dedim. "Ne zamandır seninle konuşmak istiyorum, Amy. Olan biteni açıklamak istiyordum."

"Öyle mi?" Gözlerini kısarak bir bakış attı. "Bence her şey gün gibi ortada."

"Aa, yoo, yoo," dedim. "Hiç kimseden senden daha çok hoşlanamayacağımı biliyorsun. Hayatımda senden başka hiç kimseyle evlenmek istemedim, Tanrı şahidimdir. Yemin ederim. Bir yığın Kitabı Mukaddes üstüne yemin ederim, tatlım."

Gözleri hızla kırpışıyordu, sanki gözyaşlarını tutmaya çalışıyormuş gibi. Elini tuttum, sıktım, dudaklarının titrediğini gördüm.

"O-o zaman neden, Nick? Neden gi-gidip–"

"Ben de sana onu anlatmak istiyordum. Epey uzun hikâye, hem de– baksana, tatlım, ben de seninle birlikte Clarkton'da insem de acaba bir-iki saat seninle bir otel odası tutup–"

Söylenmeyecek bir şeydi bu. Tam o sırada söylenmeyecek bir şeydi.

Amy bembeyaz oldu. Buz gibi gözlerle baktı bana. "Demek beni böyle görüyorsun!" dedi. "Tek istediğin bu yani, hep de buydu! Benimle evlenmek değil, yoo, hayır, ben evlenilecek kız değilim tabii! Sırf yatağa atmak istedin beni, bir de–"

"Aa, yapma böyle, tatlım," dedim. "Ben–"

"Sakın tatlım deme bana, Nick Corey!"

"Ama ben onu düşünmüyordum ki, yani senin sandığın şeyi," dedim. "Yalnızca Myra'yla ikimizi anlatmak epey zaman alır, o yüzden bir yer bulsak da–"

"Boş ver. Boş ver gitsin," dedi. "Ben artık senin açıklamalarınla ilgilenmiyorum."

"Lütfen, Amy. Bırak da bir–"

"Ama ben sana bir şey söyleyeyim, Bay Nicholas Corey, sonra sen de münasip mecralara iletirsen iyi edersin. Eğer karının kardeşini *benim* pencerelerimden içeriyi dikizlerken yakalarsam sorun çıkar. *Ciddi* sorun çıkar. Ben Pottsville'deki diğer kadınlar gibi katlanamam ona. O yüzden karına söyle bunu, anlayana sivrisinek saz."

Lennie hakkında o âna dek bir şey yapmadığını umduğumu söyledim. Kendi iyiliği için yani. "Senin gibi ben de Lennie'den hoşlanmıyorum ama Myra–"

"Hıh!" Tren, Clarkton'a yaklaşıp yavaşlarken Amy başını şöyle bir savurup ayağa kalktı. "Sence ben o... o... ondan korkuyor muyum?"

"Eh," dedim, "korksan iyi edersin. Myra birine takınca nasıl oluyor, bilirsin. O, dedikodu yapmayı ve yalan söylemeyi bitirene kadar, yani–"

"Lütfen müsaade et de ineyim."

Beni iterek yanımdan geçti, başını dimdik tutarak koridora çıktı, şapkasındaki devekuşu tüyü öne arkaya sallanıp durdu. Tren tekrar yola çıkarken, Amy'nin istasyonda durduğu yere doğru el sallamaya çalıştım. Ama o hemen, devekuşu tüyünü bir daha savurarak kafasını çevirdi ve sokakta ilerlemeye başladı.

İşte bu kadardı; ben de kendime belki de böylesinin daha iyi olduğunu söyledim. Çünkü vaziyet böyleyken birbirimize karşı ne anlam ifade edebilirdik ki?

Hayatımda Myra vardı elbette ve görünüşe göre o ya da ben yaşlılıktan ölene kadar da hayatımda kalacaktı. Ama tek engel Myra değildi.

Rose Hauck adlı, evli bir kadınla her nasılsa gerçekten dost olmuştum. Neler olduğunu anlayamadan içine dalıp gittiğim ilişkilerden bir diğeri. Rose'un aşırı güzel ve cömert oluşu dışında bir anlamı yoktu benim için. Ama ben ona epey bir anlam ifade ediyordum. Hem de ne anlam, üstelik Rose bunu fark etmemi de sağlıyordu.

Sırf Rose'un ne kadar zeki olduğunu göstermek için şunu söyleyeyim: Myra onu en iyi arkadaşı olarak görüyordu. Evet efendim, Rose işte o kadar iyi rol yapabiliyordu. Yalnız kaldığımızda, yani Rose ile ikimiz, Myra'ya öyle bir söverdi ki artık kıpkırmızı kesilirdim. Ama ikisi yan yanayken, ah birader! Rose onu yağlar ballardı, canımlar cicimler havada uçuşurdu, bıkana kadar. Myra da öyle mutlu olur, öyle heyecanlanırdı ki sevincinden ağlayacak gibi olurdu.

Myra'nın sinirini bozmanın en garanti yolu, Rose'un mükemmelden aşağı bir şey olduğunu ima etmekti. Onu Lennie bile yapamazdı. Bir defasında başlamıştı, Rose kadar güzel birinin rol yaptığı kadar iyi kalpli olamayacağını ima eder gibi olmuştu. Myra onu tek tokatla odanın karşı tarafına göndermişti.

3

Belki söylememişimdir ama ziyaret edeceğim şu Ken Lacey, nehrin alt kısımlarındaki birkaç bölgenin şerifiydi. İkimiz, yıllık güvenlik memuru toplantılarından birinde tanışmış ve neredeyse hemen kaynaşmıştık. Hem gerçekten cana yakındı, hem de acayip zekiydi; onunla konuşmaya başladığım dakika hemen anlamıştım bunu. O yüzden, elime geçen ilk fırsatta, şu sorunum hakkında tavsiyesini istedim.

Ben durumu açıkladım, o da bir süre düşündükten sonra, "Hım-hımmm!" dedi. "Bak, o tuvalet özel mülk üzerinde, değil mi? Adliyenin arka tarafında, dışarıda?"

"Doğrudur," dedim. "Tam olarak öyle, Ken."

"Ama senin dışında hiç kimseyi rahatsız etmiyor?"

"O da doğrudur," dedim. "Yani mahkeme salonu alt katın arka tarafında, orada pencere yok. Benim yaşadığım yerde, ikinci katta var pencere."

Ken bölge yargıcından tuvaleti yıktırmasını istememin mümkün olup olmadığını sordu, ben de hayır, neredeyse imkânsız, dedim. Sonuçta o tuvaleti çok insan kullanıyordu, öfkelenebilirlerdi.

"Peki, temizletemiyor musun?" diye sordu. "Belki de birkaç varil misket limonuyla biraz hafifletebilirler, ha?"

"Neden yapsınlar ki?" dedim. "Benim dışımda hiç kimseyi rahatsız etmiyor. Yakınacak olsam muhtemelen başıma dert alırım."

"Hah... *hah!*" Ken başını yukarı aşağı salladı. "Bencillik ediyormuşsun gibi görünür."

"Ama bir şeyler yapmam lazım, Ken," dedim. "Mesele yalnızca sıcak havalardaki koku değil, ki o da tek başına yeterince kötü, ama sadece bir kısmı o. Bir de çatısında koskoca delikler var, içeride ne olup bitiyorsa gösteriyor. Diyelim ki misafirlerim var, Aman yahu, senin şu tarafta şahane bir manzara vardır şimdi, diye düşünüyorlar. Sonra dışarı bir bakıyorlar, işini gören adamın teki dışında hiçbir şey göremiyorlar."

Ken biraz öksürüp ağzını ovalayarak, bir kez daha, "Hah... *hah!*" dedi. Sonra benim gerçekten bir sorunum olduğunu, *gerçek* bir sorunum olduğunu söyleyerek devam etti. "Mevkinin onca meşgalesine rağmen senin gibi bir yüksek şerifi bile nasıl sıkıntıya sokabileceğini görebiliyorum, Nick."

"Ken, bana yardım etmen lazım," dedim. "Fıttıracağım artık düpedüz!"

Ken, "Yardım *edeceğim*," dedi başını yukarı aşağı sallayarak. "Ben hiçbir memur kardeşimi yarı yolda bırakmamışımdır, buna şimdi başlamaya da hiç niyetim yok."

Böylece bana ne yapmam gerektiğini söyledi, ben de yaptım. O gecenin geç saatlerinde gizlice tuvalete çıktım, bazı yerlerindeki vidaları gevşettim, döşeme tahtalarını da biraz yerlerinden oynattım. Ertesi sabah erken kalktım, zamanı gelince harekete geçmeye tamamen hazırdım.

Eh, efendim, o tuvaleti en sık kullanan kişi, banka müdürü Bay J. S. Dinwiddie'ydi. Öğle yemeği için eve giderken girer, dönüşte bir daha uğrar, gece eve giderken tekrar ziyaret eder, sonra sabah geri gelince de uğrardı. Yani bazen es geçerdi tabii ama sabahları asla. Evinden o kadar uzaklaştığında kendi içindeki motor da çalışmaya başlıyor, adam tuvalete nasıl yetişeceğini şaşırıyordu.

O sabah, yani benim tahrifatımın ertesi sabahı, Dinwiddie

telaşla içeri girdi: Yüksek beyaz yakalı, yepyeni ince pamuklu bir takım içinde, iriyarı, şişko bir adam. Ayağının altındaki döşeme tahtaları aşağı çöktü, lağıma düştü. Hemen ardından Dinwiddie de kendini onların yanında buldu.

Otuz yıllık insan dışkısının ortalık yerine.

Tabii ki onu düşer düşmez oradan çıkarttırdım. Yani canı pek de yanmadı, sadece üstü başı fena battı. Ama ömrümde hiç kimsenin bu kadar öfkeli olduğunu görmemiştim.

Aşağı yukarı, sağa sola hoplayıp durdu, yumruklarını savurdu, kollarını oradan oraya salladı, kıyameti kopardı. Ben pisliğin kabasını üzerinden atsın diye üzerine biraz su dökmeye çalıştım. Ama oradan oraya hoplayıp zıplayışı yüzünden pek faydam olmadı. Ben suyu attığım anda yer değiştirmiş oluyordu. Bir de küfürler! Öylesini hiç duymamışsınızdır, adam bir de kilisede papaz yardımcısıydı!

Bölge yargıçları, diğer memurlarla birlikte koşarak geldi, kasabanın en önemli sakinini o hâlde görmek hepsini fena panikletmişti. Bay Dinwiddie onları bir şekilde tanıdı, artık gözlerindeki onca yapış yapış pisliğe rağmen nasıl başardıysa. Eline bir sopa geçirebilse hepsini de sopalardı.

Söverken adamların altından girdi üstünden çıktı. Cezai ihmal suçuyla onlara soruşturma açtıracağına yeminler etti. Kamu malına kasten zarar vermekten ötürü onlara şahsi zarar davaları açacağını haykırdı.

Belki de yalnızca bana kibarca konuştu. Benim gibi bir adamın bölgeyi tek başına yönetebileceğini, diğer tüm memurları görevden aldıracağını, çünkü hem gereksiz masraf çıkardıklarını hem de yaşamsal zararlar verdiklerini söyledi.

En nihayetinde, Bay Dinwiddie savurduğu tehditlerin hiçbirini gerçekleştiremedi. Ama tuvalet sorunu kesinkes çözüldü. Kulübe gitti, lağım bir saatte doldurudu; burnuna yumruk yemek isteyen varsa da yargıçlardan birine bir tuvalet daha yapılması gerektiğini söyleyebilirdi.

Eh, Ken Lacey tavsiyelerinden bir numunedir bu. Sağlamlıklarının yalnızca tek bir numunesi...

Elbette bazı insanlar bunun hiç faydalı olmadığını, Bay Dinwiddie'yi öldürebileceğini, kendi başımı da bir sürü derde sokabileceğimi söyleyebilir. Ken'in bana verdiği diğer tavsiyenin saf kötülük olduğunu, yarardan çok zarar getirme amacı taşıdığını söyleyebilir.

Ama ben, eh, elimden geldiğince insanlar hakkında iyi düşünürüm. Ya da en azından şart olana dek kötü düşünmem. Yani Ken hakkında henüz pek bir karara varmamıştım.

O gün bana nasıl davranacağına, ben kararımı vermeden önce nasıl bir tavsiyede bulunacağına bakarım diye düşünmüştüm. Azıcık dahi olsa mantıklı konuşursa iyi niyetle yaklaşacaktım. Ama akla o kadar yatkın bile olmazsa...

Eh, ona ne yapacağımı bilirdim.

Daima bilirim ben zaten.

4

Trendeki büfeden öğle yemeği niyetine az bir şey aldım: birkaç sandviç, biraz turta, patates cipsi, yerfıstığı, kurabiye, gazoz. O gün öğlen ikiden sonra Ken Lacey'nin kasabasına, yüksek şerif mevkisinde olduğu yere geldik.

Gerçekten büyük bir yerdi; herhalde dört-beş bin insan yaşıyordu burada. Ana cadde asfalt kaplıydı, adliyenin etrafındaki meydan da öyleydi; nereye baksanız telden jantlı faytonlar, tepesi saçaklı, şık at arabaları vardı; hatta gözlüklü şoförlerin sürdüğü, keten trençkotlu, başı eşarplı yolcu kadınların can havliyle bir yerlere tutunduğu iki-üç otomobil de gördüm. Yani şu New York gibi adını duyduğum büyük şehirlerden birinde olmak gibiydi tıpkı. Görülecek çok şey vardı, insanlar da öyle meşguldü, heyecana öyle alışkındı ki sizi hiç önemsemiyorlardı.

Sadece misal olarak, hayatımda gördüğüm en fena köpek dövüşüne buradaki boş bir arazide rastladım. İki tazı, bir buldok ve kıçı benekli bir melez meydan savaşına girişmiş gibiydi.

Gerçi öyle bir dövüş olmasaydı bile, yoldan geçenlerin durup uzun uzun bakması için o melez yeterdi. Çünkü, var ya, çok acayip bir şeydi! Ardındaki kalkık kıçı, sanki üzerine inekler kepek osurmuş gibi çilli benekliydi. Ama ön bacakları o kadar kısaydı ki burnu neredeyse yere sürtecekti. Bir gözü mavi, öteki sarıydı. Kadın saçı gibi parlak bir sarıydı.

Orada ağzım açık hâlde kalakaldım, keşke yanımda Pottsville'den bir şahidim olsa diye düşündüm çünkü elbette benim öyle bir köpek gördüğüme kimse inanmayacaktı. Sonra etrafıma bir göz atmış bulundum ve kendimi oradan kurtarmak ne kadar zor olursa olsun, gösteriye sırtımı dönüp adliyeye doğru devam ettim.

Anlarsınız işte, insanların beni sıradan bir köylü çocuğu sanmasını istemiyorsam öyle yapmak zorunda sayılırdım. Çünkü bakmak için duran bir tek bendim. O kasabada olan biten o kadar çok şey vardı ki hiç kimse *öyle* bir şeye ikinci defa bakmazdı!

Ken, Buck adında, benim daha önce hiç karşılaşmadığım bir memurla birlikte şerif ofisinde oturuyordu; omurgalarının üstünde kendilerini iyice salıvermiş, botlarını çaprazlamış, Stetson şapkalarını gözlerinin üstüne çekmişlerdi.

Öksürdüm, ayaklarımı sürüdüm; Ken şapkasının siperliğinin altından gözlerini kaldırdı. Sonra şöyle dedi: "Vay be, başıma iş gelecek, Potts County'nin yüksek şerifi değil mi bu!" Ve sandalyesini bana doğru döndürüp elini uzattı.

"Geç otur, Nick, geç otur," dedi, ben de döner koltuklardan birine geçtim. "Buck, uyan da bir arkadaşımla tanış."

Buck'ın zaten uyanık olduğu ortaya çıktı; o da yaklaşıp Ken gibi tokalaştı benimle. Sonra Ken ona başıyla bir işaret yapar gibi oldu, Buck sandalyesiyle masaya yaklaştı, bir litrelik mısır viskisiyle bir avuç ince uzun puro çıkardı.

"Bu Buck var ya, elimdeki en akıllı memurdur," dedi Ken, hepimiz içkimizden bir yudum alıp puromuzu yaktıktan sonra. "Çok girişkendir Buck. Öyle bazılarına söylemek gerektiği gibi, yapması lazım olan her şeyi söylemek şart değildir ona."

Buck sadece görevini yapmaya çalıştığını söyledi, Ken ise yok efendim, akıllıdır o, dedi.

"Tıpkı bizim Nick gibi. Kendisi işte o yüzden eyaletin en büyük kırk yedinci bölgesinin şerifi."

"Ya?" dedi Buck. "Eyalette kırk yedi bölge olduğunu bilmiyordum."

"Keskinlikle!"* dedi Ken, ona biraz kaşlarını çatarak. "Pottsville'de işler nasıl gidiyor, Nick? Hâlâ tıkırında mı?"

"Eh, değil," dedim. "Tıkırında diyemem pek. Pottsville sizin burası gibi bir metropol sayılmaz."

"Gerçekten mi?" dedi Ken. "Belleğim eskisi kadar iyi değil herhalde. Sahi, Pottsville'in büyüklüğü ne kadar ki?"

"Eh, efendim," dedim, "kasabanın hemen dışında 'Nüfus: 1280' yazılı bir tabela var, herhalde o kadardır yani. Bin iki yüz seksen can."

"Bin iki yüz seksen can, ha? O canlar insanlara mı ait yani?"

"E tabii," dedim, "onu kastettim. Bin iki yüz seksen insan demenin bir başka şekli."

Hepimiz ikişer kadeh daha içtik, sonra Buck purosunu bir tükürük hokkasının içine atıp kendisine çiğnemelik tütün kesti; Ken ise benim bin iki yüz seksen insan yerine bin iki yüz seksen can dememin keskinlikle doğru olmadığını söyledi.

"Yanlış mıyım, Buck?" dedi Ken, başını ona doğru sallayarak.

"Dosssdoğru!" dedi Buck. "Yüzde bin haklısın, Ken!"

"Hâliyle! Söyle bizim Nick'e neden haklı olduğumu."

"Muhakkak," dedi Buck bana dönerek. "Bak, vaziyet şöyle, Nick. O bin iki yüz seksenin içinde zenciler de sayılıyor –bu kuzeyli vekiller zorluyor bizi saymaya– ve zencilerin canı manı yoktur. Değil mi, Ken?"

"Dosssdoğru!" dedi Ken.

"Eh, yani, onu bilemiyorum," dedim. "Tabii şimdi bodoslama yanlış olduğunuzu söyleyecek de değilim ama sizinle hemfikir olabileceğimi de hiç sanmıyorum. Yani, ee, niçin siyah derili vatandaşların canı olmadığını söylüyorsunuz ki?"

"Canları yok çünkü, o yüzden."

---

* Romanın özgün dilinde de varolan buna benzer bozuk dil kullanımları kasıtlı olarak korunmuştur. *–yhn*

"Ama neden yok?" dedim.

"Söyle, Buck. Aydınlat Bizim Nick'i," dedi Ken.

"E muhakkak," dedi Buck. "Bak şimdi, şöyle oluyor, Nick. Zencilerin canı yok çünkü onlar aslında insan değil."

"Değil mi?" dedim.

"E tabii değil. Çoğu kimse bilir bunu."

"Peki madem insan değiller, onlar ne o zaman?"

"Zenciler işte, o kadar. Millet de o yüzden onlara insan yerine zenci diyor."

Buck da Ken de başını yukarı aşağı salladı, sanki bu konuda söylenebilecek başka hiçbir şey yokmuş gibi. Ben de şişeden bir yudum daha alıp onlara uzattım.

"Eh, dinleyin madem," dedim. "Şuna ne dersiniz? Benim annem neredeyse ben doğar doğmaz ölmüş, o yüzden ben siyah bir sütanneye verilmişim. O beni emzirmemiş olsa bugün hayatta olmazmışım. Şimdi bu da ispattan–"

"Hayır, sayılmaz," diye araya girdi Ken. "Hiçbir şeyi ispatlamaz o. Sonuçta bir ineğin de sütünü emebilirdin, ama inekler de insandır diyemezsin."

"Eh, belki diyemem," dedim. "Ama tek benzerlik noktası o değil. Benim siyah kızlarla bazı ilişkilerim oldu, ineklerle asla olamayacak ilişkiler hatta, hem de–"

"Ama olabilirdi," dedi Ken. "Girebilirdin o ilişkilere. Şu an kodesteki adamlardan biri, bir domuzu keyiflendirdiği için orada."

"Vay başıma gelenler," dedim, çünkü böyle şeyler kulağıma gelmiş olsa da gerçek bir olayla hiç karşılaşmamıştım. "Ona ne suçlamalar yöneltiyorsunuz?"

Buck onu belki tecavüzle suçlayabileceklerini söyledi. Ken ise ona biraz boş gözlerle bakıp hayır dedi, o tarz bir suçlamayı kabul ettiremeyebilirlermiş.

"Sonuçta domuzun rızasını aldığını iddia edebilir, o zaman ne hâle düşeriz?"

"Aa," dedi Buck. "Aa ama, Ken."

Ken, "Ne aa ama'sı?" dedi. "Sen şimdi hayvanlar onlara söylenenleri anlayamıyor mu demeye çalışıyorsun bana? Yahu lanet gitsin, bende şöyle ufak bir beagle-terrier kırması var, ona, 'Oğlum, gidip biraz sıçan yakalamak ister misin?' dediğim zaman hemen üstüme atlıyor, havlıyor, inliyor, yüzümü yalıyor. Yani, hâliyle, sıçan kovalamak istediği anlamında. Bazen de 'Oğlum, seni bir sopalayayım mı?' diyorum, o zaman da kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırıp bir köşeye siniyor. Yani sopalanmak istemiyor anlamında. Bi' de–"

"E tabii," dedi Buck. "Ama–"

"Lanet olsun!" dedi Ken. "Kes sesini ben konuşurken! Zaten sıkıntın ne senin be? Ben burada Nick'e senin ne akıllı olduğunu anlatıyorum, sen gidip onun gözü önünde beni yalancı çıkarıyorsun!"

Buck biraz yüzü kızararak çok üzgün olduğunu söyledi. Tabii ki Ken'le ters düşmek istememişti. "Şimdi sen açıklayınca anlayabildim nasıl olduğunu. Bu adam o domuza herhalde 'Biraz malum işi yapalım mı, Domuzcuk?' demiştir, domuzcuk da ciyaklamaya başlayıp kuyruğunu sallamıştır, yani adam ne zaman isterse anlamında."

Ken, "E tabii ki öyle olmuştur!" dedi kaşlarını çatarak. "O zaman benimle ters düşerken neyin peşindesin? Neden adamın domuzdan rıza alamayacağını söylüyorsun, misafir şerifin önünde kendini dangalak gibi gösteriyorsun? Bak sana söylüyorum, Buck," diye devam etti, "senin hakkında epey büyük umutlar besliyordum. Senin şu boşboğaz ukalalardan değil de mantıklı beyaz adamlardan biri olduğuna ikna etmiştin beni neredeyse. Ama şimdi bilemiyorum; hakikaten bilemiyorum. Tek diyebileceğim bundan sonra ayağını denk almanın iyi olacağıdır."

"Alırım tabii. Çok üzgünüm, Ken," dedi Buck.

"Ciddiyim de! Her kelimede ciddiyim!" Ken ona bakıp

kaşlarını çattı. "Benimle bir daha ters düşersen, çelişirsen, sokaklarda serçelerle birlikte at boku eşelersin. Tabii belki öyle olmaz diye düşünürsün, değil mi? Belki yine itiraz etmeye başlarsın, dışarıda kuşlarla bok kavgasına girmem dersin, ha? Cevap versene hadi, gevşek ağızlı geri zekâlı seni!"

Buck bir an boğulur gibi yutkundu ama sonra elbette Ken'in haklı olduğunu söyledi. "Sen söyle yeter, Ken, keskinlikle ne dersen onu yapacağım."

"N'apacakmışsın? Söyle hadi, lanet herif, söyle!"

"E-eşeleyeceğim" –Buck bir daha sertçe yutkundu– "serçelerle at boku eşeleyeceğim."

"Hani şu sıcak olanları, buharı tütenleri, değil mi? *Değil mi?*"

"Evet," diye mırıldandı Buck. "Yüzde yüz haklısın, Ken. Soğuk at boku kadar iştah kaçıran bir şey yoktur herhalde."

"Eh, iyi madem," dedi Ken, onu rahat bırakıp bana döndü. "Nick, sen herhalde buraya kadar geldiysen sırf bizim aptal Buck'la birbirimize laga luga yapışımızı dinlemeye değildir. Gördüğüm kadarıyla senin derdin sana yetiyor."

"Eh, efendim, o konuda kesinlikle haklısın, Ken," dedim. "Gayet tabii haklısın, gerçekten bak."

"Ve benim tavsiyemi istiyorsun, değil mi? Sen şu her şeyi zaten bildiğini zanneden ukalalar gibi değilsindir."

"Evet, efendim," dedim. "Elbette istiyorum tavsiyeni, Ken."

"Hı-hı?" dedi kafasını sallayıp. "Hı-hı. Buyur anlat, Nick."

"Eh, şöyle bir şey," dedim. "Beni fıttırtan bir derdim var başımda. Ne düzgün uyuyabiliyorum ne yemek yiyebiliyorum, o kadar sıkıyor canımı. Endişelendim, kafa patlattım, düşündüm de düşündüm, sonunda bir karara vardım."

"Hı-hı?"

"N'apacağımı bilmediğime karar verdim," dedim.

"Hı-hı," dedi Ken. "Bak, telaş etme. Bizim Bob'la burada kafalarımız epey doludur ama dostlara tavsiye vermeye daima vaktimiz vardır. Değil mi, Buck?"

"Dosssdoğru! Yüzde bin haklısın, Ken. Her zamanki gibi."

"O yüzden sen hiç acele etmeden anlat bize, Nick," dedi Ken. "Dostlarımın derdi varken yüce işimin gereklerini bir kenara koymaya daima hazırımdır."

Duraksadım, ona Myra'yı ve yarım akıllı kardeşini anlatmak istiyordum. Ama birdenbire fazla mahrem geldi. Yani, Ken ne kadar iyi bir arkadaş olursa olsun, karımı nasıl başka bir adamla tartışma konusu yapabilirdim ki? Ayrıca anlatsam bile, Ken, *Myra* hakkında ne halt edebilirdi ki?

O yüzden Myra'yı konu dışı bırakıp elimdeki öteki büyük sorunla ilgilenmem gerektiğini düşündüm. Ken'in hiç sorun yaşamadan halledebileceği bir sorun olduğuna karar verdim. Hatta, artık onu biraz daha tanıdığım ve Buck'ı nasıl idare ettiğini gördüğüm için, onun tam da bu işin adamı olduğunu çok iyi biliyordum.

5

"Eh, efendim, Ken," dedim. "Pottsville'deki şu kerhaneyi biliyorsun. Nehir kıyısındaki mekân, kasabanın dibinde hani..."

Ken gözlerini kaldırıp tavana baktı, başını kaşıdı. Orayı bildiğini söyleyemeyeceğini ama hâliyle Pottsville'de de bir kerhane olması gerektiğini düşündüğünü itiraf etti.

"Olmazsa kasabayı pek düzgün idare edemezsin, değil mi Buck?"

"Öyle! E yani ortalıkta hiç fahişe olmasaydı, edepli hanımlar sokaklarda güvende dolaşamazdı."

"Dosssdoğru!" Ken başını salladı. "Heriflerin alayı feci kudurur, gaza gelip onların peşine düşer."

"Eh, bence de öyle," dedim. "Ama şimdi bir sıkıntım var. Bakın, orada altı fahişe var, hepsi iyi, dost canlısı kızlar, tam isteyeceğiniz kadar uysallar hem de. Gerçekten o kızlar hakkında hiçbir şikâyetim olamaz. Ama yanlarında şu iki pezevenk var, üç kız başına bir pezevenk herhalde, işte o pezevenkler dert oluyor bana, Ken. Bana epeydir feci sataşıyorlar."

"Aa, deme bak!" dedi Ken. "Yani o pezevenkler hakikaten de Potts County'nin yüksek şerifine sataşıyor deme!"

"Evet, efendim," dedim, "aynen öyle yapıyorlar. İşin kötü tarafı da bunu bazen başkalarının önünde yapıyorlar ve böyle şeyler şeriflere hiç yaramıyor, Ken. Pezevenklerden laf işittiğin kulaktan kulağa yayılıyor ve sana hiç ama hiç yaramıyor!"

"Yapma ya!" dedi Ken. "İlahi hakikati anlatıyorsun, Nick! Ama herhalde öylece yanlarına bırakmıyorsundur bunu, değil mi? Cezai işlem uyguluyorsundur?"

"Eh," dedim, "ben de onlara sataşıyorum. Böylece onları engelleyebildiğimi söyleyemem ama benim de onlara sataştığım kesin, Ken."

"*Sen de* mi sataştın? Ne demeye yaptın onu?"

"Eh, mantıklı geldi," dedim. "Biri sana sataşırsa yani sen de sataşıp ödeşirsin."

Ken dudaklarını biraz içine çekti, başını iki yana salladı. Buck'a hayatında hiç böyle bir şey duyup duymadığını sordu, Buck da katiyen duymadığını söyledi. Anasının karnından çıktığından beri.

"N'apman lazım, biliyor musun, Nick," dedi Ken. "Yok, söylemeyeyim de doğrudan göstereyim hatta. Sen kalk ayağa, arkanı dön, ben de sana uygulamalı ders vereyim."

Dediğini yaptım. Ken koltuğundan kalktı, gerindi ve bana tekmeyi bastı. Beni öyle sert tekmeledi ki direkt kapıdan dışarı fırlayıp koridorun yarısına kadar uçtum.

"Şimdi buraya dön," dedi bana parmağını uzatarak. "Deminki gibi otur oraya da birkaç soru sorayım."

Biraz ayakta dursam iyi olacağını söyledim, o da pekâlâ, dedi, istediğim gibi olsundu. "Seni neden tekmeledim, biliyor musun, Nick?"

"Eh," dedim, "herhalde iyi bir sebebin vardı. Bana bir şey öğretmeye çalışıyordun."

"Doğru! Sana sormak istediğim şey de işte şu: Diyelim ki adamın teki az önce benim yaptığım gibi tekmeyi basıverdi sana, n'aparsın?"

"Pek bilemiyorum," dedim. "Daha önce hiç kimse kıçımı tekmelemedi, babam hariç, ruhu şâd olsun, zaten o konuda yapabileceğim fazla bir şey de yoktu."

"Ama diyelim ki biri attı tekmeyi. Diyelim ki elimizde fara-

zi bir dava var, biri sana tekmeyi attı. N'aparsın bu konuda?"

"Eh," dedim, "herhalde ben de *onun* kıçını tekmelerim. Herhalde öylesi en doğrusu olur."

"Dön arkanı," dedi Ken. "Aynen bir daha dön arkanı. Daha dersini almadın."

"Bak şimdi," dedim. "Belki biraz daha açıklasam–"

"Sen nankörlük mü ediyorsun?" Ken kaşlarını çattı. "Sana yardım etmeye çalışan adama emir mi vermeye çalışıyorsun?"

"Yo, yo, öyle bir şeye kalkışmıyorum," dedim. "Ama–"

"E umarım öyledir! Şimdi dediğim gibi arkanı dön."

Tekrar döndüm arkamı; görünüşe göre yapabileceğim başka bir şey de yoktu. Ken de, Buck da ayağa kalktı ve bana aynı anda tekmeyi bastılar.

Öyle bir tekmelediler ki öne değil, yukarı doğru uçtum neredeyse. Sol kolumun üstüne biraz yamukça düştüm ve canım o kadar yandı ki kim olduğumu bir an unuttum.

Kıçımla kolumu aynı anda ovmaya çalışarak –nasıl diye düşünüyorsanız, mümkün değilmiş– yerden kalktım. Canımın acısına rağmen yerime oturdum çünkü ayakta duramayacak kadar sersemlemiştim.

"Kolunu mu incittin?" dedi Ken. "Neresi?"

"Emin değilim," dedim. "Radius da olabilir, ulna da."

Buck bana aniden, şapka siperliğinin altından sertçe baktı. Sanki odaya henüz girmişim, o da beni henüz görmüş gibi. Ama Ken elbette hiçbir şey fark etmedi. Ken'in benim gibi zavallı aptallara yardım etmekten dolayı kafası öyle doluydu ki, belki de çok fazla şeyi fark etmiyordu diye düşündüm.

"Şimdi dersini aldın herhalde, değil mi Nick?" dedi. "Karşılık vermemek boşuna, aldığın darbe de o kadar can yakıyor, gördün mü?"

"Eh, bir çeşit ders aldığım kesin," dedim. "Yani eğer onu öğretmeye çalışıyorduysan herhalde almışımdır."

"Bak, belki öteki herif senden daha sert tekme atıyordur.

Belki de kıçı daha serttir, tekmen onun canını o kadar yakmıyordur. Belki de diyelim ki az önce Buck'la ikimizin gösterdiği gibi bir duruma düşersin. İki herif başlar kıçını tekmelemeye, yani her tekmene iki misli karşılık görürsün. Öyle bir duruma düşersen, ki mecazen az çok o durumdasın, yani sen şapkanı düzeltecek vakit bulamadan keserler götünü."

"Ama bu pezevenkler beni tekmelemedi," dedim. "Sırf sataştılar, biraz da itip kaktılar."

"Aynı prensip. Aynı prensip, keskinlikle. Değil mi, Buck?"

"Öyle! Bak, Nick, herifin teki sana kötü bir şey yapmaya başlayınca, onunla ödeşmenin en düzgün yolu iki misliyle karşılık vermektir. Öteki türlü, en iyi ihtimalle belki karşılıklı uzak durursunuz birbirinizden, hiçbir şey de asla çözülmez."

"Dosssdoğru!" dedi Ken. "Şimdi sana o pezevenklere n'apman gerektiğini söyleyeyim. Bir daha sana sataşmanın yanından bile geçtiklerinde, var gücünle taşaklarına vur onların."

"Ha?" dedim. "Ama – ama o feci can yakmaz mı?"

"Peh, hayatta yakmaz. Ayağında düzgün, deliksiz bir çift bot varsa yakmaz."

"Aynen öyle," dedi Buck. "Aman, parmaklarının hiçbiri bottan dışarı çıkmasın, o zaman hiç canın yanmaz."

"Yani pezevenklerin canı yanmaz mı?" dedim. "Ben şahsen taşaklarıma *hafif* bir tekmeyi bile kaldıramam herhalde."

"E muhakkak, muhakkak yanar canları," dedi Ken başını sallayıp. "Başka türlü nasıl yola getireceksin ki canlarını iyice yakmazsan?"

"Sen aslında onları çok rahat bırakıyorsun, Nick," dedi Buck. "Pezevengin teki burada bizim Ken'e sataşmış olsa onunla aynı odada olmak benim hiç hoşuma gitmezdi mesela, o kesin. Ken onları tekmelemekle kalmazdı. Yani neye uğradıklarını anlamadan, Ken emaneti çekip o yılışık ağızlarına sıkar."

"Keskinlikle!" dedi Ken. "O yılışık kokarcaları cehennemin dibine gönderirdim, hiç de uzatmazdım."

"Yani sen gerçekten de onlara çok yumuşak davranıyorsun, Nick. Bizim Ken gibi gururlu, zeki, dürüst bir memurdan çok daha yumuşak davranıyorsun. Ken senin yerinde olsa onları çivi gibi çakardı, kendi ağzından da duydun işte."

"Doğrudur!" dedi Ken. "Keskinlikle onu yapmadan geçmezdim."

Eh...

Geliş amacıma ulaşmıştım anlaşılan ve artık saat biraz geç olmaya başlamıştı. O yüzden Ken'e tavsiyesi için teşekkür edip ayağa kalktım. Gerçi hâlâ biraz titrektim; topuklarımın üstünde sallanıyor gibiydim biraz. Ken sağ salim istasyona kadar gidebileceğimden emin olup olmadığımı sordu.

"Eh, sanırım," dedim. "Öyle umduğum kesin en azından. Benim için yaptığınız onca şeyden sonra bir de beni oraya bırakmanızı istemek hiç doğru olmaz tabii."

"Aa, sormana gerek yok ki!" dedi Ken. "Sence ben senin kadar bitkin görünen birini ta trene kadar yalnız gönderir miyim?"

"Eh, hiç sıkıntı yaratmak istemem size," dedim.

"Sıkıntı mı?" dedi Ken. "Yahu düpedüz keyif bu! Buck, kaldır kıçını o koltuktan da Nick'i gara götür."

Buck başını yukarı aşağı salladı, ayağa kalktı. Ona hiç zahmet vermek istemediğimi söyledim, o da asla zahmet olmadığını söyledi.

"Bana katlanabildiğin sürece yani," dedi. "Ben sana Ken gibi bir adamın dostluğunu asla hissettiremem."

"Eh, yani, eminim kalkarsın altından," dedim. "Sen kesin çok ilginç bir adam çıkacaksın."

"Denerim," diye söz verdi Buck. "Evet, efendim, gayet tabii denerim, gerçekten bak."

6

Gar yakınlarında yemek yedim, kendiminkinin yanında Buck'a da kocaman bir öğün ısmarladım. Sonra trenim geldi, Buck beni vagonuma kadar geçirdi. Kendim gidemeyecek hâlde de değildim; artık kendimi epey iyi hissediyordum. Ama tıpkı mümkün olduğunu düşündüğüm gibi, gayet güzel anlaşıyorduk, birbirimize söyleyecek birçok şeyimiz vardı.

Neredeyse biletimi biletçiye verir vermez uyuyakaldım. Ama iyi uyumadım. Bitkinlikten kırılmama rağmen, ürkütücü bir rüyaya, bana mütemadiyen musallat olan o kâbusa daldım. Tekrar çocuk olduğumu gördüm; bir rüyada gibi değildim ama. Gerçekten de çocuktum, babamla birlikte o eski yıkık plantasyon evinde yaşıyordum. Onun ayakaltından çekilmeye çalışıyor ama asla beceremiyordum. Beni yakalamayı ne zaman başarsa öldüresiye dayak yiyordum.

Ondan kurtulduğumu sanarak bir kapı ağzından içeri girdiğimi gördüm. Ve aniden arkamdan yakalandım.

Onun kahvaltısını masaya koyduğumu gördüm. Ve kollarımı kaldırmaya çalışırken babam kahvaltıyı suratıma fırlattı.

Okulda kazandığım okuma ödülünü ona gösterdiğimi gördüm – *yaşadım*. Çünkü bundan memnun olacağından emindim, ayrıca birilerine göstermem şarttı da. Bir de, küçük gümüş fincanın darbesiyle burnum kanamış hâldeyken yerden kalmaya çalıştığımı gördüm – *yaşadım*. O ise bana bağıra

çağıra okulla işimin bittiğini çünkü her şeyin yanında bir de sahtekâr olduğumu az önce ispatladığımı söylüyordu.

Aslında, galiba, benim başarılı olmama hiç dayanamıyor gibiydi. Azıcık olsun başarılıysam, doğarken annesini öldüren aşağılık canavar olamazdım. Ama öyle olmam şarttı. Babamın birini sorumlu tutması lazımdı.

Artık onu bu konuda fazla suçlamıyorum çünkü ona hayli benzeyen birçok insan gördüm. Büyük sorunlara basit cevaplar arayanlar. Başlarına gelen her kötü şeyde Yahudileri veya diğer siyah vatandaşları suçlayanlar. Bu kadar büyük bir dünyada bir dolu şeyin yanlış gitmeye mahkûm olduğunu anlayamayanlar. Neden böyle olduğunun bir cevabı varsa da, ki her zaman yoktur, yani kendi başına tek bir cevap değildir bu, binlerce cevaptır.

Ama babam işte böyleydi; o insanlar gibiydi. Bu insanlar, kendilerinden fazla en ufak bir şey bilmeyen (öyle olsa kitap yazmak zorunda kalmayacak olan) adamların kitaplarını satın alırlar. Güya o kitaplar onları her konuda düzeltecektir. Veya kendilerine kutu kutu ilaç alırlar. Veya tüm sorunun öteki vatandaşlar olduğunu, yapılacak tek şeyin de onlardan kurtulmak olduğunu söylerler. Veya başka bir ülkeyle savaşmamız gerektiğini iddia ederler. Veya... Tanrı bilir neler neler.

Her neyse, babam böyle biriydi işte. Ben böyle büyüdüm. Kızlarla bu kadar iyi anlaşmamda şaşılacak hiçbir şey yok herhalde. Onlarla iyi anlaşmak için herhalde gerçekten çok çalıştım; farkında olmadan bunu bir nevi uzmanlığa çevirdim. Çünkü erkeklerin kendilerini seven birine ihtiyaçları vardır. Doğaları gereği böyledir işte. Kızlar da doğaları gereği erkekleri sevmeye eğilimlidir.

Herhalde, işin içyüzüne baktığınızda, ben hakikaten şu bahsettiğim insanların yaptığı hatanın aynısını yapıyordum. Çünkü sevgiden daha büyük sorun yoktu, aslında hiçbir şey o kadar ender değildi ama ben bunlara basit bir cevap arıyordum.

7

Eh, efendim, Pottsville'e o yılın belki de en karanlık gecesinde dönmediysem ne olayım. Hava öyle karanlıktı ki burnuma ateşböceği konmuş olsa göremezdim.

Tabii karanlık beni o kadar da rahatsız etmiyordu. Pottsville'in her köşesini, her kuytusunu bildiğim için, uyurgezer olsam bile istediğim yere gidebilirdim. O yüzden karanlık aslında benim yararımaydı, öteki türlü değil. Etrafta dolanan birileri vardıysa, kaldı ki gecenin o vaktinde olamazdı, benim nereye gittiğimi göremez, oraya neden gittiğimi merak edemezlerdi.

Ana Cadde'nin merkezindeki karanlığın tam ortasından yürüdüm. Caddenin sonundan güneye döndüm, nehre yöneldim. O tarafta minicik bir ışık huzmesi vardı, karanlığın içinden fırlayan minik bir kabarcık misali. Bunun kerhaneden, hatta arkasındaki minik rıhtımdan geldiğini düşündüm. O iki pezevenk orada oturuyordu, biliyordum, gece havasını içlerine çekiyor, zil zurna sarhoş oluyorlardı.

Ben oraya varana kadar iyice coşacaklardı muhakkak. İyice yılışık, rezil hâllere düşecek, onlara daima iyi davranmış bir adama fenalık etmeye hazır olacaklardı.

Bir kibrit çaktım, saatime hemen bir göz attım, daha hızlı yürümeye başladım. *Ruby Clark* adlı gemi birazdan gelirdi ve kavisi döndüğünde hazır olmalıydım.

Önceki hafta epey yağışlı geçmişti; nehrin denize yaklaştığı bir bölge burası, daima bol yağmur yağar. Sular tamamen kurumuştu artık, çünkü sıcak günışığını da sıkça alırız. Ama yolun bazı yerlerinde birikintiler vardı, ben de acelemden basmamam gereken bir yere bastım.

Tökezledim, tepe üstü çakılmanın eşiğinden döndüm. Duraksadım, biraz soluklandım, sonra arkama döndüm. Gözlerimi dört açtım, kulak kesildim; bir an ödüm koptu. Çünkü bir şey duymuştum. Ayağımın çamurda çıkardığım sesin çok benzeri, biraz daha kısığı.

Nefesimi tuttum, beni takip eden hiç kimse olamayacağını söyledim kendime. Arkamda birisi vardıysa bile karanlığın koruması altında olduğumu bilerek.

İki-üç dakika kılımı kıpırdatmadım. Sonra o sesi tekrar duydum ve nereden çıktığını anladım; öyle bir rahatlamıştım ki neredeyse kahkaha atacaktım.

Bizim buradaki şu kocaman lanet gece böceklerimizden biriydi sadece. Etrafta uçuşur durur, birbirlerini arar, sonra havada buluşup birlikte zemine düşerler.

Sakince gecelerde epey şamata çıkarabiliyorlar. Belki benim gibi biraz huzursuzsanız da sizi fena ürkütebilirler.

Kerhaneye iki-üç dakika sonra vardım. Mekânın yan tarafında uzanan patikada parmak uçlarımda yürüdüm, arka tarafa geçtim.

İki pezevenk oradaydı, tam olacaklarını düşündüğüm yerde. Sırtlarını palamar direklerine vermişlerdi, aralarında loş bir fenerle bir sürahi viski vardı. Ben karanlığın içinden çıkarken bana baykuşlar gibi baktılar; sonra, Curly denen, sıkı lüleleri kafasına yapışık duran züppevari herif, bana doğru parmak salladı.

"Bak, Nick, sen buraya haftada bir defadan sık gelmemen gerektiğini biliyorsun. Yalnızca bir defa, onda da rüşvetini alıp gideceksin hemen."

"Aynen öyle," dedi adı Moose olan. "Doğrusu senin buraya gelmene izin vererek bile acayip cömertlik ediyoruz. Burada korumamız gereken bir namımız var, senin gibi bir herifin damlayıp durması da tabii hiç iyi olmuyor."

"Ama yani," dedim, "hiç hoş bir laf değil bu."

"Aman yahu, asla şahsi bir itham değil," dedi Curly. "Hayatın nahoş gerçeklerinden bir diğeri sadece. Sen bir sahtekârsın ve etrafta sahtekârların olması iyi görünmüyor."

Ona neden beni sahtekâr gördüğünü sordum, o da bana başka ne olabileceğimi sordu. "Rüşvet alıyorsun, değil mi? Buraya giren her beş doların birini alıyorsun?"

"Ama almam şart," dedim. "Yani bir nevi yurttaşlık görevi. Sizin gibileri biraz soymazsam fazla güçlenirsiniz. Her şeyden önce, bölgeyi ben değil siz yönetirsiniz."

Moose dudak büktü, sonra da sendeleyerek ayaklandı. "Seni adi soytarı," dedi, "artık defolup gidecek misin buradan? Yoksa ben mi kovayım seni?"

"Ama yani," dedim. "Yani bilemiyorum. Bence size daima iyi davranmış biriyle epey kaba konuşuyorsunuz."

"Sen gidiyor musun, gitmiyor musun?" Bana doğru bir adım yaklaştı.

Curly de "Gitsen iyi olur, Nick," dedi başını yukarı aşağı sallayarak ayağa kalkarken. "Bizim biraz midemizi bulandırıyorsun, anlatabiliyor muyum? Kabahat sende olmayabilir ama sen ne zaman gelsen buranın havası bozuluyor."

Kavisin ardında *Ruby Clark*'ın ışıklarını görebiliyor, dönemeci almaya çabalarken çarklarının çıkardığı duyabiliyordum. Zamanı gelmişti, artık her an o an olabilirdi ve silahımı çektim, nişan aldım.

"N'ol–!" Moose adımının ortasında donakaldı, ağzı ardına kadar açıldı.

Curly, "Aa, bak şimdi, Nick!" dedi zoraki bir gülüşle. Ama hayatımda gördüğüm en berbat gülüştü bu.

İnsanların daima anladığı bir şey bu herhalde. Ne zaman öleceklerini anlarlar. Moose ile Curly de anlamıştı.

"Size iyi geceler, neşeli beyler," dedim. "Vira elveda."

Ruby Clark'ın düdüğü öttü.

Yankı dindiğinde Moose da, Curly de kaşlarının ortasında birer kurşun yarasıyla nehre kapılmıştı.

Ruby geçip gidene dek ufak rıhtımda biraz bekledim. Geceleri buharlı gemilerden daha güzel bir şey yoktur, hep söylerim. Sonra iskelenin etrafından dolanıp eve yöneldim.

Vardığımda adliye karanlıktı elbette. Botlarımı çıkardım, usul usul çıktım merdiveni. Kimseyi uyandırmadan da girdim yatağa.

Hemen uykuya daldım. İki saat sonra, Myra'nın beni sarsmasıyla uyandım.

"Nick! *Nick!* Lütfen uyanır mısın, yalvarırım!"

"Ha! Ne?" dedim. "N'oluyor, Myra?"

Ama işte o anda alt kat kapısının yumruklanışını işittim. İşitmemek için sağır olmak lazımdı.

"Öf, başıma gelenler," dedim. "Bu hangi cenabettir yahu?"

"E git de bak be! Git hadi, bunlar zavallı Lennie'yi uyandırmadan!"

Bir süre olduğum yerde kaldım, Myra bana dırdır etmeyi sürdürürken durumu değerlendirdim. Sonra alt kata inmem gerektiğinden emin olmadığımı söyledim çünkü gecenin o vaktinde doğru dürüst bir insan ne halt etmeye kapı yumruklardı ki?

"Bunlar hırsız olabilir, Myra," diye açıkladım. "Öyle çıksalar zerre şaşırmam. Duyduğuma göre bunlar hırsızlığı gece geç saatte düzgün insanlar yataklarındayken yaparmış."

"Seni ahmak! Seni salak, omurgasız, korkak sersem! Sen bu bölgenin şerifi misin, değil misin?" diye bağırdı Myra.

"Eh," dedim, "öyle denebilir herhalde."

"Peki suçluların icabına bakmak, şerifin işi değil mi? Değil mi? Cevap versene be– seni–!"

"Eh, öyle de denebilir herhalde," dedim. "Üzerine pek düşünmüşlüğüm yok ama mantıklı geliyor."

"Yahu– yahu insene aşağı!" dedi Myra tükürerek. "Lanet herif, çabuk aşağı in, hemen, yoksa seni– seni–"

"Ama üzerimde hiç kıyafet yok," dedim. "Uzun paçalı donum dışında hiçbir şey. Kapıya kıyafetsiz gitmek pek yakışık almaz."

Myra'nın sesi o kadar kısıldı ki zor duydum ama gözleri ateş saçıyordu. "Nick," dedi Myra, "son kez söylüyorum. Hemen şimdi in kapıya yoksa pişman olursun! Gerçekten pişman olursun!"

Kapıya gittikçe daha sert vuruluyordu, bir de birileri bana sesleniyordu, sesi fena hâlde Ken Lacey'ye benzeyen birileri. O yüzden, Myra'nın aynen devam edişiyle birlikte, belki de kapıya baksam iyi olabileceğine karar verdim.

Bacaklarımı yatağın yanından salıverdim, botlarımı giydim. Botları biraz inceledim, parmağımı biraz tükürükle nemlendirip botun sürtünmüş bir yerini ovaladım. Esnedim, gerindim, koltukaltlarımı kaşıdım.

Myra bir inilti kopardı. Pantolonumu yerden aldığı gibi bana öyle bir fırlattı ki bacaklar atkı gibi boynuma dolandı.

Pantolonu boynumdan çözüp bacaklarıma geçirirken, "Sen bir şeye kızmadın, değil mi tatlım?" dedim. "Seni bir şekilde sinirlendirmemişimdir umarım."

Hiçbir şey söylemedi. Yalnızca kabarmaya başladı, birazdan patlayacakmış gibi.

"Senin hakkında bir iltifat duydum," dedim. "Geçen gün adamın biri bana dedi ki 'Nick,' dedi, 'kasabadaki en güzel anne sende.' Ben de kimi kastettiğini sordum tabii çünkü benim annem yıllardır rahmetli. O da 'Ya şu Myra dediğin hanım,' dedi. 'Şimdi o senin annen değil mi yani?' Aynen böyle dedi, tatlım. Şimdi sen de benim hakkımda duyduğun bir iltifat söyle bakalım."

Yine hiçbir şey söylemedi. Sadece kedi miyavı gibi bir sesle, gözlerimi oymak üzere ellerini pençe yaparak üzerime atıldı.

Gözlerimi oymadı çünkü ben öyle bir şeyi bekliyordum aslında. Onunla konuşurken bir yandan da usul usul kapıya doğru gitmiştim. O yüzden, Myra benim üstüme düşmedi, duvara çarptı, kendine hâkim olabilene kadar da tırmalamaktan duvarın canına okudu.

O arada ben alt kata inip kapıyı açtım.

Ken Lacey hışımla içeri girdi. Gözleri dönmüştü, nefes nefeseydi. Beni omuzlarımdan tutup sarsmaya başladı.

"Yaptın mı hemen?" dedi. "Lanet olsun, hemen gidip yaptın mı?"

"Ne-ne?" Kımıldanarak ondan kurtulmaya çalıştım. "Gidip neyi yaptım mı?"

"Biliyorsun neyi be, Tanrı'nın cezası! Yapmanı söylediğim şeyi! Derhal cevap ver bana, kahrolası ahmak, yoksa döve döve alırım cevabı!"

Eh, efendim, gördüğüm kadarıyla Ken bir konuda bayağı heyecanlanmıştı. Aşırı telaşa kapılıp galeyandan fenalaşabilirdi. O yüzden onu iterek çalışma odama soktum, masama oturttum, bir lamba yaktım, viskimden büyük bir yudum içirdim. Sonra, biraz sakinleşmiş gibi görününce, az önceki hâllerinin nereden çıktığını sordum.

"Ne yapmışım, Ken? Öyle bir davranıyorsun ki gören de adam öldürdüm sanır."

"Öldürmedin yani," dedi, gözlerini yüzüme dikmiş hâlde. "Kimseyi öldürmedin."

"Öldürmek mi?" dedim. "Yahu bu ne saçma sapık soru! Ben kimi, ne demeye öldüreyim?"

"Öldürmedin mi? Sana sataşan şu iki pezevengi öldürmedin mi?"

"Ken," dedim, "kaç kere söyleyeceğim? Ben kimi, neden öldüreyim?"

Derin derin iç çekti ve ilk kez rahatladı. Sonra, ikinci bir büyük yudumun ardından sürahiyi masaya sertçe bırakıp yardımcısı Buck'a küfretmeye başladı.

"Lanet olsun, bak onu elime geçirince neler olacak! Neler olacak! O sefil kıçına öyle bir tekme basacağım ki saçlarını taramak için botlarını çıkarmak zorunda kalacak!"

"Neden, n'aptı?" dedim. "Bizim Buck gene ne karıştırdı?"

"N'apacak, harcadı beni! Öyle bir velveleye getirdi ki fıttıracaktım," dedi Ken, Buck'a sağlı sollu giydirerek. "Eh, tabii hata bende herhalde. Rezil manyağın teki olduğunun ispatı gözlerimin önündeydi ama açık fikirli olduğum için göz yumdum gitti."

"Nasıl yani?" dedim. "İspat derken neyi kastediyorsun, Ken?"

"Yani onu bir kitap okurken yakaladım, onu diyorum! Evet, efendim, onu suçüstü yakaladım. Aa, o sırf hatunların kâselerine baktığını iddia etti ama yalan söylediğini anladım ben."

"Vay başıma gelen!" dedim. "Vaylar bana vay bana! Ama senin burada olmanla Buck'ın ne alakası var?"

Böylece Ken olanları anlattı.

Anlaşılan, Buck benim yanımdan ayrıldıktan sonra ofise dönüp söylenmeye, huysuzlanmaya başlamış. Benim gerçekten o pezevenkleri öldürecek kadar delirip delirmediğimi merak ediyormuş; öyle yaparsam Ken'in başına fena dert açılırmış. Endişe içinde söylenip duran Buck'ın gözünde, Ken bana onları öldürmem gerektiğini söylemiş, yani ben gidip onları öldürürsem Ken de en az benim kadar suçlu olurmuş.

Buck söylenmiş durmuş, benim geçmişte Ken'in tavsiyelerini –ne kadar delice olurlarsa olsunlar– hep dinlediğim için pezevenkleri gerçekten de öldürebileceğimi söylemiş. Ken'in nasıl sinirlendiğini görünce de emniyet güçlerinin ona muhtemelen çok sert davranmayacağını söylemiş. Bana gösterecek-

leri tavrı ona hiç yansıtmazlar, Ken'i belki otuz-kırk senede bırakırlarmış.

İşin sonunda Ken nihayet hızla ofisten çıkmış, Pottsville'e giden Red Ball ekspres yük trenine yetişmiş. Bindiği personel vagonunda berbat bir topal tekerlek olduğundan, çok düzgün bir yolculuk yapamamış. Benim tekmelenmiş olmama rağmen kendi kıçının muhtemelen daha kötü ağrıdığını ve artık tek istediğinin yatmak olduğunu söyledi.

Bir yandan esnerken, "Zavallı bir bedenin bir gün içinde çekebileceğinden fazlasını yaşadım," dedi. "Beni ağırlaman sorun olmaz herhalde, değil mi?"

Çok utandığımı ve onu ağırlayamayacağımı söyledim. Fazladan bir kişinin yatabileceği hiçbir yerimiz yoktu.

"Lanet olsun!" dedi somurtarak. "Peki, otele giderim madem!"

Pottsville'de otel olmadığı için onun biraz zor olabileceğini itiraf ettim. "Gündüz olsaydı Widder Shoup'un mekânında yatabilirdin; seyyar satış mümessilleri öyle yapıyor. Ama kadın seni gecenin bu saatinde kabul etmez tabii."

"Ee, hangi cehennemde uyuyacağım ben o zaman?" dedi. "Bütün gece ayakta kalacak hâlim yok ya!"

"Eh, bir düşünelim," dedim. "Aklıma tek bir yer geliyor, Ken, yeminle. Seni yatırırlar o mekânda. Ama pek uyuyabileceğini sanmıyorum."

"Sen götür oraya da! Uyuma kısmını bana bırak!"

"Kerhanede başaramazsın onu," dedim. "Yani kızların son zamanlarda fazla işi olmadı, herhalde fena azgınlardır. Herhalde senden istekleri bütün gece bitmez."

"Yok ya!" dedi Ken. "Bak şimdi! Yani tabii, başa gelen çekilir demişler. Genç güzel kızlardır, değil mi!"

"Yok, değiller," dedim. "Çoğu nispeten gençtir, belki on yedi, on sekiz yaşlarında. Ama bir tane kart hatun var, tamı tamına yirmi bir yaşında. O da insanı hayatta rahat bırakmıyor! Asla bırakmıyor, Ken, söylemedi deme sonra."

Salyası çenesinden aşağı akmaya başlamıştı. Onu sildi, ayağa kalktı, gözleri donuk donuk bakıyordu.

"Ben en iyisi gideyim," dedi. "Derhal gideyim en iyisi."

"Ben seni doğru yola sokayım," dedim. "Ama önce bilmen gereken bir şey var. Şu iki pezevenk var ya..."

"Dert etme sen. Ben icaplarına bakarım!"

"Gerek kalmayacak," dedim, "çünkü orada olmayacaklar. Şu sıralarda bir yerlerde kafayı çekiyorlardır, öğlene kadar da uyanmazlar."

"O nasıl iş yahu?" Ken kapıya doğru titrek bir adım attı. "Kızlar onların orada olmadığını düşünüyorsa–"

"Düşünmüyorlar ki. Pezevenkler orayı gece gündüz izlediklerine inandırdılar kızları, kızlar da tabii istedikleri gibi rahat edemiyorlar, eğlenemiyorlar. Yani–"

"Hı-hı? Evet evet," dedi Ken. "Devam etsene yahu!"

"Yani içeri girer girmez şöyle yapman lazım: Kızlara pezevenklerin güzelce icabına baktığını, size hiç ama hiç bulaşmayacaklarını söyle. Öyle dersen her şey güllük gülistanlık olur."

Aynen öyle diyeceğini söyledi. (Ve sonradan anlaşıldı ki tam olarak öyle demiş.) Sonra kapıdan çıktı ve bahçeyi geçti, o kadar hızlı gidiyordu ki zor ayak uyduruyordum.

Kasaba sınırını geçtik, sonra onu nehir yoluna soktum. Oradan kendi başına devam etti, başıyla bir selam bile vermeden. Sonra herhalde terbiyesi aklına gelmiş olacak ki dönüp geri geldi.

"Nick," dedi, "sana minnettarım. Belki sana geçmişte çok iyi davranmamışımdır ama bu gece burada yaptığın şeyi unutmam!"

"Aman canım," dedim. "Konusu açılmışken, ben de senin yaptığın onca şeyi unutmam, Ken."

"Eh, neyse, minnettarım sana."

"Aaa, benim için büyük memnuniyetti," dedim. "Gayet tabii memnuniyetti, gerçekten bak."

8

Ken ertesi sabah kahvaltı vakti çıkageldi, fena hâlde yorgun, solgun, bitkin görünüyordu. Ama tüm o sersemliğine rağmen Myra'ya iltifatlar etmeyi, Lennie'ye de nazikçe bir-iki laf etmeyi başardı, o yüzden Myra ona bayağı iyi davrandı. Gerçekten iyi değil ama, çünkü Ken'in geceyi kerhanede geçirdiğinin farkındaydı (başka bir yerde geçirmesi mümkün değildi sonuçta), yani bir hanımefendi, bir beyefendiye mevcut şartlar altında ne kadar iyi davranabilirse o kadar iyiydi. Onu sürekli bir şeyler yemeye teşvik etti; Ken de teşekkürlerle reddedip durdu, sabahları azıcık kahveden başka bir şey tüketmediğini, o an da tek istediğinin bu olduğunu söyledi.

"Kiloma dikkat etmem lazım, hanımefendi," dedi. "Vücudum sizinki ve yakışıklı abinizinki gibi doğal bir güzelliğe sahip değil."

Lennie kıkırdayıp ona doğru tükürdü; memnun olmuştu işte, anlarsınız. Myra kızardı, Ken'in iltifatı abarttığını söyledi.

"Ben mi? Ben, bir kadına iltifat edeceğim?" dedi Ken. "Hiç duymadım öyle şey!"

"Aman, siz de! *O kadar da* düzgün bir vücudum olmadığını biliyorsunuz."

"Eh, belki de. Ama o da henüz gelişiminizin tamamlanmamış olması," dedi Ken. "Hâlâ genç bir kızsınız."

"Hi-hii," diye kıkırdadı Myra. "Siz yok musunuz siz, çok fenasınız!"

"Biraz daha büyüyene kadar bekleyin siz," dedi Ken. "Abinizin yaşına gelene kadar bekleyin hele."

Eh, efendim, böyle yalanlar, sarf eden insanı çok yorar, kişi kendini iyi hissetse bile. Ken'in öyle hissetmediği de aşikârdı. O yalnızca alışkanlıktan devam ediyordu ama görünüşe bakılırsa sabrının sonuna yaklaşıyordu. Neyse ki Myra o sırada Ken'le biraz fazla sıkı fıkı olduğunu, onun kendisine fazlaca sırnaşmasına izin verdiğini fark eder gibiydi. O yüzden birdenbire donakaldı ve tabağı çanağı toparlamaya başladı. Ken de teşekkür ve veda sözcüklerini söyledi, sonra ben onu alt kattaki çalışma odama indirdim.

Litrelik bir beyaz viski şişesi uzattım ona. Uzun uzun çekti şişeden, öğürdü, sandalyesinde arkasına yaslandı. Alnından ter boşaldı. Tepeden tırnağa titredi, yüzü bembeyaz kesildi. Bir an, midesinin fena bulanacağını sandım; Myra'ya karşı onca yalan ve iltifat ona fazla geldi sandım. Sonra birdenbire yüzüne tekrar renk geldi, terleyişi ve titreyişi kesildi. Uzun uzun, derin bir nefes aldı Ken.

"Hay lanet!" dedi usulca. "Çok ihtiyacım varmış."

"Tek üzengiyle at binilmez," dedim. "Bir yudum daha al, Ken."

"Eh be, lanet olsun," dedi. "Lanet gitsin, Nick, n'olacaksa olsun."

İki yudum daha içerek şişeyi neredeyse yarıladı. Sonra, en iyisi biraz yavaşlaması gerektiğini söyledi. Ben de ona oyalanabileceğini, bineceği trene daha iki saat olduğunu söyledim.

Orada bir-iki dakika oturduk, pek bir şey konuşmadık. Ken bana baktı, gözlerini kaçırdı, sonra yüzü utangaç ama sinsi bir ifadeye büründü.

"Kayınbiraderin acayip yakışıklı adammış," dedi. "Evet, efendim, acayip yakışıklı."

"Bir de geri zekâlı," dedim. "Her halükârda kafadan çatlak olduğu muhakkak."

Ken başını salladı, fark ettiğini söyledi. "Ama belki de bazı

kadınlar için pek fark etmiyordur bu, anlatabiliyor muyum, Nick? Diyelim ki ondan yaşça çok daha büyük bir kadın. Bayağı çirkin olan ve öyle kalmaya da bayağı meyilli bir kadın."

"Eh, orasını bilemem," dedim. "Haksız olduğunu söyleyemem ama haklı olduğunu da söyleyemeyeceğim kesin."

"Eh, belki de sebebi pek kafalı olmamandır," dedi Ken. "Yani, bu kasabada gerçekten de senin gibi bir herif yerine Lennie'yi tercih edecek bir kadın vardır, kesin bak. Sen de az yakışıklı değilsin, onu demiyorum, ama sende herhalde onunki kadar uzun bir babafingo yoktur; bu geri zekâlılarda aygırlarınki gibi malafat var diyorlar. Hem zaten–"

"Yani, şimdi, bilemiyorum," dedim. "Ben o bölgede henüz hiçbir şikâyet duymadım."

"Sen sus ben konuşurken!" dedi Ken. "Sus da belki bir şey öğrenirsin! Diyecektim ki kalan her şey denk olduğuna göre, ki tüm bu geri zekâlılarda ip atlamalık uzunlukta malafatlar olduğundan ötürü senin durumunda bundan feci hâlde şüpheliyim, *ama* – ama bundan bağımsız olarak, kadınlar kendilerini normal adamlardansa vitrin mankenlerine bile becertebilir. Çünkü onun için hazırlanması gerekmez, anlatabiliyor muyum? Patronluk taslayabilir ona. Aynı şekilde müthiş cadalozluk edebilir hatta iki misli kötü davranabilir ve yine de tüm ihtiyacını karşılar."

Kafamı kaşıdım, eh, belki de öyledir, dedim. Ama yine de Lennie hakkında yanıldığını düşünüyordum. "Bu kasabada ona sempatik gözle bakan hiçbir kadın olmadığını çok iyi biliyorum. Öyle gibi yapıyorlar, sırf Myra'nın suyuna gitmek için, ama hepsinin Lennie'den fena nefret ettiğini biliyorum ben."

"*Hepsinin!*"

"Hepsinin. Myra hariç tabii. Kardeşi."

Ken homurdandı, elini ağzının üstünde gezdirdi. Biraz toparlanır gibi oldu sonra, konuşması biraz yavaşladı. Yine de konudan çıkamadı.

"Lennie'yle eşin arasında pek bir irsi benzerlik yok. Biri söylememiş olsa abi-kardeş olduklarını zor anlarsın."

"Doğrudur herhalde," dedim. "Buna pek kafa yorduğumu söyleyemem."

Ama yormuştum. Evet, efendim, hem de epey bir kafa yormuştum.

"Sen evlenmeden önce Lennie'yle tanışmış mıydın? Geri zekâlı bir kayınbiraderin olacağını biliyor muydun?"

"Ee, yok, bilmiyordum," dedim. "Myra'nın bir abisi olduğunu bile nikâhtan sonraya kadar bilmiyordum."

"Hah!" diye homurdandı Ken. "Eh, bir ara başka bir sürprizle karşılaşırsan şaşırma, Nick. Yok, efendim, hiç şaşırma hem de."

"Ne?" dedim. "Ne demek istiyorsun, Ken?"

Başını iki yana salladı, cevap vermedi, sonra kahkahalara boğuldu. Ben de onunla birlikte güldüm.

Çünkü bayağı iyi şakaydı işte. *Bendim* şaka. Ve bu konuda belki o an bir şey yapamasam da bir gün yapacağımı düşündüm.

Ken iki büyük yudum daha aldı. Ben ayağa kalktım, artık gitsek iyi olabileceğini söyledim. "İstasyona kadar epeyce bir yol var, bir de seni birkaç arkadaşla tanıştırmak istiyorum. Senin gibi bir büyük kasaba şerifiyle tanışmak çok keyif verir onlara."

"E tabii, verir kesin," dedi Ken, sendeleyerek ayağa kalkarken. "Herhalde böyle lağım gibi bir kasabada her gün gerçek bir erkekle tanışmıyorlardır."

"O iki pezevengi nasıl hallettiğini anlatırsın," dedim. "İki pezevengin karşısına nasıl tek başına dikildiğini, ağızlarının payını nasıl verdiğini duyunca fena etkilenecekler."

Bana boş boş bakarak gözlerini kırpıştırdı. Hangi pezevenklermiş onlar, ben ne haltlar diyormuşum, onu sordu. Ben de dün gece onu haklarında uyardığım pezevenkleri kastettiğimi söyledim, hani şu başına biraz dert açması kesin olan ikili.

"Ha?" dedi. "Ne? Sen bana öyle bir şey mi dedin?"

"Yani sen paçayı yırtmalarına izin mi verdin?" dedim. "Ken Lacey bir çift aşağılık pezevenkten laf mı işitti?"

"Ha? Ne?" Eliyle gözlerini sildi. "Kim demiş pezevenklerden laf işittiğimi?"

"Anlamıştım işitmediğini!" dedim, sonra da sırtına bir şaplak attım. "Eyaletin en cesur, en akıllı asayiş görevlisi Ken Lacey laf mı işitirmiş!"

"Eh," dedi Ken. "Of, ağzın epey laf yaptı, Nick. Epey laf ettin, gerçekten bak!"

"Başka herhangi biri olsaydı, dün gece oraya gitmesine izin vermezdim. Ama o pezevenkler tabancayla bıçakla üstüne gelse direnebileceğini biliyordum senin. Doğduklarına pişman edeceğini biliyordum."

Ken yüzüne sert bir ifade oturttu, hani şu filmlerde William S. Hart denen adamın yaptığı gibi. Omuzlarını düzeltti, doğruldu, yani viskinin dizlerine verdiği titreklikle ne kadar doğrulabilirse.

"N'aptın onlara, Ken?" dedim. "Nasıl dürdün defterlerini sahi?"

"Ee, evet, hallettim ben onları, o kadar." Tek gözünü kırptı bana. "Anla işte hal–*hık!*–lettim onları."

"Güzel. Temelli mi hallettin, Ken?"

"Ha onu bileydin. O iki pezevenk bir daha hiçbir beyaz adamı rahatsız edemeyecek!"

Viski şişesini bulmak için etrafına bakınmaya başladı. Elinde olduğunu işaret ettim, o da iki yudum daha aldı, sonra şişeyi ışığa tuttu.

"Vay canına! Resmen neredeyse bir litre viski içmişim!"

"N'olacak ki?" dedim. "Hiç belli olmuyor desem yeri." İşin komik tarafı, birdenbire sarhoşluğu pek belli olmamaya başladı.

Daha önce içki içtiğine şahit olmuştum, viskinin onu ne hâle getirdiğini de biliyordum. Azıcık denebilecek bir miktar içkiyle, yani mesela yarım litreyle körkütük sarhoş olurdu. Belli ederdi yani. Ama o miktarın üstüne çıkınca –tabii bir yere

kadar– ayılır gibi görünürdü. Sendelemeyi, sözcüklerini yuvarlamayı ve genel olarak salağa yatmayı keserdi. İçten içe feci sarhoş kalırdı ama hâline bakınca asla anlamazdınız.

Ken viskinin kalanını bitirdi ve tren istasyonuna doğru yollandık. Onu karşımıza çıkan herkesle, yani nüfusun büyük kısmıyla tanıştırdım, o da o iki pezevengin hakkından nasıl geldiğini göğsünü gere gere anlattı. Daha doğrusu, *yalnızca* haklarından geldiğini söyledi.

"Boş ver nasılını," diyordu. "Sen boş ver nasılını." Sonra göz kırpıyor, başını sallıyordu ve herkes ondan bayağı etkileniyordu.

Habire durup o kadar çok insanla konuştuk ki istasyona vardığımızda trenin kalkmasına yalnızca iki dakika kalmıştı. Orada Ken'le tokalaştım, sonra da ne yaptığımı fark edemeden kahkahayı bastım.

Ken bana şüpheci bir bakış attı, neye güldüğümü sordu.

"Önemli bir şey değil," dedim. "Dün gece senin buraya telaşla gelmenin ne kadar komik olduğunu düşünüyordum sadece. O pezevenkleri öldürdüm zannedişini falan."

Acı acı gülümseyerek, "Evet," dedi, "komikti. Senin gibi bir adamın birini öldürdüğünü düşünsene."

"Öyle bir şey yaptığımı hayal edemiyorsun, değil mi Ken? Hiç edemiyorsun, değil mi?"

Asla edemediğini söyledi. "Gerçekten bak. O lanet Buck'ın beni fişteklemesine müsaade edeceğime durup düşünseydim–"

"Ama o cinayeti senin işlediğini düşünmek kolay olurdu, değil mi Ken? Öldürmek seni hiç rahatsız etmezdi."

"Ne?" dedi. "O ne demek, ben–"

"Hatta vatandaşın hiçbir şey hayal etmesine gerek de kalmazdı, değil mi? Onlarca insana bunu itiraf ettin sayılır."

Bana bakarak gözlerini kırpıştırdı. Sonra yüzünden tekrar fena hâlde terler boşaldı, ağzının kenarından bir salya şeridi akmaya başladı. Gözlerinde korku vardı.

Sonunda kafasına dank etti ne durumda olduğu. Bir litre içkiyi alt edip Ken'i can evinden vurdu, darmadağın etti.

"Yahu – seni lanet herif!" dedi. "Ben sırf çene çalıyordum! Gayet iyi biliyorsun çene çaldığımı! Ben dün gece o pezevenkleri görmedim bile!"

"Tabii, efendim, muhakkak görmemişsindir." Yüzüne bakarak sırıttım. "Bir milyon dolarına bahse girerim ki görmemişsindir."

"Se-sen–" Sertçe yutkundu. "Ya-yani sen gerçekten ö-öld–"

"Yani, senin dürüst bir adam olduğunu biliyorum," dedim. "O pezevenkleri görmedim diyorsan *görmemişsindir*, biliyorum. Ama öteki vatandaşlar başka bir şey düşünebilir, değil mi Ken? O pezevenklerin cesetleri bir yerde piyasaya çıksa herkes onları senin öldürdüğünü düşünür. Bu şartlar altında pek başka bir şey düşünmezler."

Küfrü basarak yakama yapışmak ister gibi ellerini kaldırdı. Ben yüzüne sırıta sırıta olduğum yerde kaldım, o da ellerini yavaşça serbest bıraktı.

"Aynen öyle, Ken," dedim. "Aynen öyle. Umut etmekten başka yapabilecek hiçbir şeyin yok. Birisi o pezevenkleri *gerçekten de* öldürdüyse, dua et cesetlerini kimse bulamasın."

Tren yaklaşıyordu.

Durana kadar bekledim; sonra, kendi başına yapamayacak kadar sersemlemiş gibi göründüğü için, Ken'in vagona binmesine yardım ettim.

"Bir şey daha var, Ken," dedim, o da basamakta arkasına dönüp bana baktı. "Yerinde olsam Buck'a gerçekten iyi davranırdım. İçimde tuhaf bir his var, senin zaten mevcut hâlini de pek sevmiyormuş gibi, o yüzden senin yerinde olsam ona bir daha serçelerle birlikte at boku eşeletme muhabbetini keserdim artık."

Tekrar arkasına döndü ve basamakları çıktı.

Ben de kasabaya dönüş yoluna çıktım.

9

Bir süredir, karşıma bu kez bayağı zorlu bir rakip çıktığından, seçim kampanyası yapma zamanının artık geldiğini düşünüyordum. Ama Ken'in onca konuşmasının ardından o sabah yeterince vukuat yaşandığına karar verdim, zaten henüz bir kampanya planım da yoktu.

Daha önce horoz dövüşü, kumar, viski gibi şeylere karşı olduğuma dair söylentiler yaymıştım hep. Rakiplerim bunlara karşı çıksalar iyi olacağını, tabii benimkinin iki misli tepki göstermeleri gerektiğini anlardı. Ben de yoluma aynen devam eder, onlara müsaade ederdim. Benim bu; herkes benden daha iyi konuşma yapabilir, herkes bir şeye daha sert itiraz edebilir veya daha düzgün sahip çıkabilir. Çünkü benim bu; hiçbir konuda güçlü kanılara sahip değilim. Artık değilim.

Eh, her neyse, seçim zamanı gelip çattığında, manzaraya bakıldığında rakiplerim seçilirse hiç kimse artık eğlenemeyecekmiş gibi görünürdü. İnsanın tutuklanmadan yapabileceği tek şey gazoz içmek, belki bir de karısını öpmek olurdu. Bu fikri de hiç kimse sevmezdi, hanımlar dahil.

Yani sonuçta vatandaşa bayağı iyi görünmeye başlardım. Bir şeyden daha düzgün herhangi başka bir şey görünmemesi durumlarındandı bu, çünkü insanların benim pek bir şeye karşı olmadığımı –maaşımın kesilmesi haricinde– ve istesem de bir şey yapamayacak kadar cesaretsiz olduğumu görmek

için yapması gereken tek şey bir süre beni dinlemek ve bana bakmaktı. Ben işlerin her zaman olduğu gibi sürüp gitmesine müsaade ederdim çünkü bunları değiştirmeye çalışmanın pek bir âlemi yoktu. Oylar sayılınca da şerif hâlâ ben olurdum.

Beni çok seven birçok vatandaş olmadığını da söylemiyorum. Sevenim *çoktu*, çocukluğumu birlikte geçirdiğim, beni cebimden çok para çıkmadığı veya birini gücendirmediğim sürece iyilik yapmaya daima hazır, dost canlısı ve iyi kalpli biri olarak bilen vatandaşlar. Ama bana sanki eskisi kadar çok arkadaşım yokmuş gibi geliyordu. Sevdiğim vatandaşlar, herkesten önce de onlar, sanki eskisi kadar dost canlısı davranmıyordu bana. Sanki onları *sıkıştırmadığım* için suçluyorlardı beni. Herhangi bir şey yapma alışkanlığım olmadığından ötürü, bu konuda ne yapabileceğimi de pek bilemiyordum, kendimi bir daha nasıl seçtirebileceğimi de. Ama *bir şeyler* yapmam gerekeceğinin farkındaydım. Geçmiştekilerden tamamen farklı bir şey yapmam veya düşünmem gerekecekti. Yoksa sonbahar gelince işsiz kalacaktım.

Gardan çıkınca köşenin öteki tarafına geçtim, Ana Cadde'ye döndüm. Sonra da geri bastım çünkü caddede iki blok ötede feci bir şamata vardı, kaldırıma bir sürü adam doluşmuştu. Bir çeşit kavga çıkmış gibiydi, yani birilerini tutuklamam gerekmeden, hatta belki kendim zarar görmeden ortalıktan kaybolsam iyi olurdu.

Köşenin ardına doğru sıvıştım; sonra, her nedense, kendimi durdurdum ve patırtının olduğu sokakta ilerlemeye devam ettim.

Korktuğumun aksine, aslında kavga değildi bu. Tom Hauck, John Amca adlı bir esmer adamı dövüyordu sadece. Anlaşılan, Tom elinde bir kutu av fişeğiyle hırdavatçıdan çıkarken John Amca ona çarpmış veya tam tersi olmuş. Her neyse, Tom fişekleri düşürmüş, bazıları sokaktaki çamurun içine düşmüş. O yüzden de Tom, siyah adamı yakalayıp dövmeye başlamış.

Zorla aralarına girdim ve Tom'a durmasını söyledim.

Kendimi biraz tuhaf hissettim, çünkü Tom, bana karşı çok cömert davranan Rose Hauck adlı kızın kocasıydı. İnsan böyle durumlarda herhalde hep biraz tuhaf hisseder; suçlu hisseder yani, sanki adamı elinden geldiğince rahat bırakması lazımmış gibi. Bunun ötesinde, Tom benden çok daha iriydi –kötü kalpli adamlar benden hep daha iridir– ve yarı sarhoştu.

Tom'un bütün işi kafayı çekmek ve avlanmaktı. Eşi Rose, Tom'dan yediği dayaktan ötürü baygın yatmadığı zamanlarda çiftlik işinin büyük kısmını üstlenirdi. Tom av gezisine çıkmadan önce ona halletmesi gereken angaryaları sıralardı. Bunlar genellikle güçlü bir erkek ve bir oğlanın yapabileceğinden fazlası olurdu ama Tom döndüğünde Rose işi bitirememiş olursa dayak yemesi kaçınılmazdı.

Şimdi, Tom o koca kırmızı yüzünü benimkine bastırdı, işine karışarak ne haltın peşinde olduğumu sordu.

"Sen bana beyaz bir adam canı öyle isterse bir zenciyi pataklayamaz mı diyorsun? Buna dair bir kanun mu var?"

"Eh," dedim, "onu bilemiyorum. Var da demiyorum, yok da demiyorum. Ama huzuru bozmaya karşı bir kanun var, senin yaptığın da o."

"Peki, onun benim huzurumu bozması n'olacak? O n'olacak ha? Bet kokulu lanet zencinin teki beni neredeyse kaldırımdan kenara uçuracaktı, av fişeklerimi de her tarafa düşürttü!"

"Yani, şimdi, o konuda biraz fikir ayrılığı var," dedim. "Görünüşe göre belki de o sana çarpmamış da sen ona çarpmış olabilirsin."

Tom bunun ne farkı olduğunu sordu bağıra bağıra. Etrafta beyaz bir adam olup olmadığına bakmak ve onun yolundan çekilmek, zencilerin işiymiş. "Kime istersen sor," dedi, etrafındaki kalabalığa bakarak. "Doğru değil mi, dostlar?"

Birisi, "Doğrudur, Tom," dedi, sonra da hemfikir olunduğuna dair genel bir mırıltı çıktı. Biraz gönülsüz bir mırıltıydı

bu çünkü siyah bir adama karşı onunla aynı tarafta yer almaları gerekse bile hiç kimse Tom'u pek sevmezdi.

Gördüğüm kadarıyla benim tarafımda olmayı tercih ederlerdi. Tek yapmam gereken, mevzuyu biraz değiştirmek, beyaz bir adamla siyah bir adamın değil, benimle onun arasındaki bir mevzu hâline getirmekti.

"Onu dövdüğün tahtayı nereden aldın?" dedim. "Sanki kaldırımdan sökülmüş gibi görünüyor bana."

"Öyleyse n'olacak?" dedi Tom. "Bir zencinin üstünde yumruklarımı kullanmamı mı bekliyorsun?"

"Bak, boş ver şimdi onu," dedim. "Mesele şu; onu kasabanın ortak malıyla dövmeye hiç hakkın yok. Diyelim ki kırdın o tahtayı, n'olacak o zaman? Yeni bir tahta için bu güzel vergi mükelleflerinin para ödemesi gerekir. Diyelim birisi gelip kaldırımdaki o boşluğa adım attı? Zararı bu mükelleflerin karşılaması gerekir."

Tom kaşlarını çattı, küfretti, kalabalığa öfkeyle göz gezdirdi. Aralarında dostane bir yüz yok denecek kadar azdı, o yüzden biraz daha küfretti, durumu kabullendi, tahtaya lanet okudu. Atının koşum kayışını söküp John Amca'yı onunla döveceğini söyledi.

"I-ıh," dedim. "Hiç sanmam. En azından şimdi değil."

"Kim durduracak beni? Ne demekmiş şimdi değil?"

"Yani John Amca şu an burada değil," dedim. "Seni beklemekten yorulmuş gibi duruyor."

Tom ağzı ardına kadar açıldıktan sonra delice etrafına bakındı. Herkes gülmeye başladı çünkü John Amca elbette sıvışmıştı ve Tom'un yüz ifadesi harika bir manzaraydı.

Hem bana küfretti hem de kalabalığa. Sonra da üstüne atladığı kısrağıyla bastı gitti, yan taraflarına topuğuyla öyle sert vurdu ki hayvan acıyla çığlıklar attı.

Tahtayı ayağımla yerine oturttum. Hırdavatçı Robert Lee Jefferson benimle göz göze geldi ve eliyle içeri çağırdı. Girdim, onun ardından küçük yazıhanesine yürüdüm.

Robert Lee Jefferson bu dükkânın sahibi olmasının yanı sıra bir de bölge savcısıydı; görev yükü, özel işine engel olmayacak kadar hafifti çünkü. Oturdum; bana Tom Hauck meselesini gayet güzel idare ettiğimi, Tom'un artık kanun ve nizamlara mutlaka çok daha saygılı olacağını söyledi.

"Hatta bence bütün kasaba saygılı olacak, sen ne dersin, Nick? Senin huzuru nasıl koruduğunu gören tüm bu asil mükellefler."

"Sanırım söylediğinin tam tersini kastediyorsun," dedim. "Peki n'apmam lazımdı, Robert Lee?"

"E Hauck'u tutuklaman lazımdı tabii! Kodese atman lazımdı! Ona dava açmak çok hoşuma giderdi!"

"Ama ne için tutuklayacaktım ki? Siyah derili bir vatandaşı patakladığı için tutuklayamazdım, orası kesin."

"Nedenmiş?"

"Aa ama," dedim, "Aa ama, Robert Lee. Ciddi değilsin herhalde?"

Gözlerini masasına indirdi, bir an duraksadı. "Eh, belki de değilimdir. Ama ona başka suçlamalar yöneltebilirdin. Umuma açık yerde sarhoş olmak gibi mesela. Veya av sezonu dışında avlanmak. Veya eşini dövmek. Veya, ee–"

"Ama, Robert Lee," dedim, "bunları herkes yapıyor. Çoğu insan yapıyor en azından."

"Öyle mi? Ben herhangi birinin kovuşturma için mahkemeye getirildiğini fark etmedim."

"Ama ben herkesi tutuklayamam! Neredeyse herkesi yani."

"Şu an özellikle tek bir adamdan bahsediyoruz. Hiçbir işe yaramaz, kötü kalpli, sarhoş, sümsük, kanun tanımaz, eşini döven bir adam. Neden onu benzerlerine ibret yapmadın?"

O an o öyle deyince hiç bilemediğimi söyledim. Bilemiyordum; ama konuyu biraz düşünecek ve bir cevap bulursam ona söyleyecektim.

"Ben cevabı zaten biliyorum," dedi kısaca. "Azıcık mantığı olan herkes de biliyor. Korkaksın sen."

"Yani, ben öyle der miydim bilmiyorum," dedim. "Korkak değilim demiyorum ama–"

"Eğer işini kendi başına yapmaktan korkuyorsan neden bir yardımcı almıyorsun? Bölge yönetiminde ona bütçe var."

"E zaten bir yardımcım var," dedim, "o da karım. Myra'yı yardımcım yaptım ki evrak işlerimi halletsin."

Robert Lee Jefferson pis pis baktı bana.

"Nick," dedi, "sen gerçekten de bu işi şimdiye kadar yaptığın gibi yapmaya devam edebileceğini mi sanıyorsun? Yani başka bir deyişle hiçbir şey yapmadan? Gerçekten de rüşvet almaya ve bölge yönetimini soymaya, üstelik aldığın parayı hak etmek için hiçbir şey yapmamaya devam edebileceğini mi sanıyorsun?"

"Yani, mevkimi korumak istiyorsam bundan başka çok bir şey yapabileceğimi sanmıyorum," dedim. "Senin gibi, bölge yargıcı gibi adamların umursamadığı bir sürü masrafım var benim. Ben sürekli ortalıkta savunmasız dolaşıyorum, yüzlerce insanla sürtüşüyorum ama siz ara sıra yalnızca bir tanesini görüyorsunuz. Başı dertte olan biri varsa onların derdine ben ortak oluyorum; onlar sizi iş hallolana kadar görmüyor. Birkaç dolar borç almak isteyen biri varsa bana geliyor. Kilisedeki bütün hanımlar bağış yapmak için bana geliyor, sonra–"

"Nick..."

"Seçimden önceki ay her gece büyük barbekü partileri düzenliyorum. Birine gelen hepsine geliyor. Vatandaşın bebeği olunca hediyeler almak zorunda kalıyorum, ayrıca–"

"Nick! Nick, beni dinle!" Robert Lee elini kaldırdı. "Bunca şeyi yapmak zorunda değilsin. İnsanların senden bunları beklemeye hiç hakkı yok."

"Belki yoktur," dedim. "Ona katılırım. Ama beklemeye hakları olan şeylerle gerçekte bekledikleri şeyler tam olarak aynı değil."

"Sen işini yap yeter, Nick. Düzgün yap. İnsanlara dürüst,

cesur, çalışkan olduğunu göster, o zaman başka bir şey yapmana gerek kalmaz."

Başımı iki yana sallayıp öyle yapamayacağımı söyledim. "Yapamam işte, Robert Lee, gerçekten bak."

"Öyle mi?" Arkasına yaslandı. "Neden yapamazmışsın peki, lütfen anlatır mısın?"

"İki sebepten," dedim. "Bir kere, ben aslında cesur, çalışkan veya dürüst *değilim*. İkincisi de seçmenler benim öyle biri olmamı istemiyor."

"Onu nereden anladın?"

"Beni seçtiler, değil mi? Sürekli beni seçip duruyorlar."

"Bayağı aldatıcı bir düşünce bu," dedi Robert Lee. "Belki de sana güvendiler, sevdiler seni. Başarılı olman için sana her türlü şansı tanıyorlar. Ve bir an önce başarılı olsan iyi edersin, Nick." Öne eğilip dizime yavaşça vurdu. "Sana bunu dostun olarak söylüyorum. Kendini toparlayıp işini yapmazsan sonbahara kaybedersin koltuğunu."

"Sence Sam Gaddis gerçekten de o kadar güçlü mü, Robert Lee?"

"O kadar güçlü, Nick. İşte o kadar güçlü. Kusuruma bakmazsan, sende tam olarak ne yoksa Sam'de var, üstelik seçmen de seviyor onu. İşe koyulsan iyi edersin, yoksa Sam seni hezimete uğratacak."

"Yaa!" dedim. "Hımm! Acaba telefonunu kullanmamda bir sakınca var mı, Robert Lee?"

Beni buyur etti, ben de Myra'yı aradım. Myra'ya, Rose Hauck'un evine gidip işlerine yardım edeceğimi söyledim, Tom eve dönünce onu dövmesin diye. Myra, Rose'la iyi arkadaş olduğu –veya kendisi öyle sandığı– için bunu hiç sorun etmeyeceğini ve orada istediğim kadar kalabileceğimi söyledi.

Telefonu kapadım. Robert Lee Jefferson bana sanki aklımı hepten kaçırmışım gibi bakıyordu. "Nick," dedi, ellerini havada sallayarak, "sen benim söylediğim hiçbir şeyi duymadın

mı? Senin işini yapmaktan anladığın bu mu; gidip Hauck çiftliğinde angaryalara koşturmak mı?"

"Ama Rose'un yardıma ihtiyacı var," dedim. "Ona yardım etmenin yanlış olduğunu söylemiyorsundur herhalde."

"Elbette söylemiyorum! Ona yardım etmek istemen çok güzel; iyi niteliklerinden biri de bu, daima insanlara yardım etmeye hazırsın. Ama– ama–" İç çekti, başını yorgun yorgun iki yana salladı. "Aaah, Nick, anlamıyor musun? Böyle şeyler senin işin değil. Sen bunun için para almıyorsun. Ve para aldığın işleri yapmaya başlaman lazım artık, yoksa Sam Gaddis seni yenecek!"

"Yenecek mi?" dedim. "Ha, seçimi mi kastediyorsun?"

"Herhalde seçimi kastediyorum! Yok başka ne konuşuyoruz biz?"

"Eh, ben bir süredir düşünüyorum bunu," dedim. "Bir süredir epey düşünüyorum bunu, Robert Lee, ve sanırım bizim Sam'i yenmek için bir yöntem buldum."

"Yöntem mi? Yani bir çeşit numara mı diyorsun?"

"Eh, öyle de diyebilirsin," dedim.

"A-ama– ama–" Yine sanki patlayacakmış gibi göründü. "Ama neden, Nick? Neden işini yapmakla yetinmiyorsun?"

"Eh, onu da uzun uzun düşündüm," dedim. "Evet, efendim, gerçekten epey düşündüm. Hakikaten de çıkıp insanları tutuklamaya başlamak için, genel olarak şerif gibi davranmaya başlamak için kendimi ikna edecektim neredeyse. Ama sonra biraz daha düşününce, asla öyle bir şey yapmamam gerektiğini anladım.

"Ama, Nick–"

"Çünkü insanlar öyle yapmamı istemiyor," dedim. "Belki istediklerini sanıyorlardır ama istemiyorlar. Tek istedikleri bana tekrar oy vermeleri için onlara bir çeşit bahane yaratmam."

"Yanılıyorsun, Nick." Robert Lee başını sertçe iki yana sal-

ladı. "Fena yanılıyorsun. Numaralarınla eskiden paçayı sıyırmıştın ama bu kez işe yaramayacaklar. Sam Gaddis gibi gerçekten düzgün bir adam karşısında başaramazsın."

O zaman bekleyip göreceğimizi söyledim, o da bana sert bir bakış attı.

"Sen yoksa Sam Gaddis'in iyi bir adam olmadığına dair fikirlere mi sahipsin? Öyle mi, Nick? Eğer onun kirli çamaşırlarını ortaya çıkarma fikirlerin varsa peşin söyleyeyim–"

"Yok öyle bir fikrim," dedim. "Sam'in kirli çamaşırlarını istesem de ortaya çıkaramam çünkü öyle bir şeyi yok."

"Güzel. Farkında olmana sevindim."

"Yok, efendim," dedim. "Ben Sam'in son derece düzgün bir adam olduğunu biliyorum. Zaten o yüzden anlamıyorum onun hakkındaki onca hikâyenin nereden çıktığını."

"Eh, sorun değil. Ben– *ne?*" İrkilerek gözlerini bana dikti. "Ne hikâyesi?"

"Duymadın mı yani?" dedim.

"Duymadım tabii! Neymiş o hikâyeler bakayım?"

Ona anlatacakmış gibi yaptım, sonra durup kafamı iki yana salladım. "Anlatmayacağım," dedim. "Duymadıysan benden de duymayacağın kesin. Hayır, efendim!"

Robert Lee etrafına hemen bir göz atıp öne eğildi, sesini kıstı. "Anlat, Nick. Yemin ederim söyleyeceğin tek kelimeyi bile başkasına anlatmayacağım."

"Anlatamam. Mümkünü yok, Robert Lee. Haksızlık olur, zaten âlemi de yok. Biz tüm o hikâyelerin doğru olmadığını bildiğimiz sürece, insanlar bunları her tarafa yaysa ne fark eder ki?"

"Bak, Nick–"

"Ama *yapacağım* şeyi söyleyeyim," dedim. "Sam ilk kampanya konuşması için haftaya pazar kürsüye çıkınca ben de yanı başında olacağım. Ben ona yüzde bin manevi destek oluyorum, üstelik bunu dile getireceğim de. Çünkü etrafta onun

hakkında dönen o pis, iğrenç hikâyelerin tek kelimesinin bile doğru olmadığını biliyorum!"

Robert Lee Jefferson beni ön kapıya kadar takip etti, hikâyelerin neler olduğunu söyletmeye çalıştı. Ben de tabii reddedip durdum; bunun ana sebebi de hayatımda hiç kimsenin Sam Gaddis hakkında tek bir kötü şey bile söylediğini duymamamdı.

"Hayır, efendim," dedim kapıdan çıkarken. "Anlatamam işte. Sam hakkında kötü herhangi bir şey duymak istersen başkasından duyman gerekecek."

"Kimden?" dedi hevesle. "Kime sorayım, Nick?"

"Herhangi birine. Hemen herhangi birine," dedim. "İyi adamlara çamur atmaya hazır vatandaşlar vardır hep, ellerinde avuçlarında hiçbir şey olmasa bile!"

10

Atımla arabamı kiralık ahırdan aldım ve kasabanın dışına çıktım. Ama Rose Hauck'u görmeme daha epey vakit vardı. Önce Tom'la halletmem gereken küçük bir işim bulunuyordu, hem ziyaret hem ticaret, bilmem anlatabiliyor muyum? Onun ev sevdiği av mekânı da atla bir saat mesafedeydi.

Oradaydı, yoldan belki otuz metre kenardaydı ve her zamanki tarzında avlanmakla meşguldü. Sırtını bir ağaca, silahını başka bir ağaca dayayıp oturmuştu ve en hızlı yutkunabileceği biçimde, bir sürahiden viski yudumluyordu.

Ben yaklaşırken etrafına baktı, orada ne halt ettiğimi sordu. Sonra gözleri ardına kadar açıldı, ayağa kalkmaya çalıştı, onun silahıyla ne halt ettiğimi sandığımı sordu.

"Her şey sırayla," dedim. "Buradaki işlerimden biri, karını ziyaret etmek. Onunla çok yakında yatağa gireceğim ve o, senin feci aşağılık biri olduğun için ondan asla alamadığın şeyi bana verecek. Biliyorum vereceğini çünkü uzun bir süredir veriyor. Senin burada küfelik sarhoş olduğun, elindeki güzelim şeyin kıymetini bilemeyecek kadar aptallaştığın her sefer neredeyse."

Ben son sözcükleri söyleyemeden, Tom küfretmeye başlamıştı; ağacın gövdesine dayanarak yükseldi ve sonunda titrek bacaklarla ayağa kalktı. Sendeleyerek bana doğru bir adım attı, ben de silahı omzuma dayadım.

"İkinci işim," dedim, "uzun süre önce yapmış olmam gereken bir şey. Bu pompalı tüfeğin iki namlusunu da senin şu leş kokulu bağırsaklarına boşaltacağım."

Öyle de yaptım.

Hemen ölmediyse de hızla ölüme gidiyordu. Onun birkaç saniye canlı kalmasını istedim ki savurduğum üç-dört esaslı tekmenin tadını alabilsin. Ölen bir adamı tekmelemenin pek hoş olmadığını düşünebilirsiniz, belki değildir de. Ama onu çok uzun zamandır tekmelemek istiyordum ve o âna dek güvenli bir şey gibi gelmemişti bu.

Bir süre sonra, o giderek cansızlaşırken başından ayrıldım. Kendi kanı ve bağırsaklarından oluşan bir havuzun ortasında kıvranıyordu. Sonra kıvranmayı kesti.

Sonra ben atımı Hauck çiftliğine sürdüm.

Ev, ülkenin bu kısmında gördüğünüz çoğu çiftlik eviyle aynı gibiydi, birazcık daha büyüktü sadece. Çatısı eğimli, ön tarafında boylu boyunca bir oda uzanan, arka tarafında üç odalık bir ardiyesi bulunan bir kulübe. Çamdan yapılmıştı elbette, boyanmamıştı da. Çünkü yakıcı güneş ve yüksek nemden dolayı buralarda evler pek boya tutmuyordu. En azından millet böyle diyor, doğru değilse bile tembelliğe gayet güzel bahane. Çiftlik arazisi, en azından dörtte birlik kısmı, bulabileceğiniz en iyi vaziyetteydi.

Delta ovalarında gördüğünüz o zengin, kara alüvyonlar vardı burada; öyle ufak taneli ve tatlı görünürlerdi ki yiyesiniz gelirdi, bir de öyle derindi ki güneydeki sığ toprakların birçoğunun aksine tüketmeniz mümkün değildi. Arazinin Rose'a çok benzediğini söyleyebilirdiniz; tabiatı iyiydi, derinlerde iyiydi ama Tom tıpkı Rose'a yaptığı gibi burayı da mahvetmek için elinden geleni ardına koymamıştı. Başaramamıştı çünkü başlangıçta elinde çok fazla güzel şey vardı. Ama arazi de, Rose da Tom'un eline geçtiklerindeki hâllerinden fersah fersah uzaktı.

Ben oraya vardığımda Rose tatlı patatesleri çapalıyordu; tarladan koşa koşa geldi, nefes nefeseydi, terden gözlerine yapışan saçlarını çekti. Aşırı güzel bir kadındı; Tom bunu değiştirmeyi başaramamıştı. Vücudu da aşırı güzeldi. Tom vücudunu da mahvetmeyi başaramamıştı, çok uğraşmasına rağmen. Değiştirdiği şeyse Rose'un düşünce biçimi –sert, acımasızca– ve konuşma şekliydi. Rose tetikte olmadığı zaman, neredeyse Tom kadar kötü konuşuyordu.

"Kahretsin be, tatlım," dedi bana kısaca sarılıp geri çekilerek. "Lanet olsun, hayatım, bugün duramayacağım. O şerefsiz Tom bana çok fazla iş verdi."

"Aa, hadi ama be," dedim. "Birkaç dakika ayırabilirsin. Ben sonra yardım ederim sana."

Yine lanet okudu, ona altı erkek yardım etse bile kâr etmeyeceğini söyledi. Yine de başaramazmış. "Biliyorsun seni istediğimi, tatlım," dedi. "Sana deliriyorum, bebeğim, sen de biliyorsun. Bunca lanet iş olmasaydı–"

"Eh, bilemiyorum," dedim, ona bir süre takılmaya karar verip. "Beni istediğinden tam olarak emin değilim galiba. Sanki istesen bana bir-iki dakikanı verirdin gibi."

"Ama bir-iki dakika olmuyor ki o, hayatım! Biliyorsun olmadığını!"

"Nedenmiş?" dedim. "Ondan uzun sürmüyor ki seni biraz öpmek, oranı buranı biraz sıkmak, sonra–"

"Ya-yapma!" Titreyerek inledi. "Deme öyle şeyler! Ben–"

"Yahu seni kucağımda tutmaya bile vaktim olurdu herhalde," dedim. "Elbisen biraz yukarı çekilmiş, oturduğun yerin ne kadar sıcak ve yumuşak olduğunu hissedebiliyorum böylece. Üstelik elbiseni belki de tepeden aşağı indirebilirim, omuzlarından aşağı kaydırmak gibi, altındaki o güzel şeyleri görürüm böylece, sonra–"

"Kes şunu, Nick! Ben– biliyorsun ne hâle geldiğimi, hehem– yapamam! *Yapamam işte, tatlım!*"

"Yahu elbiseni tamamen çıkarmanı bile beklemem," dedim. "Yani aslında şart değil, işin özüne bakarsan. Senin gibi minyon, sımsıkı bir kızın karşısında adamın pek bir şey yapması şart değil, sadece–"

Mahmuzla vurulmuş bir at gibi inleyerek lafımı böldü. "Kahretsin!" dedi. "O şerefsiz benim kuyruğumu koparsa bile umurumda değil!"

Sonra beni elimden tuttu ve koşmaya başladı, beni eve doğru sürükledi.

İçeri girdik, Rose kapıyı çarparak kapadı, kilitledi. Bir süre bana yaslanarak ayakta durdu, vücuduma sürtündü, kıvrandı. Sonra kendini yatağa attı, sırtüstü döndü ve elbisesini kaldırdı.

"Tatlım ne bekliyorsun yahu?" dedi. "Hadi, hayatım, lanet olsun!"

"Niye uzanıyorsun ki?" dedim. "Ben seni yalnızca kucağımda tutacağım sanmıştım."

"Lü-lütfen Nick!" Bir daha inledi. "Ka-kaybedecek vaktimiz yok, hadi– *lütfen*, tatlım!"

"Eh, peki," dedim. "Ama sana bir haberim var. Küçük bir sır denebilir. Belki de önce onu söylesem de sonra–"

"Sıçarım sırrına." Vahşice bir hareketle uzandı bana. "Sır mır istemem ben! Benim derdim–"

"Ama bizim zavallı Tom'la ilgili. Bir şeyler geldi başına..."

"Kimin umurunda? Şerefsiz ölse gitse keşke! Şimdi–"

Sırrın tam da bu olduğunu söyledim: Tom gerçekten ölmüştü. "Anlaşılan bağırsakları omurgasından dışarı fırlamış gibi," edim. "Anlaşılan sarhoşken silahının üstüne düşmüş, kendini havaya uçurmuş."

Kocaman gözlerini bana dikti, konuşmaya çalışırken ağzı oynadı. Sonunda sözcükler titrek bir fısıltı şeklinde çıktı ağzından:

"Emin misin, Nick? Gerçekten öldürdün mü onu?"

"Kendi başına bir kaza geçirdi diyelim," dedim. "Kader ona gaddar bir darbe indirdi diyelim."

"Ama *öldü* mü? Emin misin bundan?"

Tabii ki emin olduğumu söyledim. Gayet emindim. "Ölmediyse, taşaklarına tekme yerken sabit durabildiğini gördüğüm ilk canlı erkek o."

Rose'un gözleri sanki ona bir Noel hediyesi vermişim gibi parladı. Sonra kendini tekrar yastıkların üstüne attı, kahkahalarla sarsıldı.

"Yüce İsa, yani bu rezil şerefsiz gerçekten öldü! Namussuz piçten kurtuldum sonunda!"

"Evet, efendim, öyle göründüğü muhakkak," dedim.

"Lanet olsun ona! Keşke ben de orada olsaydım da kendim tekmeleseydim onu, şerefsiz pezevenk, piç kurusu!" dedi, birkaç hakaret daha yakıştırdı. "Ben o namussuz piçe n'apmak isterdim biliyor musun, Nick? Elime kızgın bir demir alıp o pis şerefsizin– aa, n'oldu şimdi, tatlım?"

"Yok bir şey," dedim. "Yani, belki de bizim Tom'a biraz daha saygı göstermemiz lazım, artık öldüğü için falan. Ölmüş birine onca kulp takmak pek yakışık almıyor gibi."

"Yani şerefsize şerefsiz demeyeyim mi?"

"E yani kulağa hoş gelmiyor, değil mi?" dedim. "Hiç gelmiyor hem de."

Rose ona gayet güzel geldiğini ama ben rahatsız oluyorsam diline hâkim olmaya çalışacağını söyledi. "O şerefsiz yaşarken bizi rezil etmeden de yeterince sorun yarattı. Neyse, ben seni memnun etmek için her şeyi yaparım, yavrum. Ne istersen, hayatım."

"Ee, neden yapmıyorsun o zaman?" dedim. "Elbisen neden hâlâ üzerinde?"

"Lanet olsun," dedi, kendine bakarak. "Yırt şu lanet şeyi, olur mu, tatlım?"

Yırtmaya başladım, o da bana kendi kıyafetlerimde yardım

etti. İşler tam en ilginç kısma gelirken de telefon çaldı. Rose küfrü bastı, telefonu boş vermemi söyledi ama ben arayanın Myra olabileceğini söyledim –ki öyleydi– o yüzden Rose öfkeyle mutfağa girip telefona baktı.

Epey bir süre konuştu. Daha doğrusu Myra'nın konuşmasını dinledi. Rose'un söyleyebildikleri "vay canına"lardan, "deme yahu"lardan ibaretti. Sonunda, "E tabii söylerim, Myra'cığım," dedi. "Tarladan döner dönmez söylerim. Lennie'yle ikiniz de ben sizi tekrar görene dek tatlı canınıza dikkat edin."

Rose telefonu sertçe kapadı ve benim olduğum yere geri döndü. Ona Myra'nın ne istediğini sordum, bekleyebileceğini söyledi, lanet okudu. O an yapılacak daha önemli şeyler vardı.

"Ne gibi?" dedim.

"Bunun gibi," dedi. "*Bu işte!*"

O yüzden bir süre hiç konuşmadık.

Sonrasında, yan yana uzanmış, el ele tutuşmuş, uzun derin nefesler alırken ancak konuşabildik. O zaman, sonunda Rose bana dönüp yüzüme baktı, başını dirseğinin üstüne koydu ve Myra'nın aramasından bahsetti.

"Bugün güzel haberlerin günü galiba, tatlım. Önce o şerefsiz Tom ölüyor, şimdi de anlaşılan sen yeniden seçilmeye çok yaklaşmışsın."

"Ya?" dedim. "O nasıl olmuş, bebeğim?"

"Sam Gaddis. Bütün kasaba onu konuşuyormuş. Ya, biliyor musun onun n'aptığını, Nick?"

"Hiçbir fikrim yok," dedim. "Ben Sam'i hep gayet düzgün bir adam sanmışımdır."

"İki yaşında bir zenci bebeğe tecavüz etmiş, ya!"

"Hımm? Erkek mi kız mı?" dedim.

"Kız galiba. Ben *–hahha–* ah Nick, çok kötüsün." Güldü, beni şöyle bir sıkıştırdı. "Ama berbat bir şey değil mi, tatlım! Yetişkin bir adamın zavallı masum bir bebeciği becermesi! Üstelik yaptıklarından yalnızca bir tanesi bu!"

"Deme yahu," dedim. "Başka neler?"

Rose, Sam'in ayrıca zavallı bir dul kadını kandırıp hayatı boyunca biriktirdiği paraya konduğunu, sonra da bundan bahsetmesin diye kendi babasını odunla döve döve öldürdüğünü söyledi.

"Üstelik bunlar daha başlangıç, Nick. Herkes Sam'in kendi büyükannesinin mezarına girip onun ağzındaki altın dişleri çaldığını söylüyormuş. Öyle bir şey duydun mu hiç? Bir de kendi karısını öldürüp cesedini domuzlara yedirmiş. Bir de–"

"Şimdi bir dakika," dedim. "Sam Gaddis hiç evlenmedi."

"Yani sen karısını hiç görmedin. Buraya gelmeden önce evliymiş, onu kimse tanıyamadan da cesedini domuzlara yedirmiş."

"Aa ama, yapma be," dedim. "Sam bunca şeyi ne zaman yapabilmiş ki?"

Rose tereddüt etti, sonra tam olarak bilmediğini söyledi. Ama bunları yaptığından emin olduğuna dair yemin etti.

"İnsanlar böyle şeyleri durduk yere uydurmaz. Uyduramaz!"

"Öyle mi?"

"E tabii yani, tatlım! Zaten hikâyelerin çoğu, Myra'ya göre, doğrudan Robert Lee Jefferson'ın karısının ağzından çıkmış. Söyleyen de kendi kocasıymış ki sen Robert Lee Jefferson'ın yalan söylemeyeceğini bilirsin."

"Evet," dedim. "Hiç de yalan söyler gibi bir hâli yok, değil mi?"

Gülmemek için dudağımı ısırmak zorunda kaldım. Belki de tam tersine engel olmak için. Çünkü vaziyet aslında epey üzücüydü; ne dersiniz? İşler aşırı üzücü bir hâl almıştı.

Elbette bunların hepsi bana yarıyordu. Robert Lee Jefferson'a zarf atmıştım, o da üstüne balıklama atlamıştı. Tam olarak yapmasını beklediğim şeyi yapmıştı; etrafta gezinmiş, insanlara Sam hakkında neler duyduklarını sormuştu. Sorgu-

lanan insanlar da gidip başkalarına sormuştu. Çok geçmeden, ortaya bolca cevap çıkmıştı; ortada gerçek bir kirli çamaşır olmayınca insanların kendi kendilerine yarattığı leş gibi çamurlar.

Ve bu beni biraz üzdü işte, anlatabiliyor muyum? Hakikaten, resmen üzdü. Robert Lee keşke bana kanmamış, sorular sormamış, böylece Sam Gaddis gibi düzgün bir adama onca çamur atılmasını tetiklememiş olsaydı diye düşünmeden edemedim.

Evet, efendim, gerçekten de işlerin böyle ilerlememiş olmasını istedim diyebilirim. Bunların Sam'i mahvedeceği ve benim tekrar seçilmemi sağlayacağı kesin olmasına rağmen.

Tabii bir şeyler ters gitmezse...

11

Gece yağmur yağdı ve ben her yağmurda olduğu gibi yine bayağı güzel bir uyku çektim. Ertesi sabahın onu civarında, ilk kahvaltımda birkaç yumurta, biraz krep ve sosis dışında pek bir şey yemediğim için ikinci bir küçük kahvaltı ederken, Rose Hauck aradı.

Epeydir bana ulaşmaya çalışıyormuş ama Myra'nın Sam Gaddis dedikoduları yüzünden başaramamış. Myra onunla birkaç dakika konuştu, sonra telefonu bana uzattı.

"Tom'un başına bir şeyler geldiğinden korkuyorum, Nick," dedi Rose, sanki ne geldiğini bilmiyormuş gibi. "Atı bu sabah o olmadan geldi eve."

"Gerçekten mi?" dedim. "Sence çıkıp onu aramam lazım mıdır?"

"Yani hiç bilemiyorum, Nick," dedi tereddütle. "Tom eğer iyiyse, şerifi arkasından gönderdiğim için bana bayağı kızabilir."

Orasının kesin olduğunu söyledim. Tom işine hiç kimsenin maydanoz olmasından hoşlanmazdı. "Belki bir yerlerde yağmurdan saklanmıştır," dedim. "Belki eve dönmeden önce etraf biraz kurusun diye bekliyordur."

"Öyledir kesin," dedi Rose, rahatlamış gibi bir sesle konuşarak. "Muhtemelen kısrağın üstünü örtecek bir şeyi yoktur, o yüzden onu eve yalnız göndermiştir."

"Muhtemelen öyledir tabii," dedim. "Sonuçta sana eve dün gece döneceğini söylememişti, değil mi?"

"Yok, yok, söylememişti. Dışarıda ne kadar kalacağını hiç söylemez bana."

"Aman, sen hiç takma kafana," dedim. "En azından şimdilik. Tom yarına kadar dönmezse eve, işte o zaman aramaya başlarım onu."

Myra tuhaf tuhaf jest ve mimikler yapıyordu, "neymiş mesele" diye sorar gibi. Telefonu ona uzattım, biraz daha laga luga oldu ve Myra sonunda Rose'u bize yemeğe davet etti. "Bak gelmen lazım, canım, çünkü sana türlü türlü haberlerim var. Postacıyla birlikte dört civarında gelebilirsin, sonra seni Nick bırakır eve."

Myra başını iki yana sallayıp söylenerek kapadı telefonu. "Zavallı Rose. Zavallıcık, canım benim, tatlı kadın."

"Rose zavallı falan değil ki, tatlım," dedim. "Tom'la ikisinin çiftliği gayet bereketli."

"Ay, sus be!" dedi. "Sen azıcık erkek olsaydın şu Tom Hauck hakkında uzun zaman önce bir şeyler yapardın! Elini kolunu sallaya sallaya gezip o zavallı biçare karısını dövmesine müsaade etmezdin, ait olduğu kodese atardın onu!"

"Ama yapamazdım," dedim. "Karı koca arasına giremem ben."

"Giremezsin, yok. Hiçbir şey yapamazsın sen! Çünkü *azıcık* bile erkek değilsin!"

"Yani, şimdi, onu bilemiyorum," dedim. "Haksızsın demiyorum ama elbette hakl–"

"Ay, sus be!" dedi bir daha. "Lennie senden daha erkek. Değil mi, Lennie'ciğim?" Gülümsedi ona. "Sen Myra'nın güçlü erkeğisin, değil mi? Nick gibi yaşlı, korkak bir öküz değilsin."

Lennie salyalı salyalı bir kahkaha patlattı, parmağıyla beni gösterdi. "Korkak öküz, korkak öküz! Şerif Nick korkak öküz!"

Ona baktım, gülmeyi kesti, parmağını indirdi. Çok sessizleşti, biraz da beti benzi uçtu.

Sonra Myra'ya baktım, onun da gülüşü önce dondu, sonra kayboldu. O da neredeyse Lennie kadar sessizleşti, onun da rengi attı.

"Ni-Nick–" Myra uzun sessizliği titrek bir kahkahayla bozdu. "N-N'oldu şimdi?"

"Ne mi oldu?" dedim.

"Bakışın. Sanki hem Lennie'yi hem beni öldürmek üzereymiş gibiydin. Be-ben senin daha önce öyle baktığını hiç görmemiştim."

Zorla bir kahkaha attım, rahat ve aptalca bir ses çıkardım. "Ben? Birini öldürmek, ben? Bak şimdi!"

"Ama– ama sen–"

"Belki de seçimi falan düşünmüşümdür o an. Seçim yaklaşırken bana eğlencesine sataşmanın pek de iyi bir fikir olmadığını düşünmüşümdür belki."

Myra hemen başını iki yana salladı ve Lennie'ye bakarak kaşlarını çattı. "Elbette insan içinde asla böyle şeyler yapmayız. Ama– ama muhtemelen iyi bir fikir değildir. Sırf şaka yapıyorsak bile."

Ona anlayışı için teşekkür ettim ve kapıya yöneldim.

Beni bir adım boyunca takip etti, hâlâ kaygılıydı, kazayla yaşattığım korku onu sarsmıştı.

"Bence yeniden seçilme konusunda endişelenmene gerek yok, canım. Sam Gaddis hakkında bunca şey konuşulurken hiç gerek yok."

"Eh, ben riske girmeye hiç inanmam," dedim. "Bence insan daima elinden geleni yapmalı, işine dört elle sarılmalı, dereyi görmeden de paçayı sıvamamalı."

"Robert Lee Jefferson'ın karısı dedi ki kocası ona, senin Sam Gaddis hakkındaki hikâyelere inanmadığını söylemiş."

"İnanmıyorum. Tek kelimesine bile inanmıyorum," dedim.

"Ama– bir de Bay Gaddis'i savunacağım demişsin, kocam öyle dedi dedi. Haftaya pazar hitabet kürsüsüne onunla birlikte çıkacağım demişsin, kocam öyle dedi dedi."

Myra'ya kadının gerçekten doğru söylediğini söyledim. "Onunla bir daha konuşursan de ki Robert Lee, benim Sam Gaddis'i savunacağımı söylediğini söylerken yüzde bin haklıymış."

"Ahmak herif!– " Kendine hâkim olup devam etti. "Ama Gaddis sana rakip oluyor be, canım. Ona neden yardım edesin ki?"

"İşte bu epey büyük soru, değil mi?" dedim. "Evet, efendim, *epey büyük* soru. Kendin çözmekten çok keyif alacağını düşünmesem söylerdim cevabı herhalde."

"Ama–"

"Bir an önce ofisime dönsem iyi olacak herhalde," dedim. "Ben yokken neler oldu kimbilir."

Basamakları indim, Myra bana seslenince onu duymamış gibi yaptım. Ofisime girdim, oturdum, botlarımı masaya kaldırdım. Şapkamı gözlerimin üstüne çektim, bir süre biraz kestirdim.

Aşırı huzurluydu. Çamur yüzünden birçok insan evinde kalmıştı, boyacılar da nemden dolayı o gün izin yapıyordu, yani çatırtı patırtılar, bağırış çığırışlar kesilmişti. İnsan gerçekten dinlenebiliyor, gece alamadığı uykuyu telafi edebiliyordu bu defa.

Öğlene kadar uyudum, dinlendim, sonra yemek için üst kata çıktım.

Myra korkusunu atlatmış, neredeyse normale dönmüştü. Bana baktı, çok meşgul bir sabah geçirdiğimi görebildiğini ve kendimi fazla hırpalamadığımı umduğunu söyledi.

"Eh, hırpalamamaya çalışıyorum," dedim. "Benim gibi kanun ve nizamları koruması için bütün bölgede eline bakılan bir insanın sağlığına dikkat etmesi şart. Ha, böyle deyince aklıma geldi: Bu gece Rose Hauck'u eve bırakma işi–"

"Bırakacaksın!" diye terslendi Myra. "Bırakacaksın, hiç sıyrılmaya çalışma!"

"Ama diyelim Tom da orada? Diyelim benim karısını eve götürmeme kızdı ve– ve–"

Kıvrandım, gözlerimi yere indirdim ama Myra'nın bana ters ters baktığını hâlâ görebiliyordum. Sonunda konuştu, sesi nefret ve tiksinti içinde titriyordu.

"Seni– seni mahluk! Seni sefil erkek müsveddesi! Bak, Nick Corey, söylüyorum sana! Tom gerçekten orada olursa da

Rose'un canını yakmasına izin verirsen seni bölgenin en üzgün insanı yaparım!"

"Hayda, yarabbi," dedim. "Güzel yarabbim! Böyle konuşmana hiç gerek yok. Rose'un canı yanarsa öylece dikilip izleyecek değilim."

"E izlemesen iyi edersin! O kadar diyorum sana! İzlemesen çok iyi edersin!"

Myra'nın bana ara ara attığı şüpheci bakışların altında yemeğimi yemeye başladım. Bir süre sonra gözlerimi kaldırdım, aklıma Rose'la ilgili bir şey geldiğini söyledim. Tom eve ben gittikten sonra gelirse ve ben Rose'u korumak üzere orada olmazsam ne olacaktı?

"Bayağı kötü durumda olacağı kesin," dedim. "O kadar uzun süre dışarılarda kaldıktan sonra her zamankinin iki misli sarhoş ve acımasız olur muhtemelen. Rose'a neler yapabileceğini düşününce düpedüz içim titriyor."

"Eh..." Myra tereddüt etti, söylediğim şeyi iyice bir düşündü, beni suçlayacak bir şey bulamadı. "Yani bütün gece evde kalman doğru görünmez herhalde. Ama–"

"Aa, yok, kalamam! Kalamam tabii," dedim. "Zaten Tom'un eve ne zaman döneceğinden de emin değiliz. İki-üç gün de dönmeyebilir. Tek bildiğimiz, dönünce geçinilmesinin epey zor olacağı."

Myra burnundan soludu, kaşlarını çattı, Tom hakkında uzun süre önce bir şeyler yapmış olmam gerektiğini, yapsaydım Rose'un bu hâllere düşmeyeceğini söyledi. Ben de muhtemelen haklı olduğunu, Rose'u korumak için bir yol bulamayışımızın çok yazık olduğunu söyledim.

"Bir düşünelim," dedim. "Acaba ona bir bekçi köpeği falan mı bulsak, veya–"

"Ahmak herif! Tom onu ânında öldürür! Sahiplendikleri bütün köpekleri öldürdü o!"

"Hı-hı," dedim. "Kahretsin, unutur muyum hiç. Eh, düşü-

nelim. Rose farklı tipte biri olsaydı işe yarayabilecek bir çözüm var kafamda. Yani bu kadar uysal, nazik değil de daha gergin olsaydı. Ama öyle değil, o yüzden hiçbir faydası olmaz."

"Neyin faydası olmaz! Ne diyorsun sen şimdi?"

"Yani silah diyorum," dedim. "Hani şu ateş ederken kullandığın şeylerden biri. Ama Rose kendi gölgesinden bile korktuğu için ona hiç yaramaz tabii, o yüzden–"

"İşte bu!" diye araya girdi Myra. "Ona bir silah alalım! Zaten olması lazım bir silahı, o kadar yalnız kalan bir kadın olduğuna göre."

"Ama ne işe yarayacak ki?" dedim. "Rose kendi canını kurtarmak için bile vurmaz kimseyi."

"Ben pek emin değilim bundan, canı tehlikedeyse başka türlü olur. En azından nişan alabilir. O ızbandut kocasını uzak tutar kendinden."

"Yani, orasını bilemiyorum şimdi," dedim. "Bana sorarsan–"

"Sormuyorum! Derhal bugün Rose'u silah alışverişine götürüyorum, o yüzden sen sadece yemeğini bitir, çeneni de kapa!"

Yemeğimi bitirip ofisime döndüm. Biraz daha dinlenip kestirdim ama bu sefer sabahki kadar iyi olmadı. Kendim hakkında biraz kafam karışmıştı, Rose Hauck'un bir silahı olmasını neden istediğim konusunda yani. Çünkü tabii ki istiyordum silahı olmasını.

Bunun yalnızca kendi güvenliği için olduğunu söylemeye çalıştım kendime, sırf birileri onu rahatsız etmeye kalkışabilir diye, ne olur ne olmaz. Ama asıl sebebin bu olmadığını biliyordum. Asıl sebep, tahminimce, henüz tam çözemediğim bir şeydi. Başka bir şeyin, Myra ve Lennie hakkındaki bazı plan/dileklerimin parçasıydı; ama onların ne olduğunu da tam anlamamıştım.

Belki de insanın bazı şeyleri bilemediği bir sebeple yapması kendisine mantıklı gelmiyordur. Ama sanırım hayatımın büyük kısmını böyle yaparak yaşamıştım zaten. Mesela Ken

Lacey'yi görmeye gitme sebebim, belli ettiğim sebep değildi. Onun hakkında bir plan yaptığım için gitmiştim; o planın ne olduğunu da gördünüz. Ama onu aradığım sırada bunun farkında değildim.

O sırada bir çeşit hedefim vardı ve Ken gibi bir adamın bu planda büyük yardımı olabileceğini düşünmüştüm. Ama onu nasıl kullanacağım kısmından hiç emin değildim.

Rose ve silah meselesinde de durum aynıydı. Tek bildiğim, bunun Myra ve Lennie hakkındaki bir plana muhtemelen uygun düştüğüydü. Ama planın ne olduğu hakkında bariz bir fikrim yoktu, hatta hiç yoktu.

Tabii muhtemelen bayağı tatsız bir şey olacağı dışında...

Rose adliyeye o akşamüstü dört civarında geldi. Önceden yolunu gözledim, varınca da üst kata çıkarmadan önce bir dakikalığına ofise götürdüm.

Daha önce hiç görmediğim kadar güzel görünüyordu ki bunun da elbette bir anlamı vardı. Bütün gece bebek gibi uyuduğunu, uyanınca da o şerefsiz Tom'un bir yerlerde çamurların içinde ölü yattığını düşünerek kahkahalar attığını söyledi.

"Bu sabah telefonda iyi miydim, tatlım?" diye fısıldadı. "Namussuz piç beni gerçekten endişelendirmiş gibi çıktı mı sesim?"

"Gayet iyiydin," dedim. "Bebeğim, bak, bir de..."

Ona silah meselesinden bahsettim ve bu sayede Rose'un Tom geri gelince onu dövmesinden endişelendiğini göstereceğini, yani onun öldüğünü bilmediğini böylece ispatlayacağını anlattım. Biraz tereddüt etti, bana kaşlarını çatarak kısa bir bakış attı ama itiraz etmedi.

"Nick, sen nasıl istersen, tatlım. İyi bir fikir olduğunu düşünüyorsan."

"Eh, fikir aslında Myra'nındı," dedim. "Benim de ayak uydurmam gerekti, öteki türlü Tom'un geri gelmeyeceğini biliyormuşum gibi görünürdü."

Rose başını salladı, "Aman n'olacak," dedi ve konuyu geçiştirdi. "Belki de bir ara sana bir el ateş ederim, bana çok iyi davranmazsan."

"Öyle bir ara hiç olmayacak," dedim. Sonra ona hemen kısaca bir sarıldım, o da üst kata çıktı.

Bir süre sonra Rose ile Myra silah almak için dışarı çıktılar, saat beşi geçene kadar da dönmediler.

Altıya birkaç dakika kala Myra aradı, ben de ofisi kapayıp yemek için üst kata çıktım.

Konuşmanın büyük kısmı Myra'nın ağzından çıktı, her zamanki gibi; ben ne zaman bir şey söylesem lafı ağzıma tıktı. Rose da onunla hemfikir olup Myra'nın ne kadar güzel ve zeki olduğuna dair ara sıra birkaç kelime etmekten öteye pek gitmedi. Bu da her zamanki gibiydi. Yemeği bitirdik. Myra ve Rose bulaşıkları toplamaya başladı. Lennie onu izleyip izlemediğimi görmek için bana baktı –ki onun haberi olmasa da izliyordum–, sonra da kapıya doğru hafiften yeltendi.

Myra'nın dikkatini çekmek için boğazımı temizleyip başımla Lennie'yi gösterdim.

"Şu mesele n'olacak, tatlım?" dedim. "Hani anlaşmıştık ya."

"Ne?" dedi. "Ne diyorsun yine Tanrı aşkına?"

"Onun gece dışarı çıkması işi," dedim. "Neler yapacağını biliyorsun, şimdi seçim yaklaşırken hiç iyi fikir değil."

"Aman, öf," dedi Myra. "Çocuğun ara ara hava alması lazım sonuçta, değil mi? Esirgeyemezsin bunu ondan!"

"Ama anlaşmıştık–"

"Ben anlaşmadım! Sen benim kafamı o kadar karıştırdın ki ne dediğimi bilemedim ben! Zaten Sam Gaddis'in mağlup olacağı da kesin, farkındasın sen de!"

"Yani riske girmekte hiçbir fayda görmüyorum ama," dedim. "Bence–"

"Ay, sus be! Sen böyle bir adam gördün mü hiç, Rose? Onunla yaşamaktan delirmenin eşiğine gelmem şaşılacak şey

mi yani?" Myra bana pis pis baktı, sonra dönüp Lennie'ye gülümsedi. "Sen devam et, tatlım. Eğlenmene bak ama çok geçe kalma."

Lennie bana nispet yaparak salyalı salyalı sırıtıp dışarı çıktı. Myra eğer mantıksız konuşacaksam –ki kendisi bundan eminmiş– yatak odama gidip orada kalsam daha iyi olacağını söyledi, ben de öyle yaptım.

Yatağa uzandım, botlarım kirletmesin diye örtüyü çıkardım. Pencere açıktı, dışarıdaki çekirgelerin her yağmurdan sonraki gibi şakıyışlarını duyabiliyordum. Ara ara su kurbağaları *körramf* gibi, tempo tutan bas davullarını andıran gür sesler çıkarıyordu. Uzaklarda, kasabanın öteki tarafında birileri su pompalıyordu, *p-plomp, foşş, p-plomp, foşş* ve bir annenin, oğluna, "*Henry Clay, huuu, Henry Clay Houston! Çabuk eve gel!*" diye seslendiğini duyabiliyordunuz. Belki de gelmiş geçmiş en güzel koku, yani yağmurla henüz ıslanmış toprak kokusu da havadaydı. Ve... ve her şey yolundaydı.

Ortam öyle güzel, öyle huzurluydu ki bir daha içim geçmiş. Evet, efendim, çok zor bir işgünü geçirmemiş hatta üzerimdeki yorgunluğu atmayı da başarmış olmama rağmen uykuya dalmışım.

Herhalde bir saat uyumuşumdur, ta ki Myra'nın bağırışı, Lennie'nin feryadı ve onunla konuşan birinin sesiyle uyandırılana dek. Amy Mason aklındakileri öyle bir dillendiriyordu ki kafayı yiyecek gibi oluyordunuz. Yumuşak ama kendinden emin ve iğneleyici bir ses, yani yalnızca Amy'nin öfkelenince çıkarabildiği ses. O öyle konuşmaya başlayınca dinleseniz iyi olacağını bilirdiniz; dinlemezseniz, kulağınıza küpe etmezseniz hâliniz haraptı.

Myra'nın bağırışlarına ve meydan okuma çabalarına rağmen sesin ona tesir etmeye başladığını biliyordum. Sızlanmaya, mızmızlanmaya başladı, Lennie'nin Amy'nin penceresinden içeri bakarken kötü bir niyetinin olmadığını, yalnızca

insanları merak ettiğini belirtti. Amy ise Lennie'nin niyetini çok iyi bildiğini ve başına bir şey gelsin istemiyorsa bu pis numaraları kesmesini söyledi.

"Kocanı zaten uyarmıştım," dedi, "şimdi de seni uyarıyorum, Bayan Corey. Kardeşini bir daha penceremde yakalarsam kamçılarım onu!"

"B-bu ne cüret!" diye sızlandı Myra. "Canını yakmayı da kes artık! Bırak zavallı çocuğun kulağını."

"Memnuniyetle," dedi Amy. "Ona dokunmak bile içimi fena ediyor."

Kapıyı beş santim kadar aralayıp dışarı baktım.

Myra kolunu Lennie'nin omzuna atmış, onun başını okşuyordu; yüzü kıpkırmızı olan Lennie öfkeli ve korkmuş gibiydi. Rose, Myra'nın yanında durmuş, endişeli ve koruyucu görünmeye çalışıyordu. Ama ben, onu çok iyi tanıdığımdan ötürü, içten içe kahkahalar attığını, bir defacık da Myra'nın azar işittiğini görmekten büyük keyif aldığını biliyordum. Amy'ye gelince...

Ona bakarken sertçe yutkundum, Amy gibi birine sahip olduktan sonra Rose'da ne bulduğumu düşündüm.

Rose'dan daha güzel olduğundan veya vücudunun daha düzgün olduğundan falan da değildi bu. Rose'u kiminle kıyaslarsanız kıyaslayın, onun güzelliğine de, vücuduna da laf edemezdiniz. Farksa içeriden gelen bir şeydi herhalde, seni kalbinin yakınlarından kavrayan, kızgın demir damgası gibi iz bırakan ve böylece nereye savrulursanız savulun Amy'nin verdiği hissi ve onunla ilgili anıları daima yanınızda taşımanıza yol açan bir şeydi.

Yatak odasından hışımla çıkıp etrafıma bakındım, gerçekten şaşırmış gibi bir yüz ifadesiyle. "Neler oluyor burada yahu?" dedim, sonra hiç kimseye cevap verme fırsatı tanımadan devam ettim: "Ah, iyi akşamlar, Bayan Mason. Bir sıkıntı mı var acaba?"

Amy lafımı bana yansıttı, sıkıntı olmadığını söyledi. "Artık yok, şerif. Sorun halloldu. Karın gelecekte bir daha yaşanmaması için ne yapılması gerektiğini söyler."

"Karım mı?" Myra ve Lennie'yi şöyle bir süzüp gözlerimi tekrar Amy'ye çevirdim. "Karımın kardeşi bir şey mi yaptı, Bayan Mason? Siz söyleyin yeter."

"Lennie elbette bir şey yapmadı!" diye terslendi Myra. "O sadece–"

"Senin adın Bayan Mason mı?" dedim. "Hı?"

"Ne-ne? Ne?"

"Ben soruyu Bayan Mason'a sordum," dedim. "Eğer haberin yoksa, Bayan Mason, Potts County'nin en seçkin, en saygıdeğer genç hanımlarından biridir ve ben ona bir şey soruyorsam doğruyu söyleyeceğini bildiğim içindir. O yüzden, onun söyledikleriyle çelişmesen belki de iyi edersin."

Myra'nın ağzı açık kaldı. Yüzü önce kızardı, sonra rengi attı, ardından bir daha kızardı. Beni yalnız yakalayınca muhtemelen canıma okuyacaktı ama henüz karşılık vermiyordu. Seçim yaklaştığı ve Amy herkesçe saygı duyulan biri olduğu için, Myra karşılık vermezse çok daha iyi olacağını biliyordu. Amy gibi birinin tepesi atarsa fena sorun çıkarabileceğini de biliyordu ve seçim yılı bunun hiç sırası değildi.

O yüzden Myra canı çok istese de başıma dert olmadı, Amy de davranış şeklimden memnun gibiydi, kırıcı bir şey söylediyse de kusuruna bakılmamasını istedi. "Maalesef bir an kendimi kaybettim," dedi biraz zoraki bir gülüşle. "Müsaadenizle ben eve kaçayım."

"Ben sizi bizzat bırakayım," dedim. "Genç bir hanımın dışarıda tek başına dolaşması iyi olmaz bu saatte."

"Yo, hiç gerek yok, şerif. Ben–"

Kesinlikle gerek olduğunu söyledim; eşim de ben de başka türlüsünü kabul etmezdik. "Öyle değil mi, Myra? Bayan Mason'ı eve bırakmamda ısrarcısın, değil mi?"

Myra dişlerini sıka sıka evet dedi.

Ben de başımı yukarı aşağı salladım, Rose'a göz kırptım, o da karşılık verdi; sonra Amy'yle ikimiz evden çıktık.

Amy kasabanın göbeğinde yaşıyordu, yani evi uzakta bir yerlerde olsaydı yapacağım gibi atımı ve arabamı çıkarmadım. Zaten onunla konuşmak istiyordum, benden uzak kalmasını istemiyordum. Bir kadını karanlık bir gecede çamurların arasından geçirerek evine bırakıyorsanız size soğuk davranması da neredeyse imkânsızdı.

Ben ona Myra'nın beni nasıl kandırdığını anlatmaya başlayınca dinlemek zorunda kaldı. Kendisini hiç alakadar etmediğini, onu ilgilendiren bir şey olmadığını falan söyledi. Ama yine de dinledi çünkü kaçışı yoktu. Bir-iki dakika sonra da lafımı kesmeyi bırakıp bana iyice yaklaştı, işte o zaman, söylediğim şeye inandığını anladım.

Evin sundurmasında kollarını bana doladı, ben de karşılık verdim ve orada, karanlığın içinde bir süre öyle durduk, yalnızca sarıldık birbirimize. Sonra beni iter gibi oldu, yüz ifadesini de göremedim ama kaşlarını çattığını bir şekilde anlayabiliyordum.

"Nick," dedi. "Nick, berbat bir şey bu!"

"Evet," dedim. "galiba işleri biraz batırdığım kesin. Galiba Myra'nın beni korkutarak evliliğe razı etmesine izin verirken büyük ahmaklık ettim, hem–"

"Ben onu demiyorum. Parayla çözülür o iş, para da bende var. Ama– ama–"

"O zaman nedir seni rahatsız eden?" dedim. "Neymiş berbat olan, tatlım?"

"Ee... emin değilim." Başını iki yana salladı. "*Neyin* berbat olduğunu biliyorum da neden öyle olduğunu bilmiyorum. Bilsem de pek fark yaratacağından emin değilim. Şi-şimdi konuşamam bunu! Düşünmek bile istemiyorum! Ben... Ah Nick! *Nick!*"

Yüzünü göğsüme gömdü. Ona daha sıkı sarıldım, başını okşadım, her şeyin yolunda olduğunu fısıldadım, tekrar bir-

likte olduğumuz sürece hiçbir şeyin o kadar berbat olamayacağını söyledim.

"Bak, asla o kadar olamaz, tatlım," dedim. "Sen bana meselenin ne olduğunu söyle bir, ben de aslında hiç önemi olmadığını göstereyim sana."

Bana biraz daha sıkı sarıldı, yine bir şey söylemedi. Ben de aman dedim, boş verdim; bunu belki başka bir zamana erteleyebilirdik, o geceki gibi acelem olmayan bir zamana.

"Eskiden geceleri balığa çıkardım, hatırlıyor musun?" dedim. "Eh, belki yarın gece de çıkarım diye düşünüyordum, sonra nehir yerine buraya gelirsem de makul bir hata olur, sonuçta nehirden o kadar uzak değilsin."

Amy burnunu çekti, sonra da güldü.

"Ah Nick! Resmen yok senin gibisi!"

"E umarım yoktur," dedim. "Olsaydı dünya acayip bir karmaşa içinde olurdu."

Onu ertesi gece hava kararır kararmaz göreceğimi söyledim. Amy kollarımda ürperdi, sorun olmayacağını söyledi.

"Ama şimdi gitmek zorunda mısın, hayatım?"

"Eh sanırım zorundayım biraz," dedim. "Hem Myra neler olduğunu merak edecek hem de Bayan Hauck'u evine bırakmam lazım."

"Hıı, anladım," dedi Amy. "Rose'u neredeyse unutmuştum."

"Evet, evine götürmem lazım onu," dedim, biraz yakınır gibi. "Myra ona söz verdi."

"Zavallı Nick!" Amy yanağımı okşadı. "Herkes sürekli bir şeyler dayatıyor."

"Aman, çok takmıyorum," dedim. "Sonuçta zavallı Bayan Hauck'la da birilerinin ilgilenmesi lazım."

"Çok doğru! Üstelik onunla ilgilenmeye bu kadar gönüllü biri olması ne kadar büyük şans, öyle değil mi? Biliyor musun, Nick, bizim zavallı Bayan Hauck onca derdinin içinde hayli iyi dayanıyor gibi görünüyor. Pırıl pırıl bile denebilir hatta, âşık olmuş gibi."

"Gerçekten mi?" dedim. "Pek fark ettiğimi söyleyemem."

"Biraz içeri gel, Nick. Seninle konuşmak istiyorum."

"Bence yarın geceye bıraksak daha iyi," dedim. "Saat biraz geç oldu, hem–"

"Hemen! Bu gece, Nick."

"Ama Rose– yani Bayan Hauck bekler. Benim–"

"Beklesin. Yaşayacağı tek hayal kırıklığı o olmayacak maalesef. Şimdi içeri gir!"

Kapıyı ardına kadar açtı, içeri girdi, ben de onu takip ettim. Eli karanlıkta benim elimi tuttu, Amy evin içinde beni yatak odasına götürdü. Benimle konuşmak istediğini söylemesi de tuhaftı çünkü hiç konuşmadı.

Yani neredeyse hiç.

Sonrasında sırtüstü uzandı, esnedi, gerindi; ben karanlıkta asla iyi göremediğim için o biraz huzursuzdu, ben de giyinme işini ağırdan aldım.

"Biraz acele eder misin lütfen, hayatım? Şu an kendimi çok rahat ve uyuşuk hissediyorum da, uyumak istiyorum."

"Eh, çok uzak olmadığın kesin," dedim. "Nelerden konuşmak istemiştin sahi sen?"

"Senin dilbilgini falan belki de. Sen kara cahil değilsin, Nick. Neden öyle konuşuyorsun?"

"Alışkanlıktan galiba. Bırakamadığım bir bağımlılık gibi bir şey. İngilizceyle dilbilgisi, bence birçok şeye benziyor. İnsan bunları kullanmayınca –bunlara hiçbir ciddi talep görmeyince– hemencecik kabiliyetini yitiriyor. Yanlışlar doğru geliyor, bir de tersi oluyor gibi düşün."

Amy'nin başı, yastıkların üstünde hareket etti, beni incelerken beyaz yüzündeki gözleri ardına kadar açıktı.

"Galiba ne demek istediğini biliyorum, Nick," dedi. "Bir bakıma ben de aynı sürecin kurbanıyım."

"Ya?" dedim botlarımı giyerken. "Nasıl yani, Amy?"

"Veya bir kurban olmaya başlıyorum," dedi. "Hem de, yani, hoşuma da gidiyor, bilmem anlatabiliyor muyum?"

Gömleğimin eteklerini pantolonumun içine sokarken doğruldum. "Yahu sen bana ne söylemeye çalışıyorsun, Amy?"

"Yarın geceye kadar bekleyemeyecek bir şey değil. Hatta o zamana kadar söyleyecek bir şeyimin kalacağını sanmıyorum."

"Ama daha şimdi–"

"Başka şeyler de söyledim, tatlım. Belki de dinlemiyordun. Şimdi sen kaç git, bizim zavallı Bayan Hauck umarım çok üzülmemiştir."

"Evet," dedim. "Ben de öyle umarım."

Ama üzülmüştür gibime geliyordu.

12

Myra'yla birkaç yıl önce bir eyalet fuarında tanışmıştım. Bir yerlere giderken hep giyindiğim gibi iki dirhem bir çekirdek giyinmiştim, silme geri zekâlılar bile hâlimin vaktimin yerinde olduğunu fark edebilirdi. En azından Myra'nın fark ettiğini düşünüyorum. O gün kendisi de fena görünmüyordu; süslenip püslenmek için epey zahmete girmişti. Ben de o üzerime atılınca pek fazla direnmemiştim.

Burada siyah derili bir adamın kafasına top fırlatıyor, isabet ettirirseniz ödül kazanıyordunuz. Benim yapmamın tek sebebi, orayı işleten adamın bunu benden sürekli istemesiydi. Yapmamak nezaketsizlik gibime gelmişti ama o siyah derili adamı topla vurmayı da asla istemiyordum ki vurmamıştım da. Ama birinin ellerini çırptığını duymuştum ve karşıma Myra çıkmıştı, sanki dünyanın en iyi atıcısıymışım gibi alkışlayıp duruyordu.

"Uff, nasıl atıyorsunuz hiç anlamıyorum!" demişti bana aptal aptal sırıtarak. "Size para versem benim için de birkaç top atar mısınız?"

"Ee, atmamayı tercih ederim, hanımefendi," demiştim. "Yanlış anlamazsanız, ben kendim için de atmayacaktım bundan sonra."

"Ya," demişti, yüzünü biraz düşürmüş, derisi biraz sarkmış ama önceki hâlinden çok da farklı görünmemişti, bilmem anlatabiliyor muyum. "Anlıyorum. Eşiniz yanınızda."

"Yo, ondan değil," demiştim. "Ben evli değilim, hanımefendi; yalnızca o siyah derili adama top atmak istemiyorum, nedense içime sinmiyor. Pek hoş bir hareket değil denebilir."

"Laf olsun diye söylüyorsunuz," demişti hem dudak büküp hem sırıtarak. "Cüretkâr davrandığım için dersimi böyle veriyorsunuz."

Hiç de öyle olmadığını, gerçekten de söylediğim gibi hissettiğimi belirtmiştim. "Üzerine top attırmak onun işi herhalde ama atmak benim işim değil," demiştim. "Zaten insanın böyle bir işi olacağına hiç olmasa daha iyi. Eğer yaşamak için üzerine darbe alması gerekiyorsa uğrunda yaşayacağı hiçbir şeyi yok demektir."

Myra yüzünü ciddileştirmiş ve benim gerçekten derin düşünen biri olduğumu görebildiğini söylemişti. Ben de ondan pek emin olmadığımı ama çok susadığımın kesin olduğunu söylemiştim.

"Sizi top fırlatarak mutlu edemedim ama belki size bir limonata ısmarlayabilirim hanımefendi."

"Şey..." Biraz utanıp sıkılmıştı. "Evet dersem fena hâlde cüretkâr olduğumu düşünmez misiniz?"

"Ama dediniz bile, hanımefendi," demiş ve onu pembe limonata büfesine doğru yöneltmiştim. "Az önce evet dediniz ve ben hiç de öyle bir şey düşünmüyorum."

Ve hakikaten de düşünmemiştim.

Düşündüğüm, onun düz duvara tırmanmak üzere olduğu, içinin kurtlandığı gibi bir şeydi, artık siz nasıl derseniz. Bana kalırsa bu konuda kısa sürede bir şeyler yapılması gerekiyordu, yoksa külotu alev alacaktı, belki fuar alanında yangın bile çıkarabilir, insanlar arbedede can verebilirdi, mülki zarardan bahsetmiyorum bile. Bunu önlemek için de aklıma yalnızca tek bir yol geliyordu.

Tabii acele etmek de istemiyordum. Bana kalırsa acele etmeye hiç gerek yoktu çünkü ertesi hafta Amy'yle evleniyor-

dum ve kendisi o zamana kadar benim masraflarımı karşılamak için elinden geleni yapmıştı. Bundan ötürü oyalanmış, aklıma gelen tek şeyi gerçekten yapmalı mıyım, ona karar vermeye çalışmıştım. Myra'nın fuar alanını yakıp yakmamasının, binlerce masum kadın ve çocuğu öldürmesinin aslında benim derdim olmadığını söyleyebilirsiniz. Çünkü ben o şehirden değildim, üstelik yerel haklara –yani mesela eyalet haklarına– gönülden inanan biriyimdir ve Myra bu şehirde yaşıyordu. Katıksız geri zekâlıların bile aşina olduğu bir sorun olsa da, yerel halk bu konuda hiçbir şey yapmasa da buraya özel bir soruna müdahale ettiğim için başıma bin türlü dert açılabilirdi.

Myra'yı birkaç küçük gösteriye götürmüş, kararımı vermeye çalışırken ona yakın kalmıştım. Onu atlıkarıncaya ve birkaç diğer oyuncağa bindirmiş, binerken ve inerken yardım etmiş, elbisesi yukarı kayınca ona bakmıştım falan filan. Tabii kararımı vermem için çok zaman geçmesi gerekmemişti.

Myra ona fısıldadığımda şoka uğramış gibi görünmüştü, neredeyse ona bir çuval patlamış mısır almışım gibi.

"Ama– ama ben bunu düşünmem bile!" Utanıp sıkılmıştı. "O düşünce bile, yani yabancı bir adamla otele gitmek!"

"Ama yabancı değilim ki ben," demiştim onu çimdikleyerek. "Ben de şu diğerleri gibi bu ülkede doğdum."

"Ah seni hınzır seni!" demişti kıkırdayarak. "Çok kötüsün!"

"O kadar kötü de değilim," demiştim. "Zaten bu konuda daha çok bilgi sahibi olmadan konuşman da haksızlık oluyor."

Kıkırdamış, kızarmış, otele gelmesinin mümkün olmadığını söylemişti. "Gelemem! Gerçekten gelemem!"

"Eh, gelemezsen gelemezsin," demiştim, bu işten biraz yorularak. "Dahasını söylemek bana düşmez."

"Ama– ama benim pansiyonuma gidebiliriz. Kısa bir ziyaret için odama gelsen kimse bunda kötü bir şey görmez."

Tramvaya binip yaşadığı yere gitmiştik; nehirden birkaç so-

kak ötede, büyük, beyaz bir ev. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın çok saygıdeğer bir yerdi, insanlar da öyleydi. Myra ikimizin yemekten önce biraz yıkanmak için üst kata çıkacağımızı söyleyince de kimse kaşını bile kaldırmadı.

Eh, efendim, ben o kadına neredeyse hiç dokunmamıştım. Veya dokunduysam da bundan çok ötesini yapmamıştım. Hazırdım, hevesliydim, hatta, yani, *azıcık* bir şey yapmış olabilirim. Ama üzerinde o kadar çok kıyafet vardı ki yaptıklarım gerçekten çok azdı.

Yalnız, birdenbire Myra beni yere atmış ve öyle bir bağırıp çağırmaya başlamıştı ki sesini yan sokaktan bile duyabilirdiniz. Ben toparlanıp onu susturmaya çalışmıştım. Nasıl bir sıkıntısı olduğunu sormuş, onu okşayıp sakinleştirmeye çalışmıştım. O ise beni tekrar uzağa itmiş, daha da büyük bir yaygara çıkarmıştı.

Ne halt edeceğimi bilememiştim. Zaten bir grup diğer pansiyoncu odaya dalana kadar herhangi bir şey yapmaya vaktim de olmamıştı.

Kadınlar Myra'nın etrafına üşüşmüş, onu rahatlatmaya, onunla konuşmaya çalışmıştı. Myra sürekli bağırmış, başını iki yana sallamış, ne derdi olduğunu sorduklarında cevap vermemişti. Erkekler gözlerini bana dikmişti, Myra'ya ne yaptığımı soruyorlardı sürekli. Gerçeklerin yakışık almayacağı, yalanların da hiç kâr etmeyeceği durumlardandı bu da. Neyse ki bu fani dünyada böyle durumların sayısı fazla değil.

Adamlar beni yakalamış, tartaklamaya başlamıştı. Kadınlardan biri polisi arayacağını söylemiş ama adamlar onu reddetmiş, benim işimi kendileri halledeceklerini söylemişlerdi. Bana hak ettiğim dersi vereceklerini, ayrıca mahallede onlara yardım edecek bir sürü erkek olduğunu belirtmişlerdi.

Eh, öyle düşündükleri için onları pek de suçlayamazdım. Onların yerinde olsam, Myra'nın bağırışlarına, giysilerinin darmadağınık hâline, benim de matah olmayan vaziyetime ba-

kılınca, muhtemelen ben de aynı şeyleri düşünürdüm. Ona tecavüz ettiğimi düşünmüşlerdi ve ülkenin bu tarafında, bir adam, bir kıza tecavüz ederse hapse girdiği pek görülmez. Girse de orada uzun kalmaz.

Ülkenin kalanı kadar gelişemeyişimizin bundan olabileceğini düşünüyorum bazen. İnsanlar başka insanları linç ederken işlerinden o kadar çok vakit kaybediyorlar ve halatlara, gazyağlarına, peşin peşin alkol almaya o kadar çok para harcıyorlardı ki işlerine ayırabilecekleri pek fazla paraları veya zamanları kalmıyordu.

Her halükârda bir sokak mahkemesinin onur konuğu olacağım kesin gibiydi, ta ki Myra konuşmaya karar verene dek.

"Bay Co-Corey'nin yanlış bir şey ya-yapmak istemediğinden eminim," demişti, yaşlı gözleriyle etrafa bakarken. "O gerçekten iyi bir adam, eminim, yanlış bir şey yapmak da istemedi, değil mi Bay Corey?"

"Hayır, hanımefendi, elbette istemedim," demiştim, parmağımı yakamda dolandırarak. "Asla böyle bir şey kastetmedim, gerçekten."

Bir adam kaşlarını çatarak, "O zaman neden yaptın?" diye sormuştu bana. "İnsanın kazayla yaptığı bir şey değil ki bu."

"Yani o kadarını bilemiyorum," demiştim. "Haksızsın diyemem ama haklı olduğundan da emin değilim."

O da bana bir tane patlatmak için gerinmişti. Başımı eğmiştim ama başka bir adam beni omzumdan tutup kapıya doğru fırlatmıştı. Dizlerimin üstüne düşmüştüm, biri bana tekme atmıştı, sonra birkaç başka adam nezaketten uzak biçimde beni tekrar ayağa kaldırmış, sonra herkes beni hem odadan dışarı kovalamaya hem de pataklamaya çalışmıştı.

"Durun!" demişti Myra. "Lütfen durun! Tüm bunlar bir yanlış anlama."

Biraz yavaşlamışlardı, sonra biri, "Siz şimdi kendinizi üzmeyin, Bayan Myra," demişti. "Değmez bu sırtlana."

"Ama benimle evlenmek istiyor! Bu gece evlenecektik!"

Herkes epey şaşırmıştı, ben de dahil, üstelik kafaları da karışmıştı ama benim kafam karışmamıştı. Anlaşılan, uçkur peşinde koşarken kelleyi kaptırmanın eşiğine gelmiştim. Hayatım boyunca kadınların peşinden koşmuş, bir ucunda kuyruk olan her şeyin öteki ucunda dişleri olduğu gerçeğini hiç umursamamıştım ama şimdi katır kutur çiğneniyordum.

"Doğru mu, Corey?" Adamın biri dürtmüştü beni. "Bayan Myra'yla evleniyor musunuz?"

"Yani," demiştim, "eh, öyle gibi, veya en azından ben öyle görüyorum. Yani, şey–"

"Ay pek de mahcup!" demişti Myra gülerek. "Bir de hemen heyecanlanıyor! Yine öyle oldu işte–" Gözlerini indirmiş, kendine bakmış, yüzü kızarmış, kırışık elbiselerini düzeltmeye çalışmıştı. "Ben onunla evlenmeye evet deyince o kadar heyecanlandı ki... işte..."

Kadınlar kollarını Myra'nın etrafına dolayıp onu öpmüştü.

Erkekler de benim sırtımı şaplaklamış, benimle tokalaşmaya başlamıştı. Durumu yanlış anladıkları için özür dilemiş ve kadınların hiç istemeden bile olsa erkeklerin başına fena dertler açabildiğinden yakınmışlardı.

"Yahu, Bayan Myra vaziyeti açıklamamış olsa seni asabilirdik, Corey! Nasıl acayip iş olurdu o da, değil mi?"

"Evet," demiştim. "Bana güzel şaka olurdu. Ama bakın, arkadaşlar. Bu evlilik işi–"

"Harika bir kurum, Corey. Harika bir kadın bulmuşsun."

"Ben de harika bir erkek buldum!" Myra havaya sıçramış, kollarını etrafıma dolamıştı. "Hemen bu gece evleniyoruz çünkü Bay Corey hiç bekleyemiyor, düğüne de hepiniz davetlisiniz!"

Hasbelkader hemen yan sokakta bir vaiz vardı, biz de oraya gitmiştik –hatta kalan herkes de oraya gitmişti demeliyim– ve everilmiştim. Myra koluma girip beni peşinde sürüklemiş, ötekiler de şakalarla, kahkahalarla, sırtıma attıkları şaplaklarla bizi takip etmiş, yavaşlayamayayım diye hemen dibimde kalabalık yapmıştı.

Ben biraz arkada kalmaya çalışmıştım, millet bunu acayip komik bulmuştu. Yüz ifadem onlara komik gelmişti, ne acelemiz olduğunu sorgulayıp bunu belki de biraz düşünmemiz gerektiğini söylediğimde falan kahkahalara boğulmuşlardı.

Yaşadığım şey, antik dönem hikâyelerindeki törenleri getirmişti aklıma. Bilirsiniz. Herkesin güldüğü, işine baktığı, keyfine keyif kattığı büyük bir geçit töreni vardır, en önde de tanrılara kurban edilecek bir adam gider. Üzerine gül atmaları biter bitmez bir kasap satırıyla doğranacağının farkındadır, o yüzden sunağa gitmek için hiç acelesi yoktur. Bu işten kaçamaz ama pek gönüllü de olamaz. Hem de ne kadar itiraz ederse insanlar ona o kadar güler.

Yani...

Yani durum bana işte bunu hatırlatmıştı. Hiç değmeyecek bir şeye kurban edilen bir adam.

Ama herhalde birçok evlilik bana böyle görünüyordur. Her şey gösteriş için, hiçbir şey gerçek değil. Her şey başkaları için, hiçbir şey mahrem değil.

İşte o gece, Myra'yla ikimiz yatağa girdikten sonra – herhalde yine birçok evlilik buna dönüyordur. Bağırış çığırış, suçlama, kaba konuşma; adam kendisinden kaçamayacak kadar salak olduğu için hıncını ondan çıkaran kadın.

Veya belki yalnızca biraz huysuzluk ediyorumdur...

13

Atımla arabamı kiralık ahırdan aldım ve adliyeye döndüm. Myra ben neredeyse kapıdan içeri girer girmez hemen tepeme bindi, nerede kaldığımın hesabını sordu. Ben de Amy'yle olan meseleyi halletmemin epey zamanımı aldığını söyledim.

"Hiç anlamıyorum," dedi Myra. "Buradan çıkarken sakin gibiydi."

"E senin görmediğin epey bir şey var," dedim. "Mesela neden Lennie'yi geceleri evde tutman gerektiği gibi ki böyle şeyler yaşamayalım."

"Ama şimdi Lennie'ye başlama!"

"Söyleyeyim ben sana nereden başlamak istediğimi," dedim. "Rose'u eve bırakarak başlamak istiyorum ki belki hepimiz bu gece bir ara yatağa yatabilelim."

Rose beni onayladı, artık hakikaten gitmesi gerektiğini söyledi, Myra'ya yemek için teşekkür etti, ona sarıldı ve iyi geceler öpücüğü verdi. Ben başka bir tartışmaya girmeden onun önünden alt kata indim, o da bir-iki dakika sonra koşa koşa inip arabaya bindi.

"Öff!" dedi ağzını silerek. "O yaşlı kaltağı her öpüşümde ağzımı yıkayasım geliyor."

"Şu küfürlerine dikkat etmen lazım, Rose," dedim. "Yakında hiç istemediğin bir zaman ağzından kaçıracaksın."

"Evet, dikkat etmem lazım şerefsizim," dedi. "O pis na-

mussuz Tom'un halt etmesi bu ama elimden geleni yapacağım da banko."

"Aferin kızıma," dedim. "Hiç sıkıntı çekmeyeceğin besbelli."

Artık kasabanın dışındaydık; Rose oturduğu yerden yanıma gelip bana sokuldu. Ensemi öptü, elini cebime sokup oraları biraz yokladı; sonra biraz geri çekilir gibi oldu, bana tuhaf tuhaf baktı.

"Sorun nedir, Nick?"

"Ne?" dedim. "Nasıl yani, Rose?"

"Sorunun nedir diyorum."

"Yok bir şeyim," dedim. "Yani tabii biraz bu geceki onca heyecandan yorgun bitkin düştüm de, büyük bir sorunum yok."

Hiçbir şey söylemeden yüzüme baktı. Oturduğu yerde döndü, dosdoğru önüne baktı, bir süre sessizlik içinde yol aldık. Sonunda neredeyse duyamayacağım kadar kısık sesle konuşup bir soru sordu. Tüylerim ürperdi, "Tanrı aşkına!" dedim, "O nasıl laf! Biliyorsun Amy Mason'ın öyle bir kadın olmadığını, Rose! Herkes biliyor olmadığını."

"Öyle bir kadın derken ne demek istiyorsun sen?" diye terslendi Rose. "Yani seninle yatağa girmeyecek kadar şahane biri o ama ben değilim, öyle mi?"

"Yani o kadını neredeyse hiç tanımıyorum!" dedim. "Merhaba-merhaba, o kadar."

"Tanışacak kadar uzun kaldın yanında!"

"Yapma ama, kalmadım be, tatlım," dedim. "Sana uzun geldi, tıpkı bana da geldiği gibi. Biliyorsun işte. Çünkü bu gece birlikte olmayı çok bekliyorduk, o bekleyiş de acayip uzun geldi. Ah be, tatlım, sen bugün bize geldiğinden beri koynuna gireyim diye yanıp tutuşuyordum."

"Ya..." Oturduğu yerde biraz kımıldandı.

"Yahu Tanrı aşkına," dedim. "Ben sana sahipken Amy Mason'dan ne isteyeyim? Hiç mantıklı değil ki, yanlış mıyım? Sen onunla asla kıyas kabul etmezsin!"

Rose benim yanıma kadar yaklaştı. Başını omzuma yasladı, üzgün olduğunu ama benim biraz tuhaf davrandığımı ve bazı erkeklerin onu fena hâlde kızdırdığını söyledi.

"Şu kahrolasıca Tom mesela! Namussuz ben ona teslim olana kadar yakamı bırakmazdı; sonra da dışarı çıkıp kendisinden kaçamayan her şeyi becerirdi!"

"Çık-çık-çık," dedim. "Hiç anlamıyorum öyle adamları."

Rose bana sarıldı, kulağımı öptü. Sonra kulağımı hafifçe ısırıp bir şey fısıldadı. Onun evine vardığımızda bana neler neler yapacağından bahsetti.

"Myra bir süre kalıp benim iyi olduğumdan emin olmanı istiyor. Çok güzel değil mi, hı? Hiç acele etmeyiz, yalnızca ikimiz oluruz, saatlerce baş başa. Üstelik tek bir dakikasını bile ziyan etmeyiz, tatlım!"

"Oof of," dedim.

"Hiç olmadığı gibi olacak, hayatım!" Kollarımda ürperdi. "Ah tatlım, bu gece senin için çok özel bir şey olacağım!"

"Vaaay," dedim. "Vay ki ne vay."

Fısıldamaya, sürtünmeye devam etti, asla unutmayacağım bir gece olacağını söyledi. Ben de kesin unutmayacağımı söyledim ki gayet ciddiydim. Çünkü kendimi ağaç kabuğu kadar boş ve sırtım altı yerinden kırılmış gibi hissettiğimden ötürü Rose'un evine vardığımızda parti falan olmayacaktı. Yani Rose, Amy konusunda haklı olduğunu anlayacaktı. Yani bugün satın aldığı silahı muhtemelen eline alıp beni incineceğim yerden vuracaktı. Öyle bir yadigârdan sonra da elbette bu geceyi unutmayacaktım.

Onu oyalamanın bir yolunu düşündüm. Gökyüzüne baktım, hava yine yağmur topluyordu, bir-iki de şimşek ışığı gördüm, belki bir tanesi beni çarpar, bayıltır da Rose beni bu gecelik mazur görür, diye düşündüm. Sonra, eh, belki at kaçar, beni dikenli telli bir çite sokar, Rose o zaman da beni rahat bırakmak zorunda kalır, diye geçirdim içimden. Belki de bir su mokaseni arabaya tırmanır da ısırırdı beni. Belki–

Ama öyle şeyler olmadı. İnsan gerçekten ihtiyaç duyunca asla o kadar şanslı olmuyor.

Çiftliğe vardık. Malum yeri delinen erkeğin ne kadar engelli hâle geldiğini düşüne düşüne atı ahıra soktum. Yapmaya en çok ihtiyaç duyduğu şeylerde onu bayağı perişan eder gibime geldi, arabadan inerken epey keyifsizdim.

Rose'un da inmesine yardım ettim, alışkanlıkla kalçasına bir şaplak attım. Sonra atla arabayı bağlayan kirişi çıkarmak için çamurluğun arkasına eğildim, at huzursuzlanıyordu, kuyruğunu sallıyordu, ben de, "Hooo, oğlum, hooo, hooo," diyordum. Sonra aklıma bir fikir geldi.

Ata bir parmak atıp hayvanı yerinden sıçrattım. Sanki at çiftelemiş gibi, büyük bir yaygara koparak omzumu çamurluğa dayadım. Sonra inleyerek, omzumu tutarak tehlikeli yerden kaçtım.

Rose koşa koşa yanıma geldi, ben iki büklüm sendelerken bir kolumu tuttu. "Ay, tatlım! Hayatım! O lanet eşek tekmeledi mi seni?"

"Tam da şeyimden," dedim inleyerek. "Hayatımda hiçbir yerim böyle acımamıştır."

"Bunun sonu cehennemdi zaten! Ben bir yaba alayım da deşivereyim şu boz piçi!"

"Aa, yapma öyle şey," dedim. "At bilerek yapmadı. Sen kirişini takmaya yardım et de eve dönebileyim."

"Eve mi? Sen bu hâlde hiçbir yere gidemezsin," dedi. "Eve alıyorum seni, itiraz falan da etme sakın."

Direndim, onca zahmete hiç gerek olmadığını söyledim. "Ben eve gidiveririm, üstüne birkaç soğuk havlu koyup uzanırım, bir de–"

"Burada uzanacaksın, havlulara da ben zararı gördükten sonra bakacağız. Başka bir şeye ihtiyacın olabilir."

"Ama bak, bak şimdi, tatlım," dedim. "Böyle şeyler biraz mahremdir. Kadınların pek uğraşmaması gereken şeylerdir."

"Ne zamandan beri?" dedi Rose. "Hadi gel çabuk, bırak itirazı. Yaslan bana, ağır ağır gideceğiz."

Söylediğini yaptım. Yapabileceğim başka bir şey de yoktu.

Eve girdik. Rose beni yatak odasına soktu, yatağa yatırdı, kıyafetlerimi çıkarmaya başladı. Hepsini çıkarmasına gerek olmadığını, çünkü acının yalnızca pantolonumla örtülü kısımda olduğunu söyledim. Ama o hiç zahmet olmadığını ve kısmen değil tamamen soyunursam, bir de onun işine burnumu sokmayı kesersem daha rahat edeceğimi söyledi.

Ben canı yananın benim işim olduğunu söyleyince o da benim işimin onun işi olduğunu ve şimdi dükkânı kendisinin işlettiğini belirtti.

İncinen veya sözde incinen yerimin üstüne eğildi, düzgünce muayene edebilmek için lambayı oradan oraya döndürdü.

"Hımmm," dedi. "Çürük görmüyorum, tatlım. Deride çatlak yok."

Canımın gerçekten yandığını, bir tek onu bildiğimi söyledim. "Tabii erkeklerin o kadar canının yanması için o bölgeye o kadar sert bir darbe alması şart da değil."

"Bir bakalım şimdi," dedi, "neresinin acıdığını söyle sen bana. *Şurası* mı acıyor, *burası* mı, yoksa *burası* mı–"

Aşırı nazikti; öyle ki gerçekten canım yanıyor olsa bile o yerlerin hiçbirinde ruhum duymazdı. Acıyan yerden emin olabilmem için biraz daha sert davransa iyi olabileceğini söyledim. O da biraz daha sert ittirip bastırdı, *şurası* mı *burası* mı diye sormaya devam etti. Ben de ara ara "uh", "ah" nidaları çıkardım. Ama hissettiğim şey acı değildi.

Amy konusu artık önemini yitirmişti; o gece onunla yatmış olmam yani. Her zamanki kadar hazır ve nazırdım, tabii bunu Rose'un fark etmesi de hiç uzun sürmedi.

"Hoppala!" dedi. "Neler oluyor buralarda, bayım?"

"Neye benziyor?" dedim.

"Bana kalırsa işyerinde büyük tadilat tamamdır."

"E destur, çok şükür!" dedim. "Üstelik ekonomi böyle büyük bir darbe almışken! Sence bu olayı kutlasak mı?"

"Sence?" dedi. "Şu koyduğumun kıyafetlerini çıkarayım da bir!"

Sonrasında kısa bir süre uyukladım. Ama muhtemelen on beş dakikadan fazla değil, çünkü o gün epey bir dinlenmiştim, çok da yorgun değildim.

Rose'un elinin koluma batışıyla kendime geldim, sesi ürkmüş bir fısıltıydı. "*Nick!* Nick, uyan! Dışarıda biri var!"

"Ne?" diye mırıldandım, yine yan dönmeye başlayarak. "E bırak orada kalsınlar. Burada istemediğimiz kesin."

"Nick! Sundurmadalar, Nick! Ne– kimdir ki sence–"

"Ben bir şey duymuyorum," dedim. "Belki rüzgârdır."

"Hayır, bu– *dinle!* Yine geliyor ses!"

İşte o an duydum; cılız, dikkatli adımlar, sanki biri parmak uçlarında ilerliyor gibi. Bunlarla birlikte bir de donuk, sıkıcı bir ses, sanki sundurmada ağır bir şey sürükleniyor gibi.

"Ni-Nick. N'apsak acaba, Nick?"

Bacaklarımı yatağın yanından sarkıttım, silahımı alıp bir göz atacağımı söyledim. Rose başını yukarı aşağı sallamaya başladı, sonra elini kaldırıp durdurdu beni.

"Hayır, tatlım, senin gecenin bu saatinde burada olman münasip görünmez. Bütün ışıklar sönükken, atın ahırdayken."

"Ama sadece azıcık göz atacağım," dedim. "Kendimi kimseye göstermeyeceğim."

"Göstermek zorunda kalabilirsin. Sen sadece burada kal, sessiz ol, ben giderim."

Sessizce yataktan dışarı kaydı ve bir gölgeden daha fazla ses çıkarmadan bitişik odaya geçti. Tabii ben bayağı gergindim, sundurmadakinin kim ya da ne olduğunu, benimle veya Rose'la ne ilgisi olabileceğini düşünüyordum. Ama Rose'un işi ele alış biçimi, biraz kendini ön plana alıp beni dışarıda bırakması büyük rahatlıktı. Myra'nın Rose'u uysal, nazik, kendi

gölgesinden korkan biri olarak görmesini düşündüm, neredeyse kahkahayı basacaktım. Rose kafasına koyarsa dünyayı yerinden oynatırdı. Belki Tom'un kendisini alt etmesine engel olamamıştı ama o hiç de adil bir eşleşme değildi.

Dış kapı anahtarının tıkırdadığını duydum.

Doğruldum, yatağın kenarında dengede durdum, Rose bana seslenirse hareket etmeye hazırdım.

Bekledim, ses çıkarmamak için nefesimi tuttum. Rose'un sinekliğin mandalını kaldırışıyla bir tıkırtı daha geldi, sonra sinekliği iterek açarken paslı bir gıcırtı çıktı. Sonra...

Dediğim gibi burası küçük bir evdi. Ama benim bulunduğum yerle Rose'un bulunduğu yerin arası epey bir mesafeydi, belki on metre vardı. Ama o kadar uzaktan bile duydum. Nefes kesilme sesi; Rose'un nefesinin sertçe çekilirken çıkardığı korku dolu delice ses.

Sonra da çığlığı bastı. Bir daha asla duymak istemediğim bir çığlık ve küfür biçimi.

"Ni-Nick! Nick! Namussuz geri döndü! Kahrolasıca Tom geri döndü!"

14

Pantolonuma uzandım ama bacakları dolanmıştı, zaten Rose'un süregelen bağırışına bakılırsa pantolonla uğraşılacak vakit değildi. Kahrolasıca Tom'un geri dönüşüyle ihtiyacım olan şey pantolon da değildi zaten. O yüzden, muhakkak ihtiyaç duyacağım silahımı kaptım ve kapıya doğru koştum.

Mutfakta bir sandalyeye takıldım, duvara neredeyse kafalama giriyordum. Dengemi buldum ve hızla sundurmaya çıktım. İşte o an vaziyeti gördüm; elbette iyi değildi ama beklediğimden çok daha iyiydi.

Orada Tom değil, Tom'un cesedi vardı. Sundurmaya sırtüstü yığılmış, pompalı tüfek de yanına bırakılmıştı. Sakalı biraz uzamıştı, çünkü ölülerde saçlar bir süre uzamaya devam eder. Her tarafı çamur içindeydi, gövdesinin ortasında da büyük, kaba bir delik vardı. Gözleri ardına kadar açıktı, dik dik bakıyordu. Kötü bakışlar gitmişti ama yerini alan korku daha beterdi. Ölüm neye benziyorsa benzesin, ona yakışmadığı kesindi.

Sonuç olarak pek hoş bir görüntü olmadığını söyleyebilirsiniz. "En Yakışıklı Erkek" yarışmasında birinciliği kazanacak bir şey değildi mesela. İhtiyar Azrail, Tom Hauck'u gerçek renkleriyle betimlemişti ve azıcık bile gururlandırıcı bir portre değildi bu.

Rose'u böyle yaptığı için suçlayamazdım da tabii. Kocası gecenin bir vakti eve Tom'un o hâlinde dönen hemen her ka-

dın aynısını yapardı. Rose'un kıyameti koparmaya hakkı vardı ama bunun vaziyete bir faydası yoktu, özellikle de benim düşünebilmeme hiç yardımcı olmuyordu ki öyle yapmam şarttı, hızla. O yüzden kolumu Rose'un omzuna doladım, onu sakinleştirmeye çalıştım.

"Tamam, tatlım, tamam, tamam. Vaziyet pek iyi görünmüyor ama–"

"Kahrolası, neden öldürmedin onu?" Benden kurtuldu. "Hani öldürmüştün namussuzu!"

"Öldürdüm, bebeğim. Canlı bir adama benzemiyor yani şimdi, değil mi? Bundan daha ölü olamazdı da–"

"E kim getirdi o zaman bunu buraya? Hangi namussuz piç kurusu getirdi? O şerefsizi bir elime geçirirsem–"

Lafını yarım bıraktı, çıldırmış gibi gözlerle hızla arkasına döndü, bir şeye kulak kabartır gibiydi. Ben de o adamı elime geçirmek istediğimi, çünkü bunu ne halt etmeye yaptığını anlamadığımı söylemeye başladım; Rose bana çenemi kapamamı söyledi.

"Bak, tatlım," dedim. "Böyle konuşmamak lazım. Şimdi sakin olmamız–"

"Orada!" diye bağırdı, parmağıyla işaret ederek. "Orada işte! Bunu buraya getiren namussuz!"

Sundurmadan atladı, koşmaya başladı. Evden yola çıkan patikada son hızıyla ilerledi. Çıplak beyaz vücudu karanlığa karıştı. Ben tereddüt ettim, en azından pantolonumu giymem gerekip gerekmediğini düşündüm, sonra boş verip onun peşinden gittim.

Rose her ne gördüyse ben göremedim. Etraf bu kadar karanlıkken neredeyse hiçbir şey göremiyordum ya. Ama bir şey işittim; bir yük arabasının teker gıcırtısı ve at toynaklarının çamurlu patikada çıkardığı yumuşak şapırtılar.

Koşmaya devam ettim. Sonunda gıcırtılar, şapırtılar kesildi ve Rose'un vücudunu gördüm. Sonra Rose tekrar küfretmeye,

çığlık atmaya başladı, arabadaki her kimse ona aşağı inmesini emretti.

"İn aşağı, seni kara piç! İn aşağı namussuz! Ne halt etmeye geri getirdin şerefsiz kocamı bana?"

"Bayan Rose. Lütfen hanımefendi, Bayan Rose. Ben–" Yumuşak, ürkek bir erkek sesiydi bu.

"Gösteririm ben sana, namussuz! Göreceksin gününü! O kara kıçını kemiklerine kadar soyacağım!"

Ben ona yetiştiğimde, Rose koşum kayışlarından birini çözmeye çalışıyordu. Onu hızla kendime çevirdim, o da gözleri dönmüş hâlde ve titrek ellerle, arabanın yan tarafında duran adamı gösterdi.

John Amca'ydı bu, daha önce bahsettiğim siyah derili adam. Ellerini biraz havaya kaldırmıştı ve korku dolu gözleri karanlıkta bembeyaz duruyordu. Tabii öteye sabitlemişti gözlerini çünkü esmer bir adam, çıplak bir beyaz kadına baktığı için katledilebilirdi.

Rose, "B-bu– bu getirmiş!" diye bağırmaya başladı. "Şerefsizi bu geri getirmiş, Nick!"

"Ama yani kötü bir şey düşünmediğinden eminim," dedim. "Nasılsın, John Amca? İyi akşamlar."

"Sağ olasın, Bay Nick. İdare ediyorum sağ olasın." Sesi korkuyla titriyordu. "Evet, efendim, gerçekten güzel bir akşam."

"Seni şerefsiz!" diye bağırdı Rose. "Ne halt etmeye geri getirdin bunu? Biz niye kurtulduk bu piç kurusundan sence?"

"Rose!" dedim. "*Rose!*" Ve gözleri arkaya giden John Amca, "Lütfen hanımefendi, Bayan Rose," dedi, dua eder gibi.

Zaten çok şey görmüştü, sağlıklı olmayacak kadar çok şey. Bir de bunlarla alakalı bir şeyler duymayı istemediği kesindi. Rose yine elimden kurtuldu, bir daha bağırmak için ağzını açtı, John Amca da kulaklarını parmaklarıyla tıkamaya çalıştı. Ama işe yaramayacağını biliyordu. Duydu, benim fark ettiğimi de fark etti.

"Hiç hoş değil, Nick, lanet olsun! Sen şerefsizi öldürmek için onca zahmete gir, sonra bu piç kurusu alsın geri getirsin!"

Ağzına tokadı bastım! Rose hışımla dönüp ellerini pençe yaparak üzerime atıldı. Saçlarından yakaladım, havaya kaldırdım ve sağlı sollu iki seri tokat attım.

"Kafan aldı mı şimdi?" dedim onu tekrar yere bırakırken. "Hadi kes sesini de eve gir, yoksa sana hayatında yemediğin kadar fena bir dayak atarım."

Elini yavaşça yüzüne götürdü. Gözlerini vücuduna indirdi, çıplak olduğunu ilk kez fark ediyormuş gibi. Titrek elleriyle mahrem yerlerini kapamaya çalıştı, John Amca'ya ürkek bir bakış attı.

"Ni-Nick. Ne– ne yap–"

"Sen devam et, ne dediysem onu yap." Onu eve doğru ittim. "Biz John Amca'yla ikimiz aramızda hallederiz."

"A-ama... ama neden yaptı ki bunu?"

"O konuda da aklıma bir şey geliyor," dedim. "Şimdi git çabuk, her şey yoluna girececek."

Tereddüt etti, sonra patika boyunca koşmaya başladı. Gerçekten gittiğinden emin olana kadar bekledim, sonra John Amca'ya döndüm.

Gülümsedim, o da gülümsemeye çalıştı. Ama dişleri o kadar fena zangırdıyordu ki gülümseyemedi.

"Bak, korkma, John Amca," dedim ona. "Benden korkman için hiçbir sebep yok. Ben sana her zaman düzgün davranmadım mı, ha, söyle? Sana elimden gelen en iyi muameleyi göstermedim mi?"

"Evet, evet, efendim, Bay Nick," dedi hevesle, "ben de size karşı ayıp etmedim, efendim, değil mi Bay Nick? Bu da doğru, değil mi, efendim? Ben size karşı çok iyi bir zenci olmadım mı?"

"Eh, efendim," dedim, "sanırım öyle diyebilirim, evet."

"Evet, efendim, Bay Nick. O kötü zencilerden herhangi biri

sorun çıkarmaya başlarsa ben hep gelir söylerim size. Tavuk çalarlarsa, bir haltlar vururlarsa, sarhoş olurlarsa veya o kötü zencilerin yaptığı ne varsa yaparlarsa ben hep dosdoğru size gelip anlatırım, değil mi efendim?"

"Eh, efendim," dedim, "sanırım o konuda da haklısın, unutmuyorum onları, John Amca. Ama lafı nereye getiriyorsun ki?"

Yutkundu, boğazı düğümlendi, hıçkırığını bastırdı. "Bay Nick, ben bu gece olanları hiç– hiç anlatmam. Gerçekten, Bay Nick, kimseye bir şey demem. Siz beni bırakın yeter, sonra– sonra–"

"E bırakacağım tabii," dedim. "Şu an gitmeni engellemiyorum, değil mi?"

"Ci-ciddi misiniz, Bay Nick? Gerçekten bana hiç kızgın değil misiniz? Şimdi eve gidebilirim ve koca çenemi sonsuza dek kapalı tutarım, öyle mi?"

Ona elbette gidebileceğini söyledim. Ama önce burada Tom Hauck'un cesediyle ne işi olduğunu söylerse kendimi çok daha iyi hissederdim.

"Söylemezsen biraz şüphelenebilirim senden. Kötü bir şey yapmışsın da saklamaya çalışıyormuşsun gibime gelebilir."

"Hayır, efendim, Bay Nick! Kötü bir şey falan yapmadım ben! İyi bir şey yapmaya çalıştım, sonra her şeyi karıştırdım, aptal ihtiyar kafam, sonra– sonra– ah Bay Nick!" Yüzünü elleriyle kapadı. "Ba-bana kızmayın, efendim. John Amca hiçbir şey bilmez. Hiçbir şey duymaz, hiçbir şey görmez, aman– aman öldürmeyin beni, Bay Nick! Lütfen öldürmeyin ihtiyar John'u."

Sırtını sıvazladım, biraz ağlamasına müsaade ettim. Sonra onun yanlış bir şey yapmadığını bildiğimi söyledim, ona neden kötü bir şey yapmak isteyecektim ki. Ama *neler olduğunu* anlatırsa gerçekten çok mutlu olacaktım.

"Si-siz–" Bana bakmak için ellerini yüzünden çekti. "Siz beni gerçekten öldürmeyecek misiniz, Bay Nick? Ciddi misiniz?"

"Yahu sen bana yalancı mı diyorsun?" dedim. "Bak, sen şimdi başla konuşmaya, doğrulardan başka hiçbir şey de söyleme."

Olan biteni, Tom Hauck'un cesedini neden çiftlik evine getirdiğini anlattı.

Tam da beklediğim gibi çıkmıştı.

Cesede o akşam erken saatlerde keseli sıçan avlarken rastlamış, bana anlatmak için kasabaya doğru yola çıkmış. Sonra, etrafta çok serseri olduğu için, cesedi de yanında götürmenin en iyisi olabileceğini düşünmüş. O yüzden cesedi külüstür yaylı yük arabasına atmış, tekrar kasabaya doğru yola çıkmış.

Kalıntıyla birlikte kasabaya dönmenin bayağı kötü bir fikir olabileceği, hatta cesetle aynı çevrede yakalanmanın bile feci kötü bir fikir olduğu aklına geldiğinde yolun yarısındaymış. Çünkü birçok insan onun Tom'u öldürmek için birinci sınıf bir gerekçesi olduğunu düşünebilirdi. Sonuçta Tom onu fena hırpalamıştı, bir daha eline geçirebilirse de tekrar dövmeye niyetliydi. Tom etrafında olduğu sürece John Amca'nın pek mutlu bir yaşam sürmesi mümkün değildi, yani John Amca'nın onu öldürmesi hiç şaşırtıcı olmazdı. Zaten John Amca siyah derili bir adam olduğu için hiç kimse ona karşı masumiyet karinesini düşünmezdi.

Tom Hauck asla işe yaramaz biriydi, halk da ondan bıkmış usanmıştı. Ama yine de John Amca'yı linç ederlerdi. Olaya bakış şekilleriyle, bir nevi vatandaşlık görevi bilirlerdi bunu; siyah derili vatandaşları kontrol altında tutma sürecinin bir parçası olurdu.

İşte böylece zavallı ihtiyar John Amca başını belaya sokmuştu. Tom'un cesedini kasabaya götüremezdi, onunla birlikte görülemezdi bile. Tom'un beyaz bir adam olması yüzünden, onu bir yerlerde bir hendeğe atmaya bile ikna edememiş kendini. Görebildiği kadarıyla, yapabileceği tek bir şey varmış; inancı John Amca'ya küçükten aşılanan Tanrı'ya da, Tom'un

beyaz hayaletine de makul gelebilecek tek bir şey: Ölü adamı onun evine götürüp orada bırakmak.

"Yani sizce de uygun görünmüyor mu, Bay Nick? Nasıl düşündüğümü anlıyor musunuz, efendim? Şimdi Bayan Rose'un o kadar söylenip durmasından sonra anlıyorum ki doğrusu bu değildi, hem–"

"Bak, sen şimdi bunları hiç kafana takma," dedim. "Bayan Rose kocasını ölü gördüğü için, bir de öyle çirkin bir ceset gördüğü için üzüldü sadece. Bunu atlatması muhtemelen epey zaman alacaktır, o yüzden belki de cesedi o zamana kadar başka bir yere taşısak iyi ederiz."

"Ama– a-ama gidebileceğimi söylemiştiniz, Bay Nick. Doğruyu söylersem yeterdi, sonra–"

"Evet, efendim, öyle yapsak iyi olacak," dedim. "O yüzden sen şimdi arabanı bir an önce ters yöne çevir."

Olduğu yerde, başı öne eğik kalakaldı; sanki bir şey söylemeye çalışıyormuş gibi ağzını oynatıyordu. O an uzun uzun gök gürledi, sonra parçalı bir şimşek ışığı belirdi, John Amca'nın yüzünü bir an aydınlattı. Ve ben her nedense gözlerimi çevirmek zorunda kaldım.

"Duydun mu beni, John Amca?" dedim. "İstediğim şeyi duydun mu?"

Tereddüt etti, sonra iç çekti ve arabaya tırmandı. "Evet, efendim, duydum, sizi Bay Nick."

Arabayla eve geri döndük. Biz Tom'un cesedini arabaya atarken yağmur yağmaya başladı, sonra John Amca'ya ben giyinirken sundurmada durmasını, böylece gereğinden fazla ıslanmayacağını söyledim.

"Herhalde biraz acıkmışsındır," dedim. "Sana bir kâse sıcak radika getireyim mi? Belki biraz da mısır ekmeği falan?"

"Pek istemem, efendim, sağ olun." Başını iki yana salladı. "Herhalde gecenin bu vaktinde Bayan Rose'un yanan bir ateşi yoktur."

"Eh, biz bir tane yakarız," dedim. "Hiç zahmet olmaz."

"Sağ olun, efendim, pek istemem, Bay Nick. P-pek aç değilim ben."

Eve girdim, Rose'un verdiği bir havluyla kurulandım, tekrar kıyafetlerimi giymek de tabii çok iyi geldi. Ben giyinirken Rose beni sorularıyla bezdiriyordu: Neler yapacakmışız, ben ne yapacakmışım falan filan. Ona ne düşündüğünü sordum; John Amca'nın bildiği şeyi bilen biri varken kendisini güvende hissedebilir miydi?

"Yani–" Dudaklarını ıslattı, gözlerini benden kaçırdı. "Ona biraz para verebiliriz, değil mi? İkimiz de. Öyle yaparsak, ee, şey, o zaman bir şey söylemek istemez, değil mi?"

"O ara ara içer," dedim. "İnsanın yeterince içerse neler yapabileceği asla bilinmez."

"Ama o–"

"Çok da dindar adamdır. Bizim için dua etmesi gerektiğini hissederse hiç şaşırmam."

"Bir yerlere gönderebilirsin," dedi Rose. "Trene bindir, kuzeye gönder."

"Orada konuşamaz mı? Buradakine kıyasla orada daha rahat hissetmez mi kendini konuşmak için?"

Güldüm, Rose'u çenesinin altından okşadım, neden bu kadar hassas olduğunu sordum. "Ben de seni hakikaten sert bir kadın sanırdım. Tom'un başına gelenlerden hiç rahatsız olmamıştın."

"Çünkü nefret ediyordum şerefsizden! John Amca aynı değil, o sadece elinden geleni yapmaya çalışan zavallı bir zenci adam!"

"Belki Tom da elinden geleni yapmaya çalışıyordu. Acaba bizde durum farklı mıdır?"

"Ama– ama, Nick! Sen, yani biliyorsun piçin nasıl biri olduğunu."

Elbette bildiğimi ama birilerinin Tom'un eşini vurduğunu, Tom'un da bunu yapan kişiyle olaydan önce ve sonra yattığını

duymadığımı söyledim. Sonra güldüm, lafa karışmasına izin vermeden araya girdim. "Ama bu tabii farklı, tatlım," dedim. "Bunu olay yaşanmadan önce öğreniyorsun. Sonradan öğrenip de, eh, n'apabilirim, benim bir parmağım yok ki zaten, diyebileceğin bir şey değil bu."

"Nick–" Biraz ürkerek koluma dokundu. "Bu gece kendimi kaybettiğim için özür dilerim, tatlım. Canımı yakmaya çalıştığın için suçlayamam seni sanırım."

"Mesele aslında o değil," dedim. "Ben galiba yaptığımı herkesin bildiği şeyleri yapmaktan, benim gerçekten yapmamı istedikleri ve bekledikleri şeyleri yapmaktan, sonra da işin bütün suçunu yüklenmekten bıktım."

Rose beni anladı; en azından anladığını söyledi. Sarıldı bana, bir süre öyle kaldı ve neler yapılması gerektiği hakkında bir-iki dakika konuştuk. Sonra ben dışarı çıktım çünkü önümde epey meşgul bir gece vardı.

John Amca'ya arabayı taşraya doğru sürmesini söyledim, çiftliğin beş kilometre kadar arkasına gittik. Tom'un cesedini oradaki bazı ağaçların kenarında indirdik, John Amca'yla ikimiz de bir metre kadar uzakta ağaçların altına sığınmaya çalıştık.

John Amca bir ağacın dibine oturdu, bacakları artık onu taşıyamayacak kadar fazla titriyordu. Ben de ondan bir metre kadar öteye çömeldim ve pompalı tüfeğin namlusunu sertçe açtım. İçi yeterince temiz görünüyordu, en azından güvenli olacak kadar temizdi. Ne olur ne olmaz diye içine birkaç defa üfledim, sonra da silahı Tom'un ceplerinden aldığım mermilerle doldurdum.

John Amca gözlerinde bin bir türlü yakarış ve duayla beni izledi. Namluyu tekrar yerine oturttum, düz tutup nişan aldım ve John Amca tekrar ağlamaya başladı. Bayağı sinirim bozuldu, ona bakarak kaşlarımı çattım.

"Ama şimdi niye başladın yine?" dedim. "Benim n'apmam gerekeceğini başından beri biliyordun."

"Hayır, efendim, ben size inanıyorum, Bay Nick. Siz öteki beyazlardan farklısınız. Sizin söylediğiniz her kelimeye inanıyorum."

"E yani bence yalan söylüyorsun, John Amca," dedim, "ve bunu duyduğuma üzüldüm. Çünkü yalan söylemenin günah olduğu Kitabı Mukaddes'te yazıyor."

"İnsan öldürmek de günahtır, Bay Nick. Yalan söylemekten daha büyük günahtır. Si-siz– siz–"

"Sana bir şey diyeceğim, John Amca," dedim. "Sana bir şey diyeceğim, umarım rahatlatır seni. Herkes sevdiği şeyi öldürürmüş."

"Si-siz beni sevmiyorsunuz, Bay Nick..."

Ona gayet haklı olduğunu, yüzde bin haklı olduğunu söyledim. Ben kendimi seviyordum ve yalan söylemeye, insanları aldatmaya, viski içmeye, kadınları becermeye, sonra da pazar günleri tüm seçkin insanlarla birlikte kiliseye gitmeye devam etmek için yapmam gereken ne halt varsa yapmaya hazırdım.

"Bir şey daha söyleyeyim sana," dedim, "ki bu benim okuduğum kutsal yazıların çoğundan daha mantıklı. O kör adam olmak yeğdir, John Amca; tuvaleti soran kör adamı bir pencereye yönelten şakacı olmaktansa pencereden işeyen o kör adam olmak yeğdir. Peki şakacı kim, biliyor musun, John Amca? Neredeyse herkes, etrafı bok götürürken başını çeviren her şerefsiz, bir parmağı götünde bir parmağı ağzında öylece oturup başına hiçbir şey gelmemesini uman her piç kurusu, sidiğin limonataya döneceğini zanneden her pezevenk, güya Tanrı'nın suretinden yaratılmış her onun bunun çocuğu, yani ben böyle biriyle karanlık bir gecede karşılaşmaktan asla ama asla hoşlanmam gibime geliyor. Seninle bile, hatta özellikle seninle, John Amca; ortalıkta ağzı açık dolanıp her boka burnunu sokan, sonra da birisi onun üstüne bir parça tezek atınca aşırı şaşırmış gibi yapan insanları kastediyorum yani. Evet, sen böyle birisin ve değişmek gelmiyor elinden, zavallı,

ihtiyar bir siyahsın. Sen böyle diyorsun, John Amca, peki ben ne diyorum, biliyor musun? Diyorum ki, hadi oradan. Diyorum ki değişmek senin de elinden gelmiyor, benim de, üstelik sen benim ne olduğumu da, ne olmam gerektiğini de gayet iyi biliyorsun. Beyazların arasında hiç dostun olmadığını gayet iyi biliyorsun. Hiç dost edinemeyeceğini de gayet iyi bilmen lazım çünkü leş gibi kokuyorsun, John Amca, üstelik başına iş gelsin diye yalvararak dolanıyorsun ortalıkta ve böyle bir arkadaşla kim ne halt etsin?"

Pompalı tüfeğin iki namlusunu da üstüne boşalttım.

Ortadan ikiye ayrılacaktı neredeyse.

15

Ben vaziyetin şöyle görünmesini istemiştim: John Amca, Tom'u kendi tüfeğiyle vurmuş, sonra Tom silahı ondan alıp John Amca'yı vurmuştu. Veya tam tersi. Her halükârda, bunu daha sonra iyice düşününce, insanlar vaziyeti hiç de öyle görmeyecek gibime geldi. Yani gerçek katili aramaya başlamaları mümkündü. Endişem epey uzun sürdü. Ama hiç gerek yokmuş. John Amca'nın Tom'dan neredeyse iki gün sonra öldürülüşüne ve ikisinin de besbelli neredeyse vuruldukları anda ölmüş olmalarına rağmen hiç kimsenin bundan şüphelenmeyeceği tuttu, ne kadar delice görünürse görünsün. Ölü bir adamın başka birini nasıl öldürebileceğini hiç merak etmediler.

Elbette iki ceset de ıslak ve çamurluydu, yani ne zaman öldüklerini hemen anlayamazdınız; zaten biz burada, Potts County'de öyle çok fazla bilimsel tetkik ve soruşturma yapacak ekipmana da sahip değilizdir. Eğer bir vaziyet akla belli bir şeyler getiriyorsa, vatandaş da genellikle onun öyle olduğuna karar verir. Birileri hakkında mesele çıkaracak olsalar bile Tom Hauck veya John Amca hakkında olmaz bu.

Yalın gerçek şu ki ikisine de hiç kimse pek önem vermiyordu. Hele Tom için pisliğe uğurlar olsun babında bir tepki vardı; öte yandan bir siyah derili vatandaşın eksik ya da fazla olması, diğer siyah derili vatandaşlar haricinde kimin umurundaydı; zaten onların umursayışını da kim ne yapsındı?

Ama sanırım biraz fazla hızlı gidiyorum...

***

Pompalı tüfeği Tom ile John Amca'nın arasına bıraktım. Sonra, John'un atını ve arabasını oldukları yerde bırakıp kırların arasından Hauck çiftliğine doğru ağır ağır geri döndüm.

Saat artık epey geç olmuştu, gerçi epey erken demem lazım belki de. Şafağa bir saat kadar kalmıştı. Çiftlik evine uğramadan atımı alıp kasabaya yöneldim.

Kiralık ahırın kapısı açıktı, seyis de samanlığın üstünde horlaya horlaya uyuyordu. Bir fener, bir fıçı kumun üstünde yanar hâlde duruyor, sıra sıra bölmeleri titrek bir ışıkla aydınlatıyordu. Atı ve arabayı neredeyse hiç ses çıkarmadan bıraktım, seyis de horlamaya devam etti. Sonra tekrar karanlığa çıktım, karanlığa ve yağmura.

Sokakta hiç kimse yoktu tabii. Yağmur yağmasa bile o saatte hiç kimse olmazdı zaten. Adliyeye vardım, botlarımı çıkardım ve sessizce üst kata, yatağa çıktım.

O ıslak kıyafetlerden sonra kuru sıcaklık müthiş iyi geldi, sanırım yorgunluktan bitmişim de. Çünkü genellikle yaptığım gibi on beş-yirmi dakika dönüp durmak yerine ânında uykuya daldım.

Sonra, bana daha kafamı yastığa yeni koymuşum gibi gelen bir süre sonra, Myra bağırmaya, beni sarsmaya başladı.

"Nick! Nick Corey, kalk çabuk oradan! Hey yarabbi, bütün gece uyudun, gündüzü de mi karıştıracaksın?"

"Neden olmasın?" diye mırıldandım yastıklara tutunarak. "Aşırı iyi bir fikir gibi geliyor."

"*Kalk* dedim sana! Öğlen oldu neredeyse, hem de Rose telefonda!"

Beni kaldırmasına izin verdim, sonra Rose'la bir-iki dakika konuştum. Tom'un henüz eve dönmediğini duyduğuma üzüldüğümü ve muhtemelen bir ara gidip etrafta ona bakınacağımı söyledim, güneşin uzun süre kalacağından ve bir daha yağmur yağmayacağından emin olmayışıma rağmen.

"Muhtemelen çıkarım, Rose," dedim, "sen endişelenme. Herhalde bugün aramaya başlarım onu, dün geceki gibi yağmur yağıp da kıyafetlerimi mahvetse bile, bir de fena üşüttüm ki onu söylemiyorum bile. Yani bugün çıkmazsam da yarın kesin çıkarım."

Telefonu kapattım, arkama döndüm.

Myra dudaklarını sıkmış, kaşlarını çatmış, tiksinti dolu gözlerle bakıyordu. Masayı işaret etti ve Tanrı aşkına oturmamı söyledi.

"Et şu kahvaltını da çık git buradan! İşini yap, değişiklik olsun!"

"Ben mi?" dedim. "Ben hep yapıyorum işimi."

"*Sen!* Seni aptal gerzek omurgasız budala! Senin yaptığın hiçbir şey!"

"E işim bu," dedim. "Hiçbir şey yapmamak yani. İnsanlar beni bu yüzden seçiyor."

Eteğini savuran bir hızla arkasına döndü ve mutfağa girdi. Ben masaya oturdum. Saate baktım, on iki civarıydı, öğle yemeği vakti gelmişti neredeyse, o yüzden biraz yumurta, pastırma, yulaf lapası, et suyu, yedi-sekiz küçük ekmek, minicik bir kâse kremalı şeftali dışında pek bir şey yemedim.

Ben üçüncü fincan kahvemi içerken Myra tekrar içeri geldi. Bıyık altından söylene söylene bulaşıkları toplamaya başladı, ben de bir sorun olup olmadığını sordum.

"Varsa," dedim, "söyle bana yeter, akıl akıldan üstündür sonuçta."

"Seni sefil–! Çıkıp gitmeyecek misin sen buradan hiç?" diye bağırdı. "Ne demeye hâlâ masadasın sen?"

"E kahvemi içiyorum ya," dedim. "Çok yakın duruyorsun, içtiğimi görmen lazım."

"Ya– yahu alsana yanına! Git başka yerde iç!"

"Yani masadan kalkayım mı istiyorsun?" dedim.

"*Evet!* Hadi kalk hemen, Tanrı aşkına!"

Aslında isteğine riayet etmeyi gayet isteyeceğimi ama bir durup düşünürse masadan kalkmamın pek de mantıklı olmadığını göreceğini söyledim. "Yani neredeyse öğle yemeği vakti," dedim. "Her an sofrayı kurabilirsin, yani şimdi ben burada yemeye hazır bekliyorken neden kalkıp gideyim ki?"

"Se-seni!" Dişlerini fena sıktı. "*Defol git be!*"

"Yemek yemeden mi?" dedim. "Yani bütün öğleden sonra boş mideyle mi çalışayım?"

"Ama daha şimdi–" Boğazı düğümlendi ve bir sandalyeye yığıldı.

Sorun olmadığını, biraz oturup dinlenmesi gerektiğini, yemeğin bir-iki dakika gecikmesinin fark etmeyeceğini söyledim. O da–

O ne dedi bilmiyorum. Bir süre daha atıştık, ikimiz de birbirimizi pek dinlemedik. Tabii bu onu pek rahatsız etmedi, sonuçta bana zaten hiç kulak asmazdı ve açıkçası ben de ona pek kulak asmazdım. Eh, o gün istesem de dikkatimi fazla veremezdim zaten çünkü Tom ile John Amca ölü bulunduklarında olacaklar hakkında fazla endişeliydim.

Herhalde Myra'yı rahatsız etmemin sebebi de buydu. Dışarı çıkıp artık ne olacaksa onunla yüzleşmek istemiyordum, o yüzden onun siniriyle oynamaya başlamıştım. Kendimi kötü veya rahatsız hissedince acısını ondan çıkarmak sanırım alışkanlıklarımdan biriydi. Fark etmediğim kadar ciddi bir alışkanlıktı belki de.

"Lennie nerelerde?" dedim tekrar diyaloğa girerek. "Acele etmezse yemeğe geç kalacak!"

"Yedi o yemeğini! Yani dışarı çıkmadan önce yedirdim ben ona bir şeyler!"

"Yani güneş belki yakında parlamayı keserken, yağmur yine dağıtırken etrafı, Lennie dışarıda olacak, kıyafetlerini mahvedecek, bir de fena üşütecek, öyle mi diyorsun?" dedim. "E sen kardeşine hiç iyi bakmıyorsun be, tatlım."

Myra'nın yüzü şişmeye başladı, yanaklarını kasten şişiriyormuş gibi. Pörtlettiği gözlerini bana dikti ve yemin ederim tepeden tırnağa titremeye başladı.

"Zaten Lennie ne demeye gündüz gündüz dışarı çıktı ki?" dedim. "Etraf aydınlıkken pencerelerden içeriyi dikizleyemez ki."

"Ulan!" dedi Myra bir anda sandalyeden kalkarak. "Seseni–" Zangır zangır titreyen eliyle kapıyı gösterdi. "Defol git, duyuyor musun beni? DEFOL!"

"Yani gideyim mi istiyorsun?" dedim. "E desene yahu. Azıcık ima etseydin bari."

Şapkamı taktım ve Myra'ya yemek hazır olunca bana kesinlikle seslenmesini söyledim. Myra hışımla şekerliğe uzandı, ben de basamakları bayağı hızlı indim.

Ofisime girip oturdum. Şapkamı gözlerimin üstüne çektim, botlarımı masama kaldırdım. Biraz kestirmek için güzel bir zaman gibime geldi çünkü çamur yüzünden insanlar hâlâ pek ortalıkta dolanmıyordu. Ama bugün gözlerimi pek de kapalı tutamadığım bir gündü işte.

Sonunda denemeyi kestim. Bu kadar korkulu ve endişeliyken pek anlamı yoktu. Yapabileceğim en iyi şeyin yavaştan işe girişmek olduğuna karar verdim; birkaç adam toplayıp Tom'u aramaya başlamalıydım. O durumda, ne yaşanırsa yaşansın haberim olurdu en azından, böylece kaygılanmama gerek kalmazdı.

Ayağa kalktım, kapıya doğru gitmeye başladım. O sırada telefon çalınca bakmak için geri döndüm. Ben tam telefonu açarken de Lennie süratle içeri girdi.

Kollarını sallıyor, mırıldanıyor, heyecandan her tarafa tükürükler saçıyordu.

Yatışsın diye ellerimi salladım, sonra telefona konuştum. "Bir dakika, Robert Lee. Az önce Lennie içeri girdi, anlaşılan bana bir şey söylemek istiyor."

"Boş ver onu. Biliyorum ben ne söylemek istediğini," dedi Robert Lee Jefferson, sonra da meseleyi anlattı. "Şimdi derhal oraya gidip idareyi eline alsan iyi edersin."

Öyle yapacağımı söyledim, ki yaptım da.

Cesetleri bulan, Hauck evinin üç kilometre kadar güneyinde yaşayan Henry Clay Fanning diye bir çiftçiydi. Yakacak odun keserken rastlamış, onları da yükünün üstüne atıverip kasabaya getirmiş.

Henry Clay, "Hiç zaman kaybetmedim," dedi gururla ve çamurun içine enfiye tükürdü. "Sence bölge yönetimi zahmetim için benimle ilgilenir mi?"

"Yani ondan pek emin değilim, Henry Clay," dedim, John Amca'nın kafasının odunlarla araba zemini arasına sıkıştığını fark ederken. "Sonuçta zaten kasabaya geliyordun."

"Peki bu zenci n'olacak?" dedi. "Bir beyaz adamın bir zenciyi hallettiği için bir çeşit ödül alması gerekir."

"Eh, belki alırsın," dedim. "Bu dünyada olmasa bile öteki dünyada."

İtirazlarına devam etti. Kalabalıktan bazı insanlar da tartışmaya dahil oldu, kendi aralarında konuşup durdular. Konu hakkında neredeyse eşit bölünmüşlerdi; bir grup, Henry Clay'in ödül almaya hakkı olduğu iddiasındayken, öteki grupsa kendini bir zenci yüzünden yoracak kadar ahmak bir beyaz adamın dayaktan başka bir şey hak etmediğini söylüyordu.

İki tane siyah derili vatandaşı tuttum, John Amca'nın cesedini ailesine götürmelerini söyledim. Biraz ayak diredilerse de yaptılar tabii. Sonra ben, Robert Lee ve memurlardan biri, üçümüz Tom'u Taylor Mobilya & Proje isimli mağazaya taşıdık.

Robert Lee'ye meseleler hakkındaki fikrini alsam iyi olacağını söyledim, o da biraz midesi bulanmış gibi bir suratla bana döndü. "En azından ellerimi yıkamama müsaade edemez misin?" diye terslendi. "Onu bile yapamayacağım kadar mı aşırı telaşın?"

"Değil," dedim. "Ben bizim Tom'dan daha telaşlı değilim, onu da hiç telaşlı görmüyorum zaten, ne dersin, Robert Lee? Bizim Tom mu daha büyük, içindeki delik mi, anlamak zor!"

Mağazanın arka tarafında üçümüz de yıkandık, Robert Lee'nin beti benzi atmıştı. Sonra onun memuru hırdavatçı dükkânının arka tarafına doğru ilerledi, Robert Lee'yle ikimiz de on dakika sonra onu takip ettik. Daha erken gidemedik çünkü Robert Lee'nin kısa bir yolculuk daha yapıp lavaboyu uzun uzun ziyaret etmesi gerekti.

İkimiz oradan çıkarken, Robert Lee dik duruyordu, dudakları kaskatıydı, teni de hâlâ hortlak gibi bembeyazdı. Sonra, biz tam kapıdan dışarı çıkarken, Henry Clay Fanning onun yakasına yapıştı.

Bu Henry Clay tam bir hastaydı, buralarda pamuk tarlası avukatı dediklerimizdendi. Tüm ayrıcalıklarından –ve bunlar haricinde belki üç-dört milyon dahasından– haberdardı ama yükümlülükleri hiç umurunda değildi. On dört çocuğundan hiçbiri okula gitmemişti çünkü çocukları zorla okula göndermek, insanın anayasal haklarına müdahale oluyordu. Yedi kızından dört tanesi hamileydi, hamile kalabilecek yaştakilerin hepsi yani. Hiç kimsenin de onların nasıl hamile kaldıklarını sormasına müsaade etmiyordu çünkü bu *kendisinin* yasal sorumluluğuydu; çocukların ahlakını gözetmek babanın işiydi ve o hiçbir müdahaleyi hoş görmek zorunda değildi.

Elbette bu kızları kimin hamile bıraktığı konusunda herkesin epey sağlam bir fikri vardı. Fakat mevcut şartlar altında bunu ispatlamanın hiçbir yolu yoktu, Henry Clay'in asabiyeti yüzünden de hiç kimse bu konuyu pek açmıyordu.

İşte o gün de orada haklarını savunuyordu. Robert Lee Jefferson'ı kolundan tutmuş, kendine çeviriyordu.

"Bak şimdi, Robert Lee," dedi. "Belki bu lanet Nick Corey kanunları bilmiyordur ama sen biliyorsun, benim bir ödül hak ettiğimin de gayet farkındasın. Ben–"

"Ne?" Robert Lee onun üzerine yürümeye başladı. "Ne dedin sen?"

"Bölge yönetimi, nehirden çıkarılan cesetler için ödül veriyor, değil mi? O zaman ben niye bunları bulduğum için bir ikramiye almıyorum? Bunları sırf bulmakla da kalmadım, ta oradan kasabaya kadar getirdim, üstelik arabamın her tarafına zenci kanı bulandı, bir de–"

"Cevap ver bana ulan, ensestçi sırtlan! Sen bana Robert Lee diye mi hitap ettin?"

Henry Clay tabii ki öyle dediğini söyledi, bunda ne olduğunu sordu. "Sen bana ens–"

Robert Lee onun ağzına bir tane patlattı. Henry Clay kaldırımdan aşağı yuvarlandı, sırtüstü çamurun üstüne düştü. Gözleri açıktı ama kımıldamıyordu. Ağzı burnu kanadığı için hırıltılı bir ses çıkararak öylece uzandı.

Robert Lee ellerini silkti, bana baş salladı ve mağazasına girdi. Ben de onu takip edip yazıhanesine doğru ilerledim.

İç çekti, "İşte şimdi daha iyiyim," dedi ve kendini bir sandalyeye bıraktı. "O aşağılık iti senelerdir yumruklamak istiyordum, sonunda bahane verdi."

Demek ki Henry Clay'in aslında kanunları pek de bilmediğini düşündüğümü söyledim. "Bilseydi, sana ilk isminle hitap etmesinin makul saldırıya gerekçe olacağını da bilirdi."

"Ne?" Bana korku dolu bir bakış attı. "Anlamadım galiba."

"Hiç," dedim. "Ama iyi patlattın, Robert Lee."

"Çok güzel değil miydi? Keşke kırıverseydim o pis boynunu."

"Belki bir süre dikkatli olsan iyi edersin," dedim. "Henry Clay senden intikam almaya kalkışabilir."

Bir homurtu çıkardı. "Onda o cüret yok ama keşke olsaydı. Öldürmekten çok hoşlanacağım bir adam o. Bana ilk adımla hitap edecekmiş, düşün!"

"Ya," dedim, "düşün bir!"

"Şimdi, şu öteki konu, Tom ile John Amca; ben böyle bariz

bir davada bir sorgu jürisi toplamanın pek anlamı olduğunu düşünmüyorum. Olan biten gayet açık görünüyor, ne dersin?"

"Eh, bariz bir dava olduğu kesin," dedim. "Bu kadar bariz bir cinayet davası görmemişimdir herhalde ben."

"Aynen öyle. Konuştuğum herkes de aynı fikirde. Tabii Rose ille de soruşturma açılsın diye ısrar ederse..."

"Ya da John Amca'nın akrabaları..."

"Bak şimdi–" Robert Lee güldü. "Saçmalamayalım, Nick."

"Komik bir şey mi söyledim?" dedim.

"Ee, şey," dedi Robert Lee, biraz boğazını temizleyerek. "Belki de yanlış laf etmişimdir. 'Uygulanamaz bir şey' demem lazımdı."

Boş boş baktım, onun ne demek olduğunu sordum. Terslendi, ne demek istediğini gayet iyi bildiğimi söyledi. "Hiçbir doktor bir zenciye otopsi yapmaz. Yahu hiçbir doktoru ölü zenci şöyle dursun dirisine bile dokundurtamazsın."

"Haklısın galiba," dedim. "Ama sırf lazım olursa diye, bilgilenmek için soruyorum, sence bir doktora işini yapması için bir mahkeme emri çıkarman mümkün olur mu?"

"Yaaani" –Robert Lee arkasına yaslandı, dudaklarını büzdü– "herhalde *kâğıt üstünde* yapılabilir ama *icraatta* olmaz. Başka bir deyişle, çelişkiye düşersin – gerçekte başarılması mümkün olmayan bir şeyi yasalar çerçevesinde yapma hakkı."

Bir vay çektim, hakikaten aşırı zeki bir adam olduğunu söyledim. "Anlattığın onca şeyle kafam doldu taştı artık, Robert Lee. Sen daha çok bilgi vermeden gitsem iyi olacak herhalde, çat diye çatlayacak yoksa kafam."

Benimle birlikte ayağa kalkarken, "Aa, yağcılık ediyorsun," dedi sırıtarak. "Ha, şimdi aklıma getirdin, bugünkü işteki tavrından ötürü seni övmem lazım. Çok güzel idare ettin, Nick."

"Aman, çok sağ ol, Robert Lee," dedim. "Sormamda bir sakınca yoksa seçim manzarası şimdi nasıl görünüyor?"

"Bence kazanacağın kesin, Sam Gaddis hakkındaki talih-

siz konuşmalar düşünülünce. Sen bugünkü gibi işini yapmaya devam et yeter."

"E tabii," dedim. "Aynen böyle devam edeceğim."

Hırdavatçıdan çıktım ve aylak adımlarla adliyeye doğru yürümeye başladım, ara ara durup insanlarla konuştum, daha doğrusu onların benimle konuşmalarına izin verdim. Neredeyse herkes, cinayeti Robert Lee Jefferson'ın gördüğü gibi görüyordu. Neredeyse herkes bunun açılır açılmaz kapanmış bir dava olduğunda hemfikirdi: John Amca, Tom'u öldürmüş, sonra da ölü hâldeki Tom, John Amca'yı öldürmüştü. Veya tam tersi.

İşi böyle görmeyenler veya en azından öyle söyleyenler, bazı aylaklardan ibaretti diyebilirim. Bunlar bir sorgu jürisi kurulmasını istiyorlardı, bu jüride yer almaya da hazır ve isteklilerdi. Ama bir-iki dolara bu kadar muhtaç olduklarına göre nüfus vergilerini ödemiyorlardı herhalde, yani ne düşündüklerinin önemi yoktu.

Ben adliyeye dönene kadar, Rose haberleri muhtemelen iki yüz-üç yüz kişiden duymuştu; Myra derhal Hauck çiftliğine gidip Rose'u kasabaya getirmem gerektiğini söyledi.

"Hadi çabuk, lütfen acele et, bir defa olsun, Nick! Zavallıcık çok üzgün!"

"O niye üzgünmüş?" dedim. "Tom öldü diye mi diyorsun?"

"Tabii ki onu diyorum! Başka neyi diyeceğim?"

"E merak ettim işte," dedim. "Dün gece de onun eve dönebileceğini düşündüğü için çok üzgündü, şimdi de dönmeyeceğini bildiği için çok üzgün. Her nedense pek mantıklı değil."

"Aman, bırak şimdi orasını!" diye terslendi Myra. "Sakın benimle tartışmaya yeltenme, Nick Corey! Ne diyorsam onu yap, yoksa *sen* pek mantıklı olmayacaksın! Zaten asla olamadın ya..."

Atla arabayı aldım, Hauck çiftliğine doğru yollandım, insanın bir sorunu çözer çözmez başka bir sorunla uğraşmak zorunda kaldığını düşündüm. Belki de Rose'un o gün bize gelip

geceyi ben ve Myra'yla birlikte geçireceğini önceden hesaplamış olmalıydım ama hesaplayamamıştım. Kafam birçok başka şeyle doluydu. O gece bir de Amy'yi görmem lazımdı – onu *bir daha* görmek istiyorsam o gece yanına gitmem şarttı. Aynı zamanda evde kalmam da lazımdı, kalmazsam Rose bunu aşırı tuhaf bulurdu. Yani ne halt edeceğimi hiç bilmiyordum.

Rose ile Amy gerçekten büyük bir sorundu. Fark ettiğimden çok daha büyük.

Rose beni içeri alırken, çiftlik evinin içi buhar doluydu, biraz da kokuyordu. Evin hâli için özür diledi, ocağın üstünde asılı duran siyah elbiseyi başıyla gösterdi.

"Aceleyle boyamam gerekti, tatlım. Ama lanet şeyin yakında kuruması lazım. Yatak odasına geçip beklemek ister misin?"

Onun arkasından yatak odasına girdim, Rose ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarmaya başladı, zaten üstünde onlardan başka bir şey de yoktu. "Tatlım, bak," dedim, "belki de şimdi yapmasak daha iyi olur."

"Ha?" Bana bakarak kaşlarını çattı. "O niyeymiş?"

"E biliyorsun," dedim. "Daha henüz resmen dul oldun. Dul olalı daha bir saat olmamış bir kadınla yatağa girmek biraz edepsizlik olur gibime geliyor."

"Ne farkı var yahu? Ben dul olmadan önce de yattın ya zaten benimle?"

"E tabii," dedim. "Ama öyle şeyleri herkes yapıyor. Bunu bir kadına iltifattan bile sayabilirsin. Ama bu şekilde, bir kadın eğer matem elbisesini henüz ıslatamayacak kadar yeni bir dulsa, düpedüz saygısızlık olur bu. Yani sonuçta bazı adap kuralları var, düzgün bir adam nasıl yeni bir dulun üstüne hemen atlamazsa, yeni bir dul da ona aynı şekilde izin vermez."

Duraksadı, beni süzdü ama sonunda başını salladı.

"Eh, belki de haklısındır, Nick. İsa biliyor ya, ben saygınlığımı korumak için daima elimden geleni yapmışımdır, evlendiğim o şerefsize rağmen."

"E tabii," dedim. "Bilmez miyim, Rose?"

"O yüzden bu geceye dek bekleyeceğiz. Myra uykuya dalana kadar yani."

"Hımm," dedim. "Yani, ee–"

"Ve şimdi sana sürpriz bir haberim var." Hınzır hınzır bakarak sarıldı bana. "Myra'yı çok yakında unutacağız. O yaşlı çuvaldan boşanabilirsin –İsa biliyor ya, yeterince gerekçen de var– veya canı cehenneme deyip buradan gidebiliriz. Çünkü çok paramız olacak, Nick. Çok ama çok!"

"Hooop, hoppala!" dedim. "Sen neler söylüyorsun, tatlım?" Ve Rose gülüp anlatmaya başladı.

En başlarda, Tom ona hâlâ güzel güzel dil dökerken, on bin dolarlık bir sigorta poliçesi almış. On bin, *çifte tazminatlı*. Ondan bir yıl kadar sonra, tatlılık etmekten bıkınca ise poliçenin de Rose'un da canı cehenneme demiş. Ama Rose primleri kendisi üstlenmiş, tereyağından ve yumurtalardan kazandığı parayla ödemeye devam etmiş. Şimdi, Tom doğal yollardan değil de katledilerek öldüğünden ötürü, Rose çifte tazminat maddesiyle parayı alacakmış. Tamı tamına yirmi bin dolar.

"Harika değil mi, tatlım?" Bana bir daha sarıldı. "Üstelik bu yalnızca bir kısmı. Burası aşırı güzel bir çiftlik arazisi, o şerefsiz işe yaramaz piçin herhangi bir ıslahat yapmamasına rağmen. Cebri satışla bile on-yirmi bin dolar getirmesi lazım, e o kadar parayla da biz–"

"Bak, bir dakika," dedim. "Yavaş ol, tatlım. Mümkün değil bizim öyle–"

"Ama mümkün, Nick! Bizi ne durdurabilir ki?"

"Bir düşünsene," dedim. "Başkalarına nasıl görünür, bir düşün. Kocan öldürülüyor, sen hemen zengin bir kadın oluyorsun. O öldürülüyor ve sen bundan büyük kâr ediyorsun, sonra da adamın daha vücudu soğumadan başka bir adamla ilişki kuruyorsun. Sence insanlar bunu biraz merak etmezler

mi yahu! Sence bu kadını, öteki adamı ve kocanın ölümünü düşünüp ürkütücü fikirlere kapılmaları mümkün değil mi?"

"Yaaani..." Rose başını salladı. "Haklısın galiba, Nick. Sence bunun güvenli olabilmesi için ne kadar beklememiz gerekir?"

"Bence en az bir-iki yıl," dedim. "Muhtemelen en iyisi iki yıl olur."

Rose iki yılın en iyisi olacağını düşünmediğini söyledi. Kendisi için öyle değilmiş. Bir yıl beklemek bile aşırı uzun olurmuş ki o kadar bile bekleyebileceğinden emin değilmiş.

"Ama beklemek zorundayız. Ah be, tatlım," dedim. "Risk alamayız, şimdi tam da her şeyi istediğimiz hâle getirmişken. Hiç mantıklı olmaz ki şimdi, haksız mıyım?"

"Her şey *benim* istediğim hâle gelmedi! Uzaktan yakından alakası yok yahu!"

"Ama bak şimdi, bak şimdi, tatlım," dedim. "Daha henüz kabul ettin son derece dikkatli olmamız gerektiğini, şimdi de–"

"Öff, tamam," dedi gülerek, bir yandan da biraz surat asarak. "Mantıklı olmaya çalışacağım, Nick. Ama ben sana mührü vurdum, sakın unutma bunu. Asla ama asla unutma!"

"Aa, tatlım," dedim, "O nasıl söz! Ben sana sahipken başka kadını n'apayım?"

"Ben ciddiyim, Nick! Her kelimesinde ciddiyim!"

Onu temin ettim, ciddi olduğunu bildiğimi söyledim, neden söylenip durduğunu sordun. Biraz gevşedi, yanağımı okşadı.

"Üzgünüm, tatlım. Bu gece görüşürüz, hımm? Anlarsın ya, Myra uyuduktan sonra."

"Neden olmasın," dedim, görüşmemek için bir neden bulabilmek için dualar ede ede.

"Mmm! Sabırsızlanıyorum!" dedi, beni öpüp havaya sıçradı. "O lanet elbise kuruyabildi mi acaba?"

Kurumuştu. Döktüğüm onca terden sonra benden daha

kuru olduğu kesindi. Kendi kendime, Nick Corey, sen ne haltlar ediyorsun da kendini böyle berbat durumlara düşürüyorsun, dedim. Senin bu gece Rose'la birlikte olman lazım; sakın onu yalnız bırakmaya cüret etme. Ayrıca Amy Mason'la da olman şart. Zaten Amy'yle olmak için yanıp tutuşuyorsun, zorunda olmasan bile. Yani–

Ama zorundaydım.

Sadece henüz haberim yoktu.

16

Rose'la ikimiz adliyeye vardığımızda, Myra bizi merdivenin tepesinde bekliyordu; ikisi birbirlerine âdeta can simidi bulmuş gibi sarıldılar. Myra ah zavallıcık, zavallıcık, dedi, Rose da, ah ben sensiz ne yapardım, Myra, diye karşılık verdi, sonra ikisi de feryat figan ağlamaya başladı.

En çok sesin Rose'dan çıkması gerekirken, hatta kendisi kasabaya geliş yolu boyunca bunun provasını yapmışken, elbette Myra daha çok yaygara kopardı. İş gürültü çıkarmaya gelince Myra'yı geçebilecek hiç kimse olamazdı zaten. Myra, Rose'u yatak odasına yöneltmeye başladı, gözleri önünde değil, Rose'un üstündeydi ve küt diye Lennie'ye tosladı. Dönüp ona öyle bir tokat attı ki neredeyse *benim* canım yanacaktı. Sonra bir tane daha vurdu, Lennie bağırdığı için.

"Bak, kapa çeneni!" diye uyardı onu. "Kapa çeneni, uslu dur. Zavallı Rose'un derdi başından aşkın zaten, bir de senin yaygaranı çekemez!"

Lennie bağırmamak için dişlerini sıktı; hâline neredeyse üzülecektim. İşin doğrusu, ona gerçekten üzülüyordum da, ama tam üzülürken bir şey daha hissediyordum. Çünkü ben böyle biriyim galiba. İnsanlara üzülmeye başlıyordum, mesela Rose'a, hatta Myra'ya, John Amca'ya veya bir sürü başka insana ama sonra işin vardığı noktada, onlara hiç üzülmemiş olsam daha iyi olduğu ortaya çıkıyor. Yani onlar için daha

iyi. Ve bu gayet doğal bir şey galiba, anlatabiliyor muyum? Çünkü birine üzüldüğünüz zaman yardım etmek istiyorsunuz ama edemeyeceğinizi, böyle bir sürü insan olduğunu, nereye baksanız böyle milyonlarcası olduğunu, sizin yalnızca tek bir adam olduğunuzu, başka hiç kimsenin umursamadığını falan filan kavrayınca da...

O gece bir fırın yemeği yiyecektik, Myra'nın Rose'la yatak odasında o kadar uzun süre kalışından sonra güzel haberdi bu. Sonunda dışarı çıktılar, ben Rose'un omzuna hafifçe vurdum, metin olmasını söyledim. O da başını bir an göğsüme yasladı, kendine hâkim olamıyormuş gibi; bunun üstüne bir daha hafifçe vurdum.

"Hah, aynen böyle, Nick," dedi Myra. "Sen Rose'la ilgilen, ben de yemeği hazırlayayım."

"İlgilenirim tabii," dedim, "Lennie'yle birlikte güzel güzel ilgileniriz onunla, değil mi Lennie?"

Lennie somurttu, Myra ona vurduğu için elbette Rose'u suçluyordu. Myra ona bakarak kaşlarını çattı, ayağını denk alırsa iyi olacağını söyledi. Sonra da yemeği halletmek için mutfağa girdi.

Yemek çok kişiye hazırlandığı için aşırı güzeldi. Rose ara ara gözyaşlarına boğulmayı ve bir lokma bile yiyemeyeceğini söylemeyi ihmal etmedi. Ama zaten elbisesini biraz gevşetmezse çok fazla bir şey de yiyemezdi.

Myra kahve fincanlarımızı doldurup tatlı getirdi: iki çeşit turta, bir de çikolatalı pasta. Rose hepsinden biraz aldı, kendini zorladığını göstermek için aralıklı olarak birkaç gözyaşı döktü.

Yemeği bitirdik. Rose yardım etmek için ayağa kalktı ama elbette Myra asla izin vermedi.

"Yok, efendim, yoook! Sen şuracıkta kanepede oturacaksın, dinleneceksin zavallıcığım benim!"

"Ama bütün işi sana bırakmak olmaz ki, Myra, hayatım," dedi Rose. "Hiç olmazsa–"

"Hiç hiç hiç!" Myra kışkışlarcasına uzaklaştırdı onu. "Sen şuraya oturacaksın, o kadar işin. Nick, ben yokken eğlendir Rose'u sen."

"Tabii, tabii," dedim. "Rose'u eğlendirmekten daha çok hoşuma giden bir şey yok!"

Rose gülmemek için dudağını ısırmak zorunda kaldı. Kanepeye gidip oturduk, Myra da kucak dolusu bulaşık alıp mutfağa doğru yürümeye başladı.

Lennie bir sandalyede yayılmış oturuyordu, gözleri kapalıydı. Ama ben gözlerini sımsıkı kapamadığının farkındaydım. Bu da numaralarından biriydi, uyur gibi yapıyordu ve bence bu acayip hoşuna gidiyordu çünkü beni kimbilir kaçıncı defa kandırmaya çalışıyordu.

Rose'a şöyle fısıldadım: "Küçük bir öpücüğe ne dersin, tatlım?"

Rose, Lennie'ye ve mutfak kapısına hemen bir göz attı, sonra, "Büyük bir öpücük isterim," dedi. İstediğini de aldı.

Ve gözleriyle ağzı aynı anda açılan Lennie feryadı bastı. "My-ra! Myra, çabuk gel, Myra!"

Myra'nın mutfakta bir şey düşürmesiyle muazzam bir şangırtı koptu. Sese bakılırsa bir bulaşık yığınıydı bu. Myra ödü kopmuş hâlde içeri koştu, evde yangın çıktığını zannetmiş gibi görünüyordu.

"N'oldu? N'oldu, n'oldu?" dedi. "Neler oluyor? Nedir mesele Lennie?"

"Sarılmış öpüşüyorlardı, Myra!" Lennie, Rose'la ikimizi gösteriyordu. "Gördüm onları, sarılmış öpüşüyorlardı!"

"Aa, Lennie," dedim. "Nasıl dersin böyle korkunç bir şey?"

"Öpüşüyordun işte! Gördüm seni!"

"Bak, biliyorsun öyle bir şey olmadığını!" dedim. "Neler olduğunu bal gibi biliyorsun."

"Neler oldu peki?" dedi Myra, kuşkulu gözlerle önce Rose'a sonra bana bakarak. "Ya-yani eminim bir yanlışlık vardır da–"

Rose tekrar ağlamaya başladı, yüzünü ellerine gömdü. Aya-

ğa kalktı, eve gideceğini çünkü insanların kendisi hakkında böyle korkunç şeyler söylediği bir yerde bir dakika daha kalamayacağını söyledi.

Myra onu durdurmak için elini kaldırdı ve şöyle dedi: "Nick, lütfen söyler misin nedir bu mesele?"

"Sarılmış öpüşüyorlardı işte, mesele o!" diye bağırdı Lennie. "Gördüm onları!"

"Şşş, sus, Lennie! Nick?"

"Başlarım böyle işe," dedim öfkeli bir sesle. "Canın istersе her şeye inanabilirsin. Ama bak söylüyorum sana; kendini kötü hisseden herhangi birini son teselli edişimdir bu!"

"Ama... aa," dedi Myra. "Yani şimdi...?"

"Yani Rose yine kendini gerçekten kötü hissetti," dedim. "Ağlamaya başladı, ben de ona kendisini daha iyi hissedene kadar başını omzuma yaslamasını söyledim ve her düzgün adamın yapacağı gibi, omzuna hafif hafif vurdum işte. Tövbe tövbe!" dedim. "Aynı şeyi daha henüz sen buracıktayken de yapmıştım, sen de iyi yaptığımı, onunla ilgilenmem gerektiğini söylemiştin! Lanet olsun, şimdi şu yaptığına bak!"

"Lütfen, Nick." Myra paniklemiş, kıpkırmızı kesilmişti. "Ben bir an bile öyle bir şey–"

"Hepsi benim hatam," dedi Rose, gerçekten ağırbaşlı bir tavırla. "Galiba seni hakkımda böyle korkunç şeyler düşündüğün için suçlayamam, Myra, ama benim en iyi arkadaşımı incitecek bir şeyi asla ama asla yapmayacağımı bilmen lazımdı."

"Ama biliyorum zaten! Rose, aklımdan asla öyle düşünceler geçmedi, hayatım!" Myra kendini paralıyordu resmen. "Ben senden asla şüphe etmem canım."

"Palavra sıkıyorlar, Myra!" diye bağırdı Lennie. "Ben gördüm onları, sarılmış öpüşüyorlardı."

Myra ona tokadı bastı. Sonra odasının kapısını gösterdi, iki tane daha sert tokat atarak onu oraya kovaladı. "Çabuk gir içeri! Gir içeri, bir daha da gözüm görmesin seni bu gece!"

"Ama gördüm–"

Myra ona öyle bir patlattı ki Lennie'nin resmen ayakları yerden kesildi. Lennie salyalar akıtarak, tükürerek, seke seke kendi yatak odasına girdi, Myra da arkasından kapısını çarptı.

Sonra, "Rose, çok ama çok üzgünüm, hayatım," dedi tekrar arkasına dönerek. "Ben– *Rose!* Derhal çıkar o şapkayı, çünkü buradan dışarı bir adım bile atamazsın!"

Rose, "Be-ben eve gitsem i-iyi olur," dedi hıçkırıklarla ama sesi çok da kararlı çıkmadı. "Bunun üstüne utancımdan kalamam."

"Ama utanacak bir şey yok ki, canım benim! Hiç gerek yok, hiç! Yani–"

"Ama utandı," diye araya girdim, "ve onu asla suçlamıyorum, biraz olsun bile! Ben de aynı şeyi hissediyorum. Yahu şu an öyle hislerdeyim ki Rose'la aynı odada olmaktan dolayı bile mahcubum!"

"E o zaman aynı odada durma onunla madem!" diye terslendi Myra. "Yüce Tanrım, çık dışarı, yürüyüş falan yap! Sırf Lennie aptallık etti diye senin de aynısını yapmana lüzum yok."

"İyi, çıkarım dışarı," dedim. "Bütün haltı Tanrı'nın cezası Lennie yesin, kendi evimden ben kovulayım. Çabuk dönmezsem şaşırma yani!"

"Çabuk dönmezsen şaşırsam da çok memnun olurum. Eminim Rose da ben de özlemeyiz seni, değil mi Rose?"

"Yani–" Rose dudağını ısırdı. "Şimdi böyle kendimi mesul hissettim ama–"

"Sen kendini sıkma artık, hayatım. Gel benimle mutfağa, güzel birer fincan kahve içelim seninle."

Rose elbette birazcık üzgün bir yüzle onun peşinden gitti. Mutfak kapısına gelince bana hemen bir bakış daha attı, ben de omuz silktim, ellerimi iki yana açtım, biraz üzgün göründüm. Sanki çok yazık olduğunu ama böyle tersliklere yapacak bir şey olmadığını söyler gibi, anlatabiliyor muyum? O da başını salladı, anladığını belli etti.

Yatağımın altından bir olta, biraz da misina çıkardım. Odadan çıkınca Myra'ya seslenip balığa çıkacağımı söyledim, ya-

nıma yemek verip veremeyeceğini sordum. Herhalde bana ne dediğini biliyorsunuzdur. Ben de dışarı çıktım.

Akşamın o saatinde, yani dokuz civarında sokakta çok insan yoktu ama ortalıkta olan neredeyse herkes bana balığa mı çıktığımı sordu. Ben de çıkmadığımı söyledim, o fikre de nereden kapıldıklarını sordum.

"Ee, neden oltayla misina taşıyorsun o zaman?" dedi adamın teki. "Balığa çıkmıyorsun ne hâl bu şimdi?"

"Ha, onu kıçımı kaşımaya aldım," dedim. "N'olur n'olmaz, bir yerlerde bir ağaca çıkarsam da yerden kendime yetişemezsem diye."

"Ama bak şimdi–" Duraksadı, kaşlarını çattı. "Hiç mantıklı değil ki."

"Niyeymiş?" dedim. "Yahu tanıdığım hemen herkes aynı şeyi yapıyor. Yani sen şimdi hiç kıçını kaşımak için yanına olta almadın mı, n'olur n'olmaz, bir yerlerde bir ağaca çıkarsam da yerden kendime yetişemezsem diye? Yahu lanet olsun, sen de amma geri kafalı çıktın!"

Adam hemen, aynı şeyi kendisinin de sürekli yaptığı konusunda temin etti beni. Hatta bunu düşünen ilk adam da oymuş. "Ben sırf oltanın üstüne kanca da, misina da takma demek istedim. Yani o kısım mantıksız."

"Aa, mantıksız olur mu," dedim. "Onlar da kaşınman bitince donunun ardını yukarı çekesin diye. Hay lanet," dedim, "bence sen hakikaten geri kafalısın, arkadaş. Dikkat et kendine, yoksa sen n'olduğunu anlamadan dünya yanından geçip gidecek!"

Adam ayaklarını sürüdü, kendinden utanmış gibiydi. Ben de sokak boyunca, nehre doğru ilerledim.

Bir adama da balığa gitmediğimi, gökteki bir kancaya tutunup kendimi nehrin öteki tarafına savuracağımı söyledim. Başka bir adama yine balığa gitmediğimi, bölge yönetiminin yakalanan her uçan tezek başına para ödülü koyduğunu, olur da tren geçerken helayı temizlemeye kalkarlarsa birkaç tane yakalamaya çalışacağımı söyledim. Bir başkasına–

Aman, boş verin. Mantıksız olduğu kadar, fark etmiyor da.

Nehre vardım. Bir süre bekledim, sonra kıyı boyunca ilerledim, ta ki Amy Mason'ın eviyle aşağı yukarı hizaya gelene kadar. Sonra tekrar kasabaya doğru döndüm, ışıkları yanan evlerden uzak durdum, elimden geldiğince gizlendim. Ve sonunda hedefime ulaştım.

Amy beni arka kapıdan içeri aldı. İçerisi karanlıktı, elimi tutup beni yatak odasına götürdü. Orada geceliğini üzerinden attı, beni kavrayıp biraz sarıldı, dudaklarını yüzüme sürttü. Vahşice, delice şeyler fısıldamaya başladı, tatlı, vahşice, delice şeyler. Elleri kıyafetlerimin üzerinde dolaştı ve ben içimden, lanet olsun, Amy gibi biri asla olmadı! diye düşündüm. Onun gibisi yok işte! Ve–

Ve haklıydım.

Amy haklı olduğumu anlamamı sağladı.

Sonrasında yan yana uzandık, el ele tutuştuk. Birlikte nefes alıp verdik, kalplerimiz birlikte attı. Amy'nin üzerinde olmadığını bilmeme rağmen, her nedense havada parfüm kokusu vardı; bir de her nasılsa keman sesi geliyordu kulağınıza, çok tatlı, çok yumuşak, hiç var olmamış bir şarkıydı bu. Sanki dün diye bir şey yoktu, bundan önce zaman var olmamıştı, bundan sonra da neden herhangi bir başka türlüsünün olması gerektiğini merak ediyordum.

"Amy," dedim, başını çevirip bana baktı. "Gidelim bu kasabadan, tatlım, birlikte kaçıp gidelim."

Bir saniye sessiz kaldı, ölçüp tartar gibi oldu. Sonra, onu fazla düşünemediğimi, düşünebiliyor olsam böyle bir öneride bulunmayacağımı söyledi.

"Sen evli bir adamsın. Korkarım bu evlilikten kurtulmak için başını büyük dertlere sokabilirsin. O zaman ben ne olacağım, seninle birlikte kaçan kadın mı?"

"Yani, bak, tatlım," dedim. "Pek makbul değil bu, şimdiki ilişkimiz yani. Böyle devam edemeyeceğimiz kesin, değil mi?"

"Seçme şansımız mı var?" Omuz silkti. "Mesela paran ol-

saydı– ama yok, değil mi canım? Yok, ben de öyle sanmıştım– eşinle anlaşmaya varırdın, o zaman kasabadan ayrılabilirdik. Ama paran olmadığı sürece..."

"Ee, şey, o konuda..." Boğazımı temizledim. "Bir kadından para alamayacak kadar gururlu çok fazla erkek vardır herhalde. Ama benim bakışım–"

"Bende yok para, Nick, insanların aksi yöndeki fikirlerine rağmen. Kira getiren birkaç mülküm var, o para da benim Pottsville standartlarında epey iyi yaşamamı sağlıyor. Ama mekânları satmaya kalksam çok az para ederler. İki insanı hayatları boyunca idare etmeye yetmeyeceği kesin, seninki gibi bir eşin incinmiş hislerini yatıştırmak şöyle dursun."

Buna ne diyeceğimi pek bilemedim. Belki, yani, belki de hislerim biraz incinmişti. Çünkü onun sahip olduğu mülkleri neredeyse onun kadar iyi biliyordum, tıpkı rol yaptığından çok daha iyi durumda olduğunu bildiğim gibi.

Her şeyi toparlayıp benimle gitmek istemiyordu işte. Veya herhangi bir kadının bir erkeğe gerçekten âşık olursa yapması gerektiği gibi öylece kaçmak da istemiyordu. Ama para onundu, yani ben ne yapabilirdim ki?

Amy elimi tuttu, memelerinden birinin üstüne koydu. Sıktı elimi, etine bastırmaya çalıştı ama ben ona hiç yardım etmedim ve sonunda elimi öteye itti.

"Peki, Nick," dedi. "Söyleyeyim sana aslında neden seninle gitmek istemediğimi."

Boş vermesini, ona hiç zahmet vermek istemeyeceğimi söyledim, o da kendisine kabalık etmeye asla cüret etmememi söyleyerek terslendi. "Sakın cüret etme, Nicholas Corey! Ben seni seviyorum –en azından bu bana aşk gibi geliyor– ve sevdiğim için, asla kabul edemeyeceğimi sandığım bir şeyi kabul etmeye hazırım. Ama bana sakın kabalık etme, yoksa değişebilirim. Katil olduğunu bildiğim bir adamı sevmeyi bırakabilirim!"

17

Epey bir süre hiçbir şey söylemedim; keman sesinin nereye gittiğini ve parfüm kokusunu artık neden alamadığımı merak ederek uzandığım yerde kalakaldım.

Sonunda şöyle dedim: "Sen neler diyorsun, Amy?" Anlatınca da birazcık rahatladım, birazcık, çünkü çok daha kötü olabilirdi.

"Öldürdüğün şu iki adamı diyorum. Şu, eh, pezevenkler demek lazım galiba."

"Pezevenkler mi?" dedim. "Hangi pezevenkler?"

"Kes şunu, Nick. Seninle birlikte Pottsville'e aynı trenle döndüğümüz gece anladım. Evet, beni görmediğini biliyorum, ama ben de o trendeydim. Gecenin o vaktinde üstünde en güzel kıyafetlerinle neden nehre gittiğini merak etmiştim, o yüzden seni takip ettim..."

"Bak dinle," dedim. "Artık her nereden gittiysem beni takip etmiş olamazsın. O gece o kadar feci karanlıktı ki–"

"Senin için çok karanlıktı, Nick. Geceleri asla iyi göremeyen bir adam için. Ama ben bu engelden mustarip değilim. Seni gayet kolay takip ettim, o iki adamı öldürüşünü de gayet net gördüm."

Eh...

En azından öteki ikisini öldürdüğümü bilmesinden iyiydi. Bu iş beni Rose'la hiç içinden çıkamayacağım bir şekilde bag-

lamıyordu. Amy benim Tom Hauck'u öldürdüğümü biliyorsa durumun öyle olduğunu da biliyor demekti. Amy bilmiyorsa da durum öyleydi ya zaten...

Bir-iki dakika boyunca, keşke Rose'la ve otuz bin doların üzerinde parayla kaçmış olsaydım, Amy'nin canı cehenneme, diye düşünecek gibi oldum. Ama bu düşüncem uzun sürmedi. Rose doğası gereği insanı fazla yoruyordu, fazla talepkâr ve sahipleniciydi, üstelik karşılığında verebileceği fazla bir şeyi de yoktu. Çok esaslı bir kadındı ama bunu söyleyince onun hakkında her şeyi söylemiş oluyordunuz. Kadın gibi kadın ama feci kaprisli bir kadın. En çok ihtiyacı olduğu anlarda kafasını kullanamayan bir kadın, tıpkı John Amca'yla yaşadığı şey gibi.

Döndüm, Amy'yi kollarıma aldım. Bir an bana sürtünerek üstüme çıkar gibi oldu, her sıcak ve yumuşak kıvrımını vücuduma bastırdı, sonra da biraz inleyerek geri çekildi.

"Neden yaptın bunu, Nick? Kabullendiğimi söyledim, kabullendim de ama... Neden, hayatım? Anlamamı sağla nedenini! Ben senin herhangi birini öldürebileceğini hiç sanmamıştım."

"Ben de hiç sanmamıştım," dedim. "Neden yaptığımı da tam söyleyemem. O ikisi benim hoşuma gitmeyen şeyler arasındaydı sadece, özel olarak hiç hoşuma gitmiyorlardı. Bir süredir rahat bırakmıştım onları, birçok konudaki rahatlığım gibi, sonra düşündüm, eh, şart değildi bu. Düzeltmek için hiçbir şey yapamayacağım birçok şey vardı, çoğu şey böyleydi hatta. Ama bunlar hakkında bir şey *yapabilirdim* ve nihayet... nihayet yaptım bir şey."

Amy bana dik dik baktı, yüzünü yavaş yavaş asmaya başladı. Kalçasına hafifçe bir vurup onu tekrar öptüm.

"İşin doğrusu, tatlım," diye devam ettim, "Gerçekten de o adamlar için doğru olanı yaptığımı hissettim. Kendilerine de faydaları yoktu, başkalarına da, hem de bunun farkındalardı kesin, böyle şeyleri herkes bilir ya hani. Yani durumu düzel-

terek onlara safi iyilik yapıyordum ki yaşamaya devam etmek zorunda kalmasınlar."

"Anladım," dedi Amy. "Anladım. Peki, Ken Lacey'yi de yaşamaya devam etmekten alıkoyarsan ona da safi iyilik yapacağını hissediyor musun?"

"Hele ki o," dedim. "Arkadaşlarıyla dalga geçen, insanları sırf gücü yetiyor diye inciten bir adam o... *Ken Lacey!*" dedim. "Ne biliyorsun onun hakkında?"

"Yalnızca tek bir şey, Nick. Tek bildiğim, sen sanki işleri öyle bir ayarlamışsın ki işlediğin iki cinayet yüzünden Şerif Lacey suçlanacakmış gibi duruyor."

Yutkundum, bunu nereden çıkardığını hiç bilmediğimi söyledim. "Yani Ken buraya gelip sarhoş oluyorsa, sonra bütün kasabaya ne kadar sert bir adam olduğu konusunda böbürleniyorsa kabahat bende değil ki. Bence insan hava atarken büyük bir şöhret yakalamak istiyorsa kabahati de kabullenmek zorunda."

"Ben öyle düşünmüyorum, Nick. Bunu yapmana izin vermeyeceğim."

"Ama bak şimdi," dedim. "Neden, Amy? Ken'den sana ne ki?"

"Haksız yere cinayetten hüküm giyebilecek bir adam o."

"Ama... ama anlamıyorum ki," dedim. "Madem benim o iki pezevengi öldürmemi takmıyorsun, neden..."

"Dinlemiyorsun sen beni, Nick. Gayet de takıyorum. Ama onları öldüreceğini bilmem mümkün değildi. Şerif Lacey konusundaysa planlarını biliyorum ve bunları gerçekleştirmene izin verirsem ben de senin kadar suçlu olurum."

"Ama" –tereddüt ettim– "ya kendime hâkim olamazsam, Amy? Ya o ya ben durumuna düşersem n'olacak?"

"O zaman çok üzüleceğim, Nick. Zor duruma düşen sen olacaksın. Ama öyle bir durumun yaşanması pek muhtemel değil, haksız mıyım? Senin suçlanman hiçbir şekilde mümkün değildir herhalde?"

"E değil," dedim. "Şu an öyle bir ihtimal düşünemiyorum. Ha tabii o cesetlerin bulunma ihtimali de çok ama çok düşük."

"Ee, o zaman?"

"Ee'si... Lanet olsun, Amy, işlerin benim planladığım gibi gitmesine izin versen çok iyiydi!" dedim. "Çok daha iyiydi. Yani o Ken Lacey'yi benim tanıdığım kadar tanısaydın, yaptığı bazı iğrenç şeyleri bilseydin–"

"Hayır, Nick. Asla olmaz, hayır."

"Ama yahu–!"

"Hayır."

"Amy ama bak şimdi," dedim. "Ben senin emir verebilecek bir konumda olduğunu asla düşünmüyorum. Sen suçluluk duygusu içindesin, mahkemelerde dedikleri gibi. Sen benim o adamları öldürdüğümü biliyorsun ve bu konuda hiçbir şey söylemedin, yani bunu daha sonra yaparsan kendini töhmet altında bırakırsın."

"Onu biliyorum," dedi sakince başını yukarı aşağı sallayarak. "Ama yine de yaparım, Nick. Yapacağımı bildiğinden de eminim."

"Ama–"

Ama yapacağını gerçekten de biliyordum, bu uğurda asılacak olsa bile yapardı. Dolayısıyla bu konuda söylenebilecek başka hiçbir şey yoktu.

Ona baktım, saçları yastıkların üstüne yayılmıştı, vücudunun sıcaklığı benim vücudumu ısıtıyordu. Düşündüm, lanet olsun, güzel bir kadınla yatakta olmak ancak bu kadar acayip bir hâl alabilirdi, dedim. İkiniz birbirinize âşık hâlde, bayağı güzel şeyler yapabilecekken, birlikte cinayet konusunda tartışırsınız, birbirinizi tehdit edersiniz. Sonra da, eh, bu o kadar da tuhaf değildir belki, diye düşündüm. Belki de çoğu insanda durum böyledir, herkes başka başka şekillerde az çok aynı şeyi yapıyordur. Üstelik o sırada cenneti ellerinde tutarlarken.

"Özür dilerim, tatlım," dedim. "Elbette, sen ne istersen onu yapacağım. Asla başka bir şey yapmak istemem."

"Ben de özür dilerim, hayatım." Dudaklarıma bir öpücük kondurdu hafifçe. "Ben de senin istediğini yapacağım. Buradaki işler biraz daha yoluna girer girmez seninle birlikte gideceğim buradan."

"Güzel. İşte bu çok güzel, tatlım."

"Çok istiyorum, canım, yapacağım da. Burada yarım kalan bir işimiz olmadığından emin olduğumuz anda."

Bir kez daha bunun çok güzel olduğunu söyledim, bir yandan da Rose Hauck gibi kocaman bir yarım kalmış iş hakkında ne yapacağımı düşündüm. Sonra, eh, o sorunla da sırası gelince ilgilenirim, dedim kendi kendime. Amy dışında her şeyi de kafamdan çıkardım ve sanırım o da benim dışımdaki her şeyi kafasından çıkardı. İşte her şey tıpkı eskisi gibiydi, yalnızca daha iyisiydi.

Daha önce yaşanmış hiçbir şey gibi değildi bu. Çok daha iyiydi.

Sonrasında, yine orada yan yana uzanıyorduk. Birlikte nefes alıyorduk, kalplerimiz birlikte atıyordu. Ve birden Amy elini benimkinden ayırdı, doğruldu.

"Nick! Şu ne?"

"Ne? Ne ne?"

Pencerede işaret ettiği yere baktım, etrafında titrek bir ışık olan çekili perdeye doğru.

Sonra ayağa fırladım, pencereye koştum ve perdeyi açtım. O an dışımdan inlemiş olmalıyım.

"Hay lanet," dedim. "Lanetler olsun yahu!"

"Nick, n'oluyor, hayatım?"

"Siyah derililerin mahallesi. Alevler içinde."

Bunun olabileceğini tahmin etmiş olmam lazımdı galiba. Çünkü Tom Hauck, hakkında başka ne söylerseniz söyleyin, *beyaz* bir adamdı ve görünüşte, onu öldüren siyah derili bir

adamdı. O yüzden, geri zekâlının teki "zencilere bir ders vermek şart oldu" diye düşünüp bu fikri diğer geri zekâlılara yayacaktı tabii. Çok geçmeden de sorun çıkacaktı.

Amy beni endişeyle izlerken üstümü giyindim. Bana ne yapacağımı sordu, bilmediğimi ama bir şey yapmamın şart olacağını söyledim. Çünkü böyle bir şey, yani bir sorun çıkarken şerifin balığa çıkmış olması, tam da seçim kaybettirecek bir şeydi.

"Ama, Nick... bu artık önemli değil, yanılıyor muyum? İkimiz birlikte buradan gideceksek?"

"Ne zaman?" Botlarımı ayağıma geçirdim. "Tam bir tarih veremiyorsun, değil mi?"

"Yani–" Dudağını ısırdı. "Anlıyorum canım."

"Bir-iki yıl da olabilir," dedim. "Ama yalnızca altı aylığına bile, mevkimi korumam daha iyi. Bahsettiğin şu yarım kalmış işleri toparlamak çok daha kolay olur, sıradan bir vatandaş olmama kıyasla."

Tamamen giyindim, Amy beni arka kapıdan dışarı çıkardı.

Geldiğim yoldan geri döndüm, nehre yöneldim, sonra kıyıdan kıyıdan ilerledim. Ve elbette oltamı yanımda götürmedim.

Siyahların bölgesinin uzak kısmında kıyıdan içeri girdim, yangından biraz kömür alıp üzerime sürdüm. Sonra kalabalığa karıştım, birinin yere bıraktığı ıslak bir çuval beziyle alevlere vurmaya başladım.

Aslında çok büyük bir zarar yoktu; toplamda belki altı-yedi kulübe yanmıştı. Yağmur henüz yağdığı, rüzgâr da esmediği için yangın yavaş başlamış ve fark edilmeden önce çok yayılma fırsatı bulamamıştı.

Bazı siyah derili vatandaşlara ne yapmaları gerektiğini anlatmaya başladım, onlarla birlikte çalıştım. Sonra bir an geri çekildim, gözlerimdeki teri sildim, o sırada biri omzuma dokundu.

Robert Lee Jefferson'dı bu, yüzü daha önce hiç görmediğim kadar sertti.

"Lanet olsun, çok acayip değil mi, Robert Lee?" dedim. "Yangın çıktığında ben hemen yetişememiş olsaydım kimbilir neler olacaktı."

"Gel benimle," dedi.

"Yok, sağ ol, Robert Lee," dedim, "ama gelebileceğimi sanmıyorum pek. Bu yangın–"

"Yangın tamamen kontrol altında. Sen buraya gelmeden çok uzun süre önce de kontrol altındaydı. Şimdi gel benimle."

Onunla birlikte at arabasına bindim. Dükkânına gittik, dışarıya iki ve dört tekerli başka arabalar ve atlar da bağlanmıştı, kaldırımda da beş-altı adam bekliyordu. Banka müdürü Bay Dinwiddie, pamuk makinesinin sahibi Zeke Carlton, okul müdürü Stonewall Jackson Smith ve Taylor Mobilya & Proje'nin sahibi Samuel Houston Taylor gibi önemli vatandaşlar.

Hep birlikte içeri girdik. Robert Lee'nin yazıhanesine oturduk, hatta daha doğrusu ben hariç herkes oturdu. Çünkü benim oturabileceğim bir yer kalmamıştı.

Zeke Carlton yumruklarını masaya vurup bize nasıl bir yönetim sergilediğimizi sorarak açtı toplantıyı. "Sen bu geceki gibi bir şeyden nasıl sonuçlar doğabileceğini biliyor musun, Nick? Bir grup zavallı biçare zenci yakılınca neler oluyor, biliyor musun?"

"Epey sağlam bir fikrim var," dedim. "Bütün siyah derili vatandaşlar korkar, belki pamuk toplama vakti gelince de ortalıkta olmazlar."

"Doğru öttün, olmazlar! Bu zavallı kahrolası zencileri korkutmak bize bir lağım dolusu paraya mal olabilir!"

"Karın bu gece balığa çıktığını söyledi," dedi Robert Lee Jefferson. "Yangın çıktığında nehrin tam neresindeydin?"

"Balığa çıkmadım ben," dedim.

"Bak, Corey," dedi Stonewall Jackson Smith net bir dille. "Senin elinde olta ve misinayla nehre doğru ilerlediğini ben gözlerimle gördüm. Bence bu senin balığa çıktığına dair bayağı kesin bir kanıt."

"Yani, şimdi, ben sizinle hemfikir olabileceğimi sanmıyorum," dedim. "Hatalı olduğunuzu söyleyemem ama haklı olduğunuzu da asla söyleyemem."

"Öff, kes şunu, Nick!" diye terslendi Samuel Houston Taylor. "Biz–"

"Öteki geceyi düşünün bir," diye devam ettim. "Ben bir adamın bir lise öğretmeniyle birlikte boş bir yük vagonuna bindiğini gördüm. Ama bence bu onların kendilerini başka bir yere postaladıklarına dair kesin bir kanıt değildi."

Stonewall Jackson kıpkırmızı kesildi. Ötekiler gözlerini biraz kısarak ona baktı, sanki onu ilk kez ölçüp biçiyorlarmış gibi, sonra banka müdürü Bay Dinwiddie bana döndü. Öteki adamlardan daha dostça davranıyordu o. Kendisini tuvaletten çıkardığımdan beri bana epey dostça davranmaya devam etmişti.

"Peki bu gece neredeydin ve orada ne yapıyordun, şerif?" dedi. "Açıklamanı hepimizin seve seve kabul edeceğinden eminim."

"Ben hayatta kabul etmem yeminle!" dedi Zeke Carlton. "Ben–"

"Sessiz ol, Zeke," dedi Bay Dinwiddie onu eliyle susturup. "Devam et, şerif."

"Eh, bu gecenin en başından başlayacağız," dedim. "Ben siyah derili vatandaşlara karşı birilerinin bir şey başlatabileceğini düşündüm, o yüzden oltamla misinamı alıp balığa çıkıyormuşum gibi yaptım. Nehir, siyah derililerin mahallesinin hemen arkasından geçiyor biliyorsunuz ve–"

"Yahu biliyoruz nereden aktığını!" Samuel Houston Taylor kaşlarını çattı. "Biz senin neden oraya gidip de yangını engellemediğini öğrenmek istiyoruz."

"Çünkü yolu biraz uzatmam gerekti," dedim. "Birinin evinden gizli gizli çıkan bir adam gördüm, bir dolap çeviriyor olabileceğini düşündüm. En azından araştırmam gereken bir şeydi, sırf emin olmak için. O yüzden bu eve çıktım, tam kapıyı çalmak üzereyken gerek olmadığına, biraz can sıkıcı

olabileceğine karar verdim. Çünkü içeride bir ev hanımı görüyordum, onun mutlu hâlinden de içeride bir sorun olmadığı bariz anlaşılıyordu. Ayrıca üzerinde hiç kıyafet de yoktu."

Blöf yapıyordum tabii. Bir nevi blöf. İşe bunca Pottsville vatandaşı karıştığına göre birilerinin muhakkak karısına ihanet ettiğini veya birinin karısının aynı şeyi yaptığını düşündüm. En azından birileri eşlerinden şüpheleniyor olmalıydı.

Her halükârda, blöfümün tutmuş gibi göründüğü kesindi çünkü adamların hareketleri görüp görebileceğiniz en komik hareketlerdi resmen. Hepsi –hadi çoğu diyeyim– birbirlerine pis pis bakıyor, bir yandan da başlarını eğik tutmaya çalışıyordu. Hepsi suçluyor ve suçlanıyordu.

Bay Dinwiddie tam olarak kimin evini kastettiğimi sormaya yeltendi. Ama ötekiler ona öyle bakışlar attı ki hemen çenesini kapadı.

Robert Lee boğazını temizledi ve anlatmaya devam etmemi söyledi.

"Sonunda nehre vardığını ve yangın çıktığında orada olduğunu farz edebiliriz. Sonra ne oldu? Hepimiz yangınla uğraşırken sen onca zaman ne yapıyordun?"

"Başlatan adamları yakalamaya çalışıyordum," dedim. "Yangın çıktıktan sonra çalılıkların arasından hızla aşağı indiler, kaçmaya çalıştılar, ben onlara seslenip durmalarını söyledim, tutuklu olduklarını söyledim ama hiç işe yaramadı. Koşmaya devam ettiler, ben de takip ettim, durmazlarsa ateş edeceğimi söyledim. Ama etmeyeceğimi biliyorlardı herhalde, cüret edemeyeceğimi biliyorlardı, çünkü kaçmayı başardılar."

Robert Lee dudaklarını ıslattı, duraksadı. "Kim olduklarını gördün mü, Nick?"

"Yani şöyle diyeyim," dedim. "Kim olduklarını bilip bilmemem pek bir şey fark etmiyor. Onları yakalayamadığım sürece isimleri önemli değil, kim olduklarını söylemem de yalnızca gücendirir birilerini."

"Ama, şerif," dedi Bay Dinwiddie. "Bence öyle, ee–" Zeke Carlton'ın ona nasıl baktığını görünce lafını yarım bıraktı. Ona en büyük mevduatları yatıran diğerlerinin de bakışlarını gördü tabii.

Çünkü bir blöf daha yapmıştım ve ilkinden çok daha isabetli olmuştu.

İki istisna haricinde oradaki herkesin yetişkin veya ergen bir oğlu vardı. O gençlerin hiçbiri de beş para etmezdi. Kasabada aylak aylak gezer, babaları için çalıştıklarına dair dandik gerekçeler sunarlardı. Fahişelerle düşüp kalkar, sürekli içerlerdi, akılları fikirleri serserilikti. Çıkan her vukuatta onlardan birinin ya da hepsinin dahlinin olduğuna kesin gözüyle bakabilirdiniz.

Toplantı dağıldı, dışarı çıkarlarken bana başıyla selam veren bile olmadı neredeyse.

Ben de Robert Lee'yle birlikte kaldırıma çıktım, orada durup bir dakika lafladık.

"Sen bu gece maalesef kendine hiç dost edinemedin, Nick," dedi bana. "Gerçekten aklını başına devşirip çalışman lazım bundan sonra, eğer ofisinde kalmak istiyorsan."

"Çalışmam mı lazım?" Kafamı kaşıdım. "Hangi konuda?"

"İşinde elbette! Neyde olacak?" dedi, sonra ben ona dik dik bakarken gözleri başka yere kaydı. "Tamam, belki bu gece taviz vermen gerekmiştir. Belki tekrar da gerekebilir. Ama bir-iki istisna olayı kanunları uygulamak için hiçbir şey yapmamana bahane edemezsin."

"Eh, o konuda şöyle diyeyim, Robert Lee," dedim. "Kanunları çiğneyen neredeyse her adamın epey iyi bir sebebi vardır, kendine göre bir düşünce tarzı vardır, bu da her olayı istisna kılar, öyle bir-iki tanesini değil. Mesela seni ele alalım. Mesela birçok kişi senin Henry Clay Fanning'i yumrukladığın için saldırıdan suçlu olduğunu düşünebilir hani–"

"Ben sana tek bir soru soracağım," diye araya girdi Robert Lee. "Kanunları uygulamaya başlayacak mısın, başlamayacak mısın?"

"Başlayacağım tabii," dedim. "Ondan başka bir şey yapmayacağım elbette."

"Güzel, bunu duyduğuma çok sevindim."

"Evet, efendim," dedim. "Gerçekten işi sıkı tutmaya başlayacağım. Bundan sonra kanunları çiğneyen herkes karşısında beni bulacak. Tabii siyah derili değilse veya nüfus vergisini ödeyemeyen zavallı fakir beyazlardan değilse yani."

"Bayağı alaycı bir laf ettin, Nick!"

"Alaycı mı?" dedim. "Aa ama, Robert Lee. Ben ne demeye alaycılık edeyim ki yani?"

18

Yangın, cuma gecesinin geç saatlerinde çıkmıştı, benim eve varmamsa neredeyse cumartesi sabahının şafağını bulmuştu. İyice bir yıkandım, temiz kıyafetler giydim. Sonra mutfağa çıktım, kahvaltı hazırlamaya başladım.

Myra öfke içinde söylene söylene yanıma geldi, ne haltlar karıştırdığımı sordu. Ona yangını, insanların bana yüklenişini anlattım, hemen kapadı çenesini. Çünkü ben ne kadar "eski şerif" olmak istemiyorsam o da "eski şerifin karısı" olmayı o kadar istemiyordu ve ben biraz gayret göstermezsem o duruma düşeceğimizin farkındaydı.

Benim için kahvaltı hazırlamayı bitirdi. Ben de yedikten sonra kasaba merkezine indim.

Cumartesi olduğu için bütün dükkânlar çok erken açılmıştı, halihazırda kasabada olmayan çiftçiler de yoldaydı. Bu çiftçiler kaldırımlarda dikiliyordu, siyah beyaz şapkaları fırçalanmıştı, temiz görünüyordu, pazar günlerine ayırdıkları gömlekleri temiz sayılırdı, tulumlarıysa yarı pis ile doğrudan pasaklı arasında değişiyordu.

Karıları kolayla sertleştirilmiş güneş şapkaları takmış, ya patiska ya da çizgili pamuklu kumaştan, uzun ve geniş elbiseler giymişti. Elden düşme şeyler giyebilecek kadar büyük olmayan çocuklar, un çuvallarından yapılma kıyafetler giyiyordu, hatta bazılarının üstündeki soluk etiketler hâlâ duruyordu

da. Erkekler, kadınlar ve on iki yaşının üstündeki hemen her oğlan ve kız, enfiye çiğniyor, enfiye tükürüyordu. Erkekler ve oğlan çocukları, enfiyeyi altdudaklarının içine döküyordu. Kadınlar ve kız çocuklarıysa enfiye çubukları kullanıyordu; bu yıpranmış ince dalları enfiye kutularına daldırıyor, sonra ağızlarının kenarına yerleştiriyorlardı.

Erkeklerin arasında dolandım, tokalaştım, sırtlarına vurdum, ne sıkıntıları olursa gelip beni görmelerini söyledim. Bütün kadınlara Myra'nın ne zamandır onları sorduğunu ve bir zaman gidip onu görmeleri gerektiğini anlattım. Çocukların da başlarını okşadım, çok yüksekte olmayan başları yani, onlara boylarına göre bozukluklar verdim.

Tabii kasaba halkıyla da meşgul oluyor, dost kazanmak veya kaybettiklerimi geri kazanmak için kıçımı yırtıyordum. Ama onlara karşı, çiftçilere kıyasla daha büyük başarı yakaladığımdan emin olamıyordum ki zaten çiftçilere karşı başarılı olduğumdan da emin değildim.

Aa, tabii herkes mutlu mesuttu, hiç kimse de doğrudan düşmanca diyebileceğiniz bir tavır sergilemiyordu. Ama birçok kişi temkinliydi, oy verme konusunu azıcık açtığımda biraz ketum davranıyorlardı. Ve eğer bildiğim bir şey varsa o da şuydu: Size oy verecek insanlar, bunu ilan etmekte pek vakit kaybetmezdi.

Kafamda bir hesap yapmaya çalıştığımda en fazla Sam Gaddis'le başa baş bir yarış umabilirim gibime geldi. Onun hakkında dönen onca kötü dedikoduya rağmen en fazla bunu umabilirdim. Ve Gaddis eğer o an, dedikodulara rağmen bu kadar güçlüyse, seçim yaklaşırken daha da güçlenmeyeceğinden nasıl emin olabilirdim ki?

Öğle yemeğinde biraz gevrek, biraz da peynir yedim, bunları muhabbet ettiğim adamlara da ikram ettim.

Saat iki civarında Tom Hauck'un cenazesi için mezarlığa gitmem gerekti ama oyalanmaya çalışan epeyce bir insan daha

geldi, yani bunun pek de zaman kaybı olduğunu söyleyemezdiniz.

Akşam yemeği saati boyunca da çalıştım, gevrek ve sardalye yedim, bunları da konuştuğum adamlara ikram ettim.

Saat sonunda çalışamayacağım kadar geç oldu. Ama onca konuşmadan sonra artık o kadar gerilmiş, huzursuzlanmış, sinirlenmiştim ki dokunulsa patlayacak gibiydim. O yüzden, eve gitmeyip gizlice Amy Mason'ın evine sıvıştım.

Arkaya, yatak odasına geçtik. Beni bir süre kendinden uzak tuttu, biraz soğuk ve ters davrandı, sonra ruh hâli birden değişir gibi oldu. Yatağa geçtik.

Ne kadar bitkin olduğum düşünülürse, her şey bayağı çabuk oldu. Ama sonrasında gözlerim ağır ağır kapandı, derin ve karanlık bir çukura düşer gibi oldum ve–

"Uyan!" Amy sarsıyordu beni. "Uyan dedim!"

"Ha, n'oldu, tatlım?" dedim. Amy de bir kez daha uyanmamı söyledi.

"Ben senin gözünde bu kadar önemsiz miyim? Sana sarılmışken öyle çamurlu çukura düşmüş domuzlar gibi uykuya dalıyorsun! Yoksa kendini o kıymetli Rose Hauck'una mı saklıyorsun?"

"Ha? Ne?" dedim. "Hey yarabbi, Amy–"

"Rose senin evinde kalıyor, değil mi?"

"E tabii," dedim. "Ama sırf kocasının ölümü ve cenazesi yüzünden. O–"

"Peki, orada kaldığını neden söylemedin bana? Neden kendi kendime öğrenmek zorunda kaldım?"

"Ama bak şimdi," dedim. "Ne diyecektim sana? Bizimle ne alakası var onun? Zaten Rose'la benim aramızdakileri de biliyordun, pek rahatsız olmuyor gibiydin."

Öfkeyle parlayan gözlerini bana dikti ve birden sırtını döndü. Sonra, tam kolumu etrafına dolayacakken tekrar dönüp benimle yüz yüze geldi.

"Tam olarak ne biliyormuşum ben seninle Rose hakkında? Anlat!"

"Aa ama, tatlım," dedim. "Ben–"

"Cevap ver bana! Tam olarak ne biliyorum ben senin hakkında? Bilmek istiyorum!"

Yalnızca dilimin sürçtüğünü ve Rose'la ikimiz hakkında bilinecek bir şey olmadığını söyledim. Çünkü bizim neler yaptığımızı elbette bilmek istemiyordu. Bir erkekle yatan hiçbir kadın, başka bir kadının da bunu yaptığını bilmek istemez.

"Yalnızca geçen geceyi kastediyordum," dedim. "Hani sen bana Rose konusunda takılıyordun, ben de sana aramızda hiçbir şey olmadığını söylemiştim ya. Bildiğini söylerken sadece bunu kastediyordum."

"Yani–" Bana inanmaya çok hevesliydi. "Emin misin?"

"Elbette eminim," dedim. "Yahu, hey yarabbi, biz artık nişanlı sayılmaz mıyız? Karımı ne yapacağımızı çözer çözmez, o öldürdüğüm iki pezevengin bir daha musallat olmayacağından emin olur olmaz birlikte kaçmayacak mıyız? Doğru söylüyorum, değil mi, yani neden başka bir kadınla düşüp kalkayım ki ben?"

Biraz titrek dudaklarla gülümsedi. Beni öptü, kollarıma sokuldu.

"Nick... onunla görüşme artık. Evine döndükten sonra yani."

"E hiç istemiyorum zaten," dedim. "Öyle bir amacım yok zaten. Görmem tabii, Amy, bundan asla kaçamayacak olmazsam yani."

"Ya? Peki, o ne demek şimdi?"

"Yani, Myra'nın arkadaşı o," dedim. "Tom kendini öldürtmeden önce bile Myra beni hep Rose'a yardıma gönderirdi, ben de ona acıdığım için giderdim genellikle. Yani ben şimdi birdenbire gitmemeye başlarsam acayip tuhaf olur, hele onun bir çiftlik işçisi bulmasını bile beklemezsem."

Amy bir an sessiz kaldı, düşündü taşındı. Sonra başını hafifçe aşağı yukarı salladı.

"Peki, Nick. Onu herhalde görmen gerekecek – son bir kez."

"Eh, o kadarı yeter mi bilmiyorum," dedim. "Yani, muhtemelen yeter ama–"

"Son bir kez, Nick. Sırf ona bir çiftlik işçisi almasının iyi olacağını çünkü onu bir daha görmeyeceğini söyleyesin diye. Hayır" –ben konuşmaya başlarken elini ağzıma kapadı– "o kadar, Nick. Yalnızca son bir kez, sonra da görmeyeceksin. Beni istiyorsan yani. Eğer sana çok ama çok kızmama engel olmak istiyorsan."

Kabul ettim, öyle olacağını söyledim. Bundan başka söyleyebileceğim çok bir şey de yoktu zaten. Ama aklımdan geçen, Rose'un bu konuda söyleyecek bir şeyleri olacağı ve onu dinlemezsem de başıma dertler açılabileceğiydi, tıpkı Amy'yi dinlemezsem açılabileceği kadar.

Amy bana hiç şans vermiyordu ki, kahretsin! Ben Rose'dan kurtulmayı ne kadar istiyorsam o da bana sahip olmayı o kadar çok istiyordu. Ama bu iş zaman alacaktı ve eğer zaman bulamazsam, eğer Rose'u yalnızca bir kez daha görebileceksem...

"Nick, hayatım... Ben hâlâ buradayım."

"Evet, buradasın tabii ya," dedim. Ve ona daha sıkı sarıldım, onu öptüm, okşadım, büyük de bir heves gösterdim. Ama size doğru söylüyorum, pek bir şey hissetmedim. Sebebi de parmağımı zor kaldıracak kadar bitkin olmamdan ibaret değildi.

Aklıma neredeyse bir plan gelecekti, hem Rose'u birden fazla defa görmem gerekmeden onun işini görecek hem de Myra'yla Lennie'nin işini görecek bir plan. Sonra Amy konuşmuş ve planın parçaları her tarafa dağılmıştı. Onları tekrar bir araya getirmek için de çok zaman harcayacağımın farkındaydım, tabii başaracağım varsa.

"Nick!" –yine ters bir sesle konuşmaya başlamıştı– "bir daha uyumazsın, değil mi?"

"Ben mi?" dedim. "Senin gibi sevimli bir şeyin yanında uykuya mı dalacağım? Neler diyorsun sen öyle?"

Beni kapıdan dışarı çıkardı, kendisi de o kadar uykuluydu ki gözlerini zor açıyordu. Ben de sessiz sessiz kasabaya doğru yollandım ve inanın bana, sessiz derken çok ciddiyim çünkü bitkinlikten canım çıkmış, ıslık çalacak kadar bile hâlim kalmamıştı.

Adliyeye geldim, botlarımı merdivenin en alt basamağında çıkardım. Basamakları usul usul çıkıp odama girdim, kıyafetlerimi çıkardım. Sonra yatağın yaylarını gıcırdatmamaya özen göstererek yatağa girdim. Ve iç çektim, Ah Tanrım, ne kadar sürecek bu yahu, diye düşündüm. Tek bir yük bile yeterince kötüydü ama vagon dolusunu sürekli kafamda taşımak olmuyordu!

Rose beni avuçladı. Her tarafıma dokundu, vücudu alev almış gibiydi.

"Kahretsin! Yahu hangi cehennemde kaldın sen, Nick?"

İnlememek için kendimi zor tuttum. "Bak, Rose," dedim, "yapamayız onu, tatlım. Pazar sabahı oldu bile."

"Sıçarım pazar sabahına!" dedi. "Kime ne hangi gün olduğundan?"

"Ama– ama hoş değil bu," dedim. "Pazar sabahı zina etmek hiç hoş değil. Bak bir düşün, haklı olduğumu göreceksin."

Rose bunu düşünmek istemediğini, yalnızca yapmak istediğini söyledi. "Hadi ulan!" dedi nefes nefese. "Hadi! Göstereceğim ben sana güzel mi değil mi!"

E ama yapamazdım ki, anlatabiliyor muyum? En azından yapamam sanıyordum. Yapabildiysem de tek sebebi Yüce Tanrı'nın verdiği kuvvettir. Acayip zor bir vaziyette olduğumu görmüştü tabii ki, çünkü O, bir serçenin düşüşü gibi bir şeyi fark ediyorsa, benim içine düştüğüm badireyi de görmesi şart denebilirdi.

Böylece O, bana güç verdi, diye düşünüyorum. Ki –nankörlük olmasın ama– *en azından* bunu yapabilirdi herhalde.

19

Rose da Myra ve benimle birlikte kiliseye geldi, Lennie ise insan içinde her zaman düzgün davranmadığı için evde kaldı. Toplantılardan sonra Rose ile Myra yemeği hazırlamak için eve döndü, bense tokalaşma, bebek sevme, sırt sıvazlama için biraz daha takıldım.

Sam Gaddis de aynı şeyi yapıyordu; orta yaşlı, kır saçlı, saygın görünümlü bir adamdı. Vaiz, vaazı sırasında ona dolaylı yoldan bir nevi destek olmuştu, taş atmaktan, yargılanmak istemiyorsan yargılamamamız gerektiğinden vesaire bahsetmişti ve şimdi Gaddis benden daha iyi karşılanıyor gibiydi. İnsanlar benimle el sıkışırken ona bakmak için kafalarını çeviriyordu. Onların sırtlarına vurunca Sam'e doğru itiyormuşum gibi algılıyorlardı. Hatta kadının biri ben tam bebeğini öpecekken onu benden çekti, neredeyse kendi kemerimin tokasını öpecektim.

Sanki bükemediğim bileği öpmem gerekiyormuş gibi görününce, kalabalığın arasında usul usul ilerledim ve Sam'i elinden yakaladım. "Senin yüzde bin arkanda olduğumu bilmeni istiyorum, Sam," dedim. "Hakkında dönen tüm o pis dedikoduların hiçbirinin doğru olmadığını biliyorum, Sam, öyle dursalar bile, yani sana manen yüzde bin destek veriyorum, hatta ispat etmek için bu gece seninle birlikte konuşma kürsüsüne de çıkacağım!"

"Ee, şey," dedi, tuhaf bir biçimde boğazını temizledi. Sonra, "Ee, şey, çok büyük incelik olur tabii şerif. Ama şey... ee–"

Söylemek istediği şey, beni aynı kürsü şöyle dursun bin kilometre yakınında bile istemediğiydi. Ama öyle bir adamdı ki bunu nasıl söyleyebileceğini bilmiyordu.

"Ee– şey, yani–" diye bir daha denedi. "Teklifine tabii ki minnet duyuyorum, şerif, ama öyle değil de, ee–"

Sırtına bir tane vurup lafını böldüm. Bunu kesinlikle yapacağımı ve benden iyilik görmeyi kafasına takmaması gerektiğini çünkü aslında ona iyilik falan yapmadığımı söyledim.

"Yalnızca doğrusunun bu olduğunu düşünüyorum," dedim. "Bunun benim yapmam gereken bir şey olduğunu da söyleyebilirsin. Yani bu gece o kürsüde ben de– *uff!*"

Zeke Carlton bana sürtünerek yanımdan geçerken dirseğini de kaburgalarıma geçirdi. Sonra kolunu Sam'in omzuna attı, başıyla beni gösterdi. "Ben senin yerine konuşayım, Sam. Nick'i etrafında istemiyorsun çünkü o sinsi, dangalak, tembel, işe yaramaz bir şerif müsveddesi ve sen onunla yan yana görülsen bile zarardır, senin kaburgalarına bıçağı sokmasa bile!"

Sam bir kez daha boğazını temizledi, hiç olmadığı kadar rahatsız göründü. Zeke bana pis pis baktı, suratıma tükürmek istermiş gibi.

"Ama bak, Zeke," dedim, "böyle konuşmak hiç yakışık almıyor. Bugün günlerden pazar, biz hâlâ kilise arazisindeyiz, sen gelmişsin bana pis pis laflar ediyorsun, 'dangalak' falan diyorsun."

"Cürete bak!" dedi alay edercesine. "Sen kim oluyorsun da düzeltiyorsun beni? Yahu–"

"Ben şerifim," dedim, "ve benim işim haksızlıklara dikkat etmektir, özellikle de Tanrı'nın kendi ön bahçesinde hakarete uğramadığından emin olmaktır. O yüzden artık bunu kessen iyi olur, Zeke, yoksa, Tanrı şahidimdir, seni önüme katıp dosdoğru nezarete atarım!"

Zeke öfke dolu bir homurtu çıkardı; titrek bir sesle de güldü. Etrafındaki kalabalığa şöyle bir baktı, onları kendi yanına

çekmeye çalıştı. Ama herhalde anladığınız üzere, biz gerçekten de içinde Tanrı korkusu olan bir topluluğuz, o yüzden herkes ona ya kaşlarını çatıyor ya da buz gibi bakışlar atıyordu.

Bu hâl onu hiç olmadığı kadar öfkelendirdi. "Yahu, Tanrı bela– Tanrı cezanızı vermesin, ne yapmak istediğini görmüyor musunuz? Beni kullanarak Sam'e vurmaya çalışıyor! Benim Sam'i desteklediğimi biliyor, o yüzden benim başımı belaya sokmaya çalışıyor!"

"Hiç de yok öyle bir şey," dedim. "Biliyorsun öyle olmadığını, Zeke."

"Hass– hadi be oradan!"

Hayır, efendim, dedim, asla öyle olmadığını ve onun da tıpkı benim kadar iyi bildiğini söyledim. "Buradaki herhangi biri," dedim, "benim herhangi birine çamur attığımı hatta başka birine kaba bir söz ettiğimi duymuş mudur acaba hayatında? İstediğine sor. Onlar söylesin."

Zeke pis pis baktı, bıyık altından söylendi. Küfrediyor gibiydi. Sam'e döndüm, kendisine zarar vereceğimi düşünüp düşünmediğini sordum; Sam ayaklarını sürüdü, mahcup göründü.

"Yani, şey, eminim zarar vermezdin de, ee... yani–"

"Tabii ya," dedi, "vermezdim. Bir kere başkalarına zarar vermek benim yapıma aykırıdır, ikincisi de bunun hiç işe yaramayacağını bilirim. Çünkü bence sen zarar göremezsin, Sam. Benim bakışıma göre sana artık seçildin dense yeridir."

Sam'in başı bir anda dikeldi. Ellerini havada sallar gibi oldu, çaresizce bir hareket yapar gibi, sanki işese mi yoksa kör mü olsa bilemiyormuş gibi. Tabii eğer *o bile* şaşırdıysa, demek ki daha kimler kimler şaşırmıştı. Herkes gözlerini bana dikmiş, bön bön bakıyordu. Zeke Carlton bile bir an neye uğradığını şaşırmıştı.

"Ama bak şimdi, Nick–" diye konuşmaya başladı sonunda. "Bu işi açıklığa kavuşturalım. Sen seçimden çekilip Sam'in kazandığını kabul ettiğini mi söylüyorsun?"

"Öyle yapacağımı söylüyorum," dedim sesimi yükselterek. "Sam'in kazandığını ilan edeceğim, yeter ki tek bir sorumu yanıtlasın."

Zeke bunun nasıl bir soru olduğunu sordu. Çok basit bir soru olduğunu söyledim, sonra etrafa mümkün olduğunca fazla insan toplayabilmek için biraz oyalandım.

"Çok basit bir soru," diye tekrar ettim. "Hatta herkesin ağzının ucunda da diyebilirsin, Sam'in eninde sonunda yanıtlamak zorunda kalacağı bir soru."

"Ee, hadi!" Zeke sabırsızlandı, kaşlarını çattı. "Sorsana! Sam soruları yanıtlamaktan çekinmez, değil mi Sam? Sam'in her şeyi meydandadır!"

"Öyle midir, Sam?" dedim. "Kendi adına konuştuğunu duymak isterim."

"Ee, şey, evet," dedi Sam. "Yani sorunu yanıtlamaktan mutluluk duyarım. Ee, yani yanıtlayabileceğim bir şeyse tabii."

"Eh, sorum insanların senin hakkında anlattığı pis dedikodularla ilgili," dedim. "Şimdi bir dakika! Bir dakika, Zeke, Sam" –elimi kaldırdım– "o dedikoduların doğru olmadığını biliyorum ben. Sam'in küçük, siyah derili bir bebeğe tecavüz etmeyeceğini, ninesinin ağzındaki altın dişleri çalmayacağını, babasını odunla döve döve öldürmeyeceğini, dul bir kadının bütün birikimini çalmayacağını, karısını akbabalara yem etmeyeceğini biliyorum. Sam gibi düzgün bir adamın asla böyle şeyler yapmayacağını *çok iyi* biliyorum. Yani sormak istediğim tek şey şu; sorum şu ki..."

Tekrar duraksadım, herkesin dikkatini üzerime odakladım. Bir ekinbitinin bir pamukelmasının üstüne sıçtığını bile duyabileceğiniz sessizlik oluşana kadar bekledim ve sorumu o zaman sordum.

"Pekâlâ," dedim, "sorum şu. Eğer bu dedikodular doğru değilse, nereden çıktılar? Nasıl oluyor da herkes bunların *doğru* olduğunu iddia ediyor?"

Sam gözlerini kırpıştırdı. Ağzını açtı, sonra tekrar kapadı. Zeke'le birbirlerine baktılar.

"Ee, şey," diye başladı Sam. "Ben, ee, ben–"

Zeke bana dönerek, "Şimdi orada dur bir dakika!" diye araya girdi. "Herkes doğru olduğunu söylüyor da ne demek? Kimmiş o herkes?"

"Düzeltiyorum," dedim. "Aslına bakarsak herhalde herkes öyle demiyordur. Muhtemelen iki yüz-üç yüzü geçmez söyleyenlerin sayısı. Ama geriye yine aynı soru kalıyor. Nasıl oluyor da iki yüz-üç yüz kişi *doğru* gözüyle bakıyor ki Sam'in küçük, siyah derili bir bebeğe tecavüz ettiğine, babasını döve döve öldürdüğüne, karısını akbabalara yem ettiğine–"

"Tamam ulan, tamam!" Zeke, Sam'i kolundan tuttu. "Yürü, gidiyoruz, Sam. Böyle deli saçması sorulara yanıt vermek zorunda değilsin."

"E tabii değil," dedim. "Ama bence ister yanıtlamayı. Yanıt vermezse nasıl şerif seçilecek, hiç bilemiyorum."

Zeke tereddüt etti, kaşlarını çattı. Sam'e bir bakış attı, sonra onu bir dürttü.

"Peki, Sam. Belki de cevap versen iyi olur."

Sam, "Ee, şey, tabii," dedi başını sallayarak. "Ee, soruyu tekrar alabilir miyim, şerif?"

Anlatmaya başladım ama arkamdaki biri lafımı böldü.

"Biliyorsun soruyu, Sam! Hakkındaki o dedikodular nasıl çıktı? Madem doğru değiller, millet niye doğru diyor o zaman?"

Buna destek veren gür bir uğultu yükseldi, insanlar başlarını sallayıp birbirlerini dürttü. Sam konuşmak için boğazını temizledi ama sonra lafı bir kez daha bölündü. Kalabalığın arka taraflarından bir ıslık geldi.

"O zenci bebek ne iş, Sam?"

Kalabalıktakiler birbirlerine baktı, bazısı utanç içindeydi, bazısı kıkırdıyordu, bazısı da düpedüz kahkahalar içindeydi. Birdenbire beş-altı farklı yerden ıslıklar geldi.

"O altın dişler nerede, Sam?", "O dulu parası için mi becerdin, Sam?", "Karını yem ettiğin akbabaları n'aptın?" vesaire. Ta ki bağırışlarla, kahkahalarla, ayakkabı patırtılarıyla ortalık tam bir curcuna olana dek.

Bunun iki-üç dakika sürmesine izin verdim, buradaki iyi kalpli Hıristiyanların kendilerini lüzumlu seviyeye getirmesine müsaade ettim. Sonra kollarımı kaldırıp sessizlik çağrısı yaptım ve sonunda bunu başardım. Ama ortam huzursuzdu, anlatabiliyor muyum? Fırtına öncesi sessizlik gibi.

"Bak, Sam," dedim, tekrar ona dönerek. "Soruyu tam olarak anladın mı yoksa tekrar etmemi ister misin?"

"Ee, şey–"

"Tekrar edeyim," dedim, "ve şimdi iyi dinle, Sam. Eğer hiçbir küçük savunmasız siyah derili bebeğe tecavüz etmediysen, zavallı yaşlı babanı döve döve öldürmediysen, korumaya ve kıymetini bilmeye yemin ettiğin tatlı sadık karını akbabalara yem etmediysen, yani benim düşününce bile midemi bulandıran bu pis, aşağılık şeylerin hiçbirini yapmadıysan, neden bu kadar çok kişi yaptığını söylüyor? Veya kısacası, Sam, madem bunlar doğru değil, insanlar neden senin bu leş gibi şeyleri yaptığını, kusmuk yiyen itlerden beter olduğunu söylüyor? Veya bir diğer deyişle, sen kendin gerçeği söylediğini ama kalan herkesin işe yaramaz pis yalancılar olduğunu mu söylüyorsun?"

Zeke Carlton, "Hooop, bir dakika!" diye bağırdı. "Öyle bir şey–" Ama başka bir şey diyemeden diğer bağırışların arasında boğuldu sesi. Herkes Sam'e cevap vermesini, kendi adına konuşmasını söylüyordu. Ellerimi bir kez daha kaldırdım.

"Ee Sam, nedir cevap?" dedim. "Hepimiz duymayı bekliyoruz."

"Eh–" Sam dudaklarını ıslattı. "Şey, ee–"

"Evet?" dedim. "Yükselt biraz sesini, Sam. Bu dedikodular madem doğru değil, insanlar neden böyle söylüyor?"

"Yani..."

Sam'in bir cevabı yoktu. Bir tane bulabilmek için döktüğü ecel terlerinin neredeyse kokusunu bile alabilirdiniz ama asla bulamıyordu. Ben buna hiç şaşırmadım elbette çünkü böyle bir soruyu kim yanıtlayabilir ki?

Gerçi Sam denemeye devam etti. Belki on altıncı kez denerken birisi bir dua kitabı fırlattı ve onu ağzının tam ortasından vurdu. İşte bu, sinyal gibi bir şeydi, fırtınanın ilk şimşek çatırtısı misali. Çünkü apansız havadan dua ve ilahi kitapları yağmaya başladı, herkes bağırıyor, küfrediyor, Sam'i eline geçirmeye çalışıyordu. Ve Sam birdenbire, sanki zeminde bir delik açılmış da içine düşmüş gibi gözden kayboldu...

Ben de geze geze eve gittim.

İçimden, eh, bu gece Sam'in mitinginde kürsüde olmasam daha iyi, çünkü Sam orada olmayacak, çünkü miting gerçekleşmeyecek, çünkü Sam artık aday değil, diye geçirdim.

İçimden, eh, çarmıhımdan bir çivi eksildi en azından, hem de belki, dürüst davranmaya, Tanrı'dan korkmaya, kendimin veya karşımdakinin iyiliği bunu gerektirmedikçe kimseye asla zarar vermemeye devam edersem, ki bu da aşağı yukarı aynı şeydi, e o zaman belki de tüm sorunlarım tıpkı bu sorunum gibi kolayca hallolur, diye geçirdim.

Rose, Myra, Lennie ve ben, pazar yemeğimizi yedik. Rose'un o öğleden sonra evine gitmesi gerekiyordu, ben de birazcık dinlenince onu bırakmaktan tabii ki çok mutlu olacağımı söyledim. Ama tabii götürmedim.

Götüremezdim, biliyorsunuz çünkü onu yalnızca son bir kez görebilecektim. Onunla ilgili bir şeyler yapmaya son kez fırsatım olacaktı. O plan da tekrar aklıma gelmişti; hani Rose, Lennie ve Myra'nın aynı anda işini görecek plan. Ama bunu bir pazar günü öğleden sonra yapamazdım, tabii hiçbir öğleden sonra da yapamazdım ya; gece olması şarttı. Zaten konu hakkında biraz daha çalışmam lazımdı.

Myra yaklaşık bir saat sonra seslendi bana. Sonra yatak odama girdi, biraz daha seslendi, neredeyse bütün yatak çökene kadar sarstı beni. Ve elbette hiçbir şeye yaramadı bu.

Sonunda vazgeçti, öteki odaya girdi; Rose'dan özür dilediğini işittim.

"Uyandıramıyorum ki, tatlım. Ölü gibi yatıyor. Tabii o kadar uykusuz ki şaşılacak şey de değil."

Rose da, değil tabii, dedi, biraz duygusuz bir sesle. "Eh, yani bu gece de kalmayı planlamıyordum ama–"

"Kalmak zorunda da değilsin," diye önerdi Myra. "Ben Lennie'yi alıp seni kendim bırakabilirim."

"Ay hiç gerek yok," dedi Rose hemen. "Bence hiç sorun–"

"Ama bana da seni bırakmak sorun değil. Gerçekten değil, hayatım. Hadi sen hazırlan –*Lennie, git yüzünü yıka*– sonra yola çıkalım."

"Yani," dedi Rose, "eh, peki Myra, canım."

Birkaç dakika sonra çıktılar.

Ben de esnedim, gerindim, yan döndüm, gerçekten uyumaya hazırlandım. Kestirmeye başladım, tam uykuya dalacakken birinin yukarı çıktığını duydum.

Ayak seslerine bakılırsa bir erkekti bu. Yatakta tekrar yan dönmeye başladım, aman, canı cehenneme, pazar öğleden sonraları da dinlenmeye hakkım vardır, diye düşündüm. Ama şerifseniz hiç kimseyi görmezden gelemiyorsunuz, pazar da olsa, hangi gün olursa olsun. O yüzden ayaklarımı yatağın yanından salıverdim ve ayağa kalktım.

Oturma odasına girdim ve adam, koridor kapısını tam çalmak üzereyken sertçe açtım.

Şehirli gibi giyinmiş biriydi bu, uzun inceydi, kanca burunluydu, ağzı da arı götü kadardı.

"Şerif Corey?" Yüzüme bir kimlik kartı tuttu. "Adım Barnes, Talkington Dedektiflik Bürosu'ndan geliyorum."

Gülümsedi ve arı götü misali ağzı, tek bir dişi gösterecek

kadar genişledi, bir pilicin içinden çıkan yumurtayı görmek gibiydi. Tanıştığıma aşırı memnun olduğumu söyledim.

"Talkington Bürosu'ndansınız demek," dedim. "Üf, sizin hakkınızda o kadar çok şey duydum ki! Neydi hani, siz şu büyük demiryolu grevini kırmıştınız, değil mi?"

"Doğrudur." O dişi bana bir daha gösterdi. "Demiryolu grevi bizim işlerimizdendi."

"Hakikaten, Tanrı şahit, yürek isteyen işti o," dedim. "O demiryolu işçileri size kömürler attı, üzerinize sular sıktı, hem de sizin kendinizi savunmak için elinizde pompalı tüfeklerle otomatik silahlar dışında bir şeyiniz yokken! Evet, efendim, gerçekten hakkınızı vermem lazım!"

"Ama bir dakika, şerif!" Ağzı düğme deliği gibi büzüştü. "Biz asla–"

"Bir de şu aşağılık konfeksiyon işçileri var," dedim. "Hey Tanrım, yahu onların icabına epey sağlam baktınız ama, değil mi? Haftada üç dolarlık o kocaman maaşlarını itlikle serserilikle har vurup harman savuran, sonra da aç kalmamak için çöp yiyoruz diye yakınan insanlar! Yani tabii n'olacak, sonuçta hepsi yabancıydı, değil mi, bir de bizim güzel Amerikan çöplerimizi beğenmedilerse neden geldikleri yere dönmemişler?"

"Şerif! Şerif Corey!"

"Evet?" dedim. "Aklınızda bir şey mi var, Bay Barnes?"

"Var tabii aklımda bir şey! Yoksa neden geleyim buraya? Şimdi–"

"Ha yani öyle laflamaya gelmediniz?" dedim. "Ben de belki bana madalyalarınızı göstermeye gelmişsinizdir demiştim, hani şu insanları sırtlarından vurduğunuz için–"

"Ben buraya Pottsville'in eski bir sakini hakkında sorular sormaya geldim! Cameron Tramell diye bir adam."

"Hiç duymadım," dedim. "Güle güle."

Kapıyı kapamaya başladım ama Barnes açık tuttu.

"Duydunuz," dedi. "Burada Curly diye tanınırmış, pezevenkmiş."

Ha, dedim, ha tabii, doğru, Curly'yi duymuştum. "Gerçi bir süredir görmüyorum onu, şimdi düşününce. Nasılmış sahi?"

"Bak, şerif" –bana gözleriyle sırıttı– "birbirimizi kandırmayalım."

"Kandırmak mı? Ne demek o?" dedim.

"Yani Cameron Tramell, namıdiğer Curly öldü, senin de çok iyi bildiğin gibi. Kimin öldürdüğünü de biliyorsun."

20

Onu içeri davet ettim, birlikte oturma odasında oturduk ve Barnes bana Curly'yi anlattı. Anlaşılan iki ceset de kıyıya vurmuştu, hem Moose'unki hem Curly'ninki. Ama hiç kimse Moose'la ilgilenmezken, Curly'yi merak eden birçokları olmuş. Bu kişiler kendi ailesindenmiş, yani Güney eyaletlerinin en saygın ailelerinden birine mensuplarmış. Onun işe yaramazın teki olduğunu da biliyorlarmış tabii; hatta uzak dursun diye ona para da vermişler. Ama yine de, sonuçta "aile"den biriymiş, onların parçasıymış ve katilin asıldığını görmeye niyetlilermiş.

"İşte ben de buradayım, şerif..." Barnes zorla gülümsedi. "Belki her konuda anlaşamamışızdır ama, yani, ben kindar bir adam değilimdir, zaten ikimizin de bir katilin ortalıkta dolaşmasını istemeyeceğimizden eminim."

"İstemem tabii," dedim. "Etrafta serbest dolanan bir katil görürsem, tutuklayıp hapse atarım."

"Aynen öyle. O yüzden, eğer bana Curly'yi öldüren adamın ismini söylersen..."

"Ben?" dedim. "Ben bilmiyorum ki kimin öldürdüğünü. Bilsem onu tutuklayıp–"

"Şerif! *Biliyorsun* sen kimin öldürdüğünü. İtiraf ettin."

"Ben etmedim," dedim. "*Sen* söyledin bildiğimi, ben değil."

Ağzı yine büzüştü, gözleri de aynı şekilde. O kanca bur-

nuyla, yüzü sanki bir kumsalın üzerinde, aralarından saban geçen üç topak gibiydi.

"Yaklaşık bir hafta önce, Curly'nin öldürüldüğü gecenin sabahında–"

"Peki, o gecenin sabahı olduğunu nereden biliyorsun?" dedim. "Bunu hiç kimse söyleyemez, onu öldüren adam dışında yani."

"Biliyorum, şerif. Ama senin arkadaşın Şerif Ken Lacey'nin bu kasaba sokaklarında Moose ile Curly'nin icabına baktığına, yani onları öldürdüğüne dair açık açık hava attığını da biliyorum. Bu hava atış, yani bu iki adamı öldürdüğü iddiası sırasında sen de onun yanındaymışsın, hatta buna canıgönülden onay da vermişsin."

"Ha evet," dedim, "şimdi hatırladım. O bizim Ken'le aramızda ufak bir şakaydı. Aşırı eğlendik o gün."

"Bak şerif–"

"Sen şaka değildi mi sandın?" dedim. "Sence iki adam öldürmüş bir adam, sokaklarda bunun havasını ata ata dolanır mı, bir de ben, bir kanun görevlisi, onun sırtını mı sıvazlarım?"

"Benim ne sandığımı boş ver, şerif! Tarif ettiğim olaylar *olmuş*, ayrıca ondan önceki gece –yani Şerif Lacey'nin Pottsville'de geçirdiği tek gece– Lacey nehirdeki kerhanede kalmış, orada evin sakinlerine de Moose ile Curly'yi güzelce hallettiğini, icaplarına güzelce baktığını falan anlatmış. Başka bir deyişle, Moose ile Curly'nin ölü bulunuşlarından yaklaşık bir hafta önce, Şerif Lacey'nin Pottsville'de geçirdiği *tek* gecede, sözü edilen Moose ile Curly'nin katili olduğunu bizzat itiraf ettiğine dair yadsınamaz kanıtlar var."

"Hı-hı," dedim, gerçekten ilgileniyormuşum gibi bir sesle. "Peki, bu yatsılattırtılamayan mıdır artık her neyse o kanıtlar, dedin ya. Şu kerhane kızlarının desteksiz sözleri mi oluyor o?"

"Desteksiz değil yahu! Şerif Lacey'nin ertesi sabahki hava atışı da var, ayrıca–"

"Ama o şaka yapıyordu, Bay Barnes. Onu ben gazlamıştım."

Barnes kafasını sertçe arkaya attı, o küçük yaşlı gözleri bana öfkeyle baktı. Sonra başını tekrar öne eğdi, beni sanki burnuyla yakalayacakmış gibi.

"Corey, bak beni dinle! Hem de iyi dinle! Benim niyetim–" Lafını birden kesti, sinek silkeleyen atlar gibi şöyle bir silkelendi. Sonra yüzü bozuldu, asıldı, düzeldi, bir de gülümsemez mi. "Lütfen kusuruma bakmayın, Şerif Corey; biraz yorucu bir gün geçirdim. Maalesef davranışlarımız, düşüncelerimiz bir olmasa da adalet arzumuzun eşit içtenlikte ve ciddiyette olduğu gerçeğini bir anlığına unuttum."

Başımı salladım, herhalde haklı olduğunu söyledim. Barnes gülümsedi, devam etti.

"Bakın, siz Şerif Lacey'yi yıllardır tanıyormuşsunuz. İyi bir arkadaşınızmış. O yüzden doğaldır ki onu korumanız gerektiğini hissediyorsunuzdur."

"I-ıh," dedim. "O benim arkadaşım değil, ayrıca bu iki cinayeti ona yıkmamın bir yolu olsaydı bunu yapmaktan gurur duyardım."

"Ama, şerif–"

"*Eskiden* arkadaşımdı," dedim. "Ama buraya gelip beni yatağımdan zorla kaldırdığı, kerhaneyi bana zorla gösterttiği o geceden çok önce çıkarmıştım arkadaşlıktan."

"Yani gitti oraya!" Barnes ellerini birbirine sürttü. "Mevzubahis gecede o kerhaneye gittiğine dair sadece kendi bildiklerinize dayanarak tanıklık edebilir misiniz?"

"E tabii ederim," dedim. "Gerçek bu zaten, neden etmeyeyim?"

"İşte bu harika! Harika, şerif! Peki Lacey size oraya neden gitmek iste– hayır, bir dakika. Kerhaneye Moose ile Curly'yi öldürme amacıyla gittiğine işaret edecek herhangi bir şey söyledi mi?"

"O zaman mı, o gece mi yani?" Başımı iki yana salladım. "Hayır, o zaman bir şey söylemedi."

"Yani başka bir zaman söyledi! Ne zaman?"

"O gün," dedim, "onun kasabasını ziyaret ettiğimde. Pezevenklerden özellikle hazzetmediğini ve onların genel prensip olarak öldürülmesi gerektiğine inandığını söyledi."

Barnes havaya sıçradı, sonra odada volta atmaya başladı. Ona söylediğim şeyin harika, harika olduğunu, tam da ihtiyaç duyduğu şeyin bu olduğunu söyledi, sonra önümde durdu, parmağını biraz şakacı bir tavırla sallamaya başladı.

"Siz de bir âlemsiniz, şerif. Neredeyse çıldırtıyordunuz beni, halbuki ben kendine hâkim olabilmesiyle övünen bir adamımdır. Bu hayati bilgiye baştan beri sahiptiniz ama Lacey'yi savunuyor gibi göründünüz."

İşte böyle nüktedan biri olduğumu söyledim. Barnes saatine baktı, şehre giden trene ne zaman binebileceğini sordu.

"Aman, daha çok zamanınız var," dedim. "İki saatten fazla. Siz en iyisi burada kalıp bizimle yemek yiyin."

"Ah... Şey, çok naziksiniz, şerif. Çok naziksiniz."

Ofisten biraz viski getirdim, birkaç kadeh içtik. Barnes kendisinden ve dedektiflik bürosundan bahsetmeye başladı, ben ara ara onu teşvik etmek için bir-iki söz ettim, sonra sesi biraz tatsızlaşmaya başladı. Sanki yaptığı işten nefret ediyor gibiydi. Talkington'ın ne olduğunu çok iyi biliyordu, buna bir bahanesi de yoktu. Düpedüz iğrenç bir ekipti orası, Barnes da o iğrenç işlerin bir parçasıydı ve bu yüzden kendisinden nefret ediyordu.

"Neyi kastettiğimi biliyorsundur muhtemelen, şerif. Senin işini yapan insanların bile bazı çok kötü şeylere göz yumması şarttır."

"O konuda haklısın," dedim. "Şerifliğe devam etmek istiyorsam göz yummam şart oluyor."

"İstiyor musun peki? Hiç başka iş yapmayı düşünmedin mi?"

"Pek düşünmedim," dedim. "Zaten benim gibi bir adam başka ne yapacak ki?"

"Aynen öyle!" Parlayan gözleri çok daha büyük görünmeye başladı. "Başka ne yapacaksın? Ben ne yapacağım? Ama, Nick –samimiyetimin kusuruna bakma– benim adım George, şerif."

"Tanıştığıma memnun oldum, George," dedim onu başımla selamlayıp, "sen de bana Nick demeye devam edebilirsin."

"Sağ ol, Nick," dedi, viskisinden bir yudum daha aldı. "Bak, sana şunu soracaktım, Nick, beni epey endişelendiren bir şey bu. Sence başka bir şey yapamıyor oluşumuz... geçerli bir bahane mi?"

"Eh," dedim, "sen direkleri deliklere tam oturdukları için suçlar mısın? O deliklerde belki de tavşan yuvaları vardır, o direk onları ezecektir. Peki, kendisinin oturması için açılan o deliği doldurmak, direğin suçu mudur?"

"Ama bu pek makul bir benzetme değil, Nick. Sen cansız nesnelerden bahsediyorsun."

"Ya?" dedim. "Peki, biz hepimiz nispeten cansız değil miyizdir, George? Herhangi birimiz tam olarak ne kadar özgür irade kullanırız ki? Her taraftan kontrol ediliyoruz, fiziksel makyajımız, zihinsel makyajımız, kökenimiz; bunların hepsi bize belli başlı biçimler veriyor, bizi hayatta belli başlı rollere hazırlıyor ve, George, bizim yapmamız gereken o rolü oynamak veya o deliği doldurmak veya nasıl söylemek istersen söyle artık, işte o, çünkü öteki türlü gök yarılır, cehennemi dünyada yaşarız. Yapmak üzere hazırlandığımız şeyi yaparsak iyi olur, yoksa aynı şeyi bize yaparlar."

"Yani ya öleceğiz ya katil olacağız, bu öyle bir durum mu diyorsun?" Barnes başını iki yana salladı. "Ben asla öyle düşünmek istemem, Nick."

"Belki öyle demek istemiyorumdur," dedim. "Belki ne demek istediğimden emin değilimdir. Galiba asıl demek istediğim, kişisel bir cehennem olamaz çünkü kişisel bir günah yok. Hepsi insanlığın ortak günahı, George, biz ötekilerin tüm günahlarını paylaşıyoruz, onlar da bizimkileri. Belki de

şunu demek istiyorumdur, George, ben kurtarıcının ta kendisiyimdir, Çarmıhtaki İsa buraya gelmiştir, Potts County'ye, çünkü Tanrı bana burada ihtiyaç duyulduğunu biliyordur, ben de etrafta dolanıp iyilikler ediyorumdur ki insanlar korkacak hiçbir şeyleri olmadığını bilsinler, cehennemden endişeleniyorlarsa kaşınmasınlar. Şimdi, Tanrı aşkına, mantıklı gelmiyor mu, George? Yani zorunluluk yalnızca onu kabul eden insanın üzerinde değildir, tıpkı sorumluluk gibi. Yani, eh, hangisi daha beter, George, kapı tokmağına sıçan adam mı, zili çalan adam mı?"

George başını arkaya atıp kükrercesine güldü. "Âlemsin, Nick! Âlemsin!"

"Yani, çok özgün bir şey değil bu," dedim. "Şiirdeki gibi, çömlekçinin eli kayınca kabahati yamuk testide bulamazsın. Yani söyle şimdi hangisi daha beter, tokmağı batıran mı, zili çalan mı, ben de sana neyin yamulduğunu, kimin yamulttuğunu söyleyeyim."

"Peki... diyelim ikisini de aynı kişi yaptı?"

"Pek mümkün değil," dedim. "Birçok şamatayla uğraşmak zorunda kalmış bir adam olarak söyleyebilirim bunu, yani bazen hakikaten tımarhanede yaşadığımı sanıyorum. Bu küçük angaryaların genellikle bölüşüldüğünü söyleyebilirim. Ama öyle olmasaydı, George, o zaman başka bir zorunluluk ve sorumluluk alanı açardık. Çünkü bu adamın sıçmadan önce yemesi lazımdı, değil mi, peki yemek nereden geldi?"

Myra eve gelene kadar laflamaya, içmeye devam ettik.

Sonra Myra, George'la ikimize yemek hazırladı, Lennie'yle kendisi Rose'un evinde yemişlerdi. George, Myra'ya gerçekten nazik davrandı. George ona yaranmaya çalışırken Myra neredeyse gözüme güzel göründü, George da o sırada nezaketi yüzünden neredeyse yakışıklıydı.

Sonra yemeği bitirdik, ben George'u tren istasyonuna doğru bıraktım ama artık aramız eskisi kadar iyi değildi. Dostça

davranıyorduk ama şu elzem şeylerden biriydi işte bu da. İçinde gerçek bir sıcaklık, gerçek bir beğeni yoktu.

Galiba viskinin kötü tarafı da bu, anlatabiliyor muyum – hatta birçok şeyin kötü tarafı. Haz alma kısmı değil de haz alamama kısmı. Sonrasında, ağzınıza o tanıdık sidik tadı geri döner, o tadı herkese tükürmek istersiniz. İçinizden, yahu ben o adama neden nazik davranmak istedim ki? Kesin benim ahmağın teki olduğumu düşünmüştür, diye geçirirsiniz.

George biraz üzgün, somurtkan duruyordu, kaşları çatıktı, düşünceliydi. Sonra, Amy Mason sokakta bizim olduğumuz tarafa geçti, onları tanıştırdım ve George kendini tekrar toparladı.

"Burada iyi bir şerifiniz var," dedi, sırtıma bir şaplak atarak. "Çok iyi bir memur bu, Bayan Mason. Çok önemli bir davayı çözmeme yardımcı oldu."

"Öyle mi?" dedi Amy. "Nasıl bir dava, Bay Barnes?"

George da ona anlattı, ben olmasaydım Ken'e karşı elinde hiçbir şey olmayacağını da ekledi.

"Anlatmak onun için de kolay değildi, eminim," dedi. "Bir memurun bir diğerine suç yüklemesi asla kolay değildir, arkadaş olmasalar bile."

"Çok doğru!" dedi Amy. "Hatta zaman geçtikçe daha da zorlaşacaktır, eminim. Bu arada, şerif, bu akşam benim evime uğrar mısın? Galiba etrafta bir avare gördüm."

Uğramayı aşırı isteyeceğimi ama kendisini kahve veya pasta hazırlamak zorunda hissetmemesini çünkü ona zahmet vermeyi asla istemeyeceğimi söyledim.

O da hiç zahmet olmayacağını söyledi, bana biraz kafa tutar gibi. Sonra yoluna gitti, George Barnes ile ikimiz de istasyona doğru devam ettik.

Nehrin ilerisinde, tren kavşağa girerken düdüğünü çalıyordu. George elimi sıktı, bana o arı götü gülüşünü attı, yardımım için tekrar teşekkür etti.

"Sahi, Nick. Yalnızca formalite tabii ama bir-iki gün içinde sana bir mahkeme celbi gelecek."

"Mahkeme celbi mi?" dedim. "Neden gelecekmiş mahkeme celbi bana?"

"Ken Lacey aleyhinde savcılık tanığı olacağın için elbette! Savcılığın ana tanığı demem lazım hatta! Sensiz mahkûmiyet kararı çıkarmamız asla mümkün değil."

"Ama ben onun aleyhinde ne tanıklık edeceğim ki?" dedim. "Bizim Ken ne yapmış ki yani?"

"*Ne mi yapmış?*" George bana dik dik baktı. "Yahu... Sen neyin peşindesin böyle? Biliyorsun ne yaptığını!"

"Yani, şimdi unuttum herhalde," dedim. "Belki bana hatırlatmakta bir zarar görmezsin?"

"Bana bak şimdi!" Beni omuzlarımdan tuttu, dişlerini sıktı. "Bana salağa yatma, Corey. Para istiyorsan sorun değil ama–"

"Kafam iyice allak bullak oldu hakikaten, George." Usulca ellerinden kurtuldum. "Parayı ne demeye isteyeyim?"

"Bana halihazırda hususi olarak söylediğin şeyi yemin altında tekrarlamak için. Ken Lacey'nin Cameron Tramell'ı, yani namıdiğer Curly'yi öldürdüğünü söylemek için!"

"Ha?" dedim. "Bak, bir dakika, George. Ben sana öyle bir şey asla söylemedim."

"Aa, öyle de bir söyledin ki! Kesinlikle söyledin, hem de tam olarak böyle. Bana dedin ki–"

"E belki sen öyle zannetmişsindir," dedim. "Ama onu takma kafaya, sana ne dediğimi boş ver. Önemli olan, sanırım, sana söylemediğim şey."

"Peki o neymiş?"

"Şu," dedim. "Ken Lacey'nin gidişinin ardından, o sabah, ben Moose'la Curly'yi canlı gördüm."

21

Pazar sabahıydı. Pazar sabahının çok ama çok erken saatleriydi. Kırsal bölgenin çok ücra bir köşesinde bir horozun ötttüğünü duyabiliyordum ama muhtemelen aptal hayvanın teki olduğunu düşündüm, belki de prova yapıyordu çünkü şafağa en az bir saat daha vardı.

Evet, efendim, ortalık tamamen sessizdi, tek bir canlı bile kımıldanmıyordu diyebilirdiniz. Tabii rahat edebilmek için ara ara yatakta kalçasını oynatan ben hariç. Bir de Rose hariç.

Sesten anladığıma göre mutfaktaydı, kendisine bir fincan kahve demliyordu. Sonra bir şangırtı geldi, fincanı duvara fırlatmış olması gerektiğini düşündüm, sonra da muhakkak küfür olan bir dizi sözcük mırıltısı duydum.

Esnedim, gerindim. Biraz uykuya ihtiyacım olduğu kesindi ama benim tıpkı yemeğe hep ihtiyacım olduğu gibi, galiba uykuya da hep ihtiyacım var. Çünkü benim zahmetlerim hayli büyüktü –meşhur Herkül'ün angaryaları halt etsin– ki zaten yemek yemek ve uyumaktan öte ne var? Hem, yemek yerken, uyurken, elinizden hiçbir şey gelmeyecek konuları kafaya takmak zorunda da kalmıyordunuz. Zaten gülmekten, şakaya vurmaktan başka ne yapılabilirdi... Çekilmez şartları başka türlü nasıl çekebilirdiniz ki?

Ağlamanın hiçbir şeye yaramadığı kesindi. Daha önceleri ıstırap içinde denemiştim onu –insan ne kadar bağıra bağıra ağlayabilirse öyle ağlamıştım– ve hiçbir şeye yaramamıştı.

Bir daha esneyip gerindim.

Pottsville'de pazar günü, diye düşündüm. Pottsville'de pazar günü, beni terk edecek sevgili, kederlendirmeyecek umarım bu beni. Doğrudan yanıltıyor beni gözlerim, inanmayacak bana kimse, mirim.

Sonra da, vay be, Nick, senin için biçilmiş kaftan bir işin olmasaymış senden şair de olurmuş, diye geçirdim içimden. Potts County'nin ödüllü şairi, vay vay vay, yazarsın artık lazımlıkların şıngırdayan sidiklerini, alakargaların yavru sineklerini, düğüm atan göt deliklerini, bilmem ne...

Rose içeri girdi, yatağımın yanında durdu.

Dudağını ısırarak gözlerini bana indirdi, yüzü az önce bir bebeğin oynadığı bir avuç kil misali buruş buruştu.

"Sana yalnızca tek bir şey söylemek istiyorum, Nick Corey," dedi. "Ucuz kurtarmadığını da sanma sakın çünkü elimden gelse seninle konuşmaktan çok daha fazlasını yapardım. Darağacına astırırdım seni, piç kurusu. Tom'u öldürdüğünü anlatırdım, kahrolasıca, sonra seni ipe götürdüklerinde de katıla katıla gülerdim, sonra– sonra–"

"Hani yalnızca tek bir şey söyleyecektin?" dedim. "Bana bir düzine gibi geldi bunlar."

"Yürü git be! Niyetlendiğim şeyi söylemeyeceğim sana, çünkü edepli bir kadınım ben. Ama olmasaydım ne derdim, biliyor musun? N'apardım sana, biliyor musun, seni alçak şerefsiz? Bacağımı kaldırıp kulağına işerdim, hem de o beyin dediğin bok yığını kafandan temizlenene kadar!"

"Aa, bak ama, kendine hâkim ol, Rose," dedim. "Kendine hâkim olsan iyi edersin, yoksa ağzından kötü kötü şeyler çıkacak."

Feryat etmeye başladı, sendeleyerek tekrar dışarı çıktı.

Salonda kendini yere bırakışını, feryatlarını, burun çekişlerini duydum. Bir süre sonra kendi kendine söylenmeye başla-

dı. *İnsanın* –yani benim– nasıl böyle korkunç bir şey yapabileceğini dışından sorguluyordu.

Peki, ben bunun kolay olmadığı dışında ne söyleyebilirdim ki? Kolay olmadığı kesindi. Kendim bile tam olarak anlamadığım bir şeyi ona nasıl açıklayabilirdim?

Ee?

Ama olanlar bundan ibaretti.

22

Önceki pazar George Barnes'ı istasyona götürdükten sonra Amy Mason'ın evine uğramıştım. Barnes'ın önünde yalnızca şaka yaptığımı, aslında Ken Lacey'nin o pezevenklerin cinayetiyle suçlanmasına izin vermeye hiç niyetimin olmadığını açıklasam iyi olacağını biliyordum. Ama ben oraya varır varmaz öyle bir üzerime varmıştı ki herhangi bir şey söylemeye pek fırsatım olmamıştı.

"Uyarmıştım seni, Nick!" diye harlamıştı beni. "Yapma demiştim sana! Şimdi bedeline katlanmak zorunda kalacaksın!"

"Ama dur bir dakika, tatlım," demiştim. "Ne–"

"Valiye telgraf göndereceğim, nesi o işte! Hemen bu gece! O iki, ee, adamı aslında kimin öldürdüğünü anlatacağım ona!"

"Ama, Amy, ben öyle bir–"

"Üzgünüm, Nick. Ne kadar üzgün olduğumu asla bilemeyeceksin. Ama bunu yapacağım. Önümde göz göre göre bir cinayet işlemene izin veremem – suçu Şerif Lacey'ye yıkmak cinayet olur çünkü."

Sonunda kendimi ona dinletebilmeyi, suçu Ken'e yıkmaya asla niyetim olmadığını anlatmayı başarmıştım. "Şakaydı sadece, anlıyor musun? Barnes'ı şöyle güzel bir hayal kırıklığı için kandırıyordum sadece."

"Ya?" Bana sert gözlerle bakmıştı. "Emin misin bundan?"

"Eminim tabii. Ken'in oraya indiği günün ertesinde o pezevenkleri canlı gördüğümü söyledim, yüzünü görmen lazımdı."

"Yani..."

Hâlâ biraz tereddütlüydü, hâlâ kendi başımı belaya sokmadan suçu Ken'e atmak için bir komplo kurmadığıma tam anlamıyla ikna olmuş değildi. Sonunda sabrım biraz taşmıştı ve hiç sebebi yokken söylediklerime şüpheci gözle bakmasından pek de hoşnut olmadığımı söyledim.

"Özür dilerim." Gülümsedi, yanağıma bir öpücük kondurdu. "Sana inanıyorum, canım, bir de bir şey daha söyleyeceğim. Ben de Şerif Lacey'den senin kadar nefret etseydim, muhtemelen ben de onu öldürmek isterdim!"

"Nefret mi?" dedim. "Ondan nefret ettiğimi nereden çıkardın?"

"Yani, hayatım, her tarafından belli. Böyle hissetmene neden olacak ne yaptı ki o sana?"

"Ama yok öyle bir şey," dedim. "Yani nefret etmiyorum ondan. Yani, önemli olan ona karşı hislerim değil. Önemli olan onun nasıl biri olduğu, anlatabiliyor muyum; başkalarına yaptıkları. Ben– ee, açıklaması biraz zor ama– ama–"

"Boş ver, tatlım." Güldü, beni bir daha öptü. "Ona hiçbir şey yapmayacaksın, önemli olan tek şey de bu."

Ama tek şey o değildi, anlatabiliyor muyum? Yakından uzaktan alakası yoktu. Hiç kimseye karşı içimde en ufak bir garez, bir nefret zerresi dahi olmadığına yemin edebilirdim. Yahut minnacık bir antipati duymuş gibi olduysam bile, yaptıklarımın ardındaki itici güç o olmamıştı.

En azından kendim hakkındaki hislerim buydu, ta ki Amy o lafı edene kadar. İşte o zaman biraz endişelenmiştim. Ken Lacey'yi kafamdan çıkarabilirdim, sonuçta ona karşı bir eylemde bulunmayacaktım. Ama ötekiler – yani, sonuçta hepsi aynı şablonun parçalarıydı, değil mi? Ve eğer Ken'e bir garezim olduysa, belki ötekilere karşı da olmuştu.

Ve belki de, yapmak üzere olduğum şeyi, halletmek üzere olduğum insanları...

Ama o an bunun yapılmasının şart olduğuna karar vermiştim. Şarttı, bu konuda bir seçim hakkım yoktu.

Olayları akışına bırakmaya hazırdım; uzun süredir ıstırap

çektiğimi bile söyleyebilirsiniz. Ama onlar buna müsaade etmiyordu.

Rose, Myra'yı her gün arıyor, benim bazı işleri yapmama ihtiyaç duyduğu imalarında bulunuyordu. Myra da oraya gideyim diye, Rose'un yapmamı istediği (ama Myra'nın sandığı gibi olmayan) şeyi yapayım diye sürekli başımın etini yiyordu. Amy de Rose'u yalnızca bir kez daha görebileceğim konusunda ısrarcıydı, birden fazla defa görüşürsem kötü olurdu. Lennie de yine peşime takılıp beni gözetleme fasıllarından birine girmişti. Ve–

Ve sonunda cumartesi gecesi, yani dün gece gelmiş ve artık kendimi tutamamıştım. Hepsi kaşınıyordu! Tıpkı, Kitabı Mukaddes'in dediği gibi, aranırsanız, bulursunuz.

Akşamın sekizi gibiydi, güneş batalı bir saat kadar olmuştu.

Çok da uzun bitkiler olmadıkları için beni gizlemeyen pamuk sıralarının arasında yarı çömelmiş hâlde koşarak varmıştım oraya. Alacakaranlıkta, yakınlarda olan hemen herkes görebilirdi beni, hatta yakında olmalarına da gerek yoktu. Zaten ben de böylesini istemiştim.

Lennie yürümeyi sevmiyordu. Normalde kasaba sınırlarının dışına asla çıkmazdı. Onu buraya, Rose'un evine getirecek kadar tuhaf ve sinsice davranmak gerçekten büyük iş olmuştu.

Pamukların arasından çıkmış, eve doğru fırlamıştım. Gözümün ucuyla, Lennie'nin tarlada yükseldiğini görebiliyordum. Eve varıp kapıyı yumruklarken açık açık onun gözlerinin içine bakıyordum. Lennie artık beni gerçekten yakaladığını düşünüyordu; Rose'la ikimizi yakalamıştı. Gece vakti onun evine sinsi sinsi girerken yakalamıştı beni, yani çok yakında biraz röntgencilik yapacaktı. Sonra da Myra'ya anlatacak güzel bir hikâyeyle birlikte kasabaya dönecekti. Myra'nın kocası ve en iyi arkadaşı hakkında gerçekten ilginç bir hikâyeydi bu.

Benim istediğim de tam olarak buydu.

Böyle planlamıştım.

Lennie, Myra'ya bir hikâye anlatacaktı tabii ama bu hikâye kendisinin zannettiğinden çok daha pis olacaktı.

"Nick–" Rose kapıyı açmıştı. "Ne– nerelerde kaldın sen yahu? Neden gelmedin geçen–"

"Sonra." Hemen içeri sıvışıp kapıyı kapamıştım. Onu öpmüş, dinlemeye hazır olduğunu bilene dek ağzını kapalı tutmuştum. "Ancak gelebildim, tatlım, çünkü bir plan yapmaya çalışıyordum. Myra'yla Lennie'den kurtulmak için bir yol buldum, hatta ilk adımı attım bile, şimdi de senin yardımın gerekecek. İşte geldim, istiyorum o yardımı. Sen istemezsen söyle yeter, onlardan kurtulma meselesini tamamen unuturuz, eskisi gibi devam ederiz."

"Ama, ya– ne–" Hevesli ama şaşkındı, kafası karışmıştı. Hızlı konuşmuş, heyecanlı davranmış, laflarımı karıştırmıştım, ona kaşlarını çatarken bile baş sallatmış, bir yandan da tüm bunların ne anlama geldiğini merak ettirmiştim.

"Aman, boş ver," demiştim sonra kapıya dönerek. "Hiç sormadım say, Rose, zahmet verdiğim için de kusura bakma."

"Yok, dur! Dur, tatlım!" Sımsıkı sarılmıştı bana. "Ben merak ettim sadece– yani nasıl– ama yaparım, tatlım! Sen söyle n'apmam gerektiğini, yeter!"

"Bir-iki dakika beklemeni istiyorum senden," dedim. "Sonra dışarı çık, Lennie'yi al ve–"

"Lennie!" Korku içinde nefesi kesildi. "O-o yoksa–"

"Takip etti beni buraya kadar. Ben kışkırttım onu çünkü bu da planın parçası. O yüzden sen onu al, içeri sok, sonra şöyle de..."

Ona ne söylemesi gerektiğini anlatmıştım, yani kabaca. Beti benzi atan Rose bana delirmişim gibi bakmıştı.

"Ni-Nick! Bu-bu delilik! Yapamam–"

"Tabii delilik," demiştim. "Delilik olmak zorunda, anlamıyor musun?"

"Ama... ha," demiş, gözleri biraz kısılmıştı. "Evet, anlayabiliyorum nasıl– ama, Nick, tatlım, kalanı n'olacak? Mesela–"

"Şimdi anlatmaya vakit yok," demiştim. "Sen git, Lennie'yi hallet, sonra sana her şeyi açıklayacağım."

Arkama dönüp yatak odasına girmiş, Rose'un benim dediklerimi yapacağına kesin gözüyle bakıyormuş gibi davranmıştım, anlarsınız ya.

Rose olduğu yerde bir süre kalmış, huzursuzca kımıldanmıştı. Kaşlarını çatmıştı, belki biraz korkuyordu. Yatak odasına doğru bir adım atmıştı, görünüşe göre bana seslenecekmiş gibiydi. Sonra aniden tekrar önüne dönmüş, kapıya gitmiş ve dışarı çıkmıştı.

Cılız bir koşu sesi duymuştum. Bahçenin sertleşmiş toprağı üzerinde hızla ilerleyen ayak sesleri. Rose, Lennie'yi yakalarken bir yakarış işitmiş, sonra Rose onu eve sürüklerken Lennie'nin mırıltısını, kıkırtısını duymuştum. Keyiften dört köşe olmuştu Lennie ama hafif bir korkusu da yok değildi.

Mutfağa girmişlerdi. Ben görünmeyecek bir yerde kalmış, onları izlemiş, kulak kabartmıştım.

"Evet," demişti Rose, Lennie'ye ateş saçan gözlerle bakarak. "Sen n'apıyordun dışarıda sinsi sinsi?"

Lennie kıkırdamış, sırıtmış, ellerini üst üste koyup ağzını kapamıştı. Sonra da benimle Rose'un ayvayı yediğimizi söylemişti.

"Siz durun, ben Myra'ya bir şikâyet edeyim de sizi! Gördüm onu ben! Gördüm bizim akıllı Nick'i! Sinsi sinsi geldi buraya, ikiniz pis pis şeyler yapasınız diye!"

"Düzüşelim diye mi diyorsun?" dedi Rose. "Düzüşmenin neresi pismiş?"

"Aaa!" Lennie titreyen parmağını ona doğru salladı, gözleri ardına kadar açılmıştı. "İşte şimdi tamam! Şimdi gerçekten ayvayı yediniz! Myra'ya sizi–"

"Mesele ne ki?" dedi Rose. "Sen Myra'yı sürekli düzüyorsun, düzmediğini de söyleme, seni budala suratlı mankafa! İşte ondan bu kadar sersemsin sen, ona o kadar çakmaktan. Ona o kadar sık yasladın ki götünle gözlerin hizaya geldi!"

Neredeyse basacaktım kahkahayı.

Ah şu Rose! Onun gibisi hakikaten yoktu, lanet olsun! Bir dakikadan az sürede Lennie'nin kafasını öyle bir karıştırmıştı ki Lennie kıçını üstünde zil olsa bile bulamazdı.

Lennie parmağını tekrar Rose'a doğru kaldırmıştı, tepeden tırnağa titriyordu. Bir yandan öteki eliyle gözlerini silerken zırlamaya başladı.

"*Yyyaaapmadımmm!* Yapmam! Asla yapmadım öyle bir şey ve–"

"Nah yapmadın! Sen onun kardeşi değilsin, erkek arkadaşısın! Ondan etrafında tutuyor seni, düdükleyesin diye. Sen gevşeksin, o gergin diye!"

"Öyle de de-değil! *Yyyaaapmadımmm!* Se-sen kötü ka-kalpli bir uydurukçusun, o ka-kadar, hem–"

"Yalan söyleme bana be, şiş dudaklı piç!" Rose yumruğunu Lennie'nin suratına doğru salladı. "Gördüm ona nasıl girdiğini! O boyacıların kullandığı merdivenlerden birine tırmanıp pencereden içeri bir baktım, ne göreyim, tövbe tövbe, takır tukur vuruyordun davul misali. Öyle bir geçiriyordun ki hızından içeri düşecektin neredeyse!"

Vay vay vay. Böylesi sirkte bile bulunmazdı. Üstelik insanın gerçekten kafaya koyunca neler yapabileceğini de gösteriyordu bu.

Burada karşınızda zina gibi, bilindik, sıradan bir şey var ve ne derler bilirsiniz, en nihayetinde anlık bir zevktir bu. Bu işi yalnızca fikren ele alırsanız, mesela, doğru kişilerin –hatta bakış açınıza göre değişecek şekilde yanlış kişilerin bile– yanında sürekli dile getirmeye başlarsanız, e yani o zaman felaket hâlde sıradışı bir şey elde edebilirsiniz. Burada olan da bunun gibi bir şeydi.

Bir dolu kahkaha – üstüne bir de, ortadan kaldırmanın bir yolunu bulamadığınız insanların o işi kendi kendilerine halletmelerini sağlamanın bir yolu.

"Anlatacağım M-Myra'ya!" dedi Lennie zırlaya zırlaya. "Ne dediysen anlatacağım, bütün bu pis kö-kötü kelimeleri ve–"

"Kaşı kaşı?" dedi Rose, "Nasıl, nasıl?" der gibi, sonra da "Ne deliyorsun?" dedi, "Ne diyorsun?" der gibi. "Myra'yla mercimeği fırından ara ara çıkarsanız iyi olur evladım, yoksa taşaklarınla birlikte beynini de yakacak o fırın."

Lennie, kapıya doğru seke seke giderken, "Anlatacağım Myra'ya!" diye bağırdı. "Göreceksin gününü!"

"Ona de ki, o bir delik olabilir ama sen direk falan değilsin," dedi Rose. "Ona de ki, o ıslık çalsa sen onun götünü gıdıklarsın."

Lennie'yi güzelce bir ittirdi. Lennie kapıdan dışarıya, sundurmadan aşağıya uçtu ve bahçeye sere serpe yığıldı.

Bir yandan zırlayıp bir yandan gözlerini ovuşturarak ayağa kalktı. Rose, Lennie'ye son bir küfür etti, onu ve Myra'yı bir dolu berbat şeyle suçladı. O kadar berbattı ki dinlerken biraz utandım bile. Bunlara kıyasla önceden söyledikleri doğrudan iltifat kalıyordu.

Rose tekrar içeri döndü, kapıyı çarptı. Ona sarıldım, çok iyi yaptığını söyledim.

"Şimdi büyük resmi görmeye başladın mı?" dedim. "Lennie kasabadan hiç çıkmaz. Hem şöyle uzun uzun yürümeyecek kadar tembeldir hem de kendi başına çok uzaklaşmaya korkar. Myra da bilir bunu. Lennie'nin kollarını çırpıp kanatlanması ne kadar mümkünse buraya, senin evine gelmesi de o kadar mümkündür; bilir bunu Myra. Peki Lennie eve gidip Myra'ya *buraya kadar* geldiğini söyleyince ne olacak?"

Rose başını yavaşça yukarı aşağı sallayıp, "Hımmm," dedi. "Muhtemelen inanmaz ona, değil mi? Ama ne–"

"İnanmaz ona," dedim. "En azından onun gerçeği söylediği konusunda son derece güçlü şüpheleri olur. Sonra Lennie ona senin söylediğin bütün pis lafları anlatır, Lennie'yle yatmaları falan filan. Peki, buna nasıl inansın? En yakın arkadaşının,

kusursuz bir hanımefendinin birdenbire kendisi hakkında kötü konuşmaya başladığına nasıl inansın?"

"Hım-hımm." Rose tekrar başını salladı. "Lennie'nin zaten buraya geldiğine de inanamaz, burada olanlar hakkında anlattıklarına da. Onun gözünde Lennie hepsini uydurmuş olacak ve yalan söylediği için kulağı fena çekilecek. Ama–"

"Sırf yalan söylediği için de değil," dedim, "bir de feci tehlikeli bir yalan. Yuva yıkan, insan öldürten yalanlardan. Myra da bir daha böyle bir şey olması riskine girmek istemeyecektir. Lennie'nin gerçekten artık fena tozuttuğunu düşünür ve bazen tehdit ettiği gibi, onu bir yerlere tıktırır."

"A-aa!" Rose bana ürkerek baktı. "Myra ne zaman dedi ki öyle bir şey? Yahu Lennie'yi gözünün önünden ayıramıyor!"

Myra'nın bir-iki defa, Lennie'ye çok kızdığı zamanlarda, onu tımarhaneye göndermekle tehdit ettiğini ve evet, aynı zamanda Lennie'yi gözünün önünden ayırmaya da katlanamadığını söyledim. "İşte bu yüzden onunla alakalı hiçbir şey yapamıyor çünkü Lennie nerede olursa o da yanında gitmek isteyecekti ama Pottsville'i terk etmek istemiyordu. Ama şimdi hiçbir şansı kalmayacak. Lennie de gidecek, o da."

Rose bundan pek de emin olmadığını söyledi. Kulağa hoş gelse de kesin böyle olacak gözüyle bakılamazmış. E tabii ki bizim de biraz katkı yapacağımızı söyledim.

"Myra durumu bize de anlatacak kesin, tabii biz de son derece endişeleneceğiz. Biz endişelendikçe o da endişelenecek. Lennie'nin bir sonraki marifetinin ne olabileceği konusunda endişeleneceğiz, anlatabiliyor muyum, mesela insanlar hakkında sadece yalan söylemekle kalmayıp onlara kasap satırıyla saldırabilir mi acaba? Veya kundakçılık yapabilir mi? Veya küçük kızlara musallat olur mu? Veya – aman, sen endişelenme, tatlım." Ona şöyle bir sarıldım, poposuna da bir tane vurdum. "Her şey gayet güzel yoluna girecek. En ufak bir şüphem yok."

Rose omuz silkti, belki de öyle olacağını, sonuçta Myra'yı

kendisinden daha iyi tanıdığımı söyledi. Sonra bana sokuldu, kulağımı ısırdı. Ben de önce onu öptüm, sonra geri çekildim.

"Lennie pek hızlı yürümez," diye açıkladım. "Kırlardan gidip onun önünden kasabaya varmayı hedefliyorum. N'olur n'olmaz yani."

"N'olur n'olmaz mı?" Rose kaşlarını çattı. "Ne olabilir ki?"

"Bir son hamleye ihtiyacımız olabilir. Myra'nın zihnindeki son şüpheyi de ortadan kaldıracak bir şey, tabii şüphe duyarsa. Duyması neredeyse imkânsız. Ama Lennie, Myra'ya benim burada olduğumu anlatmak üzere adliyeye nefes nefese vardığında, benim halihazırda orada, ofisimde olmam, sence de bayağı iyi fikir değil mi?"

Rose benim oradan ayrılmamı hiç istemese de fikrin iyi olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Tabii kasabaya dönmedim. Orada neler olacağını zaten biliyordum. Benim asıl görmek istediğim, burada neler olacağıydı; gerçi bayağı iyi bir fikrim vardı, hem de yardım gerekirse o yolda bazı dokunuşlar yapabilirdim.

Tarlalarda biraz tur attıktan sonra yola uzanan patikaya vardım. Orada bir dut çalısının arkasına çömeldim, beklemeye başladım.

Bir buçuk saat kadar geçti. Biraz endişelenmeye başladım, yanılmış olabilir miyim diye düşündüm ama sonra hızla yaklaşan at arabasının tekerlek gıcırtısını duydum.

Çalıları ayırıp dışarı baktım. Lennie ile Myra hızla yaklaştı, atın dizginleri Myra'nın elindeydi, Lennie'nin başı bir öne bir arkaya gidiyordu. Kucağında bir şey taşıyordu, kutuya benzer kara bir şey, bir de ellerinden birinde sopaya benzer bir şeyi sıkı sıkı tutuyordu. Kafamı kaşıdım, bunların –kutuyla sopanın– ne olduklarını düşündüm ve o sırada araba yanımdan geçip gitmiş, patikada çiftlik arazisine doğru yoluna devam etmişti.

Myra atı bir "ho" nidasıyla durdurdu. Lennie'yle ikisi ara-

badan indi, Myra atın kaçmasını engellemek için dizginleri hayvanın başına doladı. Sonra Lennie'yle birlikte bahçeyi geçip sundurmaya çıktı.

Kapıyı yumrukladı. Biraz sonra kapı açıldı, lamba ışığıyla Myra'nın yüzünün hatları belli oldu, beyaz, ciddi çizgiler. Myra içeri doğru hareketlendi, sonra Lennie'yi omzundan tutup kendisinin önünden içeri soktu. Ve ben sonunda Lennie'nin ne taşıdığını görebildim.

Bir fotoğraf makinesiydi bu: Bir fotoğraf makinesi, bir de kapalı mekânlarda fotoğraf çekebilmeniz için flaş tozu patlatmanıza yarayan sopalardan biri.

23

Ayağa fırlayıp eve doğru ilerlemeye başladım. Attığım hemen ilk adımda ayağım bir köke takıldı ve yere kapaklandım, nefesim kesildi. Kısa bir süre, inleyemeyecek kadar kesildi nefesim, kendimi toparlayabildiğimde de çok hızlı hareket edemedim. Yani eve vardığımda ve içeriyi görüp duyabileceğim bir pencere bulduğumda belki beş dakika geçmişti.

Eh, efendim, çok gülünç bir şeydi, berbat gülünç bir şeydi, tuhaf ve delice bir şeydi. Çünkü dikkatimi çeken, hiç de sizin sandığınız gibi bir şey değildi. Korku içinde, sersemlemiş bir Rose neler olduğunu anlamaya çalışmıyordu. Lennie ile Myra gülümseyerek, düşmanca bir tavırla ânın keyfini çıkarmıyordu. Odanın kendisinin içinde olan bir şey değildi bu. Bir şey değildi, hiçbir şeydi. Boşluktu. Bir şeylerin yokluğuydu.

O eve belki yüz kere gitmiştim, o gidişim ve onun gibi yüz defası daha. Ama onların ne olduğunu ilk defa görüyordum. Evlerin değil, insanların barınması için yapılan yerleri değil, hiçbir şeyi de değil. Yalnızca boşluğu hapseden çam panelli duvarları. Resim yok, kitap yok – bakacak veya düşünecek hiçbir şey yok. Yalnızca burada benim içime işleyen boşluk var.

Sonra birden yalnızca orada kalmadı, her yeri kapladı bu boşluk, bunun gibi her yeri. Ve birden, o boşluk, seslerle, görüntülerle, kendisinin insanlara getirdiği tüm o üzücü, berbat şeylerle doldu.

Babaları kendileriyle aynı yatağa girince ağlayan, çaresiz küçük kızlar vardı. Karılarını döven erkekler, insaf için haykıran kadınlar vardı. Korku ve gerginlikten yatağını ıslatan çocuklar ve ceza için ağızlarına kırmızıbiber süren anneleri vardı. Kancalıkurtların bembeyaz ettiği, iskorbüt lekeleriyle dolu, yabani suratlar vardı. Açlığın eşiği vardı, karnın asla doymayışı vardı, alacakları daima aşan borçlar vardı. "Biz nasıl yemek yiyeceğiz?" "Biz nasıl uyuyacağız?" "Zavallı çıplak kıçlarımızı nasıl örteceğiz?" tipi düşünceler vardı. Hani bunları düşünmek dışında hiçbir şey yapmadığınızda ölseniz daha iyi olan tarzda düşünceler. Çünkü bu, boşluk düşüncesidir ve içten içe çoktan ölmüşsünüzdür, yapacağınız tek şey, kötü kokuyu ve dehşeti, ağlamayı ve bağırmayı, işkenceyi, açlığı, ölülüğünüzün ve boşluğunuzun utancını yaymaktır.

İçim ürperdi, Yaradan'ımızın dünyada böyle büsbütün rezalet şeyler yaratmasının ne kadar muhteşem olduğunu, böylece cinayet gibi bir şeyin bile nispeten hiç kötü görünmediğini düşündüm. Elbette, muhakkak ki, sahiden de çok merhametli ve muhteşemdi O. Ve düşüncelere dalmayı bırakıp dikkatimi o an tam önümde olanlara vermek de bana düşüyordu.

Böylece kendimi sonuna kadar zorladım, gözlerimi ovaladım, şöyle bir silkelendim ve sonunda kendimi toplamayı başardım.

"–yalancının önde gideni!" diye bağırıyordu Rose. "Yahu ben öyle bir şey söylemedim be!"

"Çık-çık." Myra'nın yüzünde bir sıçan gülüşü vardı. "Şu konuşmaya bak. Ben artık senin pek de iyi bir kız olmadığını düşünmeye başlıyorum."

"Ne düşünürsen düşün, bana ne be! Kim küfretmez gecenin bu vakti seninle bu geri zekâlıyı kapısında bulsa?"

"Yani bizi beklemiyor muydun?" dedi Myra. "Yani sence benim hakkımda öyle konuşmana izin mi verecektim, hiçbir şey yapmayacak mıydım?"

"Ama ben senin hakkında konuşmadım! Lennie yalan söylüyor! Lennie bu gece buraya gelmedi bile!"

"Öyle mi? Peki mendilinin burada, sundurmada ne işi vardı? Zavallıcık sürekli salya akıtıyor diye ona diktiğim şu daha büyük, çifte kalınlıkta mendillerden birinin."

Myra sırıtmayı sürdürdü, Rose'un yüzüne korkunun yayılmasını izledi. Rose kekeleyerek Myra'nın yalan söylediğini, aslında Lennie'nin mendilini sundurmada bulmadığını iddia etti. Ama yalan değildi bu. O mendili oraya ben koymuştum.

"Ee?" dedi Myra. "Ee, Rose?"

Rose yakalanmıştı ve bunun farkında olmalıydı. Kullandığı sert dil bile foyasını meydana çıkarmaya tek başına yetiyordu. Ama korku içindeki her insan gibi, o da denemeyi sürdürdü.

"Ya-Yani..." İrkilir gibi başını kaldırdı. "Peki, Lennie buraya *gelmişti*. Onu evin etrafında sinsi sinsi gezinirken yakaladım, korktum ve galiba onunla bayağı sert konuştum. Ama – ama o dediği kötü lafların hiçbirini etmedim asla!"

"Etmedin mi?"

"Hayır, etmedim! Kaç kere söylemem lazım?"

Myra güldü, o kadar kötücül ve ürkütücü bir kahkahaydı ki benim bile içim ürperdi. Rose'un defalarca anlatmasına gerek olmadığını çünkü yalanların tekrarla bir şey kazanmadığını söyledi.

"Lennie doğru söylüyor, canım. Onun böyle bir hikâye uydurabilecek hayal gücü yok."

"Ama... ama–"

"Sende de yok o hayal gücü. Tıpkı Lennie gibi, sen de uyduramazdın bu hikâyeyi. Yani demek oluyor ki – yani, nasıl öğrendiğini bilmiyorum ama belli ki öğrenmişsin. Önemli olan da bu, değil mi? Hem bu hem de başkalarına başka bir şey söylemeyeceğini garanti etmek."

Rose gözlerini ona dikti, başını yavaşça iki yana salladı, sesi çatallı ve rahatsız bir fısıltıydı: "Be-ben sana inanmıyorum. Sasana da, Lennie'ye de. *İnanmıyorum* işte!"

Gerçek şu ki ben de bayağı şok içindeydim. Çünkü hakikati tahmin etmiştim; bundan bir süredir bayağı emindim. Ama bilmekle tahmin etmek arasında dağlar kadar fark vardı.

Rose titrek bir sesle, "İnanmıyorum sana," diye tekrar etti. "Neden– bunu neden–"

"Aa, bırak numarayı," dedi Myra. "Bizi öğrendin, sonra da Lennie'ye söylemek gibi bir aptallık yaptın. Neden kısmına gelince, onu da öğreneceksin, hem de çok yakında. Tabii eğer sen de benzer şekilde hoşlanıyorsan ondan."

Lennie'yi gösterdi. Lennie kamerayı bir kayışla Myra'nın boynuna astı, Myra da ayarlarıyla biraz uğraştı, cihazı istediği hâle getirdi. Sonra Lennie, flaş sopasına cebindeki bir tenekeden toz döktü ve onu dikkatle Myra'ya verdi.

Rose gözlerini onlara dikmiş hâlde kalakalmıştı.

Myra o kötü ve korkutucu kahkahalarından bir tane daha patlattı. "Fotoğrafın için endişelenme, tatlım. Ben kamera konusunda gerçekten epey profesyonelimdir. Hatta evlenmeden önce bu şekilde bol bol para da kazanmıştım. Çektiğim bazı fotoğraflar için insanların bana ödedikleri paraları duysan şaşarsın."

Rose başını iki yana salladı, o anlığına korkusundan kurtulmuş gibi göründü. Myra'ya derhal kıçını kaldırıp gitmezse şaşkınlığın âlâsını onun yaşayacağını söyledi.

"Bas git hadi, seni şişko kart karı! Üşütük sevgilini de al, git buradan, yoksa bir hanımefendi olduğumu unutacağım!"

"Birazdan, canım. Fotoğrafını çeker çekmez, yani Lennie'yle ikinizin."

"Fotoğrafımı mı çekeceksin! Bak seni ben–"

"Hı-hı, fotoğrafını çekeceğim. Lennie'yle ikinizin. Seni öldürmekten çok daha güvenli olacak bu, ayrıca seni sessiz tutmak için de aynı etkiyi yapacak, hem de – *yırt şunun kıyafetini, Lennie!*"

Lennie'nin eli, Rose hareket edemeden öne atıldı. Rose'un elbisesinin ön tarafına kilitlendi, elbiseyle birlikte iç çama-

şırlarını da aldı. Gözünüzü kırpmaya vakit bulamadan, Rose anadan üryan kalmış, paçavra olmuş giysileri ayaklarının dibine düşmüştü.

Lennie mırıldandı, kendi tükürüğünde boğuldu, çenesinden aşağı yarım litre kadar daha salya akıttı. Myra ona sevgi dolu bir bakış attı.

"Çok iyi görünüyor, değil mi hayatım? Gerçekten öyle miymiş diye baksana."

"Gaa, gaa–" Lennie şüpheyle tereddüt etti. "Be-belki canımı yakarsa?"

"Aa, tabii ki yakmaz," dedi Myra gülerek. "Sen kocamansın, o ufacık, zaten ben de buradayım, korurum seni."

"Gaa, gaa–" Lennie hâlâ tereddütlüydü. Rose'un kıyafetlerini yırtmıştı ama sırf onu yapmak, sırf o el çabukluğu o kadar cesaret gerektirmiyordu. Myra'nın teşvikine ve güvence vermesine rağmen işin kalanını yapmaya tam olarak hazır değildi. "Ne-ne – nasıl yapacağım Myra?"

"Kavra onu, fırlat aşağı," dedi Myra, sonra da kesin bir dille, Lennie düşünemeden onu kendisine itaat etmeye zorladı: "*Kavra onu, Lennie!*"

Rose kıyafetleri yırtıldığından beri biraz sersemlemiş hâlde duruyordu. Gözleri donuktu, açıkta kalan yerlerini örtmeyi bile akıl edemeyecek kadar afallamıştı.

Ama sonra Lennie, Rose'u kavradı, onu kendisine yapıştırdı, salyalarını onun üzerine akıttı ve her şey değişti. Rose, üzerine terebentin dökülmüş bir vaşak gibi çığlık çığlığa kendine geldi, tırnak geçirdi, yumruklar savurdu. Lennie aynı anda onlarca yerinden tırmaklandı, yumruk yedi, üstelik bir de apış arasına diz darbesi aldı, kavalkemiğine de tekme yedi.

Zırlaya zırlaya Rose'dan uzaklaşarak, elleriyle apış arasını tutarak yere düştü. Rose hızla yatak odasına kaçıp kapıyı çarptı, Myra ise gerindi ve Lennie'nin kıçına tekmeyi bastı.

"Seni koca dangalak, git şunun peşinden! Kır kapıyı!"

"Ko-korkuyorum," diye sızlandı Lennie. "Canımı yaktı!"

"Ben daha fena yakarım!" Myra ispat etmek için onun kulağını çekti. "Dediğimi yapmazsan ağzını yüzünü dağıtırım senin. *Hemen kır şu kapıyı!*"

Lennie kapıya omzuyla vurmaya başladı. Myra onun hemen arkasında durdu, gazladı, dediğini yapmazsa neler olacağını söyledi.

Kilit kırıldı. Kapı bir patırtıyla açıldı, Lennie hışmıyla açılan kapının ardından içeri girdi, Myra da onu takip etti. Ve...

Ve sanırım Myra'nın kafasından neler geçtiğini –veya geçmediğini– asla bilemeyeceğim. Rose'a satın alırken yardımcı olduğu tabancayı unutmuş muydu, yoksa Rose'un onu kullanmaya cüret etmeyeceğini mi sanmıştı? Yoksa Rose'u zor durumda bırakmayı öyle bir takmıştı, kafayı öyle bozmuştu da düşünemiyor muydu?

Hayır, efendim, neler düşündüğünü veya düşünmediğini asla bilemeyeceğim. Çünkü yatak odası kapısı sertçe açıldıktan yaklaşık bir saniye sonra Myra ile Lennie ölmüştü.

Rose ateş etmeye başladığında, ikisi oturma odasına doğru geri geri sendeledi, birbirlerinin üstüne yığıldılar, dağınık bir yığın hâlinde yere düştüler. O an sanırım ölmüşlerdi bile ama Rose, fıçıda balık avlar gibi, ateş etmeyi sürdürdü, ta ki silah boşalana dek.

Ben at arabasına atlayıp kasabaya doğru yola çıktım, Tanrı'nın tuhaf işlerine uzun uzun kafa yordum. Benim önceden düşündüğüm, Myra'nın Rose'u öldüreceği, sonra Lennie'yle birlikte kasabadan kaçmak zorunda kalacağıydı çünkü bir nevi akrabam olsalar da kesinlikle adil davranacak, cezalandırılmaları için elimden geleni yapacaktım, kaçmaya çalışırlarken onları vurmam gerekse bile. Ki muhtemelen işleri toparlamanın en iyi yolu da o olurdu.

Ama bunun da sorun yaratmayacağına karar verdim. Rose'un Myra ile Lennie'yi öldürmesi de aynı şekilde işe yarardı.

Seyisin samanlıktaki horultularını dinleyerek atı ve arabayı kiralık ahıra koydum. Sonra kasabanın öteki tarafına, adliyeye döndüm, elbette herkes çoktan yataklarına girmişti, sanki dünyada benden başka hiç kimse yok gibiydi.

Üst kata, ev kısmına geçtim, perdeleri sıkı sıkı kapadım. Sonra bir lamba yakıp kendime ocaktan bir fincan soğuk kahve koydum ve içmek için kanepeye yavaşça oturdum.

Kahveyi bitirdim, fincanı tekrar mutfağa götürdüm. Botlarımı kenarlarına basarak çıkardım, dinlenmek için kanepeye uzandım. Sonra alt kat kapısı çarpılarak açıldı ve Rose basamakları sertçe tırmanıp pat diye odaya girdi.

Kasabaya kadar koşmuştu herhalde, gözü dönmüştü, deli deli bakıyordu. Kapıya sırtını dayayıp kendini yere bıraktı, nefes nefeseydi, suçlarcasına titrek parmağını bana doğrulttu. Bir anlığına tek yapabildiği bu oldu, yalnızca parmağını doğrulttu.

Ona selam verdim, sonra onunla arkadaş olduğumuz için sorun olmayacağını ama insanları parmakla göstermenin pek de şık olmadığını söyledim.

"Bildiğini sanırdım," dedim. "Nazikçe olmamakla da kalmıyor, bir de birinin gözünü çıkarabilirsin."

"Se-sen!" dedi güçlükle nefes alarak. "Seni– seni–!"

"Veya gerçekten uzun boylu insanların," dedim, "vücutlarında başka deliklere sokabilirsin parmağını, o da senin için müthiş bir utanç olur, üstüne üstlük bir de parmağını kaptırma tehliken var."

Uzun uzun, titreye titreye iç çekti. Sonra kanepeye yaklaştı, tepemde dikildi. "Seni... seni... seni şerefsiz!" dedi. "Seni... seni... seni adi rezil piç kurusu. Seni– seni zampara, düzenbaz, aşağılık, işe yaramaz, beş para etmez, acımasız, iğrenç, sahtekâr pezevenk–"

"Bak şimdi, Rose," dedim. "Yahu neredeyse bana kızmış gibi konuşuyorsun."

"*Kızmak mı?*" diye bağırdı. "Şimdi göstereceğim ben sana kızgınlığı! Şimdi–"

"O kadar bağırmasan daha iyi!" dedim. "İnsanlar uyanıp buraya gelebilir, n'oluyor diye bakmaya."

Rose, bırak gelsinler, dedi, ama sesini kıstı. "Neler olduğunu zaten anlatacağım onlara herhalde, şerefsiz piç! Herhalde anlatacağım!"

"Neler olmuş peki?"

"Salağa yatma bana, kahrolası! *Biliyorsun* neler olduğunu! Her şey olup biterken sen dışarıdaydın çünkü duydum arabayla gidişini! Böyle olmasına müsaade ettin! Benim iki insanı öldürmem gerektiğinde sen orada durup öylece seyrettin!"

"Hı-hı?" dedim. "Ee?"

"Ne demek be 'hı-hı ee'? Öyle yapmadın mı yani, öyle olmadı mı? Bütün işi sen planlamadın mı, sonra– sonra–"

"Hiç öyle bir şey söylemiyorum," dedim. "Tek söylediğim, daha doğrusu sorduğum şey, insanlara ne anlatacağın. Evindeki o iki cesedi ve zemin boyunca yayılan kanları nasıl açıklayacaksın da inanılacak, bir de her geri zekâlının anlayabileceği üzere o kurşunların senin tabancandan çıktığı gerçeği var? Çünkü gerçeğe kimse inanmayacak, Rose; öyle delice bir hikâyeye asla inanmayacaklar. Durup biraz düşün, anlarsın inanmayacaklarını."

Konuşmak için, herhalde bana biraz daha hakaret etmek için ağzını açtı. Sonra sanki bu konuda başka şeyler düşünür gibi oldu ve kanepenin kenarına sessizce oturdu.

"Bana yardım etmen şart, Nick. Bunun üzerini bir şekilde örtmeme yardım etmen şart."

"Ama yani nasıl yaparım, hiç bilemiyorum," dedim. "Sonuçta sen hem cinayetten, hem zinadan, hem sahtekârlıktan, hem–"

"Hah! *Ne?*" Bana öfkeyle baktı. "Seni yılan dilli şerefsiz! Onca şey yaptıktan sonra bir de bana mı laf ediyorsun? Herhalde senin hiç sorumluluğun yoktur öyle mi?"

"Zerre yok," dedim. "Ben sırf insanları bir şeye kışkırttım diye onların da gidip öyle yapması şart değil."

"Soru sordum sana kahrolası! Kim planladı o cinayetleri? Her nefesinde yalan söyleyen kim? Benimle zina yapan, hem de Tanrı bilir başka kaç kişiyle zina yapan kim?"

"Aman canım," dedim. "Ben öyle şeyler yapınca sayılmıyor."

"Sayılmıyormuş! O ne demek ulan?"

Yani sadece işimi yaptığımı, Kitabı Mukaddes'te yazan kutsal emirleri izlediğimi söyledim. "İnsanları insan oldukları için feci hâlde cezalandırmak benim yapmam gereken şey, anlatabiliyor muyum? Onları içlerini dökmeye ikna etmek, sonra da canlarına okumak. Rose, üstelik bu acayip zor bir iş, tatlım, ve bence insanları tuzağa düşürme işinden birazcık zevk alıyorsam da buna gayet tabii hakkım var."

Rose kaşlarını çattı, gözlerini bana dikmişti.

"Nedir bu?" dedi. "Nasıl bir çatlak konuşması bu?"

"E yani, galiba kulağa biraz çatlak işi geliyordur hakikaten," dedim, "ama bu asla benim hatam değil. İşin aslı, benim kendini beğenmişlerin, yani bu ülkeyi asıl yöneten insanların tepesine binmem lazım. Ama onlara dokunmama izin verilmiyor ve benim fakir beyazlara, zencilere, ve senin gibi, beyinlerini nasıl kullanacaklarını bilmedikleri için kıçlarına kaçıran insanlara iki misli kötü davranarak bunu telafi etmem şart. Evet, efendim, ben Tanrı'nın asma bahçesinde çalışıyorum ve eğer yukarılara uzanamıyorsam, alttaki asmalarda daha da sıkı çalışmam şart. Çünkü Tanrı, hevesli işçiyi sever, Rose; O, çalışma saatlerinde kıçını yırtan adamları görmeyi sever. Ve ben o saatleri yemekle, uykuyla çok ama çok indirdim ama habire yemek yiyip uyuyamam da."

Konuşurken gözlerimin kapanmasına izin vermiştim. Açtığımda Rose gitmişti ama Myra'nın odasında hareket ettiğini duyabiliyordum.

Kapıya gittim, baktım. Kıyafetlerini çıkarmıştı, Myra'nınkilerden bir tanesini deniyordu. Bir yerlere gitmeyi düşünüp düşünmediğini sordum ve bana öyle bir bakış attı ki o gözlerle yumurta bile pişirebilirdi.

"Bir yere mi gidiyormuşum," dedi tatsızca. "Sanki ne yapacağımı, ne yapmamın *şart olduğunu* bilmiyorsun da!"

Herhalde şafak treniyle kasabadan gideceğini çünkü böylece gidişini kimsenin görmeyeceğini ve benim Myra ile Lennie konusunda heyecanlanıp endişelenmemden, sonra da kalkıp cinayete kurban gittiklerini öğrenmemden önce kendisinin tam bir günlük avantajı olacağını söyledim.

"Tabii o şafak treni yolcu almıyor, orada yalnızca su için duruyorlar. Ama herhalde o trenciler senin ne kadar dost canlısı olduğunu görünce seve seve alırlar seni. Bence kesinlikle senden tek bir sent kabul etmezler, bu da işleri bayağı güzelleştirir, sonuçta eline geçirebileceğin hiç paran yok."

Rose dudaklarını ısırdı; başını şaşkın şaşkın iki yana salladı.

"Sen hakikaten zevk alıyorsun bundan, değil mi? Keyifli oluyor senin için!"

"Pek değil," dedim. "Yalnızca işimin bir parçası işte, sıkıntılı insanlarla dalga geçiyorum."

"Nick," dedi. "N'oldu sana? Ne zaman bu hâle geldin sen?"

Eh, efendim, dedim, bana hakikatin ne zaman bildirildiğini soruyorsa, bunun uzun bir süredir yaşandığını söyledim. Gözümün ucuyla ufak ufak görmeye başlamıştım onu ve bazen onun ne olduğunu bildiğimi sanırdım, bazen de yalnızca şaşakalır, korkardım. Bunun nedenini bilmez, sonra delirdiğimi falan zannederdim. Ama sonra o gece, Rose'un evinde, planlar yaparak bedenimin dışında dururken, sonra da planladığım şeyin gerçekleşmesini izlerken, sanki birisi zihnimdeki bir tetiği çekmiş ve muhteşem bir ışık huzmesi belirmiş de sonunda hakikati bütünüyle görmüş gibi oldum; sonunda

her şeyin neden öyle olduğunu, benim niye böyle olduğunu gördüm.

"Her şeyi gördüm, tatlım," dedim. "Hakikati ve zaferi gördüm, hem de hiç öyle zannedebileceğin kadar kötü olmayacak senin için. Yahu senin gibi bir kız o nehir kasabalarında epey para kazanabilir, sırf yapmayı sevdiğin işlerle bile, zaten ben o işi senden daha iyi yapanını da görmedim. Konusu açılmışken, hem de birbirimizi bir daha göremeyeceğimize göre, sen bir çeşit kanun kaçağı olsan da bir beş-on dakika üzerine çıkmaya bir itirazım olmaz."

Rose komodindeki çalar saati alıp bana fırlattı. Saat duvara çarpıp parçalandı, yani gerçekten *paramparça* oldu.

"Aa ama, Rose," dedim. "Şimdi ben kiliseye giderken zamanında nasıl kalkacağım?"

"Kilise! Kilise!" diye yakındı. "Kiliseye mi gideceksin, şimdi– şimdi–! Ah seni şerefsiz! Ah seni sinsi, dalavereci, yalancı, içten pazarlıklı piç kurusu!"

"Hah, yine başladın," dedim. "Artık rol yapmanın pek de bir faydası kalmadı çünkü şimdi bana kızdığını *biliyorum*."

Bir dizi küfrü daha salıverdi. Sonra hışımla aynaya döndü ve denediği elbiseyle uğraşmaya başladı.

"O Amy Mason, değil mi?" dedi. "Herkesten kurtuluyorsun ki onunla evlenebilesin."

"Eh," dedim. "İtiraf edeyim ki bir süredir düşünüyorum bunu."

"Düşünüyorsundur tabii! Kesin düşünüyorsundur, seni ikiyüzlü çakal!"

"Evet, efendim," dedim. "Bir süredir düşünüyorum ama gerçek şu ki karar veremiyorum. Onun bir günahkâr olması değil mesele, çünkü o kalitelilerden, onların kendi kanunları ve kuralları var, benim onları kafaya takmama lüzum yok. Ama onunla evlenmemin işime engel olabileceğinden korkuyorum. Anlarsın ya, işimi yapmam şart, Rose; yüksek şerif

olmayı sürdürmem lazım, Potts County'nin en üst adli makamını korumam lazım, burası buradakilerin çoğuna bütün dünya gibi geliyor çünkü başka bir yer görmemişler hiç. Benim yüksek şerif olmam şart çünkü bu işe biçilmiş kaftanım, bırakmam da yasak. Ara sıra bu işten sıyrılacağımı düşünüyorum ama beni yerimde tutan düşünceler kafama, sözcükler de ağzıma geliyor hep. Benim bu olmam şart, Rose. Benim sonsuza kadar Potts County Yüksek Şerifi olmam şart. Sürekli devam etmem, Tanrı'nın işini yapmam lazım; O'nun tek yaptığı da işaret etmek, Rose, tek yaptığı insanları seçmek ve benim O'nun gazabını onlara tattırmam şart. Bir de sana bir sır vereyim, Rose, O'nunla hiç de hemfikir olmadığım çok zaman oluyor. Ama bu konuda söyleyebileceğim herhangi bir şey de yok. Ben Potts County Yüksek Şerifi'yim ve gerçekten yapılması gereken, işimi tehlikeye atabilecek hiçbir şey yapmam gerekmiyor. Tek yapabileceğim, Tanrı'nın parmağının işaretini takip etmek, hiç kimsenin zerre umursamadığı zavallı günahkârları cezalandırmak. Dediğim gibi, bundan sıyrılmaya da çalıştım; kaçıp giderim, bir daha da geri dönmem dedim. Ama yapamam, hiç yapamayacağımı da biliyorum. Şimdiki gibi devam etmem şart ve maalesef Amy bunu asla anlamaz, buna asla katlanmaz. Yani onunla evleneceğimden şüpheliyim."

Rose aynadan bana uzun uzun baktı. Şaşkın, öfkeli, korku dolu yüzüyle beni uzun süre inceledi, sonra da omuz silkip göz devirdi.

"Yok artık!" dedi. "Palavranın da böylesi!"

"Aa ama, Rose," dedim. "Birazcık düşünürsen sana da çok mantıklı gelecek. Benim burada, Potts County'de meydana çıkmam mantıklı değil mi, yani yaradılışın göt deliğine bu kadar yakın olup da bir tarafını kaptırmadan kurtulabileceğin tek yer? Hem, benim sıradan bir adam olmam şart değil mi –öylece bir adam, ilk seferimdeki gibi– ve öyle biri gibi, herkes gibi davranmam şart değil mi? Potts County'deyse Potts

County insanı gibi davran, adamın dediği gibi. Birini zafere götürmek istiyorsan da gizli götür çünkü insanlar her şeye mantıklı bir açıklama istiyor, özellikle de insanları zafere götürme mucizesine."

Rose dudaklarıyla osuruk sesi çıkardı. "Yok artık!" dedi tekrar. "Bu kadarı da uydurulur mu yahu?"

"Ama öyle deme, Rose," dedim. "Lütfen deme, lütfen. Uzun süredir her şeyi anlamaya çalışıyorum ve sonunda başardım; sonunda kendime her şeyi açıkladım, açıklamam da şarttı, Rose, yoksa delirecektim. Üstelik şimdi bile bazen bir-iki şüphenin içime sızdığını fark ediyorum ve dayanamıyorum, Tanrı şahidimdir ki dayanamıyorum. O yüzden lütfen, tatlım, lütfen deme öyle... deme..."

Döndüm, ağır adımlarla yatak odama yürüdüm.

Dolu dolu dua ettim ve biraz sonra kendime geldim, şüphelerim kayboldu gitti. Dolu dolu dua ettim ve gücüm tekrar yerine geldi, Rose'un yağdırdığı küfür ve hakaretler de hiç umurumda olmadı. Binadan çıkarken ona bir veda öpücüğü bile verebilirdim, belki bir-iki çimdik de atabilirdim, tabii ona dokunursam bile beynimi dağıtmakla tehdit etmeseydi.

24

Her zamanki gibi kiliseye gittim ve Sam Gaddis'in beni şeriflik koltuğundan indirecekmiş gibi göründüğü zamana dek yaptığım gibi, yine koroda yer almam istendi. Ben de gür ve berrak bir sesle söyledim ilahileri, Tanrı'ya iltifatları bağırdım, vaizin vaazı başlayınca da "Âmin"lerimle çatıyı yerinden oynatmadıysam ne olayım. Herhalde kilisedeki herkesten daha yüksek sesle dua etmiş, haykırmış, şarkı söylemişimdir, tüm toplantılar bittikten sonra da vaiz benim elimi sıktı, bana "kardeş" dedi ve ruhun gerçekten içimde olduğunu gördüğünü söyledi.

"Peki, güzel Myra kardeşimiz nerede bugün? Hasta değildir umarım."

"Eh, hayır, sanmıyorum," dedim. "Dün gece Lennie'yle ikisi Rose Hauck kardeşimizi görmeye gitti, ben de bu sabaha kadar atın kaçtığını ve kasabaya kendi başına döndüğünü fark edemedim. Herhalde öyle olmuştur yani, çünkü at ahırda, Rose'la Lennie de daha eve dönmedi."

"Ya?" Biraz kaşlarını çattı. "Peki, Hauck evini aramadın mı?"

"Aman, hiç lüzum görmedim," dedim. "Zaten onu kiliseden önce gidip alamazdım, kiliseyi kaçırmak istemediğim de kesindi. O yüzden onu akşam toplantılarına getirmek için herhalde zamanında çıkabileceğimi düşündüm."

"Evet," dedi, kaşları hâlâ biraz çatıktı. "Eh..."

"Çok şükür!" dedim. "Tanrı'ya şükürler olsun, kardeşim!"

Eve gittim, kendime bir lokma bir şey hazırladım. Sonra bulaşıkları yıkadım, kaldırdım, ondan sonra odama gidip yatağa serildim. Öylece yattım orada, pek bir şey yapmadım, hemen hiç zahmete girmedim.

Burnumdan dışarı çıkan uzun bir kıl buldum, onu koparıp bir baktım, çok da ilginç gelmedi. Kılı yere bıraktım, insanın burnundan düşen kılların da ölü serçeler kadar fark edilip edilmediğini düşündüm. Popomun bir yanağını kaldırdım ve hani etrafta başkaları varken rahat rahat kurtulamadığınız şu uzun ve patırtılı osuruklardan birini ağır ağır salıverdim. Taşaklarımı kaşıdım, insanın ne zaman kaşımayı bırakıp oynamaya başlaması gerektiğine karar vermeye çalıştım. Çok meşhur bir sorudur bu herhalde, yakın gelecekte çözülmesi de pek olası değildir.

Kulak kabarttım, Myra'nın mutfaktan gelebilecek sesini duymaya çalıştım. Lennie'nin nerelerde olduğunu merak etmeye ve belki de o başını belaya sokmadan benim dışarı çıkıp onu aramam gerektiğini düşünmeye başladım. Acaba bir koşu Rose'u görmeye gitsem de Tom evde değilse onu biraz keyiflendirsem mi diye düşündüm.

Fikir ben düşündükçe güzelleşti. Ve oturma odasının ortalarına kadar geldiğimde ancak hatırlayabildim; orada bir koltuğa çöküverdim, yüzümü ellerime gömdüm. Olayları toplamaya çalıştım. Mantığa oturdukları tek şekilde birleştirmeye çalıştım.

İçeri Buck girdi – hani Ken Lacey'nin yardımcısı vardı ya. Bir an şaşıp kaldım, kafamda her şeyi oturtmaya o kadar odaklanmıştım ki onun kim olduğunu pek hatırlayamadım. Ama kalçasından sarkan silahla, yardımcı şerif rozetiyle, bir de o uzun, sert yüzüyle elbette bayağı çabuk hatırladım.

Tokalaştık, ona oturmasını söyledim. "Kasabanın merkezinde karıma da rastlamışsındır kesin," dedim. "O da kesin hemen buraya gelmeni ve hiç kapıyı çalmadan içeri girmeni, bana hiç sorun olmayacağını söylemiştir, değil mi?"

"Yok," dedi Buck.

"Öyle olmadı mı yani?"

"Evet," dedi Buck.

"Ya?"

"Ya," dedi Buck. "Şöyle oldu: Ben kokarca avlıyordum, avlanırken de hepsine karşı samimiyimdir, kokusunu aldığım gibi dalarım içeri."

"Eh," dedim. "Demek öyle. Bu havalara nasıl dayanıyorsun?"

"İdare eder işte. İdare eder."

"Sence daha ısınır mı?"

"Isınır," dedi Buck. "Evet, efendim, çok daha ısınacak hava. Hatta benimle bağlayıcı pazarlıklar yapıp sözünü tutmayan bazı adamların kendi başlarına katlanamayacağı kadar ısınırsa da şaşırmam."

Büfeden bir şişe çıkardım, iki kadehe içki doldurdum. Buck ona uzattığım kadehi alıp duvara fırlattı.

"Ellerimi müsait tutmak isterim," diye açıkladı. "Bağlayıcı anlaşmalarını bozan adamların etrafındayken bir nevi huyumdur."

"Buck," dedim. "Yapamadım işte! Niyetlendim ama düpedüz imkânsız oldu!"

"Hayır, olmadı," dedi Buck. "Üstelik üstlük hâlâ da değil."

"Ama sen anlamıyorsun ki yahu! Mümkünsüzdü yapmam çünkü–"

"Ben çünkülerle, nedenlerle, bahanelerle ilgilenmiyorum," dedi Buck. "Biz bir pazarlık yapmıştık ve ben, Ken'i buraya gönderme konusunda üzerime düşeni yaptım. Şimdi sen de kendi işini yap ve o halatı onun boynuna geçir, yoksa ben senin boynuna geçireceğim."

Bunun bayağı hoş bir numara olacağını ama belki de girişmese daha iyi olduğunu söyledi. "Bir de bakmışsın kendi boynunda o halat."

"Olabilir," dedi Buck. "Ama tabii sanmıyorum. Bence rol yapmaya aynen devam edebilirim, tıpkı Ken Lacey'nin yanında çokça provasını yaptığım gibi."

"Nasıl mesela?" dedim.

"Mesela öyle bir korku ve titreme içindeydim ki sen bana o iki pezevengi öldüreceğini söylediğinde hiçbir şey yapmaya cüret edemedim. Ayrıca, korkmanın ve titremenin yanında, bir de düpedüz aptaldım ve bu George Barnes denen adam gelip de seni hiç sevmediğini söyleyene kadar seni mahkûm etmemizin hiçbir yolu olmadığını sanıyordum, ama şimdi herhalde Barnes bir şekilde gerçekleri ispatlayabilir, ben ona gerçeğin ne olduğunu yemin ederek söyleyince yani."

"Buck," dedim. "Beni dinle, Buck..."

"I-ıh." Buck başını iki yana salladı.

"Ben Ken Lacey'ye çalıştığım her gün bir avuç pis toprak yedim. O kadar çok yedim ki oramdan buramdan çıktığını hissediyordum, artık çocuklarıma sarılmaya da karımla yatmaya da dayanamıyordum, onların da üstüne sinmesin diye, benim asla temizlenemeyeceğimi sandığım gibi onların başına da aynı şey gelmesin diye. E şimdi pis toprak yemeyi bırakıp Ken Lacey'yi o toprağın iki metre altına gömme fırsatım var. Sakın beni durdurmaya kalkma, Nick. Kalkarsan, benim için Ken Lacey'den farkın kalmaz, ikiz kardeşi olursun onun, ağzımı her açtığımda kaşık kaşık toprak atan adam olursun ama ben artık yiyemem. Yiyemem, Tanrı şahidimdir ki BEN ARTIK TOPRAK YİYEMEM! Yİ-YİY-YE–"

Çenesi sertçe kapandı. Buck çenesini koluna sildi, gözleri gözlerime ateş saçıyordu. "O kadar, Nick. Ben şahsen Ken'i tercih ederim ama ya sen olacaksın ya o."

Kadehimden bir yudum aldım, ona sakinleşmesi için biraz daha zaman tanıdım.

Sonra da bunu neden yapamayacağını söyledim ve kimliğimi ilk kez itiraf ettim. Buck ise kaşlarını bir saniyeliğine kaldırması haricinde hiç de şaşırmış gibi görünmedi. Herhalde benim şaka yaptığımı veya delirdiğimi düşünmüştür, hangisi olduğu da pek umurunda olmamıştır. Bunu beklemem de lazımdı galiba –yani siz olsanız ne düşünürdünüz ki?– ama yine de bir parça üzüldüm.

Beni doğru duyduğundan emin olmak için bir kez daha söyledim. Buck başını iki yana salladı, benim yanıldığımı düşündüğünü söyledi.

"Sen kendini şu öteki adamla karıştırdın herhalde," dedi. "Mesih'e ihanet edenle."

"Doğrudur, Buck!" dedim. "Doğrudur! İkisi de benim, görmüyor musun? Hem ihanete uğrayan adam hem de ihanet eden adam, tek vücutta!"

İkna olmanın yakınından bile geçmiyor gibiydi. Ayağa fırlayıp cam kenarına gittim, belki bir işaret görürüm diye. Ama tek görebildiğim, birbirlerini yalayıp koklayan bir çift köpekten ibaretti.

Oracıkta dikilip onları izledim ve sanırım gayri ihtiyari güldüm.

Buck lafını yaya yaya, "O mezar toprağı mı gıdıkladı?" diye sordu. "Bir ayağın içeride bile ha."

"Şuradaki iki köpeği izliyordum," dedim, "aklıma bir zaman duyduğum bir hikâye geldi. Sen hiç duydun mu, Buck? Yani şey, köpekler neden sürekli birbirlerinin kıçını koklar?"

Buck duymadığını söyledi. "Dinlemeye de pek hevesliyim diyemem, anlatmayı düşünüyorduysan yani."

Dedim ki, eh, efendim, hikâyeye göre dünyadaki bütün köpekler ta zamanın başlangıcında toplanmış, davranış kurallarını belirlemek için, mesela birbirlerinin taşaklarını ısırmak ayıp sayılmıştır falan filan. Bir de köpeklerden biri, bir yerlerden –herhalde Kabil'in ilk karısını aldığı yerden– *Robert'ın Düzen Kuralları*'nın* bir nüshasını bulmuş. Tabii otomatikman başkan o olmuş, ilk icraatı da toplantıyı bütünüyle bir delik kurulu olarak ilan etmekmiş. "Kardeşler," demiş, "toplantının değerli köpekgilleri. Hiçbir saygın köpeğin patisine basmak

---

* Amerikalı yazar Henry Martyn Robert'ın 1876'da yayımladığı, orijinal adı *Robert's Rules of Order* olan ve Türkçeye henüz çevrilmemiş, ABD'de en yaygın kullanılan parlamento usul rehberi niteliğini taşıyan siyasi eser. –çn

istemem, o yüzden şöyle diyeyim. Biz kulis yapmak için o duman dolu odalara döndüğümüzde eminim ki duman dışında hiçbir şeyin kokusunu almak istemiyoruz ve bana kalırsa yapılacak en iyi şey, göt deliklerimizi dışarı istiflemektir, yani birisi o yönde bir öneri getirirse memnuniyetle destekleyeceğim kesin." Eh, efendim, toplantıdaki köpekler bu fikri o kadar beğenmiş ki hepsi öneriyi sunmak için havaya sıçramış, başkan da önerinin oy birliğiyle kabul edildiğini ilan etmiş ve bütün köpekler göt deliklerini istiflemek için dışarı çıkarken kısa bir ara verilmiş. Sonra işlerine bakmaya içeri dönmüşler. Sonra apansız, nereden geldiği belli olmayan bir fırtına patlamasın mı; o göt delikleri her tarafa dağılmış ve o kadar karışmış ki o köpeklerden hiçbiri kendininkini bulamamış. İşte o yüzden hâlâ birbirlerinin kıçlarını koklarlarmış, herhalde sonsuza dek de böyle sürüp gidecekmiş. Çünkü göt deliğini kaybetmiş bir köpek mutlu olamazmış, bu delikler birbirlerine bayağı benzese ve kendindeki gayet güzel çalışsa bile.

"Demem o ki, Buck," dedim, "sen kendi götünü kolla, Ken'inkine de bulaşma. Bilemezsin, belki de pis topraklardan çok daha beterini yiyordur o, belki ben de yiyorumdur, belki sen bu hâlinle çok daha mutlu olacaksındır."

"Söyleyeceklerin bu kadar mı?" dedi Buck, sandalyesinden kalkmaya başladığını işitebiliyordum. "Bu kadar olduğundan emin misin?"

Durakladım, bir şeyler bulabilmem gerektiğini düşündüm. Çünkü benim gözümde her şey çok netti, İsa şahidimdir ki çok netti: Birbirini sev, domalmayan kimseyi becerme ve günahlarımızı affet çünkü biz biricik varlıklar olabiliriz. Tanrı aşkına, *Tanrı aşkına* – ben başka neden buraya, Potts County'ye getirileyim ve başka neden burada kalayım? Yüce İsa'dan başka neden, kim, ne buna katlanırdı ki?

Ama ona bunu anlatamazdım. O da diğerleri kadar kördü.

"Ee, Nick? Daha çok beklemem ben."

"Gerekmez de, Buck," dedim. "Gerekmez çünkü sonunda bir karara vardım. Uzun süredir kafamdaydı; düşün, düşün, düşün, sonra biraz daha düşün, o çıkmıştı ortaya. Nereden baktığına bağlı olarak da gelmiş geçmiş en harikulade, en şahane karar da olabilir, en dandik karar da. Çünkü dünyada olup biten her şeyi açıklıyor bu – hem her şeyi açıklıyor hem de hiçbir şeyi açıklamıyor.

"Evet, Buck, kararım işte şu: Ben düşündüm, düşündüm, sonra biraz daha düşündüm ve sonunda bir karara vardım. Tıpkı rezil insanlardan bir diğeri olsam da aynısı olacağı gibi, ne yapacağımı hiç bilemediğime karar verdim!"